HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/19-09/37
URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 17. lipnja 2019.

Hs**NP*021-12/19-09/37*65-19-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje financijske izvještaje Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2018. godinu,*** koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 22. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak ("Narodne novine", broj 138/06 i 25/13), dostavila Hrvatska banka za obnovu i razvitak, aktom od 14. lipnja 2019. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HBOR

000350917

HBOR

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

REPUBLIKA HRVATSKA
65 HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 17-06-2019	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
021-12/19-09/37	65
Urudžbeni broj:	Pril. / Vrij.
324-19-01	5 / 0

UPRAVA
Zagreb, 14. lipnja 2019.

Hs**NP*021-12/19-09/37*324-19-01**Hs

HRVATSKI SABOR
Gospodin GORDAN JANDROKOVIĆ
Predsjednik Hrvatskog sabora
Trg sv. Marka 6
10 000 ZAGREB

Predmet: **Godišnji financijski izvještaji HBOR-a za 2018. godinu**

Poštovani gospodine Jandroković,

sukladno odredbi članka 22. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (HBOR) u privitku ovog dopisa dostavljamo Vam Godišnje financijske izvještaje HBOR-a za 2018. godinu.

Naime, prema navedenom članku Zakona, Godišnje financijske izvještaje HBOR-a potvrđuje Hrvatski sabor. Stoga Vas molimo za uvrštavanje Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2018. godinu u dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

Ujedno Vas želimo izvijestiti kako je predmetne Izvještaje utvrdio Nadzorni odbor HBOR-a dana 23. travnja 2019. godine te Vam presliku Odluke dostavljamo u privitku.

S poštovanjem,

Član Uprave

mr. sc. Hrvoje Čuvalo

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK HBOR ZAGREB

Predsjednica Uprave

mr. sc. Tamara Perko

Privitak
1. Primjerak Godišnjeg financijskog izvještaja HBOR-a za 2018. godinu,
2. CD s tekstom Godišnjeg financijskog izvještaja HBOR-a za 2018. godinu,
3. Odluka Nadzornog odbora.

Na znanje
Dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija i predsjednik Nadzornog odbora HBOR-a.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

ZA 2018. GODINU

Zagreb, ožujak 2019. godine

SADRŽAJ

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA	3
IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA ZA 2018. GODINU	4
IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	8
OPIS POSLOVANJA GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK U 2018. GODINI	13
POSLOVANJE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK	13
MALI I SREDNJI PODUZETNICI – NAJBROJNIJI KORISNICI KREDITA	14
INFRASTRUKTURA - ODOBRENO VIŠE OD 1,3 MILIJARDE KUNA	16
KREDITIRANJE PROJEKATA SUFINANCIRANIH IZ EU FONDOVA – SNIŽENE KAMATNE STOPE ZA SVE SEKTORE	17
ULAGANJE U KAPITAL	17
HRVATSKI IZVOZ PODRŽAN IZNOSOM OD 5,63 MILIJARDI KUNA	18
POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA	19
UPRAVLJANJE RIZICIMA	23
UNUTARNJA REVIZIJA	28
FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI	29
LJUDSKI POTENCIJALI	29
OSTALE AKTIVNOSTI	30
POSLOVANJE GRUPE HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE	34
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O.	34
OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE GRUPE	39
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2018. GODINU	52

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA

Prema našem saznanju Godišnje izvješće za 2018. godinu sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak te opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak izloženi.

Član Uprave

mr. sc. Hrvoje Čuvalo

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK HBOR ZAGREB 1

Predsjednica Uprave

mr. sc. Tamara Perko

U Zagrebu 25. ožujka 2019.

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA ZA 2018. GODINU

Godišnje izvješće obuhvaća sažetak financijskih informacija, opis poslovanja te revidirane Godišnje financijske izvještaje zajedno s Izvješćem neovisnog revizora za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. Revidirani financijski izvještaji prikazani su za Grupu Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Pravni status

Godišnje izvješće uključuje Godišnje financijske izvještaje pripremljene sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i Zakonu o računovodstvu te revidirane sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Usklađenost Godišnjeg izvješća s Godišnjim financijskim izvještajima potvrđena je od strane revizora provođenjem procedure zahtijevane Zakonom o računovodstvu.

Osnivanje

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je osnovana 12. lipnja 1992. donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). Izmjenama i dopunama Zakona u prosincu 1995. godine naziv se mijenja u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. U prosincu 2006. godine Hrvatski sabor donio je Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak koji je stupio na snagu 28. prosinca 2006. Hrvatski je sabor 15. veljače 2013. donio Zakon o izmjeni Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak kojim je izmijenjen sastav Nadzornog odbora, odnosno Nadzorni odbor je povećan za jednog člana – ministra nadležnog za regionalni razvoj i fondove Europske unije te ukupno broji deset članova.

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak (Grupa HBOR) koja je formirana tijekom 2010. godine. Grupu HBOR uz matično društvo čine Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO) i Poslovni info servis d.o.o. (PIS).

naziv	uloga unutar grupe	% povezanosti	sjedište	poslovne aktivnosti
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	ovisno društvo, neposredna kapitalna povezanost	100% s HBOR	RH	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Poslovni info servis d.o.o.	ovisno društvo, posredna kapitalna povezanost	100% s HKO	RH	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Struktura Grupe HBOR – shematski prikaz

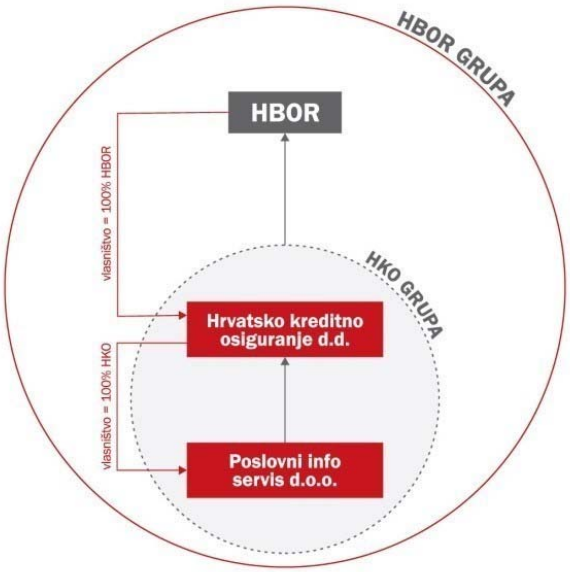

Strateški ciljevi

HBOR poslovanjem u okviru svojih ovlasti i nadležnosti potiče sustavan, održiv i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Prioritetna područja djelovanja

- Poticanje utemeljenja i razvoja malog i srednjeg poduzetništva
- Poticanje izvoza
- Razvitak turizma
- Financiranje inovacija i razvoja novih tehnologija
- Financiranje razvitka poljoprivrede
- Poticanje korištenja EU fondova
- Financiranje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR

u mil kn

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Ukupna imovina	25.777,05	25.540,78	27.374,92	28.055,80	27.198,93
Bruto krediti	24.721,41	24.722,82	26.343,12	26.332,99	26.243,12
Ukupni kapital i rezerve	9.430,13	9.662,45	10.037,98	10.268,83	10.054,01
Ukupni prihodi	918,13	917,11	924,00	919,36	791,25
Ukupni rashodi	(749,79)	(711,88)	(610,47)	(758,58)	(586,92)
Dobit	168,34	205,23	313,53	160,78	204,33
Kamatni prihodi	903,57	872,61	870,34	866,20	731,71
Kamatni rashodi	(490,16)	(474,53)	(452,67)	(390,46)	(356,07)
Neto kamatni prihod	413,41	398,08	417,67	475,74	375,64

Kreditni rejting, 31. prosinca 2018.

- Ba2 rejting agencije Moody's
- BB+ rejting agencije Standard & Poor's

Područni uredi

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski kotar

Broj zaposlenih

Na dan 31.12.2018. u HBOR-u je bilo zaposleno 370 radnika.

Na dan 31.12.2018. u Grupi HBOR bilo je zaposleno 390 radnika.

Tečajna lista

U svrhu preračunavanja iznosa u stranim valutama u kunske iznose korišten je srednji tečaj Hrvatske narodne banke:

31. prosinca 2018.	1 EUR = 7,417575 kuna	1 USD = 6,469192 kuna
31. prosinca 2017.	1 EUR = 7,513648 kuna	1 USD = 6,269733 kuna

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)

HBOR primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a (dalje u tekstu: Kodeks) iz veljače 2013. godine, koji je usvojen od strane Uprave i Nadzornog odbora te objavljen na mrežnim stranicama HBOR-a.

Kodeks sadrži temeljna načela utvrđena u Odluci o donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (NN 112/2010) (dalje u tekstu: Odluka) i načela utvrđena u Smjernicama o unutrašnjem upravljanju EBA-e (European Banking Authority Guidelines on Internal Governance GL 44, September/2011) (dalje u tekstu: Smjernice).

HBOR je dobrovoljno u Kodeks implementirao načela navedena u Smjernicama u mjeri u kojoj su primjenjiva zbog činjenice da se Smjernice odnose na kreditne institucije i nisu u potpunosti primjenjive na HBOR kao posebnu financijsku instituciju.

Dana 6. siječnja 2018. stupila je na snagu nova Odluka o donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (NN 132/17) koja se primjenjuje na HBOR.

Ujedno, kao mjera dobrog korporativnog upravljanja u smislu jačanja transparentnosti i određivanja kriterija za odabir članova Uprave HBOR-a, na HBOR se tijekom 2018. godine primjenjivala Uredba o kriterijima za provedbu postupaka odabira i imenovanja kandidata za predsjednike i članove uprava trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila osnova su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za održivu uspješnost poslovanja. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su standardi korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a i njihovog unapređenja u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog značaja u funkciji razvoja hrvatskoga gospodarstva. Radi postizanja standarda korporativnog upravljanja, HBOR ovim Kodeksom opisuje odnose s upravljačkim tijelima i zainteresiranim stranama, kao i usvojene principe rada koji imaju za cilj umanjenje rizika poslovanja u nepovoljnim tržišnim uvjetima.

Kodeksom ponašanja HBOR-a propisane su specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja te je predviđena mogućnost prijave po osnovi kršenja Kodeksa. Obrazac za prijavu, adresa elektroničke pošte za zaprimanje prijava i opis načina podnošenja prijave dostupni su na mrežnim stranicama HBOR-a. Osoba odgovorna za rad funkcije praćenja usklađenosti podnosi godišnje izvješće o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima u vezi s prijavama po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja.

Sukladno načelima javnosti poslovanja financijski izvještaji HBOR-a i Grupe HBOR u izvještajnom razdoblju objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a i Luksemburške burze. Godišnja odvojena i konsolidirana financijska izvješća HBOR-a utvrđuje Nadzorni odbor te ih podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru. Godišnje se provodi ocjena rejtinga HBOR-a od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's i Moody's). Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama, HBOR dostavlja izvješće o provedbi Zakona Povjereniku za informiranje.

U izvještajnom razdoblju, dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora regulirane su Zakonom o HBOR-u (NN 138/06) i Zakonom o izmjenama Zakona o HBOR-u (NN 25/13) i detaljnije razrađene u Statutu HBOR-a. Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanom obliku. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor po Zakonu čini deset članova i to šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore.

Tijekom 2018. godine Nadzorni odbor djelovao je u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija, predsjednik Nadzornog odbora,
- dr. sc. Martina Dalić, potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta, zamjenica predsjednika Nadzornog odbora (do 16. svibnja 2018.),
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora (od 30. svibnja 2018.),
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja,
- Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,

- Gari Cappelli, ministar turizma,

- Tomislav Tolušić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar poljoprivrede,

- Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore,

- mr. sc. Boris Lalovac, zastupnik Hrvatskog sabora,

- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora,

- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor.

Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora.

Članovi Uprave HBOR-a u 2018. godini:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave,

- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Temeljem Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a i Zakona o reviziji, odlukom Nadzornog odbora osnovan je Revizijski odbor HBOR-a. Revizijski odbor sastavljen je od tri člana od kojih je jedan član Nadzornog odbora HBOR-a, a druga dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti neovisan član, imenuje Nadzorni odbor. Iz redova neovisnih članova Revizijskog odbora, Nadzorni odbor imenuje predsjednika.

Revizijski odbor HBOR-a djeluje u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik Revizijskog odbora,

- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, zamjenica predsjednika Revizijskog odbora,

- Aurora Volarević, direktorica Interne kontrole, revizije i rizika u Hrvatskom Telekomu d.d., članica Revizijskog odbora.

Radi osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svođenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke djeluju i sljedeći odbori: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika, Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i Odbor za upravljanje poslovnim promjenama.

Sustav unutarnjih kontrola HBOR-a organiziran je kroz neovisne organizacijske jedinice:

- Neovisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima provodi utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je HBOR u svom poslovanju izložen ili bi mogao biti izložen,

- Unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica provodi provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju kontrole rizika i funkciju praćenja usklađenosti, primjenu unutarnjih politika i procedura te postupke u svezi sprječavanja pranja novca,
- Neovisna funkcija praćenja usklađenosti organizira, koordinira i usmjerava aktivnosti praćenja usklađenosti na razini HBOR-a, savjetuje o pitanjima usklađenosti, upravlja mjerama koje se poduzimaju radi umanjivanja rizika usklađenosti, objedinjuje podatke o praćenju usklađenosti, identificira i ocjenjuje rizike usklađenosti i o tom redovito podnosi izvješća. Osnovna zadaća funkcije praćenja usklađenosti ograničiti je rizik neusklađenosti i na taj način ograničiti i njegove negativne posljedice, osigurati usklađenost svih internih akata i poslovnih procesa s relevantnim propisima te promicati načela etičnog poslovanja.

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO, Društvo)

Sustav unutarnjih kontrola Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. organiziran je kroz sljedeće neovisne ključne funkcije:

- funkciju praćenja usklađenosti,
- funkciju upravljanja rizicima,
- funkciju unutarnje revizije i
- aktuarsku funkciju.

HKO ima uspostavljen odgovarajući sustav unutarnjih kontrola temeljen na internom propisu, Pravilniku o sustavu unutarnjih kontrola, čime je povećana vjerojatnost pravovremenog uočavanja prevara, doprinos smanjivanju neopravdanih troškova, smanjivanju zlouporaba i grešaka, sprečavanju neodgovarajućih aktivnosti te smanjenju rizika vezanih za usklađenost sa zakonodavnim okvirom. Društvo uspostavlja stalne i djelotvorne kontrole neovisne o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje odnosno koje prati i nadzire razmjerno svojoj veličini te vrsti, opsegu i složenosti poslovanja u skladu sa svojim profilom rizičnosti.

Pravni status, ustrojstvo i upravljanje u HKO te druga pitanja značajna za poslovanje uređuju se Statutom Društva te sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o osiguranju.

Organi upravljanja Društva su Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština. HKO vodi dvočlana Uprava koja odluke donosi u skladu sa Statutom Društva i Poslovnikom o radu Uprave. Sve odluke donose se temeljem principa dvostruke provjere („četiri oka“) uz odgovarajući sustav autorizacija.

HKO nije usvojio Kodeks korporativnog upravljanja, ali u svom poslovanju dobrovoljno primjenjuje načela Kodeksa korporativnog upravljanja, koji su izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza d.d., u mjeri koliko je to primjereno veličini i stupnju razvoja Društva.

Ova Izjava smatra se dijelom Godišnjeg izvješća Grupe HBOR za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018.

OPIS POSLOVANJA

GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK U 2018. GODINI

POSLOVANJE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK

Osnovne značajke poslovanja HBOR-a tijekom 2018. godine bile su izraženiji zaokret prema poticanju poduzetnika na korištenje dostupnih sredstava EU fondova te uvođenje novih proizvoda za koje se pokazalo da nedostaju na tržištu. Godinu su stoga značajno obilježile aktivnosti na provedbi financijskih instrumenata iz izvora Europskih strukturnih i investicijskih fondova te pripreme za uvođenje novih načina financiranja.

Nastavljeno je s razvojem i unapređenjem suradnje s financijskim posrednicima, prvenstveno s ciljem omogućavanja malim i srednjim poduzetnicima što lakšeg pristupa sredstvima (okvirni krediti s poslovnim bankama i leasing društvima), provođenjem mjera sniženja kamatnih stopa i naknada za obradu kreditnog zahtjeva te poboljšanjem uvjeta za ulaganje javnog sektora.

Tijekom 2018. godine HBOR je kreditiranjem, izdavanjem garancija i osiguranjem izvoza podržao 2.650 projekata s ukupnim iznosom od 8,40 milijardi kuna što predstavlja 13 posto veći iznos od onog odobrenog tijekom 2017. godine.

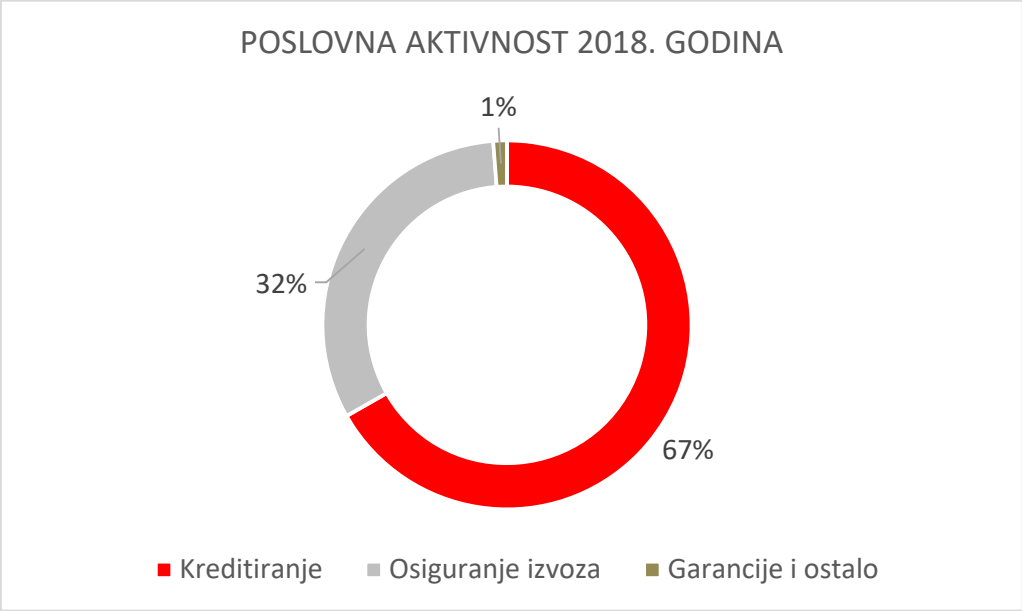

Najveći dio odobrenja odnosi se na kreditiranje – u izvještajnoj godini kreditima je podržano 1.970 projekata s iznosom većim od 5,61 milijardi kuna što predstavlja povećanje od 9 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje velikim je dijelom rezultat kreditiranja projekata sufinanciranih iz EU fondova za koje je tijekom 2018. godine odobreno 859 milijuna kuna, odnosno 5 puta veći iznos od onoga odobrenog u 2017. godini.

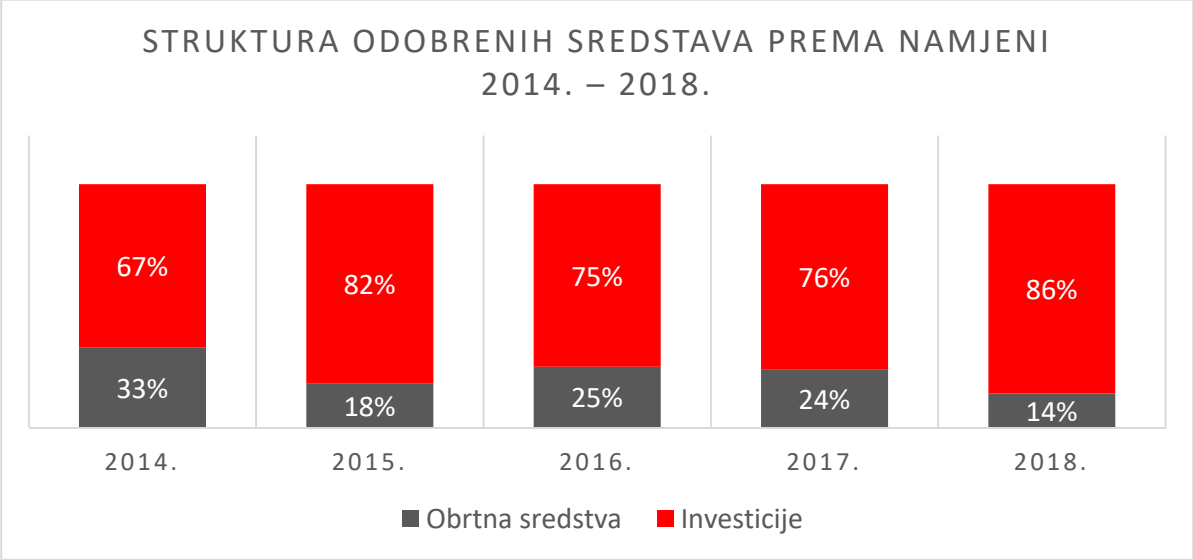

Tijekom 2018. godine od ukupno odobrenih kredita 86 posto bilo je namijenjeno za investicije, a 14 posto za obrtna sredstva.

Osim kreditiranja, značajan utjecaj na volumen poslovanja imali su i poslovi osiguranja izvoza putem kojih je osigurano 654 izvoznih poslova u iznosu od 2,69 milijarde kuna.

MALI I SREDNJI PODUZETNICI – NAJBROJNIJI KORISNICI KREDITA

Najbrojniji korisnici HBOR-ovih kredita u 2018. godini bili su mali i srednji poduzetnici kojima je odobreno 1.853 kredita, odnosno 94 posto ukupnog broja odobrenih kredita u iznosu od 1,96 milijarde kuna.

Mali i srednji poduzetnici tijekom 2018. godine koristili su sredstva po 24 kreditna programa koji se provode izravno ili putem poslovnih banaka i leasing društava. Zbog jednostavne i efikasne procedure odobrenja okvirnih kredita tijekom 2018. godine najveći broj projekata podržan je putem okvirnih kredita leasing društvima i poslovnim bankama - 1.577 projekata u iznosu od 672,3 milijuna kuna. Suradnja s leasing društvima omogućila je da se samo putem tog distribucijskog kanala odobri 1.211 ugovora o financijskom leasingu vrijednosti veće od 281,56 milijuna kuna.

U srpnju 2018. godine s Osječko-baranjskom županijom sklopljen je Ugovor o poslovnoj suradnji na temelju kojeg će HBOR (ili poslovne banke) odobravati kredite po programima Poduzetništvo mladih i Žene poduzetnice, pri čemu će Županija subvencionirati 2 postotna boda kamatne stope kroz cijelo vrijeme trajanja kredita. Početkom 2019. godine ova je mjera proširena i na program kreditiranja razvoja malog i srednjeg poduzetništva te poduzetnika početnika.

ESIF Krediti za rast i razvoj

Tijekom 2018. godine mali i srednji poduzetnici počeli su koristiti sredstva „ESIF Kredita za rast i razvoj“. Ovaj financijski instrument omogućava malim i srednjim poduzetnicima povoljna sredstva za dugoročne investicijske kredite s rokovima otplate do 12 godina, odnosno do 17 godina za sektor turizma. Krediti se odobravaju putem poslovnih banaka na način da se iz ovog financijskog instrumenta financira 50 posto kredita po kamatnoj stopi od 0 posto, a 50 posto iz izvora poslovnih banaka po tržišnoj kamatnoj stopi koju utvrđuje poslovna banka. Ovakav način financiranja znači da je u konačnici kamatna stopa za poduzetnike upola niža od one koju bi ostvarili bez korištenja sredstava ESIF-a. Kroz suradnju s poslovnim bankama i razgranatu mrežu njihovih poslovnica, financijski instrument dostupan je na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Tijekom 2018. godine za investicije malih i srednjih poduzetnika iz ovog instrumenta odobreno je 173,76 milijuna kuna kredita, odnosno ukupno 347,52 milijuna kuna kada se pribroje sredstva banaka.

Investicijski krediti za ruralni razvoj

U 2018. godini potpisan je Sporazum o financiranju između Ministarstva poljoprivrede, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Hrvatske banke za obnovu i razvitak za provedbu financijskog instrumenta „Investicijski krediti za ruralni razvoj“. Cilj ovog financijskog instrumenta je poduprijeti ulaganja prihvatljivih krajnjih primatelja iz poljoprivrednog, prerađivačkog i šumarskog sektora. Krediti će se odobravati preko poslovnih banaka koje će HBOR, putem javne nabave, odabrati za provedbu ovog financijskog instrumenta. Krediti će biti dostupni na tržištu u drugoj polovici 2019. godine. Kroz ovaj financijski instrument krajnjim korisnicima bit će na raspolaganju 510 milijuna kuna kreditnih sredstava.

Ograničeno portfeljno jamstvo iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova

Kao nastavak dugogodišnje poslovne suradnje HAMAG BICRO-a i HBOR-a, u okviru koje su podržani i realizirani brojni projekti malih i srednjih poduzetnika, u listopadu 2018. godine potpisan je i Sporazum o suradnji za provedbu financijskog instrumenta Ograničeno portfeljno jamstvo iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Predmetni Sporazum predstavlja okvir za nastavak suradnje s ciljem daljnje podrške malim i srednjim poduzetnicima putem HBOR-ovih kreditnih sredstava i jamstava HAMAG BICRO-a.

Također, HAMAG BICRO je u posljednjem kvartalu 2018. godine pokrenuo proces realizacije programa pojedinačnih ESIF jamstava za ruralni razvoj pozivom poslovnim bankama na iskaz interesa za sudjelovanje u programu. HBOR je, zajedno s još 13 poslovnih banaka, zadovoljio postavljene kriterije te je u prvom kvartalu 2019. godine zaključen Sporazum o poslovnoj suradnji čiji je cilj poduzetnicima u poljoprivredi dodatno olakšati pristup povoljnim sredstvima financiranja.

Snižavanje kamatnih stopa za zapošljavanje mladih i inovativne projekte

Tijekom 2018. godine mali i srednji poduzetnici imali su mogućnost koristiti snižene kamatne stope u okviru Inicijative za zapošljavanje mladih (Jobs for Youth Initiative) Europske investicijske banke (European Investment Bank – EIB) kroz koju se financiraju ulaganja malih i srednjih poduzetnika u obrazovanje, vještine i zapošljavanje mladih ljudi. Osnovna značajka ove inicijative je snižavanje kamatne stope za 0,20 postotna boda za subjekte koji zapošljavaju ili osposobljavaju mlade osobe. Također, sniženje kamatne stope bilo je omogućeno i u okviru InnovFin Programa u suradnji s Europskim investicijskim fondom (European Investment Fund – EIF).

Tijekom 2018. godine mjera sniženja kamatne stope za zapošljavanje mladih proširena je i na srednje kapitalizirana poduzeća, a u okviru programa InnovFin ukinuta su ograničenja pojedinih djelatnosti te iznosa kredita i omogućen je poček dulji od 3 godine.

INFRASTRUKTURA - ODOBRENO VIŠE OD 1,3 MILIJARDE KUNA

Tijekom 2018. godine HBOR je kreditirao 66 projekata ulaganja u infrastrukturu, energetsku učinkovitost, zaštitu okoliša i obnovljive izvore energije u iznosu većem od 1,34 milijarde kuna.

Ulaganja u poslovnu i turističku infrastrukturu stvaraju preduvjete za kvalitetniji razvoj pojedinog područja i daljnja ulaganja privatnog sektora te stvaranje novih radnih mjesta, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) ključne su u povlačenju sredstava iz EU fondova.

S ciljem poticanja ovakvih ulaganja HBOR je u 2018. godini za korisnike kredita koji su JLP(R)S-ovi, agencije i ustanove u njihovom većinskom vlasništvu i/ili većinskom vlasništvu Republike Hrvatske snizio kamatnu stopu s 2,5 na 2 ili 1,75 posto ovisno o području na kojem se provodi projekt. Za ove korisnike nastavljena je i mjera obustave naplate naknade za rezervaciju sredstava.

Tijekom 2018. godine javni sektor koristio je i sredstva financijskih instrumenata: „ESIF Krediti za energetsku učinkovitost“ i „ESIF Krediti za javnu rasvjetu“.

ESIF Krediti za energetsku učinkovitost

„ESIF Krediti za energetsku učinkovitost u zgradama javnog sektora“ financijski je instrument koji omogućava iznimno povoljno financiranje ulaganja u energetsku učinkovitost te poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora radi postizanja energetskih ušteda koje će rezultirati smanjenjem potrošnje energije za grijanje/hlađenje na godišnjoj razini od najmanje 50 posto. Kredite odobrava izravno HBOR na rok do 14 godina po iznimno povoljnim kamatnim stopama od 0,1, 0,25 ili 0,5 posto godišnje ovisno o stupnju razvijenosti područja na kojemu se projekt provodi te bez uobičajenih bankarskih naknada. Sufinanciraju se projekti koji su dobili Odluku o financiranju od strane Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja za natječaje za bespovratna sredstva.

ESIF Krediti za javnu rasvjetu

„ESIF Krediti za javnu rasvjetu“ financijski je instrument uveden s ciljem kreditiranja ulaganja u energetske uštede sustava javne rasvjete provedbom mjera energetske obnove postojećih sustava. Prihvatljiva za financiranje su ulaganja koja rezultiraju uštedom energije od minimalno 50 posto u odnosu na postojeće stanje.

Kredite odobrava izravno HBOR na rok do 10 godina po iznimno povoljnim kamatnim stopama od 0,1, 0,25 ili 0,5 posto godišnje ovisno o stupnju razvijenosti područja na kojemu se projekt provodi te bez uobičajenih bankarskih naknada.

KREDITIRANJE PROJEKATA SUFINANCIRANIH IZ EU FONDOVA – SNIŽENE KAMATNE STOPE ZA SVE SEKTORE

Osim implementacije spomenutih financijskih instrumenata, nastavljeno je snižavanje kamatnih stopa za korisnike kredita po Programu kreditiranja EU projekata privatnog sektora, Programu kreditiranja EU projekata ruralnog razvoja, ribarstva i vinske omotnice te po Programu kreditiranja EU projekata javnog sektora.

Sniženje je omogućilo financiranje EU projekata privatnog sektora i EU projekata ruralnog razvoja, ribarstva i vinske omotnice po kamatnoj stopi već od 1,7 posto za rokove otplate do 10 godina, odnosno 1,9 posto za duže rokove. EU projekti javnog sektora kreditirani su po spomenutoj sniženoj kamatnoj stopi od 1,75 ili 2 posto ovisno o području na kojem se provodi ulaganje.

Svi ovi kreditni programi omogućavaju zatvaranje financijske konstrukcije cjelokupne investicije. Kreditiranje se provodi izravno i putem poslovnih banaka.

Bespovratna sredstva se u određenim slučajevima mogu koristiti za umanjenje glavnice kredita, a kod izravnog kreditiranja HBOR može priznati do 70 posto bespovratnih sredstva za vlastito učešće korisnika kredita u investiciji. Uz navedeno, HBOR korisnicima bespovratnih sredstava iz izvora EU fondova nudi i jamstva za povrat predujma i to za korisnike koje izravno kreditira, a koji planiraju koristiti EU predujam.

ULAGANJE U KAPITAL

ESIF Fond rizičnog kapitala – za inovativna poduzeća u početnim fazama razvoja

Sredstva za ovaj financijski instrument iznose 35 milijuna eura i financirat će se iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Rizični kapital namijenjen je prvenstveno za investicije usmjerene u tehnološke sektore s visokim potencijalom rasta, a ciljna skupina poduzeća uključuje inovativna poduzeća u njihovim početnim fazama razvoja (seed i start-up).

HBOR je izrazio namjeru investiranja iznosa do 7,5 milijuna eura u Venture Capital fond koji će se osnovati u 2019. godini temeljem Sporazuma o financiranju potpisanog između Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (Ministarstvo) i Europskog investicijskog fonda (EIF).

Sporazumom o financiranju Ministarstvo je delegiralo EIF-u provedbu financijskog instrumenta ESIF Fond rizičnog kapitala te poslove odabira i nadzora rada upravitelja ESIF Fonda rizičnog kapitala. EIF je proveo proces odabira društva za upravljanje fondom koji će, uz EU sredstva, prikupljati i privatni kapital te ulagati u poduzetnike početnike.

NPI Equity platforma

Europska komisija je u suradnji s EIF-om i nacionalnim razvojnim institucijama (engl. National Promotional Institutions - NPI) u svrhu razvoja tržišta ulaganja u fondove rizičnog kapitala pokrenula NPI equity platformu. HBOR sudjeluje u radu dvaju tijela platforme – Generalnog foruma i Konzultativnog foruma čiji rad je usmjeren na razmjenu iskustava i znanja u svrhu jačanja industrije rizičnog kapitala.

Nastavno na Memorandum o razumijevanju koji je potpisan između EIF-a i HBOR-a, tijekom 2018. godine nastavljeni su pregovori koji su rezultirali potpisivanjem ugovora kojim je početkom 2019. godine pokrenut Croatian Growth Investment Programme - CROGIP. CROGIP je inicijativa koja će potaknuti kapitalna ulaganja u mala i srednja te srednje kapitalizirana poduzeća u ukupnom iznosu od najmanje 70 milijuna eura. Potpisani ugovor preduvjet je za zajedničko ulaganje sredstava EIF-a i HBOR-a, od kojih će svaki uložiti po 35 milijuna eura u fondove rizičnog kapitala. Fondovima će upravljati društva koja odabere EIF sukladno svojim metodologijama. HBOR ne sudjeluje u odabiru društava, ali će EIF uvažiti postavljene investicijske parametre od strane HBOR-a. HBOR-u su prihvatljivi svi fondovi koje EIF ocijeni prihvatljivim, a koji u svojoj investicijskoj strategiji imaju utvrđeno da će najmanje 70 posto ukupnih ulaganja fonda uložiti u društva koja su osnovana u Hrvatskoj i koja najveći dio poslovanja obavljaju u Hrvatskoj i/ili koja će planiranim ulaganjima započeti dugoročno poslovanje u Hrvatskoj pri tome zapošljavajući značajan broj radnika iz Hrvatske.

HRVATSKI IZVOZ PODRŽAN IZNOSOM OD 5,63 MILIJARDI KUNA

Provođenjem programa poticanja izvoza HBOR nastoji doprinijeti povećanju konkurentnosti i vrijednosti hrvatskog izvoza te poboljšati prepoznatljivost i kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga na svjetskom tržištu.

U okviru zadaće poticanja izvoza, HBOR putem programa kreditiranja, izdavanja činidbenih garancija po nalogu izvoznika i osiguranja kredita, činidbenih garancija i izvoznih potraživanja prati izvoznike u svim fazama izvoza, počevši od pregovaranja pa do konačne naplate ostvarenog izvoza. HBOR je, kao hrvatska izvozna banka i izvozno-kreditna agencija, razvio sustav financijske potpore izvoznicima kakve imaju i druge izvozne banke i izvozno-kreditne agencije kako bi hrvatski izvoznici mogli ravnopravno konkurirati na međunarodnom tržištu.

Uz programe namijenjene isključivo izvoznim poslovima, HBOR izvoznike prati i kratkoročnim i dugoročnim kreditnim linijama uz povoljne kamatne stope. Tako su izvoznicima na raspolaganju investicijski krediti namijenjeni npr. proširenju i modernizaciji proizvodnje, izgradnji novih pogona, ali i različiti krediti za obrtna sredstva koji nisu nužno vezani isključivo za izvozni posao, već je korištenje tih sredstava namijenjeno povećanju konkurentnosti poduzetnika, što je i preduvjet za ostvarivanje uspješnog izlaska na inozemno tržište.

Hrvatske izvoznike HBOR je tijekom 2018. godine podržao sredstvima u ukupnom iznosu od 5,63 milijardi kuna: izvoznicima je po svim programima odobreno ukupno 293 kredita u iznosu od 2,88 milijarde kuna, kroz police osiguranja izvoza osiguran je izvozni promet u vrijednosti 2,69 milijarde kuna i odobreno 15 izvoznih bankarskih garancija po nalogu izvoznika u iznosu od 57,70 milijuna kuna.

POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA

Poslovi osiguranja i reosiguranja izvoza obavljaju se kao mandatni posao u HBOR-u.

HBOR je u 2018. godini obilježio punih 20 godina od početka obavljanja poslova osiguranja izvoza, što pokazuje da je opravdao svoju ulogu na financijskom tržištu u Republici Hrvatskoj i pokazao se kao pouzdan partner hrvatskim gospodarstvenicima koji posluju s partnerima u inozemstvu.

HBOR je važna podrška gospodarstvenicima koji već izvoze, ali i malim poduzetnicima koji se tek spremaju u izvozni poduhvat. Osim s poduzetnicima, HBOR surađuje vrlo usko i s bankama, kojima polica osiguranja izdana od HBOR-a služi kao kolateral za plasmane. Plasmani koje odobravaju banke, a HBOR ih osigurava, mogu biti odobreni izvoznicima ili njihovim kupcima u inozemstvu, čime se omogućava financiranje proizvodnje i prodaja robe ili usluga.

Kroz programe namijenjene za izvoznike HBOR preuzima dio rizika neplaćanja iz izvoznih potraživanja. Kroz programe za banke koje prate izvoznike omogućen je prijenos dijela rizika nevraćanja kredita na HBOR. Bankama je ujedno namijenjen program osiguranja garancija temeljem kojeg se mogu zaštititi od rizika poziva na plaćanje po garancijama koje su vezane za izvozne poslove. HBOR programom reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja omogućuje privatnim kreditnim osigurateljima preuzimanje rizika za koje nisu u mogućnosti pribaviti reosiguranje na privatnom tržištu.

Kao institucija u Hrvatskoj koja se bavi preuzimanjem rizika kod izvoznih transakcija koje privatno tržište osiguranja ne preuzima, HBOR je i u 2018. godini vrlo često sudjelovao u pokriću izvoznih transakcija na rizičnijim tržištima.

HBOR-ovim programima osiguranja izvoza hrvatskim izvoznicima omogućeno je:

- sigurnije prodavati robu ili usluge i to uz odgodu plaćanja,
- prodavati kapitalnu opremu uz duže rokove plaćanja ili uz financijski kredit duže ročnosti,
- financirati proizvodnju svojih roba i usluga za izvoz,
- pribaviti činidbenu garanciju od strane banke za potrebe sudjelovanja na međunarodnim natječajima ili za ugovaranje izvoznog posla.

Europska komisija je u 2018. godini HBOR-u odobrila nastavak pružanja podrške za segment osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja od privremeno netržišnih rizika. Predmetno odobrenje se odnosi na razdoblje od narednih šest godina, zaključno do kraja 2024. godine te je u skladu s EU regulativom.

Navedeno će omogućiti HBOR-u da i u idućem razdoblju osigurava izvoznike koji svoja kratkoročna potraživanja nisu u mogućnosti osigurati na privatnom tržištu osiguranja. Temeljem dozvole Europske komisije HBOR će nadalje moći i reosiguravati privatne kreditne osiguratelje koji ne mogu ugovoriti reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja na privatnom tržištu.

Sažetak rezultata po poslovima osiguranja izvoza

u mil kn

Opis	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Ukupno odobrena osigurana svota	759,52	1.002,32	1.787,58
Ukupno osigurani izvozni promet	1.442,40	1.727,86	2.692,00
Bruto izloženost na 31.12.	1.655,96	2.128,97	2.959,73
Premija osiguranja	16,46	14,18	17,48
Isplaćene odštete	8,81	30,04	0,21
Regresne naplate od dužnika	1,50	0,04	40,66
Raspoloživa sredstva Garantnog fonda na 31.12.	332,36	327,95	387,74

Na dan 31. 12. 2018. bruto izloženost HBOR-a po poslovima osiguranja izvoza iznosila je 2,96 milijardi kuna, što predstavlja porast od 39 posto u odnosu na isti dan 2017. godine. Na porast bruto izloženosti u najvećoj mjeri je utjecao rast izloženosti po programu osiguranja kredita inozemnom kupcu i programu osiguranja kredita za pripremu izvoza, u okviru kojih je podržan izvoz kapitalnih dobara.

OSIGURANI IZVOZNI PROMET

U 2018. godini HBOR je ostvario rekordan iznos osiguranog izvoznog prometa te navedeni rezultat ne bi bio moguć bez sinergije s poslovnim bankama i izvoznicima.

HBOR je kroz programe osiguranja izvoza u 2018. godini podržao izvoz hrvatskih roba i usluga u 51 državu svijeta te je osigurao izvozni promet u visini od 2,69 milijarde kuna, što predstavlja rast od 56 posto u odnosu na 2017. godinu.

Hrvatskim izvoznicima i bankama koje financijski prate izvoznike HBOR je u 2018. godini odobrio ukupnu osiguranu svotu u vrijednosti od 1,79 milijarde kuna, što predstavlja porast od 78 posto u odnosu na 2017. godinu.

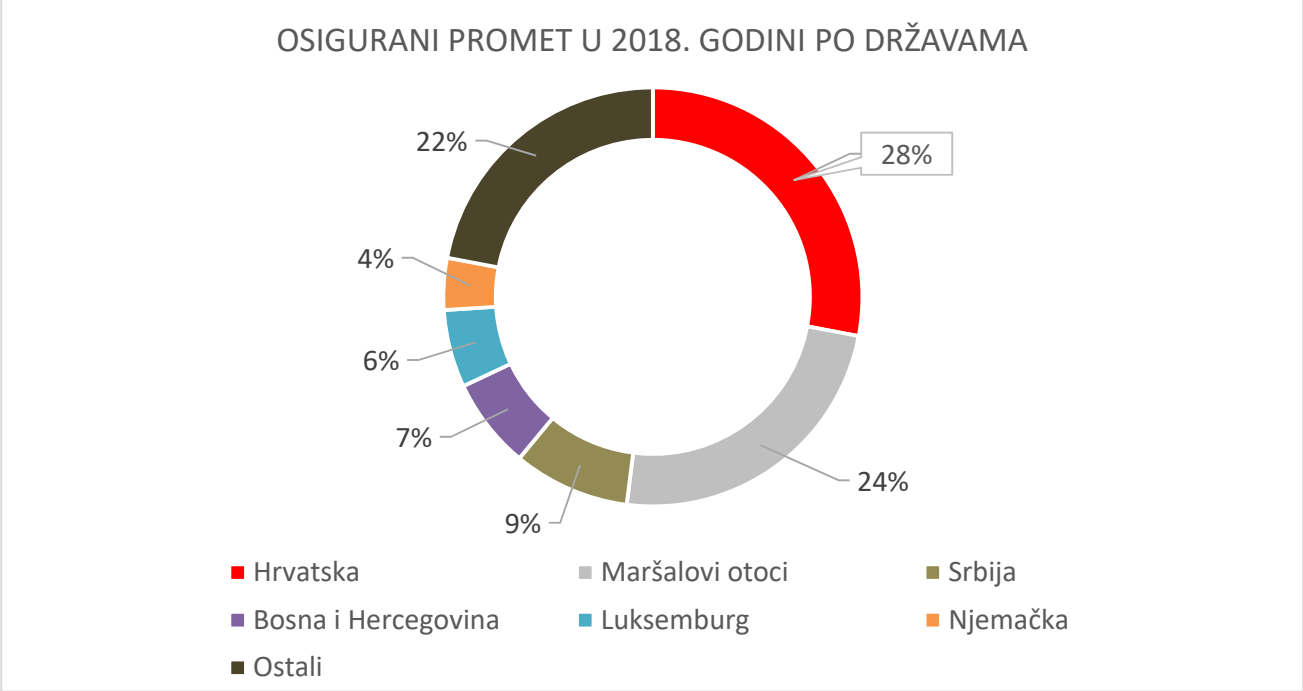

Po programu osiguranja kredita inozemnom kupcu u 2018. godini odobreno je osiguranje u iznosu od 716,42 milijuna kuna što predstavlja rast od 157 posto u odnosu na 2017. godinu.

Kroz program osiguranja kredita za pripremu izvoza tijekom 2018. godine bankama je odobreno osiguranje kredita u visini od 752,28 milijuna kuna što je rast od 147 posto u odnosu na 2017. godinu. Ovim programom je bankama omogućeno financiranje obrtnih sredstava izvoznika u fazi proizvodnje robe za izvoz, a izvoznicima je omogućeno dobivanje kredita koje inače ne bi bilo moguće realizirati zbog nedostatnosti kolaterala.

Kroz program osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja HBOR osigurava kratkoročna potraživanja izvoznika od netržišnih i privremeno netržišnih rizika.

HBOR je u 2018. godini osigurao izvozni promet od 456,85 milijuna kuna što predstavlja rast od 44 posto u odnosu na 2017. godinu. Kroz program osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja ponajviše su podržani izvoznici koji se bave proizvodnjom teretnih vagona, proizvoda od drva, farmaceutskih pripravaka, solarnih panela i gumenih proizvoda.

Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Njemačkoj, Francuskoj, Luksemburgu, Ukrajini, Nizozemskoj i Italiji.

Program osiguranja naplate kratkoročnih izvoznih potraživanja za male izvoznike namijenjen je srednjim i malim izvoznicima s godišnjim izvoznim prometom do 2 milijuna eura i onima koji tek započinju s prodajom svojih proizvoda i usluga na inozemnom tržištu.

Za ovu skupinu izvoznika tijekom 2018. godine odobreno je osiguranje u ukupnom iznosu od 6,45 milijuna kuna, što predstavlja rast od 17 posto u odnosu na 2017. godinu. Većina podržanih poslova odnosila se na izvoz roba i usluga iz sektora prerađivačke industrije među kojima prednjači izvoz sanitarne opreme, morskih plodova, klima komora i sistema za ventilaciju, projektnih usluga, rasvjetnih tijela i vina.

Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Italiji, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Španjolskoj i Francuskoj.

Po programu osiguranja izravnih isporuka roba i usluga u 2018. godini unutar kojeg osiguravamo pretežito izvoz kapitalne opreme uz duže rokove naplate osiguran je izvozni promet od 26,81 milijuna kuna što predstavlja rast od 96 posto u odnosu na 2017. godinu. Unutar programa osigurani su izvoz telekomunikacijske opreme i usluga na tržište Kube te isporuka transformatora na tržište Litve.

Kroz program osiguranja izvoznih činidbenih garancija osigurane garancije su se odnosile na produženo trajanje garancija po zaključenim izvoznim ugovorima iz prijašnjih godina te su također podržane novo izdane ponudbene garancije za potrebe izvoznika za tendere u Ukrajini u području energetike te garancije za dobro izvršenje posla za projekt izgradnje ceste u Sloveniji. Odobreno je osiguranje u ukupnoj vrijednosti od 131,04 milijuna kuna.

REOSIGURANI IZVOZNI PROMET

HBOR je kroz program reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja u 2018. godini reosigurao izvozni promet u visini od 602,11 milijuna kuna, što predstavlja rast od 7 posto u odnosu na 2017. godinu. Većina podržanih poslova odnosila se na izvoz roba i usluga iz sektora prerađivačke industrije od čega se najveći dio odnosi na izvoz staklene ambalaže, proizvoda za grijanje i hlađenje, farmaceutskih pripravaka i recikliranog papira. Najveći reosigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Crnoj Gori i Kosovu.

ISPLAĆENE ODŠTETE

Tijekom 2018. godine isplaćene su dvije odštete u ukupnom iznosu od 213 tisuća kuna, jedna po programu osiguranja kratkoročnih potraživanja zbog neplaćanja kupca u Rusiji, a druga po poslovima kratkoročnog reosiguranja zbog neplaćanja kupca u Izraelu.

U 2018. godini osiguranicima je isplaćeno i 400 tisuća kuna po osnovi naknade troškova koji su nastali u svrhu umanjenja potencijalnih šteta ili u svrhu prisilne naplate.

Iako je u 2018. godini isplaćen relativno mali broj odšteta, zamijećen je veći broj kašnjenja dužnika te je zaprimljeno 16 obavijesti o neplaćanju dužnika i to većim dijelom s teritorija Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Francuske.

REGRESNE NAPLATE OD DUŽNIKA

U 2018. godini HBOR je ostvario rekordnu godinu po visini regresnih naplata jer je u predmetnoj godini regresno naplaćeno 40,66 milijuna kuna po ranije isplaćenim odštetama. Navedeni iznos predstavlja gotovo 80 posto svih regresnih naplata koje su ostvarene od početka obavljanja ovih poslova u HBOR-u. Od navedenog iznosa regresnih naplata udio od 98 posto se odnosi na regresnu naplatu od javnog dužnika iz Bosne i Hercegovine, dok se ostale regresne naplate odnose na dužnike iz Hrvatske (po programu osiguranja garancija i osiguranja kredita za pripremu izvoza) i na regresnu naplatu po poslovima kratkoročnog reosiguranja od dužnika iz Srbije.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Temeljem Zakona o HBOR-u Banka je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja. Banka u procesu upravljanja rizicima kontinuirano utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Način, postupci i učestalost procjene, odnosno mjerenja rizika propisani su internim aktima Banke. U svakodnevnom poslovanju Banka upravlja kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke, valutnim rizikom, operativnim rizikom i rizikom eksternalizacije putem politika, procedura, metodologija, pravilnika, limita te kontrola.

Banka ima funkcionalno i organizacijski odvojenu i neovisnu organizacijsku jedinicu za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je Banka u svom poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Svoju funkciju ostvaruje i analizom, davanjem prijedloga i preporuka za adekvatno upravljanje izloženošću kreditnim i nekreditnim rizicima, zatim razvojem politika, pravilnika, procedura i metodologija vezanih za rizike, predlaganjem i praćenjem poštivanja usvojenih limita izloženosti, izvješćivanjem Uprave i nadležnih odbora o rizicima i sl.

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Banka uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Banke kao posebne financijske institucije. O rezultatima mjerenja i procjene te provedenih analiza iz područja rizika izvještavaju se odbori za upravljanje rizicima, Uprava i Nadzorni odbor. Utvrđen je sustav limita za upravljanje, praćenje i kontrolu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, kamatnog rizika u knjizi banke i valutnog rizika. Banka provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se o rezultatima istih izvještavaju nadležna tijela HBOR-a. Kontinuirano se razvijaju sustavi proaktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

Uprava HBOR-a odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje i provođenje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za ostvarenje svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja delegirala na četiri odbora za upravljanje rizicima:

- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom - upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom u okviru propisanih politika, pravilnika i procedura kojima je regulirano ovo područje

- Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika - upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih politika, pravilnika, procedura i ostalih internih akata vezanih za kreditni rizik

- Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a - upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije

- Odbor za upravljanje poslovnim promjenama - upravlja poslovnim promjenama (koordinacija postupka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i efikasnog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Bazelskog odbora primjenjivim na HBOR kao posebnu financijsku instituciju.

Kreditni rizik

Banka kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Uprava HBOR-a vodi konzervativnu politiku upravljanja kreditnim rizikom. Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je čimbenik njezine strategije poslovanja zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom - Pravilnikom upravljanja kreditnim rizikom koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita). Pravilnik o upravljanju kreditnim rizikom sveobuhvatan je dokument koji obuhvaća i zasebne metodologije namijenjene ocjeni različitih ciljnih skupina klijenata.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Banka odobrava putem poslovnih banaka koje snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika. Radi lakše dostupnosti sredstava HBOR-a, dio svojih plasmana Banka plasira po modelima podjele rizika s poslovnim bankama. Svi izravni plasmani i plasmani uz podjelu rizika uglavnom su osigurani hipotekom na nekretninama i ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Banka pribavlja jamstvo HAMAG BICRO-a te ostale vrste jamstava i garancija. Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Banka je odredila potreban omjer visine plasmana i vrijednosti osiguranja.

Banka kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na područja posebne državne skrbi. Kreditni rizik rasprostranjen je po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Banka nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnom strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Banka osigurava adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim rizikom i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Banke u rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja navedenim rizicima.

Rizik likvidnosti

Temeljna načela upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđena su internim aktima te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, Banka je uspostavila sustav limita te prati i kontrolira njihovo poštivanje, održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom likvidnosti Banka prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Banka nema depozite građana te nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti. Praćenje rizika likvidnosti Banka provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja. Pravilnikom o upravljanju rizikom likvidnosti utvrđeni su signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake kao i nastupa krize likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi banke

Temeljna načela upravljanja kamatnim rizikom Banke utvrđena su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Banka provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni se jaz izrađuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Banke na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Temeljna načela upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđena su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su metode za mjerenje, odnosno procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Banka prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Banka za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te redovito izvještava nadležna tijela o najvećim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su krovnim aktom Politike upravljanja operativnim rizikom, uspostavljena je struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom čiji je cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja HBOR-a.

Rizik eksternalizacije

Banka upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a primjenjivom na Banku kao posebnu financijsku instituciju. Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Upravu i Nadzorni odbor Banke.

Kvaliteta imovine HBOR-a

HBOR je u 2018. godini primijenio Međunarodni standard financijskog izvještavanja broj 9 za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata.

Ukupni portfelj HBOR-a na 31. prosinca 2018. iznosio je oko 35.808,1 milijuna kuna. Od ukupnog portfelja, u 1. stupanj kreditnog rizika razvrstano je 74,6 posto, u 2. stupanj kreditnog rizika 6,9 posto te 18,5 posto u 3. stupanj kreditnog rizika.

S obzirom na to da bruto krediti čine 73 posto ukupnog portfelja, nije izražena značajnija razlika u kvaliteti ukupnog portfelja i ukupnih kredita. U 1. stupanj kreditnog rizika razvrstano je 76,5 posto ukupnih kredita, u 2. stupanj kreditnog rizika 6,9 posto i u 3. stupanj kreditnog rizika 16,6 posto ukupnih kredita.

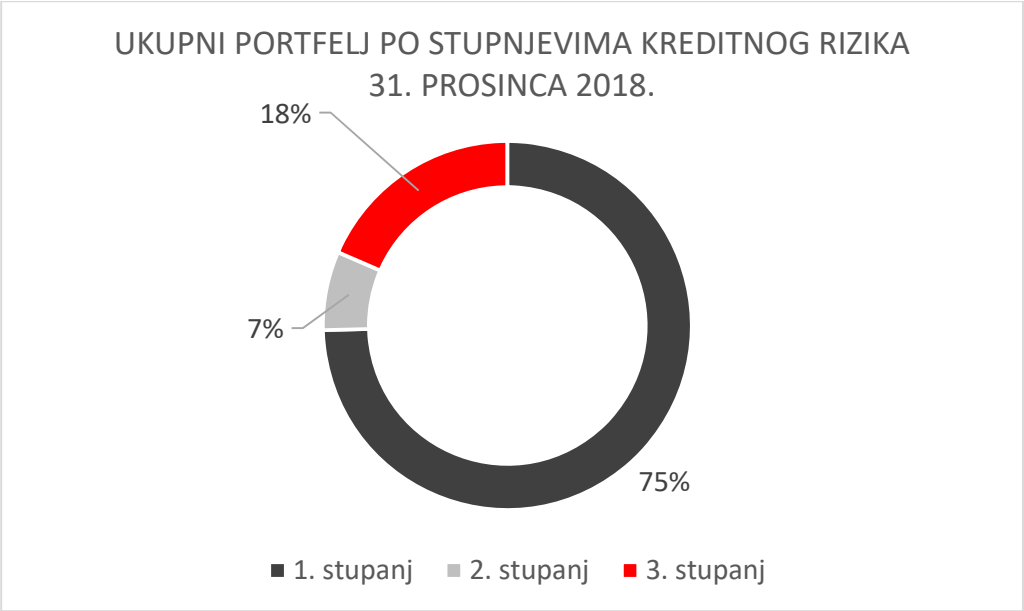

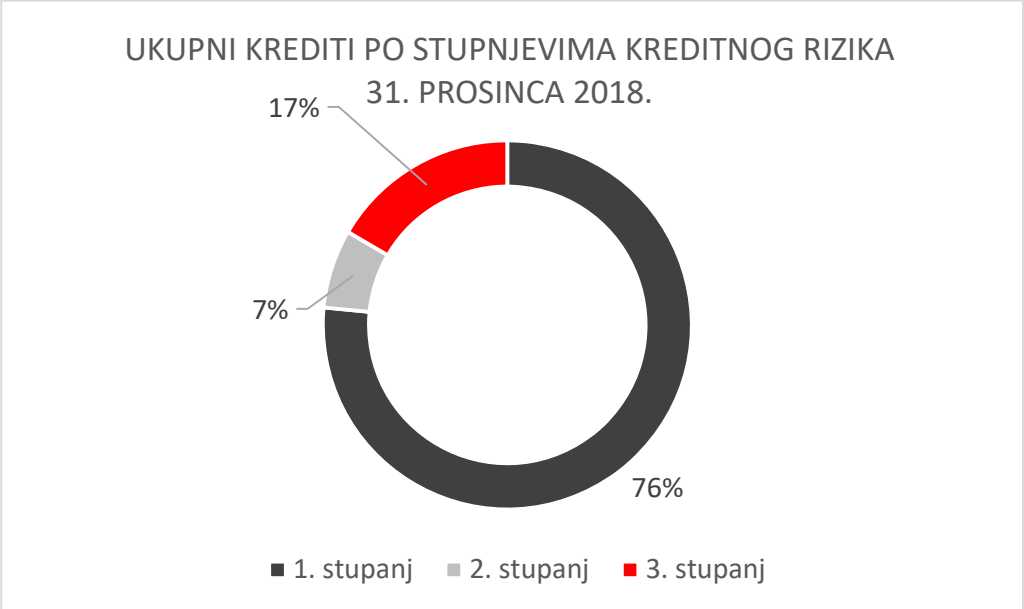

UNUTARNJA REVIZIJA

Unutarnja revizija dio je sustava nadzora HBOR-a zadužen za praćenje ukupnog poslovanja temeljenog na zakonitosti i internim aktima HBOR-a, koji se provodi primjenom standarda interne revizije. Unutarnja revizija organizacijski je nezavisna u obavljanju poslova te samostalno određuje način rada, izvještavanja, nalaza, mišljenja i preporuka. Za svoj rad odgovara administrativno Upravi, a funkcionalno Revizijskom i Nadzornom odboru HBOR-a koje izvješćuje polugodišnje. Temeljem izvješća o reviziji, na prijedlog Unutarnje revizije, Uprava donosi potrebne odluke za poduzimanje korektivnih mjera i aktivnosti.

FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI

Funkcija praćenja usklađenosti uspostavljena je kao neovisna i trajna funkcija. Poslovi praćenja usklađenosti uključuju utvrđivanje i procjenu rizika usklađenosti kojem je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen, savjetovanje Uprave i drugih odgovornih osoba o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila uključujući i informiranje o aktualnostima iz tih područja.

Funkcija praćenja usklađenosti vrši procjenu učinaka koje će na poslovanje HBOR-a imati izmjene relevantnih propisa, procjenjuje usklađenost novih proizvoda ili novih postupaka s relevantnim zakonima i propisima kao i s izmjenama propisa, savjetuje u dijelu pripreme obrazovnih programa vezanih za usklađenost, savjetuje i obrazuje o etičkom ponašanju, sudjeluje u vođenju postupaka po prigovorima i prijavama nepravilnosti te nadzire provedbu i pridržavanje odredbi Kodeksa ponašanja. Funkcija praćenja usklađenosti podnosi periodička izvješća Upravi, Revizijskom i Nadzornom odboru HBOR-a.

LJUDSKI POTENCIJALI

HBOR je 2018. godine obnovio Certifikat Poslodavac Partner koji dodjeljuje Selectio d.o.o. za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima. Od 2006. godine, kada je HBOR ušao u projekt, prisutan je stalni rast i razvoj u svim segmentima upravljanja ljudskim potencijalima.

U 2018. godini HBOR je postigao 87 posto ukupnih bodova, čime je zadržao visok standard po svih 45 procjenjivanih procesa upravljanja ljudskim potencijalima.

Takav rezultat postignut je zbog postavljenih procesa u svih pet ocjenjivanih područja i kontinuiranog rada Banke na razvoju procesa upravljanja zaposlenicima kako bi pratila kako interne potrebe u banci, tako i potrebe tržišta.

Cilj procesa upravljanja ljudskim potencijalima jest kvalitetan odabir zaposlenika, njihovo kvalitetno usavršavanje i vođenje, jer samo na taj način Banka može pokazati izvrsnost u svojem radu. Redoviti procesi i aktivnosti upravljanja ljudskim potencijalima pokrivaju cjelokupni tijek karijere zaposlenika u organizaciji te omogućuju podršku menadžmentu u upravljanju ljudskim potencijalima: odabiru zaposlenika i zapošljavanju, upravljanju ciljevima i kompetencijama te nagrađivanju kao i razvoju zaposlenika. Nakon zapošljavanja, koje se provodi po transparentnim selekcijskim kriterijima, novi zaposlenici uključuju se u program uvođenja u posao kroz interne edukacije. Radni učinak svih zaposlenika HBOR-a prati se i dokumentira u kvartalnoj dinamici, a jednom godišnje provodi se proces godišnjih razgovora. Razvoj i usavršavanje u kompetencijama, koje su ključne u poslovima koje zaposlenici obavljaju, provodi se kroz održavanje internih edukacija te kroz sudjelovanje zaposlenika na pojedinačnim eksternim edukacijama.

Na dan 31. prosinca 2018. od ukupno 370 zaposlenika njih čak 324, odnosno 88 posto, bilo je visokoobrazovano i prosječne dobi od 43 godine. Žene čine 66 posto, a muškarci 34 posto zaposlenika.

Organizacijska struktura HBOR-a 31. prosinca 2018.

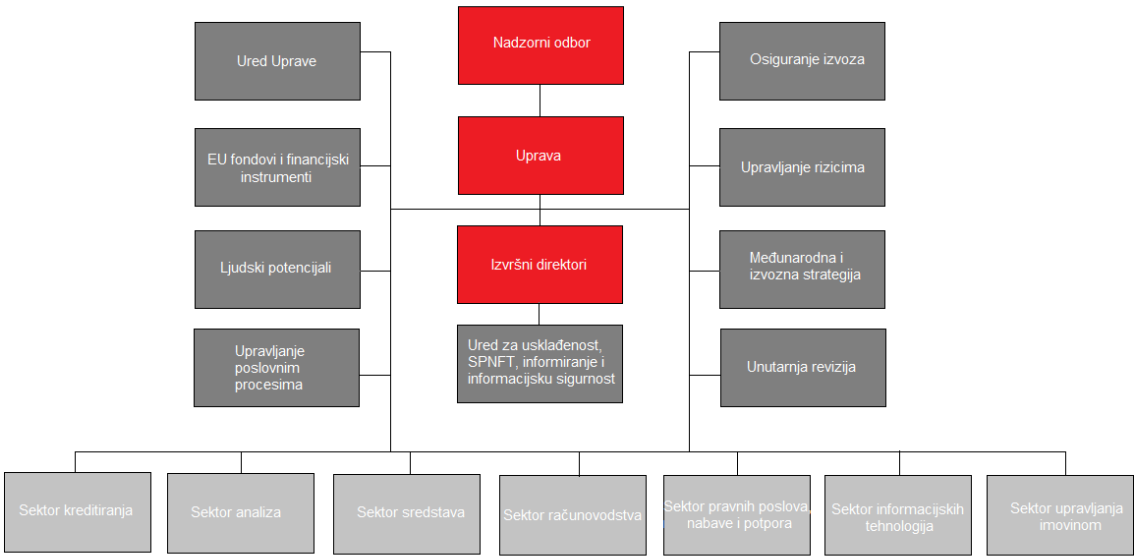

OSTALE AKTIVNOSTI

Radi što boljeg ispunjavanja razvojne uloge, unapređenja poslovnih procesa i efikasnosti te prilagodbe novim tržišnim izazovima, HBOR je započeo s provedbom projekta izrade srednjoročne strategije poslovanja i razvoja Banke. Temelj izrade strategije je analiza postojećih internih i eksternih uvjeta poslovanja, analiza poslovnih procesa, tržišnih potreba i jazova. Sredstva za provedbu ovog projekta osigurana su u okviru EU Programa potpore strukturnim reformama (SRSP) pri Europskoj komisiji. Europska komisija je za provedbu projekta izabrala konzultanta koji će raditi na provedbi ovog projekta.

HBOR je u lipnju 2018. godine objavio Izvješće o društvenoj odgovornosti za 2017. godinu. Ovo je HBOR-ovo deveto izvješće o načinu i napretku primjene načela UN Global Compact-a u području ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije.

Tijekom 2018. godine HBOR je raspisao Javni natječaj za dodjelu donacija „STVARAMO JEDNAKE MOGUĆNOSTI“ namijenjen projektima koji se provode na područjima s manje mogućnosti, a koji utječu na unapređenje kvalitete života i/ili zdravlja i potiču socijalnu uključenost u zajednicu.

Donacije su dodijeljene za 11 projekata u ukupnom iznosu nešto većem od 480 tisuća kuna. Podaci o svim primateljima donacija objavljeni su na HBOR-ovim mrežnim stranicama.

Međunarodna suradnja i internacionalizacija

HBOR posvećuje posebnu pažnju uspostavljanju i održavanju uspješnih odnosa s međunarodnim financijskim institucijama, razvojnim bankama, izvozno-kreditnim agencijama te udruženjima i klubovima među kojima su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Mreža europskih financijskih institucija za mikro, mala i srednja poduzeća (NEFI), Udruženje banaka srednje i istočne Europe (BACEE), Bernska unija, UN-ov Program zaštite okoliša (UNEP FI), UN Global Compact, Međunarodni klub za financiranje razvoja (IDFC), Međubankarsko udruženje NR Kine i zemalja srednje i istočne Europe (The China-CEEC Inter-Bank Association), više bilateralnih trgovinskih komora te Europska udruga dugoročnih investitora (ELTI) čiji je HBOR suosnivač. Sudjelovanje u radu navedenih organizacija HBOR koristi za stjecanje znanja i razvoj poslovanja Banke te kao učinkovit kanal za razmjenu najboljih praksi i specifičnih saznanja članica po različitim pitanjima poslovanja.

U lipnju 2018. godine HBOR je bio domaćin EAPB CEO konferencije i Glavne skupštine EAPB-a na kojoj je predsjednica Uprave HBOR-a, Tamara Perko izabrana na mjesto članice Upravnog vijeća EAPB-a na mandat od dvije godine. Imenovanjem Tamare Perko u Upravno vijeće ukazano je povjerenje i priznanje HBOR-u, ali isto tako i Republici Hrvatskoj, da kao ravnopravna razvojna institucija i zemlja članica EU predstavljaju važan čimbenik u provođenju zajedničkih europskih politika.

Tijekom 2018. godine zaključen je Sporazum o suradnji između nacionalnih razvojnih banaka jugoistočne Europe (Bugarska, Mađarska, Hrvatska, Makedonija), Black Sea Trade and Development Bank i International Investment Bank, a kojem je glavni fokus poticanje infrastrukturnih projekata na području jugoistočne Europe, identificiranje projekata od ključnog značaja za regiju te financiranje istih. U okviru aktivnosti u vezi s Međubankarskim udruženjem NR Kine i zemalja srednje i istočne Europe (The China-CEEC Inter-Bank Association) potpisana su dva sporazuma: Sporazum o programu aktivnosti Međubankarskog udruženja Narodne Republike Kine i zemalja srednje i istočne Europe u periodu 2018. - 2020. godine i Sporazum o edukaciji djelatnika i razmjeni iskustava među članicama Međubankarskog udruženja NR Kine i zemalja srednje i istočne Europe.

Započete su pripreme u suradnji s Ministarstvom financija za predsjedanje RH Vijećem EU u 2020. godini tijekom kojeg će HBOR biti zamjenik predsjedavatelja Radne skupine za izvozne kredite Vijeća EU (Export Credits Group).

Nastavljena je suradnja s udruženjem Hrvatski izvoznici, a internacionalizacija gospodarstva podržana je i sudjelovanjem u gospodarskim delegacijama u inozemstvu, kao i na gospodarskim forumima održanim u Republici Hrvatskoj.

S ciljem jačanja konkurentnosti hrvatskih gospodarstvenika i izvoza te općenito poboljšanja uvjeta poslovanja, naglašena je bila i suradnja s inozemnim veleposlanstvima u RH kao i već uspješna dugogodišnja suradnja s trgovinskim komorama u Republici Hrvatskoj gdje su, sukladno potrebama HBOR-a i hrvatskih gospodarstvenika, predstavnici HBOR-a sudjelovali u radu relevantnih odbora.

U listopadu 2018. godine je pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske održana HBOR-ova 17. međunarodna konferencija o poticanju izvoza koja je okupila brojne inozemne i domaće partnere. Na konferenciji je zaključen Sporazum o suradnji s uglednom nizozemskom izvozno-kreditnom institucijom Atradius DSB čime je dodatno proširen institucionalni okvir suradnje s ciljem pomoći hrvatskim izvoznicima.

OPĆA UREDBA O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

GDPR (General Data Protection Regulation) ili Opća uredba o zaštiti osobnih podataka regulira zaštitu osobnih podataka građana Europske unije. Cilj GDPR-a je pružiti kontrolu građanima EU nad njihovim osobnim podacima i stvoriti visoku i ujednačenu razinu zaštite podataka u EU. Uz pomoć vanjskih konzultanata, radna skupina HBOR-a je utvrdila mjere potrebne za usklađivanje s Uredbom i rokove za provedbu. Temeljem utvrđenih mjera, u propisanim rokovima, osigurana su ključna usklađenja s Uredbom, odnosno provedeno je donošenje Politike zaštite osobnih podataka HBOR-a, donošenje Pravilnika o zaštiti osobnih podataka, donošenje i javna objava dokumenata Politika privatnosti i Informacije ispitanicima, izrada Registra obrada osobnih podataka i evidencija obrada, imenovanje službenika za zaštitu podataka i izrada aplikacije za upravljanje privolama. Donošenjem internih akata i javnom objavom dokumenata, HBOR je, iz pozicije ispitanika i nadzornog tijela, osigurao glavnu pretpostavku usklađenosti s Uredbom i provedbenim Zakonom. Novim internim aktima iz područja zaštite osobnih podataka utvrđeni su način, nositelj i termini za program edukacija i podizanja svijesti zaposlenika o zaštiti osobnih podataka, kao i izobrazbe novih zaposlenika na području zaštite osobnih podataka. Slijedom navedenog tijekom 2018. godine je organizirana edukacija svih zaposlenika iz područja osnova zaštite osobnih podataka.

PODRUČNI UREDI

Regionalnoj dostupnosti financijskih usluga HBOR-a te jačanju vidljivosti banke, posebno u odnosu na sektor malih i srednje velikih poduzeća, doprinosi mreža od pet područnih ureda koju HBOR razvija od 2003. godine. Aktivnosti područnih ureda HBOR-a usmjerene su na savjetovanje i informiranje poduzetnika o korištenju HBOR-a kao izvora financiranja pokretanja poslovanja, rasta i razvoja.

Područni uredi HBOR-a u prostornom smislu obuhvaćaju 14 županija. U gospodarskom smislu područnim uredima je orijentirano više od 120 tisuća aktivnih trgovačkih društava i obrta (ili 62 posto ukupne populacije poslovnih subjekata u zemlji).

Područni uredi su u prošloj godini održali ukupno 315 radionica i edukacija, uključujući radionice pod nazivom „7 koraka do kredita“ koje su usmjerene na osnaživanje financijske pismenosti potencijalnih i postojećih poduzetnika.

Pojedinačna savjetovanja poduzetnika, bilo početnika ili onih s višegodišnjom gospodarskom aktivnošću, područni uredi realiziraju u okviru organiziranja i izvođenja info-dana u suradnji s uredima za gospodarstvo jedinica lokalne uprave i samouprave, nadležnim gospodarskim i obrtničkim komorama, poduzetničkim centrima ili razvojnim agencijama te lokalnim akcijskim grupama. Područni uredi, kao dio distribucijske mreže HBOR-a, tijekom 2018. godine inicirali su značajan broj pojedinačnih kreditnih zahtjeva, izravno ili putem financijskih institucija s kojima HBOR surađuje.

JAVNOST RADA

HBOR osobitu pozornost posvećuje informiranju javnosti o ciljevima svog rada i mjerama za njihovo ostvarivanje kao i o rezultatima svojih aktivnosti, poštujući pri tome i vodeći računa o propisanoj bankovnoj tajni i njezinoj funkciji. Primjenom različitih oblika informiranja HBOR je i tijekom 2018. godine redovito obavještavao javnost o svim važnijim aktivnostima.

U izvještajnoj godini HBOR je objavio 18 priopćenja kojima je javnost informirana o poslovanju, postignutim poslovnim rezultatima, uvođenju novih i izmjenama postojećih programa. Na mrežnim stranicama HBOR-a javnosti su dostupne sve informacije o radu, osim onih koje podliježu bankovnoj tajni sukladno Zakonu o kreditnim institucijama.

Tijekom izvještajne godine objavljeno je 27 postupaka javne nabave u elektroničkom oglasniku javne nabave. Od 1. srpnja 2017. na mrežnim stranicama HBOR-a objavljuju se i postupci jednostavne nabave.

Tijekom 2018. godine zaprimljeno je 39 zahtjeva za pristup informacijama sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama.

POSLOVANJE GRUPE HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE

HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O.

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO) dioničko je društvo za osiguranje specijalizirano za osiguranje kratkoročnih potraživanja (rokovi plaćanja do 2 godine) nastalih temeljem prodaje roba i usluga među poslovnim subjektima. Osiguravaju se politički i komercijalni rizici.

U 2018. godini HKO je u ponudi imao sljedeće proizvode osiguranja: osiguranje domaćih i izvoznih potraživanja.

HKO je u listopadu 2010. godine osnovao društvo Poslovni info servis d.o.o. te je počeo poslovati kao Grupa Hrvatsko kreditno osiguranje (Grupa HKO) i iskazivati konsolidirane financijske podatke. Poslovni info servis d.o.o. (PIS) unutar Grupe HKO zadužen je za provedbu analize i ocjene kreditnih rizika u vezi s poslovima osiguranja.

Na dan 31. prosinca 2018. Grupa HKO je zapošljavala 20 zaposlenika, od čega je 15 bilo zaposleno u Hrvatskom kreditnom osiguranju d.d., a 5 u društvu PIS. Visoku stručnu spremu ima 17 zaposlenika, a troje srednju stručnu spremu.

Vlasnička struktura

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a.

Upravljanje

Statutom Društva uređuju se pravni status, ustrojstvo i upravljanje Društvom te druga pitanja značajna za poslovanje Društva kao i ostala usklađenja sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Zakonu o osiguranju. Tijela koja upravljaju Društvom su: Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština.

Osobe ovlaštene za zastupanje

Uprava tijekom 2018. godine

- Zvonimir Samodol, predsjednik Uprave
- Ružica Adamović, članica Uprave

Nadzorni odbor HKO-a

Nadzorni odbor HKO-a je u 2018. godini djelovao u sljedećem sastavu:

- Tamara Perko, predsjednica Nadzornog odbora,
- Marko Topić, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- Ante Artuković, član Nadzornog odbora,

- Marija Jerkić, članica Nadzornog odbora, do 25. rujna 2018.,
- Vedran Jakšić, član Nadzornog odbora, od 25. rujna 2018.,
- Andreja Mergeduš, članica Nadzornog odbora.

Poslovni info servis d.o.o.

Funkciju direktorice PIS-a u 2018. godini obavljala je Jelena Boromisa.

Prokuristica Društva je Ivana Paić.

Revizorski odbor HKO-a

Revizorski odbor HKO-a u 2018. godini djelovao je u sljedećem sastavu:

- Ante Artuković, predsjednik Revizorskog odbora,
- Andreja Sekušak, članica Revizorskog odbora,
- Marija Jerkić, zamjenica predsjednika Revizorskog odbora, do 25. rujna 2018.,
- Vedran Jakšić, zamjenik predsjednika Revizorskog odbora, od 25. rujna 2018.

Izvještavanje nadzornih tijela

Društvo je tijekom 2018. godine redovito izvještavalo nadzorna tijela sukladno Zakonu o osiguranju, pravilnicima Hrvatske agencije za nadzor financijskih institucija i drugim važećim propisima o svim relevantnim činjenicama i promjenama u Društvu. Društvo je uredno odgovaralo na sve zahtjeve nadzornih tijela u smislu kontrole poslovanja i dostave podataka Društva.

POSLOVANJE U 2018. GODINI

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. je 2018. godinu završilo sa 156 zaključenih ugovora o osiguranju. Osiguranjem je pokriveno 4.615 kreditnih limita, što je za 9,80 posto više u odnosu na prethodnu godinu. U ukupnoj strukturi limita, na domaća potraživanja se odnosi 3.134 kreditna limita, a 1.481 kreditni limit se odnosi na izvozna potraživanja prema kupcima u 66 zemalja svijeta.

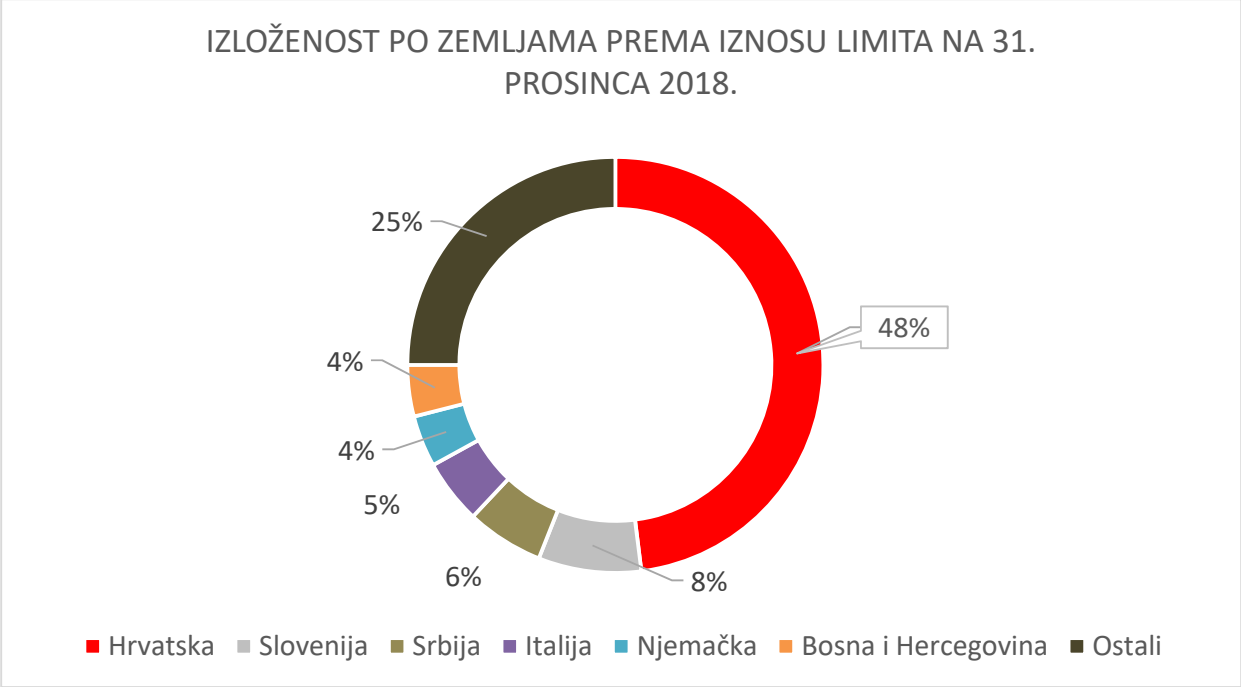

Ukupni volumen osiguranih poslova u 2018. godini iznosio je 4,17 milijarde kuna, dok je u 2017. godini iznosio 3,90 milijarde kuna, što predstavlja rast osiguranog prometa u iznosu od 6,92 posto.

Ukupno zaračunata premija u 2018. godini iznosila je 10,46 milijuna kuna, što predstavlja pad od 1,26 posto u odnosu na 2017. godinu kada je iznosila 10,59 milijuna kuna.

Društvo je u 2018. godini isplatilo 17 naknada za štete. Ukupni iznos likvidiranih šteta u 2018. godini iznosio je 9,78 milijuna kuna, dok je u prethodnoj godini iznos likvidiranih šteta iznosio 6,21 milijuna kuna. Štete su isplaćene za kupce u Hrvatskoj, Srbiji, Sloveniji i Izraelu.

Indikatori poslova osiguranja

u tis. kn

	2016.	**2017.**	**2018.**
Volumen osiguranih potraživanja	3.798.540,23	3.904.430,83	4.169.288,73
Izloženost, na 31.12.	1.709.409,46	1.886.028,64	2.091.809,54
Zaračunata bruto premija	11.814,18	10.594,00	10.460,82
Iznos isplaćenih naknada šteta	1.717,33	6.212,88	9.777,21
Broj aktivnih limita na 31.12.	3.026	4.203	4.615

Troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi Grupe HKO u 2018. godini iznosili su 6,69 milijuna kuna, a na razini društva troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi iznosili su 5,61 milijuna kuna.

Poslovna 2018. godina osmo je cjelogodišnje razdoblje poslovanja te je Grupa HKO, prije konsolidacije s maticom, ostvarila dobit tekuće godine prije poreza u iznosu od 293 tisuće kuna, dok je 2017. godinu završila s dobiti od 756 tisuća kuna.

Ukupna imovina Grupe HKO na 31. prosinca 2018. u iznosu od 56,23 milijuna kuna veća je za 0,35 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni kapital je na dan 31. prosinca 2018. iznosio 40,81 milijuna kuna, a neto tehničke pričuve 10,71 milijuna kuna.

TRENUTAČNA GOSPODARSKA SITUACIJA I NJEN UTJECAJ NA BANKU

U 2018. godini hrvatsko gospodarstvo je raslo prilično stabilnim tempom, s realnim rastom BDP-a procijenjenim na 2,8 posto*, što je tek neznatno niže nego u 2017. godini. Rast je prvenstveno bio potaknut privatnom potrošnjom.

Očekuje se da će privatna potrošnja ostati glavni pokretač rasta, podržana poboljšanjem uvjeta na tržištu rada, pozitivnim raspoloženjem potrošača, niskim kamatnim stopama i umanjenom inflacijom.

Nadalje, projicirano povećanje izdvajanja iz fondova EU trebalo bi dati poticaj javnim ulaganjima, koja će ipak ostati znatno ispod predrecesijskih razina. Ukupno gledajući, predviđa se da će se realni rast BDP-a nastaviti smanjivati na 2,7 posto* u 2019. godini te na 2,6 posto* u 2020. godini.

S obzirom na očekivano usporavanje glavnih trgovinskih partnera Hrvatske u EU, izvoz roba vjerojatno će rasti sporije nego u posljednjih nekoliko godina. Ipak, očekuje se da će izvoz usluga i dalje zadržati pozitivan trend zbog sve jače turističke sezone i značajnih ulaganja u hotele više kategorije u posljednjih nekoliko godina. Potaknut visokom domaćom potražnjom, uvoz roba će ostati jak, usporavajući tek neznatno tijekom razdoblja predviđanja, što će negativno utjecati na trgovinsku bilancu robe.

HBOR će i u 2019. godini nastaviti korištenje financijskih instrumenata iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF), koji predstavljaju učinkovit način primjene financijskih resursa dostupnih Republici Hrvatskoj. Financijski instrumenti pomažu u mobilizaciji dodatnih javnih ili privatnih suinvesticija, a mogu se koristiti u obliku zajmova, jamstava ili drugih mehanizama.

Kako bi plasirala sredstva za kreditiranje svih planiranih aktivnosti, podmirila preuzete obveze i održala potrebnu rezervu likvidnosti, Banka je osigurala sredstva i dovoljnu razinu likvidnosti.

*Izvor: Europska komisija: Zimska gospodarska prognoza 2019.: rast se usporava zbog globalnih neizvjesnosti. Preuzeto s: https://ec.europa.eu/croatia/news/zimska-gospodarska-prognoza-2019-rast-se-usporava-zbog-globalnih-neizvjesnosti_hr (2019-3-8)

NAČELA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Grupa HBOR priprema:

1. odvojene financijske izvještaje matice - HBOR
2. konsolidirane financijske izvještaje koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom – ovisna društva.

Grupa HBOR (matica i ovisna društva) pri sastavljanju i prezentiranju godišnjih financijskih izvještaja primjenjuje Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI).

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju s ciljem pružanja informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR radi donošenja odgovarajućih ekonomskih odluka od strane njihovih korisnika te pružanja financijskih podataka o provedbi strategije Grupe HBOR.

Grupa HBOR pri financijskom izvještavanju i objavama primjenjuje sljedeća načela:

- **transparentnost prezentiranja** radi osiguravanja većeg razumijevanja prezentiranih informacija od strane korisnika financijskih izvještaja,
- **dosljednost prezentiranja** unutar svakog izvještajnog razdoblja i između izvještajnih razdoblja,
- **jednostavnost prezentiranja** kako bi se korisnicima omogućilo lakše razumijevanje položaja, uspješnosti poslovanja te promjena financijskog položaja i donošenje odluka,
- **usmjerenost na zahtjeve zakonske regulative** kako bi se osigurala usklađenost,
- **primjena najbolje prakse prezentiranja** primjenjive na djelatnost poslovanja Grupe uz uvažavanje suvremenih međunarodnih trendova u financijskom izvještavanju, kao i zahtjeva tržišta.

PREGLED FINANCIJSKOG POSLOVANJA U 2018. GODINI

Financijski izvještaji uključuju odvojene financijske izvještaje HBOR-a i konsolidirane financijske izvještaje Grupe HBOR.

U nastavku se daje financijski pregled i pregled poslovanja zasebno za Grupu HBOR i HBOR, kao matično društvo i izvještajni subjekt.

Reviziju odvojenih i konsolidiranih Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2018. godinu koji se nalaze u privitku obavilo je revizorsko društvo KPMG d.o.o. te o tome izrazilo pozitivno mišljenje u Izvješću neovisnog revizora.

OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE GRUPE

S obzirom na veličinu ovisnih društava i obujam njihovog poslovanja u usporedbi s poslovanjem matice, njihovi financijski podaci nisu od značaja da bi se posebno isticali u okviru konsolidiranog financijskog izvještaja te shodno tome nemaju materijalan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje u odnosu na odvojene financijske izvještaje HBOR-a kao matičnog društva. Naime, Grupa Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. čini tek 0,21 posto imovine matičnog društva.

PREGLED NAJVAŽNIJIH FINANCIJSKIH INFORMACIJA GRUPE HBOR

- u milijunima kuna -

	2016.	**2017.**	**2018.**
Ukupna imovina	27.390,82	28.075,56	27.218,98
Bruto krediti	26.343,12	26.332,99	26.243,12
Ukupni kapital i rezerve	10.042,70	10.275,78	10.061,10
Ukupni prihodi	933,67	930,81	801,40
Ukupni rashodi	(618,83)	(768,61)	(596,67)
Dobit	314,84	162,20	204,73
Kamatni prihodi	871,98	867,83	733,08
Kamatni rashodi	(452,67)	(390,46)	(356,07)
Neto kamatni prihod	419,31	477,37	377,01

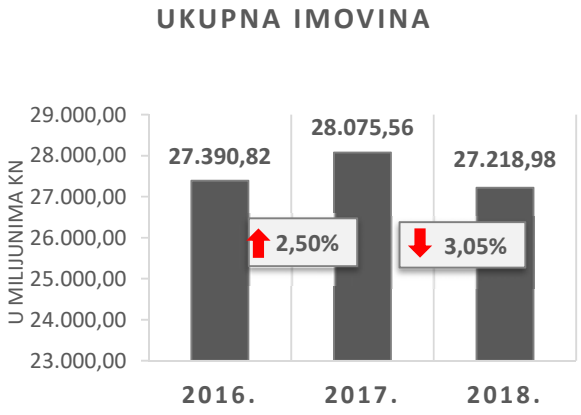
UKUPNA IMOVINA
U MILIJUNIMA KN
29.000,00
28.000,00
27.000,00
26.000,00
25.000,00
24.000,00
23.000,00
27.390,82
28.075,56
27.218,98
2,50%
3,05%
2016.
2017.
2018.

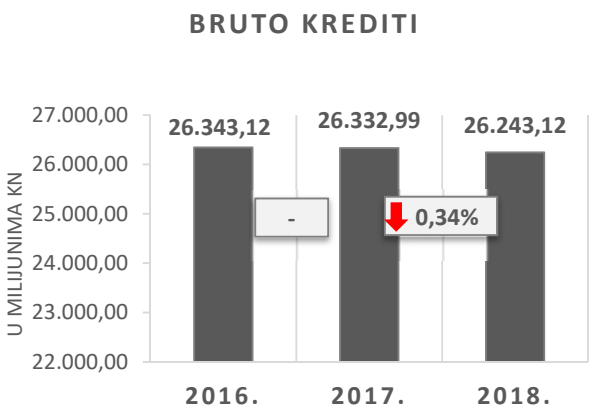
BRUTO KREDITI
U MILIJUNIMA KN
27.000,00
26.000,00
25.000,00
24.000,00
23.000,00
22.000,00
26.343,12
26.332,99
26.243,12
-
0,34%
2016.
2017.
2018.

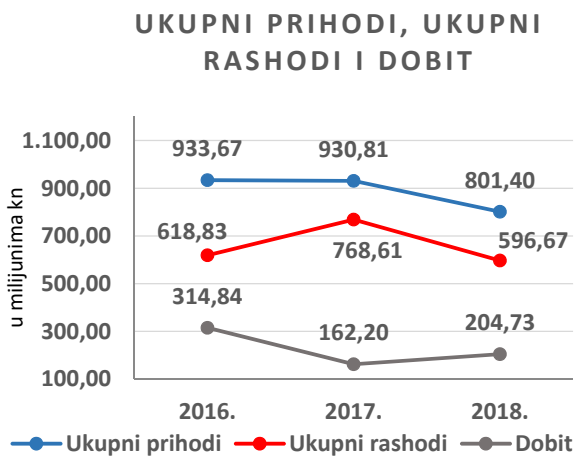
UKUPNI PRIHODI, UKUPNI RASHODI I DOBIT
u milijunima kn
1.100,00
900,00
700,00
500,00
300,00
100,00
933,67
930,81
801,40
618,83
768,61
596,67
314,84
162,20
204,73
2016.
2017.
2018.
Ukupni prihodi
Ukupni rashodi
Dobit

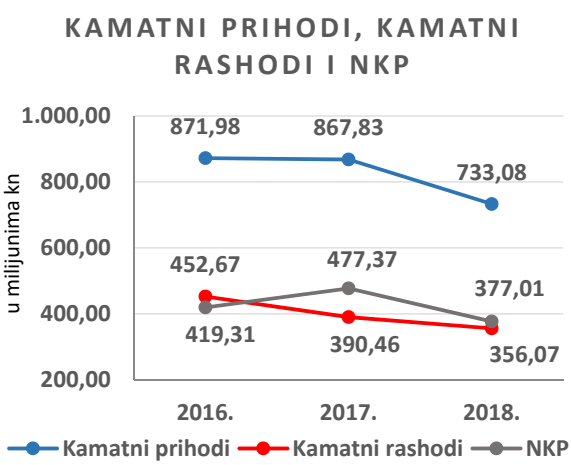
KAMATNI PRIHODI, KAMATNI RASHODI I NKP
u milijunima kn
1.000,00
800,00
600,00
400,00
200,00
871,98
867,83
733,08
452,67
477,37
377,01
419,31
390,46
356,07
2016.
2017.
2018.
Kamatni prihodi
Kamatni rashodi
NKP

Rezultat Grupe

Učinci primjene MSFI-ja 9 priznati na teret zadržane dobiti i rezervi na dan 1. siječnja 2018. iznose 469,97 milijuna kuna.

Grupa HBOR je u 2018. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 204,73 milijuna kuna. Ostvarena dobit veća je za 26,22 posto u odnosu na prethodnu godinu, a razlozi se daju u opisu financijskog poslovanja HBOR-a.

Matično društvo temeljem odredbi Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit te porezne obveze na ime poreza na dobit proizlaze isključivo iz aktivnosti ostalih članica Grupe.

Konsolidirani ukupni prihodi u 2018. godini iznose 801,40 milijuna kuna, dok ukupni rashodi iznose 596,67 milijuna kuna.

U strukturi prihoda Grupe najveći dio, tj. 91,47 posto odnosi se na prihode od kamata kao rezultat poslovanja matičnog društva.

U dijelu ukupnih rashoda, najveći dio čine rashodi od kamata i to 59,68 posto koji proizlaze iz poslovanja matičnog društva.

Konsolidirani operativni troškovi u 2018. godini iznose 170,90 milijuna kuna, a čine ih opći i administrativni troškovi te ostali troškovi poslovanja.

Ukupan broj zaposlenih u Grupi na dan 31. prosinca 2018. je 390, dok je na kraju 2017. godine Grupa zapošljavala 386 radnika.

Imovina i obveze Grupe

Ukupna imovina Grupe na konsolidiranoj osnovi iznosi 27.218,98 milijuna kuna i smanjena je za 3,05 posto u odnosu na početak godine. Razlozi ovakvog trenda daju se u opisu financijskog poslovanja HBOR-a.

U strukturi imovine najveće učešće odnosi se na kreditno poslovanje matičnog društva te neto krediti čine 83,57 posto ukupne imovine.

Ukupne obveze i kapital i rezerve na dan 31. prosinca 2018. iznose 27.218,98 milijuna kuna od čega ukupne obveze iznose 17.157,88 milijuna kuna, odnosno 63,04 posto.

U ukupnim obvezama i kapitalu i rezervama Grupe najveći dio, tj. 58,89 posto čine obveze po kreditima i obveze za izdane vrijednosne papire matičnog društva.

Ukupni kapital i rezerve na konsolidiranoj osnovi na kraju 2018. godine iznose 10.061,10 milijuna kuna i čine 36,96 posto ukupnih obveza i kapitala i rezervi Grupe.

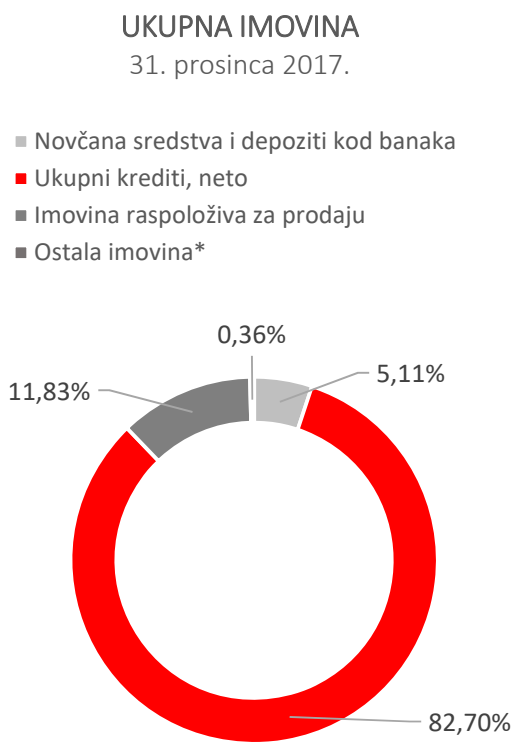

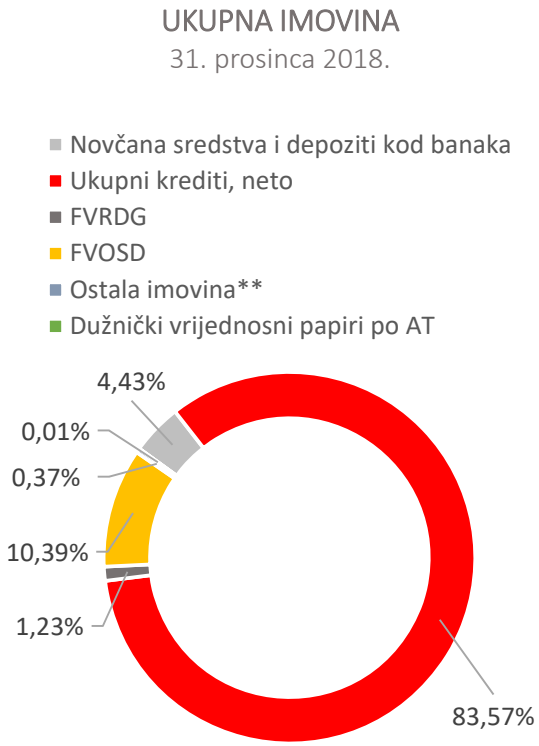

*Financijska imovina po "fair" vrijednosti kroz RDG, Imovina koja se drži do dospijeća, Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina, Preuzeta imovina i Ostala imovina.

**Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina, Preuzeta imovina i Ostala imovina.

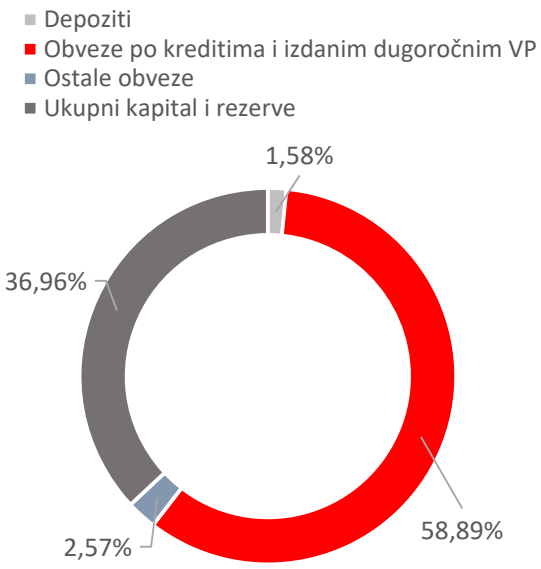

OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE HBOR-a

U nastavku se daje pregled i objašnjenja značajnih promjena u financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u izvještajnoj godini.

Banka od 1. siječnja 2018. primjenjuje Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 9 Financijski instrumenti i nije prepravila usporedne podatke za 2017. godinu, kako to dopušta standard. Prema navedenome, rezultati za 2018. godinu temelje se na MSFI-ju 9 „Financijski instrumenti“, dok su rezultati za 2017. godinu temeljeni na Međunarodnom računovodstvenom standardu (MRS) 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ te usporedni podaci za 2017. godinu nisu usporedivi s informacijama predočenim u 2018. godini.

Uspješnost poslovanja

Učinci primjene MSFI-ja 9 priznati na teret zadržane dobiti i rezervi na dan 1. siječnja 2018. iznose 469,66 milijuna kuna.

U 2018. godini HBOR je ostvario ukupne prihode u iznosu od 791,25 milijuna kuna, rashode u iznosu od 586,92 milijuna kuna i dobit u iznosu od 204,33 milijuna kuna. Dobit HBOR-a u 2018. godini je za 43,55 milijuna kuna, odnosno 27,09 posto veća od dobiti za 2017. godinu.

U nastavku se daju najznačajnije okolnosti koje su utjecale na povećanje dobiti u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu:

- niže ostvarenje prihoda od kamata za 134,49 milijuna kuna,
- niže ostvarenje rashoda od kamata za 34,39 milijuna kuna,
- veće ostvarenje operativnih troškova za 11,73 milijuna kuna,
- ostvarenje neto prihoda od financijskih aktivnosti u visini od 9,51 milijuna kuna dok su u 2017. godini ostvareni neto rashodi od financijskih aktivnosti od 20,63 milijuna kuna,
- smanjenje gubitka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja za 129,01 milijuna kuna u odnosu na 2017. godinu,
- niže ostvarenje neto prihoda od naknada za 3,75 milijuna kuna.

Detaljniji opis trendova daje se kod svake kategorije zasebno u nastavku.

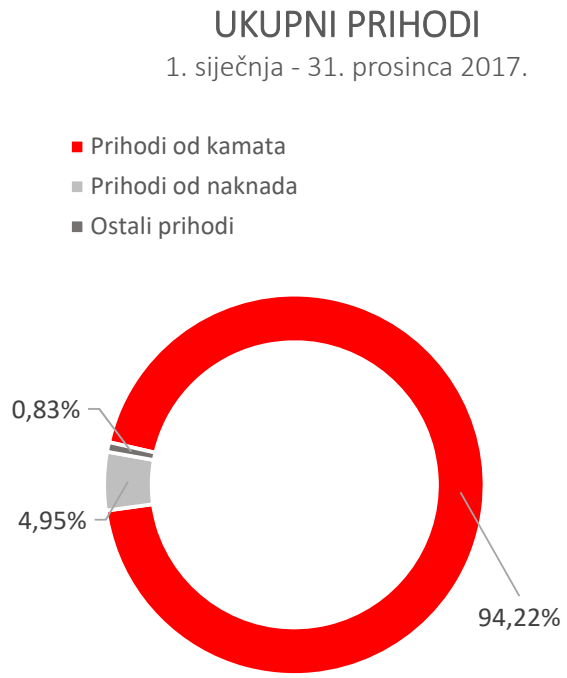
UKUPNI PRIHODI
1. siječnja - 31. prosinca 2017.
Prihodi od kamata
Prihodi od naknada
Ostali prihodi
0,83%
4,95%
94,22%

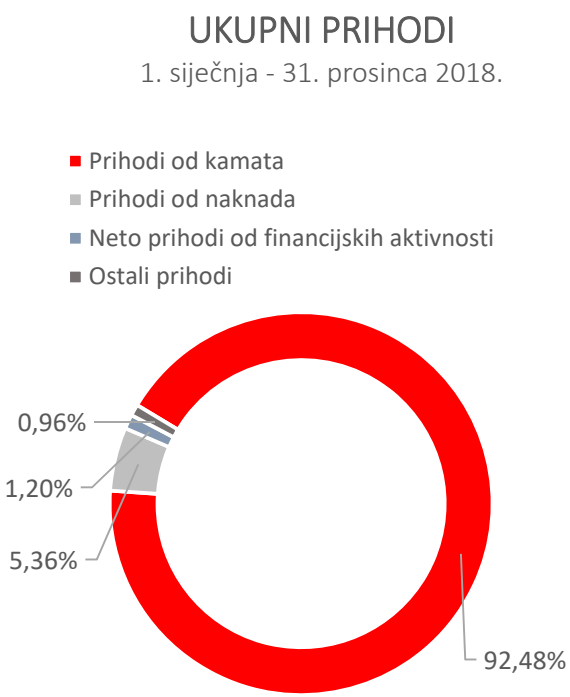
UKUPNI PRIHODI
1. siječnja - 31. prosinca 2018.
Prihodi od kamata
Prihodi od naknada
Neto prihodi od financijskih aktivnosti
Ostali prihodi
0,96%
1,20%
5,36%
92,48%

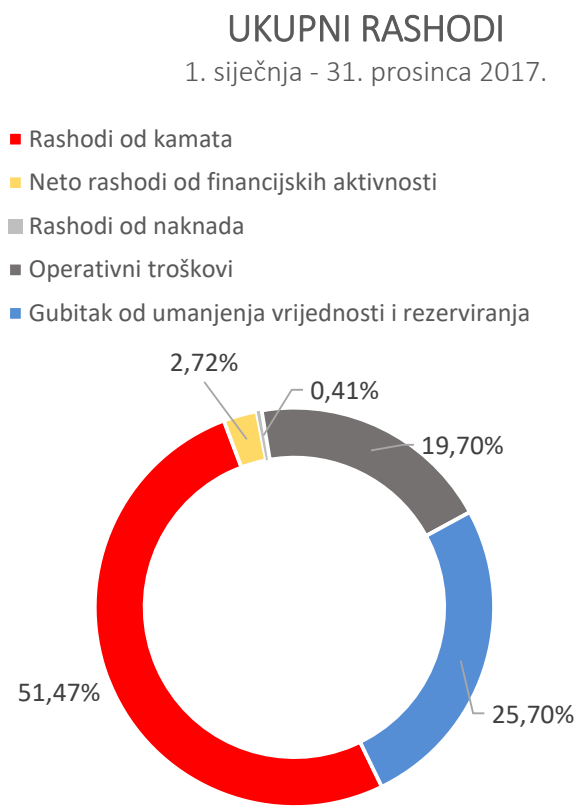
UKUPNI RASHODI
1. siječnja - 31. prosinca 2017.
Rashodi od kamata
Neto rashodi od financijskih aktivnosti
Rashodi od naknada
Operativni troškovi
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja
2,72%
0,41%
19,70%
51,47%
25,70%

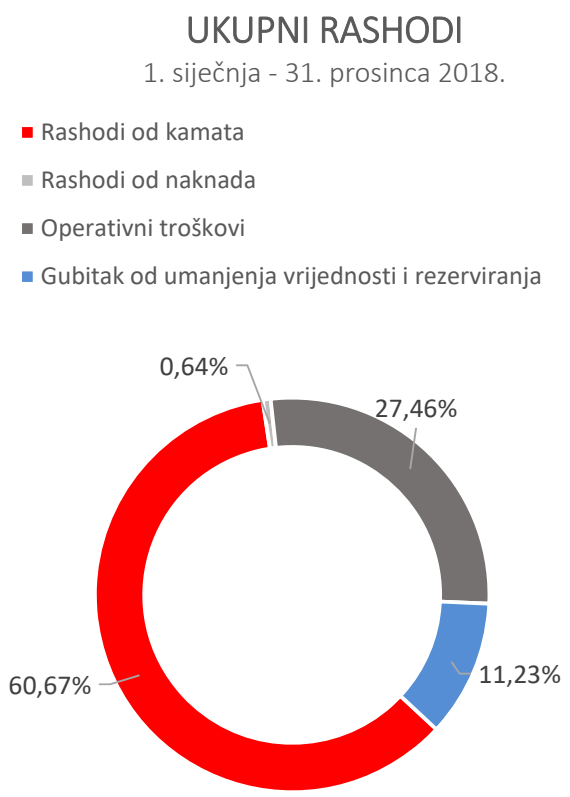
UKUPNI RASHODI
1. siječnja - 31. prosinca 2018.
Rashodi od kamata
Rashodi od naknada
Operativni troškovi
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja
0,64%
27,46%
60,67%
11,23%

Neto prihodi od kamata

Neto kamatni prihodi ostvareni su u iznosu od 375,64 milijuna kuna i u odnosu na ostvarenje prethodne izvještajne godine niži su za 21,04 posto.

Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope ostvareni su u iznosu od 731,71 milijuna kuna i niži su u odnosu na prethodnu godinu za 15,53 posto uslijed smanjenja kamatnih prihoda po dugoročnim kreditima zbog dugogodišnjeg provođenja mjera sniženja kamatnih stopa, smanjenja kamatnih prihoda od subvencije kamatnih stopa, značajnih iznosa prijevremenih otplata kredita u 2017. i 2018. godini, provedenih restrukturiranja te zbog načina evidentiranja kamatnih prihoda izloženosti klasificiranih u 3. stupanj i POCI imovinu (unwinding).

Primjena MSFI-ja 9 utječe na usporedivost kamatnih prihoda u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, kako slijedi:

- na dan 1. siječnja 2018. su izravno isključene kamate iz ranijih razdoblja (osim zatezne kamate za klijente 3. stupnja rizika) iz izvanbilančne evidencije prenijete u izvještaj o financijskom položaju. Zbog navedenoga se ne mogu usporediti prihodi od naplate izravno isključenih kamatnih prihoda iz ranijih godina jer se u tekućoj godini ne vodi zasebna evidencija ovih prihoda;
- u svrhu izračuna kamatnog prihoda za izloženosti alocirane u 3. stupanj ili za imovinu klasificiranu kao kupljenu ili stvorenu imovinu umanjenu za kreditni gubitak, koristi se koncept vremenske vrijednosti novca (unwinding). Unwinding, odnosno kamatni prihod za navedene izloženosti se izračunava nakon datuma prelaska izloženosti u 3. stupanj ili nakon datuma klasifikacije imovine kao POCI i evidentira kao ispravak vrijednosti financijskog instrumenta uz istovremeno smanjenje kamatnih prihoda. Po ovoj osnovi su kamatni prihodi u 2018. godini umanjeni za 57,36 milijuna kuna.

Rashodi od kamata ostvareni su u iznosu od 356,07 milijuna kuna i niži su za 8,81 posto u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu na što je najviše utjecalo razduživanje po izdanim obveznicama uz višu kamatnu stopu u 2017. godini te korištenje kreditnih linija posebnih financijskih institucija uz povoljniju kamatnu stopu.

S obzirom na opisane trendove u kamatnim prihodima i kamatnim rashodima, neto kamatna marža smanjena je za 0,36 postotnih bodova u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 1,36 posto.

Neto prihod od naknada

Neto prihod od naknada ostvaren je u iznosu od 38,65 milijuna kuna i niži je za 8,84 posto u odnosu na prethodnu godinu zbog manjeg obujma izdanih garancija u 2018. godini kao i zbog plaćanja po pozivima za izdane garancije čime je izloženost po izdanim garancijama smanjena.

Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti

Neto prihode/(rashode) od financijskih aktivnosti čine neto tečajne razlike po glavnici potraživanja i obveza, neto prihodi ili troškovi nastali temeljem ugovora o kreditu s ugrađenom „call opcijom", dobitak/(gubitak) od vrijednosnog usklađenja imovine koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak te realizirani dobitak/(gubitak) od imovine koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

U izvještajnom razdoblju ostvareni su neto prihodi od financijskih aktivnosti u iznosu od 9,51 milijuna kuna, dok su u prethodnoj godini ostvareni neto rashodi u iznosu od 20,63 milijuna kuna.

Pregled kretanja tečaja kune u odnosu na tečaj eura i dolara:

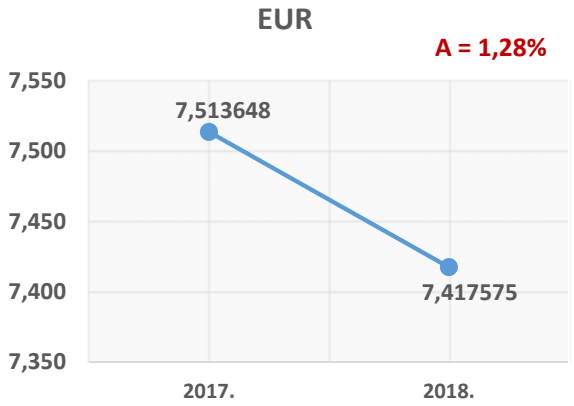

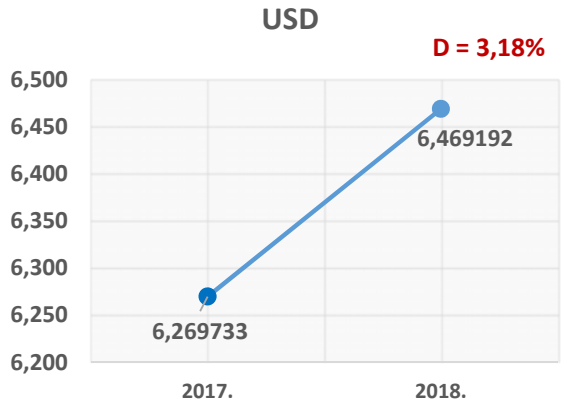

Napomena:

A = aprecijacija kune 2018./2017. D = deprecijacija kune 2018./2017.

Sredstva i izvore sredstava koji su izraženi u stranim sredstvima plaćanja ili su izraženi s valutnom klauzulom, HBOR preračunava u kunsku protuvrijednost po srednjem tečaju HNB-a na izvještajni dan.

Prihodi i rashodi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju iskazuju se u Računu dobiti i gubitka u neto iznosu.

Operativni troškovi

Operativni troškovi obuhvaćaju opće i administrativne troškove te ostale troškove poslovanja, a ostvareni su u iznosu od 161,16 milijuna kuna te su za 7,85 posto veći u odnosu na prethodnu godinu kao utjecaj porasta ostalih troškova za 97,22 posto. Ovaj porast rezultat je povećanja reobračuna po financijskim proizvodima za 148,31 posto.

Ukupan broj zaposlenih na kraju 2018. godine je 370 (31. prosinca 2017. bilo je 366 zaposlenika) od čega su 4 zaposlenika na zamjeni za porodiljni dopust, dugotrajna bolovanja i povratak s neplaćenog dopusta.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

HBOR je od 1. siječnja 2018. primijenio Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 9 Financijski instrumenti prema kojem su značajne izmjene u vezi umanjenja vrijednosti u odnosu na dosadašnji način umanjenja prema MRS-u 39.

Za instrumente koji se vrednuju po amortiziranom trošku i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (koji nisu vlasnički instrumenti), uveden je model temeljen na konceptu „očekivanih gubitaka“, umjesto koncepta "nastalog gubitka" prema MRS-u 39.

Sukladno navedenome, učinci primjene MSFI-ja 9 na dan 1. siječnja 2018. priznati su izravno u zadržanu dobit i rezerve HBOR-a u visini od 469,66 milijuna kuna.

U izvještajnom razdoblju ostvaren je neto gubitak od umanjenja vrijednosti plasmana u visini od 65,91 milijuna kuna.

U nastavku se daje pregled kvalitete portfelja:

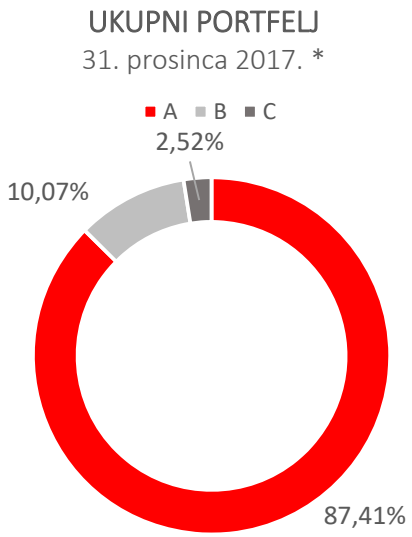

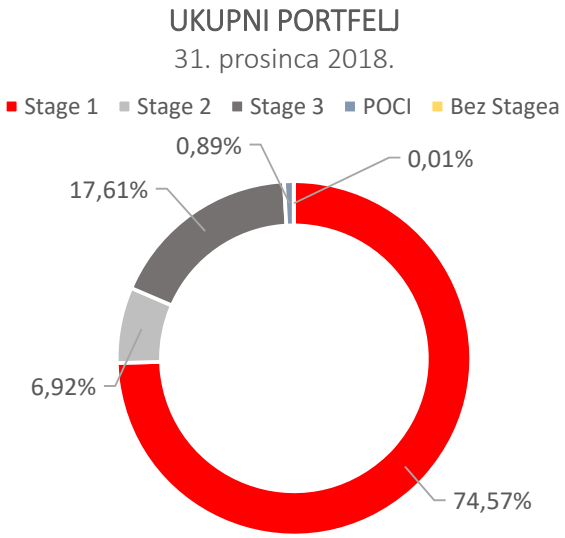

*Objavljeni financijski izvještaji na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine u sklopu ovih pozicija uključivali su i ulaganja u investicijske fondove.

	2017.		**2018.**	
	u milijunima kuna	**Struktura (posto)**	**u milijunima kuna**	**Struktura (posto)**
Ukupni bruto portfelj	**36.039,89**	**100,00**	**35.808,08**	**100,00**
Od čega:				
- financijske institucije	14.374,59	39,89	13.194,50	36,85
- direktni	21.665,30	60,11	22.613,58	63,15
Ukupno rezerviranja	**3.201,97**	**100,00**	**3.795,63**	**100,00**
Od čega:				
- financijske institucije	259,82	8,11	122,62	3,23
- direktni	2.942,15	91,89	3.673,01	96,77
Rezerviranja/bruto portfelj	**8,88 posto**	**-**	**10,60 posto**	**-**

Značajne promjene u financijskom položaju

Ukupna imovina HBOR-a na dan 31. prosinca 2018. iznosi 27.198,93 milijuna kuna te je u odnosu na 2017. godinu smanjena za 3,05 posto, najvećim dijelom zbog prijevremenih otplata kredita koje u 2018. godini iznose 2.418,81 milijuna kuna. Dodatno, značajan učinak ima primjena MSFI-ja 9 od 1. siječnja 2018. radi povećanja ispravaka vrijednosti financijskih instrumenata za 469,66 milijuna kuna.

Klasifikacija financijske imovine

Primjenom MSFI-ja 9 od 1. siječnja 2018. sva financijska imovina klasificira se na temelju alokacije financijske imovine u poslovne modele i SPPI testa kao imovina koja se naknadno mjeri po:

1) amortiziranom trošku, ako su ispunjena oba uvjeta:
- financijska imovina je alocirana u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i
- SPPI test je zadovoljen – za financijsku imovinu utvrđeni su novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

2) fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ako su ispunjena oba uvjeta:
- - financijska imovina je alocirana u poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine i
- - SPPI test je zadovoljen – za financijsku imovinu utvrđeni su novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

3) fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Financijska imovina se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ako se naknadno ne mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznimno, za ulaganja u vlasničke instrumente koji bi se u protivnom mjerili po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, pri početnom priznavanju postoji mogućnost neopozive opcije iskazivanja promjena fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. U tom slučaju rezerve priznate unutar ostale sveobuhvatne dobiti se nikada neće prenijeti u račun dobiti i gubitka, čak ni u slučaju prestanka priznavanja financijskog instrumenta (financijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez „recycling-a"). Banka je ovu mogućnost iskoristila na dio vlasničkih instrumenata.

Novčana sredstva i depoziti kod drugih banaka

Stanje novčanih sredstava i depozita kod drugih banaka na kraju 2018. godine iznosi 1.203,00 milijuna kuna i čini 4,42 posto ukupne imovine te bilježi smanjenje od 15,89 posto u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat preraspoređa sredstava rezerve likvidnosti.

Krediti financijskim institucijama i ostalim korisnicima

Ukupni neto krediti smanjeni su za 2,04 posto u odnosu na prošlu godinu te na kraju 2018. godine iznose 22.745,68 milijuna kuna i čine 83,63 posto ukupne imovine.

Ukupni bruto krediti iskazani su u iznosu od 26.243,12 milijuna kuna i ostvareni su na nivou prethodne godine. Bruto krediti ostalim korisnicima povećani su za 4,14 posto u odnosu na početak godine što je najvećim dijelom rezultat isplata po programima poticanja izvoza te kreditiranja obnove i razvitka infrastrukture u RH. Bruto krediti financijskim institucijama smanjeni su za 6,52 posto u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat prijevremenih otplata kredita.

Na kraju 2018. godine odnos kreditnih bruto plasmana putem financijskih institucija i izravnih plasmana čini 39,45 posto : 60,55 posto.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

U ovu imovinu klasificirani su krediti po fer vrijednosti (HBOR je odredio da se ovdje klasificiraju mezzanine krediti), ulaganja u investicijske fondove i dio vlasničkih instrumenata. Ukupan iznos ove imovine na dan 31. prosinca 2018. iznosi 330,80 milijuna kuna i čini 1,22 posto ukupne imovine.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

a) Dužnički vrijednosni papiri

U ovu imovinu klasificirane su obveznice Republike Hrvatske i trgovačkih društava i trezorski zapisi Ministarstva financija kao dio rezerve likvidnosti te na izvještajni datum iznose 2.766,36 milijuna kuna i čine 10,17 posto ukupne imovine. Umanjenje ove financijske imovine obračunava se primjenom modela očekivanih kreditnih gubitaka na način da se rezerviranja za umanjenje vrijednosti priznaju na računima ostale sveobuhvatne dobiti i ne umanjuju knjigovodstveni iznos ove financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju te na izvještajni datum u ostalim rezervama iznose 6,46 milijuna kuna.

b) Vlasnički vrijednosni papiri

U ovu imovinu klasificirani su vlasnički vrijednosni papiri (dionice trgovačkih društava) koje HBOR nema namjeru prodavati i na koje se primjenjuje neopoziva opcija naknadnog mjerenja fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez recikliranja, odnosno, rezerve priznate unutar ostale sveobuhvatne dobiti nikada se neće prenijeti u dobit ili gubitak.

Ova imovina na izvještajni datum iznosi 25,71 milijuna kuna i čini 0,10 posto ukupne imovine.

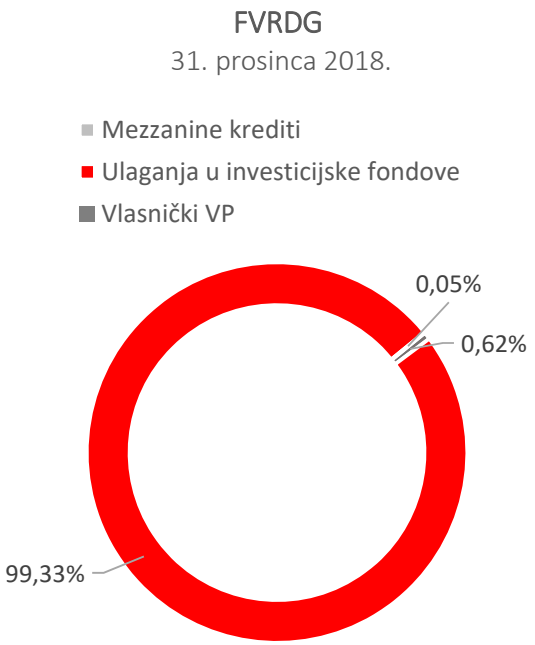

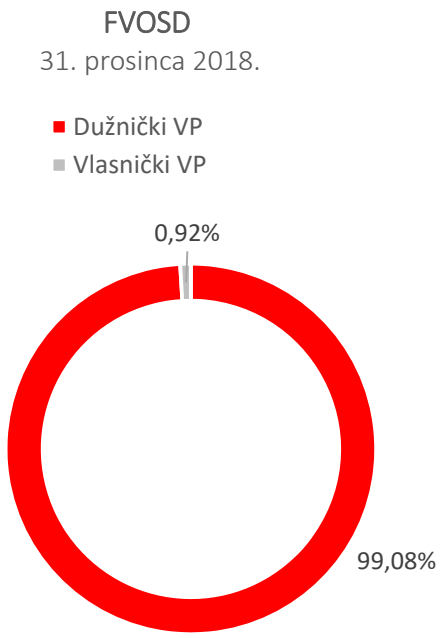

Ukupne obveze

Stanje ukupnih obveza na kraju 2018. godine iznosi 17.144,92 milijuna kuna i čini 63,04 posto ukupnih obveza i kapitala i rezervi. Najveći iznos ukupnih obveza čine kreditna zaduženja HBOR-a u inozemstvu i obveze po izdanim obveznicama u ukupnom iznosu od 16.028,55 milijuna kuna.

Obveze po kreditima i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima smanjene su u odnosu na početak godine za 3,15 posto, a promjene po ovim obvezama daju se u tabeli u nastavku:

	(u milijunima kuna)
- povlačenje sredstava zaduženja po ranije ugovorenim sredstvima posebnih financijskih institucija	2.284,76
- otplate zaduženja	(2.658,94)
- tečajne razlike	(176,60)
- ostali obračuni*	29,75
Ukupno promjene	**(521,03)**

**Ostali obračuni odnose se na promjene diskonta, promjene iznosa nedospjele kamate i odgođene naknade.*

HBOR je tijekom 2018. godine nastavio s pribavljanjem namjenskih sredstava posebnih financijskih institucija te je dana 6. ožujka 2018. s Europskom investicijskom bankom zaključio ugovor o kreditu u iznosu od 15 milijuna eura za financiranje zelenih projekata (Natural Capital Financing Facility – NCFF). NCFF je financijski instrument koji kombinira sredstva EIB-a i Europske komisije iz LIFE programa (*Programme for the Environment and Climate Action*), a s ciljem pružanja potpore projektima za koje se očekuje da će imati pozitivan utjecaj na bioraznolikost i/ili prilagodbu klimatskim promjenama.

Nadalje, u rujnu 2018. godine zaključen je drugi ugovor s Europskom investicijskom bankom u visini od 40 milijuna eura za financiranje projekta iz turističkog sektora.

Ukupni kapital i rezerve

Od ukupnog iznosa ukupnih obveza i kapitala i rezervi na ukupni kapital i rezerve se odnosi 10.054,01 milijuna kuna ili 36,96 posto.

Ukupan kapital i rezerve HBOR-a čine osnivački kapital uplaćen iz proračuna Republike Hrvatske, zadržana dobit formirana iz ostvarene dobiti u prethodnim godinama, ostale rezerve, Garantni fond te dobit tekuće godine.

U izvještajnom razdoblju je iz proračuna Republike Hrvatske u osnivački kapital uplaćeno 50,00 milijuna kuna, tako da na kraju 2018. godine ukupno uplaćeni kapital iz proračuna Republike Hrvatske iznosi 6.633,00 milijuna kuna te za uplatu do Zakonom o HBOR-u propisanog iznosa od 7.000,00 milijuna kuna preostaje 367,00 milijuna kuna.

Sukladno odredbama Zakona o HBOR-u, cjelokupna ostvarena dobit izvještajnog razdoblja Banke se raspoređuje u rezerve.

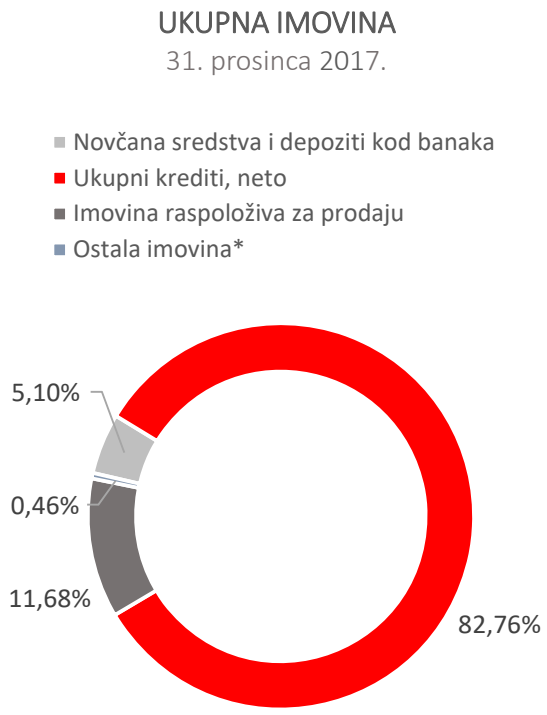

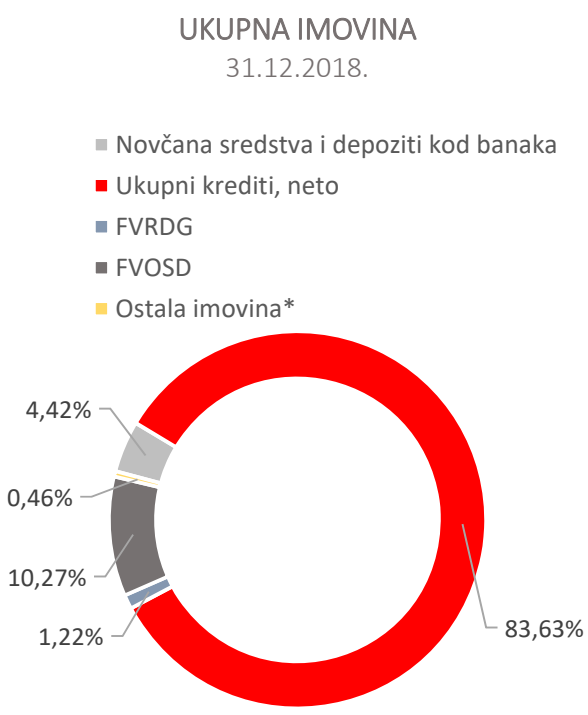

*Ulaganja u ovisna društva, Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina, Preuzeta imovina i Ostala imovina.

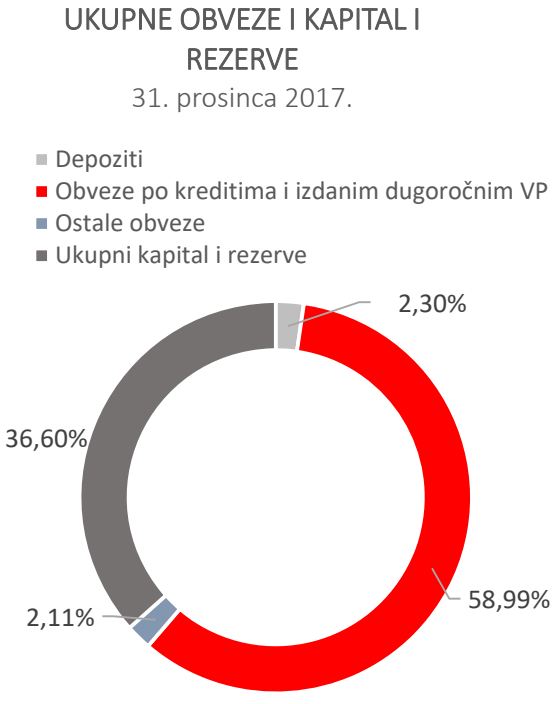

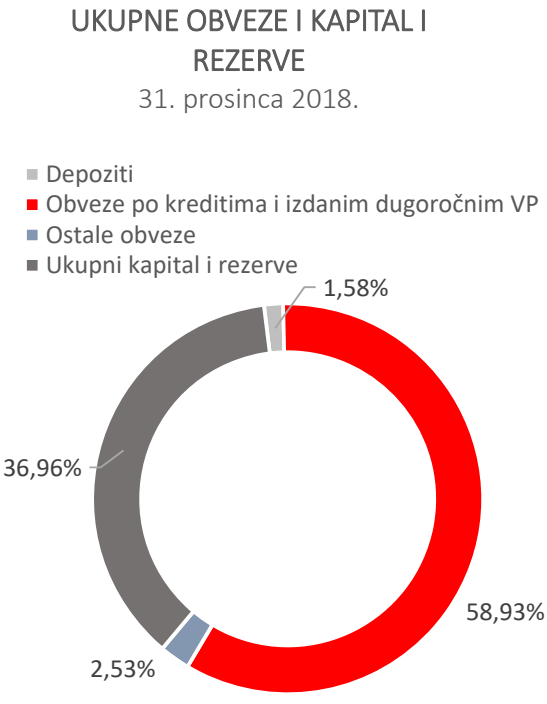

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Godišnji financijski izvještaji za 2018. godinu

Zagreb, ožujak 2019. godine

Sadržaj

	Stranica
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i prihvaćanje godišnjeg izvješća	54
Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak	55
Konsolidirani financijski izvještaji Grupe:	62
Račun dobiti i gubitka	62
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	63
Izvještaj o financijskom položaju	64
Izvještaj o novčanim tokovima	65
Izvještaj o promjenama na kapitalu	66
Odvojeni financijski izvještaji Banke:	67
Račun dobiti i gubitka	67
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	68
Izvještaj o financijskom položaju	69
Izvještaj o novčanim tokovima	70
Izvještaj o promjenama na kapitalu	71
Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja	72-224
Dodatak – Financijsko poslovanje Grupe HKO	225-228

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i prihvaćanje godišnjeg izvješća

Odgovornost Uprave Hrvatske banke za obnovu i razvitak („HBOR" ili „Banka") je pripremiti odvojena i konsolidirana financijska izvješća za svaku poslovnu godinu, koja daju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja Banke i Grupe Hrvatske banke za obnovu i razvitak („Grupa") te njihovog rezultata poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima te vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremanje financijskih izvještaja bilo koje vrijeme. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Banke i Grupe te sprečavanja i otkrivanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima koje će dosljedno primjenjivati; donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena; te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na odobrenje Nadzornom odboru Godišnje izvješće, nakon čega ih Nadzorni odbor podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru.

Odvojena i konsolidirana financijska izvješća prikazana na stranicama od 62 do 228 odobrena su od strane Uprave 25. ožujka 2019. godine u svrhu njihove predaje Nadzornom odboru, što je potvrđeno potpisima u nastavku.

Uprava je također odgovorna i za pripremu i sadržaj Izvješća poslovodstva i za Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu te ostale informacije (zajedno „ostale informacije"). Izvješće poslovodstva prikazano na stranicama 4 do 7, Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja prikazana na stranicama 8 do 12 te ostale informacije na stranicama 13 do 51 odobreni su za izdavanje od strane Uprave 25. ožujka 2019.

U ime i za Hrvatsku banku za obnovu i razvitak:

Marin Pranjić

Direktor Sektora računovodstva

mr. sc. Vedran Jakšić

Izvršni direktor

mr. sc. Hrvoje Čuvalo

Član Uprave

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK HBOR ZAGREB 1

mr. sc. Tamara Perko

Predsjednica Uprave

U Zagrebu, 25. ožujka 2019. godine

Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih financijskih izvještaja Hrvatske banke za obnovu i razvitak („Banka“) te konsolidiranih financijskih izvještaja Banke i njezinog ovisnog društva (zajedno „Grupa“), koji obuhvaćaju nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Banke odnosno Grupe na dan 31. prosinca 2018. godine te njihove nekonsolidirane i konsolidirane izvještaje o dobiti i gubitku, sveobuhvatnoj dobiti, promjenama u kapitalu i novčanom toku za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji istinito i fer prikazuju nekonsolidirani financijski položaj Banke i konsolidirani financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2018. godine te njihovu nekonsolidiranu i konsolidiranu financijsku uspješnost i novčane tokove za godinu koja je tada završila, sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („EU MSFI“).

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Banke i Grupe u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja *(nastavak)*

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti kredita ostalim korisnicima

Na dan 31. prosinca 2018., u financijskim izvještajima Grupe i Banke, bruto krediti ostalim korisnicima iznosili su: 15.891 milijuna kuna, povezano umanjenje vrijednosti 3.380 milijuna kuna i otpuštanje umanjenja vrijednosti priznato u računu dobiti i gubitka za godinu koja je tada završila: 211 milijuna kuna (31. prosinca 2017. bruto krediti ostalim korisnicima: 15.259 milijuna kuna, umanjenje vrijednosti 2.875 milijuna kuna, gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka za godinu koja je tada završila: 338 milijuna kuna).

Vidi bilješku 4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika, bilješku 5 Prijelaz na MSFI 9, bilješku 11 Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja, bilješku 16 Krediti ostalim korisnicima i Kreditni rizik u okviru bilješke 36 Upravljanje rizicima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu rukovodstva o očekivanim kreditnim gubicima unutar kredita ostalim korisnicima na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtjeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti. Dodatno, na dan 1. siječnja 2018., Banka i Grupa primijenili su novi standard vezan za financijske instrumente, MSFI 9 *Financijski instrumenti*, kod kojeg se umanjenje vrijednosti temelji na modelu očekivanih kreditnih gubitaka (eng. ECL), a ne više na ranije korištenom modelu nastalih gubitaka. Prelaskom na MSFI 9, rezervacije za umanjenje vrijednosti za prihodujuće izloženosti (Stage 1 i Stage 2 po MSFI 9 hijerarhiji rizika) i neprihodujuće izloženosti (Stage 3) čija je izloženost pojedinačno manja od 1,5 milijuna kuna (u nastavku „skupno umanjenje vrijednosti“) određuju se temeljem modela. Povijesno iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika, informacije o predviđanjima budućih kretanja te procjene rukovodstva uključeni su u pretpostavke modela. Za neprihodujuće izloženosti koje su pojedinačno veće od 1,5 milijuna kuna, procjena umanjenja vrijednosti temelji se na poznavanju svakog dužnika, te često na procjeni fer vrijednosti pripadajućeg kolaterala. Pripadajuća rezervacija za umanjenje vrijednosti određuje se na pojedinačnoj osnovi temeljem sadašnje vrijednosti diskontiranih budućih novčanih tokova.	Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su: • Pregled metodologije umanjenja vrijednosti za Banku i Grupu koja se temelji na MSFI 9 te procjenu njezine usklađenosti sa zahtjevima MSFI-a 9. Kao dio toga, preispitivanje rukovodstva o adekvatnosti razine detalja same metodologije sagledavanjem faktora na individualnoj i portfeljnoj razini; • Razgovor sa zaposlenicima iz odjela upravljanja rizicima i informacijske tehnologije (IT), kao i pregled zaključaka dokumentacije pripremljene od strane Bančinog vanjskog stručnjaka kako bismo razumjeli proces umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL). Također, uz pomoć našeg IT stručnjaka, procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja na sigurnost i pristup podacima; • Procjenu i testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti odabranih kontrola vezanih za odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući, ali ne ograničavajući se na identifikaciju događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, primjerenost klasifikacije između prihodujućih i neprihodujućih kredita, primjerenost segmentacije u grupe sličnih rizika, izračun dana kašnjenja, izračun rezervacije za umanjenje vrijednosti te kontrole koje se odnose na procjenu vrijednosti kolaterala.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
Zbog navedenih razloga, smatramo umanjenje vrijednosti kredita ostalim korisnicima značajnim rizikom u našoj reviziji, koji zahtijeva našu povećanu pažnju. Sukladno tome, smatramo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.	• U odnosu na efekte prijelaza na novi standard: - Razumijevanje aktivnosti i kontrola vezanih uz prijelaz na novi standard, uključujući procese i kontrole oko određivanja utjecaja, kao i aktivnosti vezanih uz pripadajuće objave; - Testiranje potpunosti i točnosti podataka koji su korišteni za određivanje rizičnih parametara (vjerojatnost nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. PD), gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. LGD), izloženosti u tenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. EAD) i traženje objašnjenja za odstupanja gdje je to bilo potrebno; - Traženje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama koji se koriste od strane Banke i Grupe u procjeni ECL. Neovisna procjena tih informacija potvrđujući navode rukovodstva ispitivanjem javno dostupnih informacija; - Procjena konzistentnosti korištenja definicije nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. default) i novih kriterija standarda za raspoređivanje u rizične skupine (eng. Stage). Također, analiza usklađenosti definicije statusa neispunjenja obveza za svaki segment/portfelj sa zahtjevima novog standarda; - Provođenje analize efekata temeljem primjene ECL pristupa koji su nastali zbog prve primjene novog standarda u odnosu na one koji su izračunati sukladno MRS-u 39, te procjena njihove razumnosti temeljem razgovora sa zaposlenicima odgovornim za upravljanje kreditnim rizicima. Za umanjenje vrijednosti koje se određuje na pojedinačnoj osnovi: • Odabir uzorka pojedinačnih izloženosti, s fokusom na izloženosti s potencijalno najvećim utjecajem na financijske izvještaje zbog njihove veličine i rizičnih obilježja te manje izloženosti koje smo na temelju naše neovisne procjene ocijenili kao visoko rizične, kao što su „watchlist“ izloženosti, restrukturirane ili reprogramirane izloženosti, krediti klijentima koji posluju u industrijama višeg rizika, neprihodujuće izloženosti s niskom pokrivenosti rezervacijama te izloženosti sa značajnom promjenom pokrivenosti rezervacijama;

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja *(nastavak)*

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
	• Za odabrani uzorak provođenje kritičke procjene postojanja naznaka potrebne reklasifikacije u Stage 2 ili Stage 3 na dan 31. prosinca 2018., temeljeno na pregledu pripadajuće dokumentacije (kreditnih spisa) te diskusijama s voditeljima odnosa s klijentima i nositeljima funkcije upravljanja kreditnim rizikom; • Za one izloženosti za koje su identificirane naznake umanjenja (klasifikacije u Stage 3) preispitivanje ključnih pretpostavki rukovodstva vezanih za procjene očekivanih budućih novčanih tokova za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti, kao što su diskontna stopa, vrijednost kolaterala i razdoblje realizacije, uz pomoć naših stručnjaka za procjenu vrijednosti, te provođenje neovisnog preračuna gdje je to bilo potrebno. Za umanjenje vrijednosti koje se određuje na skupnoj osnovi: • Osim procedura vezanih uz testiranje modela, za skupno umanjenje vrijednosti, neovisna procjena ključnih parametara koji se koriste kod izračuna ECL, kako slijedi: • Traženje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama koji se koriste od strane Banke i Grupe u procjeni ECL. Neovisna procjena tih informacija potvrđujući navode rukovodstva ispitivanjem javno dostupnih informacija; • Provjera EAD izloženosti potvrđivanjem podataka o izloženostima sa sustavima i podacima iz ugovora za odabrani uzorak; • Kritičko preispitivanje LGD i PD parametara, ocijenjenih kao značajni, provođenjem back-testiranja povijesnih podataka kod neispunjenja obveza i uzimajući u obzir povijesno ostvarene gubitke kod neispunjavanja obveza; • Za uzorak izloženosti, procjenjivanje je li stage ispravno određen; • Za uzorak izloženosti koje se skupno procjenjuju, procjenjivanje primjene korištenih modela mjerenja i provjeravanje jesu li primijenjene stope umanjenja usklađene s onima predviđenim u tim modelima; Za izloženosti koje se procjenjuju na individualnoj i skupnoj osnovi: • Kritičko procjenjivanje adekvatnosti cjelokupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući udio bruto neprihodujućih izloženosti u ukupnoj bruto izloženosti te razinu pokrivenosti rezervacijama neprihodujućih izloženosti;; • Procjena točnosti i potpunosti objava u financijskim izvještajima koje se odnose na primjenu novog standarda.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja *(nastavak)*

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva, Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja te ostale informacije koji su sastavni dio Godišnjeg izvješća Banke i Grupe, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Izvješće poslovodstva te za Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu"). Ove procedure uključuju razmatranje:

- je li Izvješće poslovodstva pripremljeno u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu
- jesu li specifične informacije u Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja koje su zahtijevane sukladno članku 22., stavku 1., točkama 3. i 4. Zakona o računovodstvu („relevantni dijelovi Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja"), pripremljene sukladno odredbama članka 22. Zakona o računovodstvu;
- uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja objave u skladu s člankom 22., stavkom 1., točkama 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva te relevantnim dijelovima Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koji su pripremljeni financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvješće poslovodstva i relevantni dijelovi Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, pripremljeni su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu;
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije koje su zahtijevane člankom 22., stavkom 1., točkama 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Banke i Grupe te okruženja u kojem oni posluju, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću poslovodstva i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U vezi s tim, nemamo ništa za izvijestiti.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja *(nastavak)*

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s EU MSFI te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje financijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Društvo i Grupu, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Banke i Grupe.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika financijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke i Grupe.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo i Grupa ne budu u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja *(nastavak)*

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja (nastavak)

- pribavljamo dovoljno prikladnih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe, kako bismo mogli izraziti mišljenje o financijskim izvještajima Grupe. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi, također, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupali u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za neovisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, tamo gdje je to primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanje ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor na 14. ožujka 2018. da obavimo reviziju financijskih izvještaja Banke i Grupe za godinu koja je završila 31.prosinca 2018. Naš dosadašnji angažman odnosi se na razdoblje koje je završilo 31. prosinca 2018. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Odboru za reviziju Banke na dan 22. ožujka 2019.;
- tijekom razdoblja na koje se odnosi naša revizija zakonskih financijskih izvještaja nismo pružali nerevizijske usluge pa samim tim niti nedozvoljene nerevizijske usluge na koje se odnosi članak 44. Zakona o reviziji. Također, zadržali smo neovisnost od subjekta revizije tijekom provedbe revizije.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Eurotower
Ivana Lučića 2a

25. ožujka 2019.

Katarina Kecko
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	6	733.083	867.825
Rashodi od kamata	7	(356.066)	(390.460)
Neto prihod od kamata		**377.017**	**477.365**
Prihodi od naknada i provizija	8	44.983	48.125
Rashodi od naknada i provizija	8	(3.778)	(3.144)
Neto prihod od naknada i provizija		**41.205**	**44.981**
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti	9	9.234	(20.716)
Ostali prihodi		14.098	14.860
		441.554	**516.490**
Troškovi osoblja	10 a)	(93.845)	(90.055)
Amortizacija	10 b)	(6.329)	(7.539)
Ostali troškovi	10 c)	(70.726)	(61.406)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	11	(65.891)	(195.187)
Dobit prije oporezivanja		**204.763**	**162.303**
Porez na dobit	12	(26)	(102)
Dobit tekuće godine		**204.737**	**162.201**
Dobit za raspodjelu:			
Vlasniku društva		**204.737**	**162.201**

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Dobit tekuće godine	**204.737**	**162.201**
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Nerealizirani aktuarski gubitak	(144)	(579)
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	(17)	-
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	**(161)**	**(579)**
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Neto promjene financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(2.734)	n/p
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	(325)	(154)
Neto promjene po imovini raspoloživoj za prodaju	n/p	21.861
Odgođeni porez – ostala sveobuhvatna dobit	(23)	(178)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	**(3.082)**	**21.529**
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	**(3.243)**	**20.950**
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	**201.494**	**183.151**
Ukupna sveobuhvatna dobit:		
Vlasniku društva	**201.494**	**183.151**

**n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9*

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	13	944.417	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	14	261.925	29.138
Krediti financijskim institucijama	15	10.234.988	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	16	12.510.686	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	17	336.266	291
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	18	2.829.470	n/p
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	19	1.363	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	20	n/p	3.321.564
Imovina koja se drži do dospijeća	21	n/p	1.399
Ulaganja u pridružena društva	23	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	24	50.832	53.557
Preuzeta imovina	25	25.330	16.697
Ostala imovina	26	23.704	29.471
Ukupna imovina		**27.218.981**	**28.075.561**
Obveze			
Obveze po depozitima	27	429.096	644.741
Obveze po kreditima	28	14.877.987	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	29	1.150.557	1.161.699
Ostale obveze	30	700.234	605.453
Ukupne obveze		**17.157.874**	**17.799.774**
Kapital i rezerve			
Osnivački kapital	31	7.059.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve		2.717.118	2.996.968
Ostale rezerve		67.474	94.683
Dobit tekuće godine		204.737	162.201
Garantni fond	32	12.146	12.303
Ukupni kapital i rezerve		**10.061.107**	**10.275.787**
Ukupne obveze i kapital i rezerve		**27.218.981**	**28.075.561**

**n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9*

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		204.763	162.303
Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:			
Amortizacija		6.329	7.539
Porez na dobit		26	102
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		65.891	195.187
Obračunane kamate		34.720	(59.664)
Odgođene naknade		(1.832)	(39.093)
Ostale promjene po imovini po fer vrijednosti		11.712	(4.618)
Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala		*321.609*	*261.756*
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:			
Neto povećanje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(233.822)	(5.349)
Neto smanjenje kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za očekivane gubitke		711.348	1.175.203
Neto povećanje kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(571.291)	(1.186.871)
Neto gubitak/(dobitak) od aktivnosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		66	(7)
Smanjenje diskonta po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima		3.702	4.092
Neto (povećanje)/smanjenje dugotrajne imovine namijenjene prodaji		(8.476)	7
Neto povećanje ostale imovine, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(21.803)	(22.991)
Neto (smanjenje)/povećanje depozita banaka i trgovačkih društava		(215.645)	501.897
Neto smanjenje ostalih obveza, prije rezerviranja		(84.038)	(83.617)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u poslovnim aktivnostima		**(98.350)**	**644.120**
Ulagateljske aktivnosti			
Neto kupovina imovine raspoložive za prodaju		n/p	(2.141.579)
Prodaja imovine raspoložive za prodaju		n/p	2.226.277
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak		(1.500)	-
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		474.578	-
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(1.860.561)	n/p
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.522.138	n/p
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(3.540)	(3.727)
Neto novčana sredstva ostvarena u ulagateljskim aktivnostima		**131.115**	**80.971**
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		50.000	50.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		2.284.763	3.849.787
Smanjenje obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(2.658.936)	(1.729.575)
Smanjenje obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire isplatom		-	(1.852.051)
Ostalo		1.093	-
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u financijskim aktivnostima		**(323.080)**	**318.161**
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		(168.138)	(133.039)
Neto učinak		**(168.138)**	**(133.039)**
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(458.453)	910.213
Stanje na dan 1. siječnja, prije umanjenja vrijednosti		1.404.538	494.325
Neto (smanjenje)/povećanje novca		(458.453)	910.213
Stanje na dan 31. prosinca, prije umanjenja vrijednosti	**13**	**946.085**	**1.404.538**
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		336.550	462.104
Primljene kamate		651.445	691.738

**n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9*

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Garantni fond	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	**6.959.632**	**2.682.127**	**73.733**	**314.841**	**12.375**	**10.042.708**
Dobit tekuće godine	-	-	-	162.201	-	**162.201**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	20.950	-	-	**20.950**
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	20.950	162.201	-	**183.151**
Tečajne razlike Garantni fond	-	-	-	-	(72)	**(72)**
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	-	**50.000**
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	314.841	-	(314.841)	-	**-**
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**7.009.632**	**2.996.968**	**94.683**	**162.201**	**12.303**	**10.275.787**
Učinak MSFI 9 na dan 1. siječnja 2018. godine	-	(469.974)	-	-	**-**	**(469.974)**
Učinak reklasifikacije financijske imovine po MSFI 9[1]	-	28.254	(23.966)	-	-	**4.288**
Ostala usklađenja	-	(331)	-	-	-	**(331)**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**7.009.632**	**2.554.917**	**70.717**	**162.201**	**12.303**	**9.809.770**
Dobit tekuće godine	-	-	-	204.737	-	**204.737**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(3.243)	-	-	**(3.243)**
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(3.243)	204.737	-	**201.494**
Tečajne razlike Garantni fond	-	-	-	-	(157)	**(157)**
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	-	**50.000**
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	162.201	-	(162.201)		**-**
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**7.059.632**	**2.717.118**	**67.474**	**204.737**	**12.146**	**10.061.107**

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

[1] *Učinak reklasifikacije financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.*

Odvojeni financijski izvještaji Banke
Račun dobiti i gubitka
za godinu koja je završila 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	6	731.708	866.198
Rashodi od kamata	7	(356.066)	(390.460)
Neto prihod od kamata		**375.642**	**475.738**
Prihodi od naknada i provizija	8	42.428	45.539
Rashodi od naknada i provizija	8	(3.778)	(3.144)
Neto prihod od naknada i provizija		**38.650**	**42.395**
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti	9	9.506	(20.625)
Ostali prihodi		7.596	7.627
		431.394	**505.135**
Troškovi osoblja	10 a)	(90.469)	(86.518)
Amortizacija	10 b)	(6.284)	(7.482)
Ostali troškovi	10 c)	(64.407)	(55.432)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	11	(65.906)	(194.920)
Dobit prije oporezivanja		**204.328**	**160.783**
Porez na dobit	12	-	-
Dobit tekuće godine		**204.328**	**160.783**
Dobit za raspodjelu:			
Vlasniku društva		**204.328**	**160.783**

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Dobit tekuće godine	**204.328**	**160.783**
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Nerealizirani aktuarski (gubitak)	(144)	(579)
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	**(144)**	**(579)**
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Neto promjene financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(2.860)	n/p
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	(325)	(154)
Neto promjene po imovini raspoloživoj za prodaju	n/p	20.873
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	**(3.185)**	**20.719**
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	**(3.329)**	**20.140**
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	**200.999**	**180.923**
Ukupna sveobuhvatna dobit:		
Vlasniku društva	**200.999**	**180.923**

**n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9*

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o financijskom položaju
na dan 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	13	941.071	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	14	261.925	29.138
Krediti financijskim institucijama	15	10.234.988	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	16	12.510.686	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	17	330.803	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	18	2.792.072	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	20	n/p	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	22	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	23	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	24	50.764	53.514
Preuzeta imovina	25	25.330	16.697
Ostala imovina	26	15.164	22.226
Ukupna imovina		**27.198.927**	**28.055.803**
Obveze			
Obveze po depozitima	27	429.096	644.741
Obveze po kreditima	28	14.877.987	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	29	1.150.557	1.161.699
Ostale obveze	30	687.275	592.651
Ukupne obveze		**17.144.915**	**17.786.972**
Kapital i rezerve			
Osnivački kapital	31	7.059.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve		2.715.028	2.995.656
Ostale rezerve		62.878	90.457
Dobit tekuće godine		204.328	160.783
Garantni fond	32	12.146	12.303
Ukupni kapital i rezerve		**10.054.012**	**10.268.831**
Ukupne obveze i kapital i rezerve		**27.198.927**	**28.055.803**

**n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9*

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		204.328	160.783
Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:			
Amortizacija		6.284	7.482
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		65.906	194.920
Obračunane kamate		34.626	(59.702)
Odgođene naknade		(1.832)	(39.093)
Ostale promjene po imovini po fer vrijednosti		11.533	(5.031)
Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala		*320.845*	*259.359*
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:			
Neto povećanje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(233.822)	(5.349)
Neto smanjenje kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za očekivane gubitke		711.348	1.175.203
Neto povećanje kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(571.291)	(1.186.871)
Smanjenje diskonta po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima		3.702	4.092
Neto (povećanje)/smanjenje dugotrajne imovine namijenjene prodaji		(8.476)	7
Neto povećanje ostale imovine, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(20.457)	(18.298)
Neto (smanjenje)/povećanje depozita banaka i trgovačkih društava		(215.645)	501.897
Neto smanjenje ostalih obveza, prije rezerviranja		(83.830)	(85.261)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u poslovnim aktivnostima		**(97.626)**	**644.779**
Ulagateljske aktivnosti			
Neto kupovina imovine raspoložive za prodaju		n/p	(2.134.989)
Prodaja imovine raspoložive za prodaju		n/p	2.217.157
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		473.600	n/p
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(1.857.535)	n/p
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.517.138	n/p
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(3.470)	(3.716)
Neto novčana sredstva ostvarena u ulagateljskim aktivnostima		**129.733**	**78.452**
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		50.000	50.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		2.284.763	3.849.787
Smanjenje obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(2.658.936)	(1.729.575)
Smanjenje obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire isplatom		-	(1.852.051)
Ostalo		1.063	-
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u financijskim aktivnostima		**(323.110)**	**318.161**
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		(168.279)	(133.162)
Neto učinak		**(168.279)**	**(133.162)**
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(459.282)	908.230
Stanje na dan 1. siječnja, prije umanjenja vrijednosti		1.402.004	493.774
Neto (smanjenje)/povećanje novca		(459.282)	908.230
Stanje na dan 31. prosinca, prije umanjenja vrijednosti	**13**	**942.722**	**1.402.004**
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		336.550	462.104
Primljene kamate		649.694	689.666

**n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9*

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Garantni fond 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	**6.959.632**	**2.682.131**	**70.317**	**313.525**	**12.375**	**10.037.980**
Dobit tekuće godine	-	-	-	160.783	**-**	**160.783**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	20.140	-	**-**	**20.140**
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	20.140	160.783	-	**180.923**
Tečajne razlike Garantni fond	-	-	-	-	(72)	**(72)**
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000		-	-	**-**	**50.000**
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	313.525	-	(313.525)	**-**	**-**
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**7.009.632**	**2.995.656**	**90.457**	**160.783**	**12.303**	**10.268.831**
Učinak MSFI 9 na dan 1. siječnja 2018. godine	-	(469.658)	-	-	-	**(469.658)**
Učinak reklasifikacije financijske imovine po MSFI 9[2]	-	28.247	(24.250)	-	-	**3.997**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**7.009.632**	**2.554.245**	**66.207**	**160.783**	**12.303**	**9.803.170**
Dobit tekuće godine	-	-	-	204.328	-	**204.328**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(3.329)	-	-	**(3.329)**
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(3.329)	204.328	-	**200.999**
Tečajne razlike Garantni fond	-	-	-	-	(157)	**(157)**
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	-	**50.000**
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	160.783	-	(160.783)	-	**-**
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**7.059.632**	**2.715.028**	**62.878**	**204.328**	**12.146**	**10.054.012**

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

[2] *Učinak reklasifikacije financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.*

1. Opći podaci

1.1. Grupa:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak („Grupa“) koja posluje u Republici Hrvatskoj. Grupa obavlja u najvećem obimu bankarsko poslovanje, a u manjem osiguravateljske aktivnosti te procjenu kreditnih rizika. Ovi financijski izvještaji obuhvaćaju nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje Banke i Grupe.

Sjedište Banke je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9, Zagreb, Hrvatska.

Grupa je formirana tijekom 2010. godine, a ovisna društva Banke su Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. i Poslovni info servis d.o.o. koji čine Grupu Hrvatsko kreditno osiguranje („Grupa HKO“).

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a, koji je 100%-tni vlasnik Poslovnog info servisa d.o.o.

Sjedište Grupe HKO je u Zagrebu, Bednjanska 12.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Grupa ima 390 zaposlenika (31. prosinca 2017. godine bilo je 386 zaposlenika) od čega su 4 zaposlenika na zamjeni za porodiljni dopust, dugotrajna bolovanja i povratak s neplaćenog dopusta.

1.2. Banka:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka**“**) osnovana je 12. lipnja 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). U prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Osnivač i 100%-tni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska jamči za obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.

Zakonom o HBOR-u iz prosinca 2006. godine temeljni kapital HBOR-a utvrđen je u visini od 7 milijardi kuna čija se dinamika uplate za pojedinu godinu utvrđuje državnim proračunom.

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

Nadzorni odbor
Na dan sastavljanja ovih izvještaja Nadzorni odbor djeluje u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija – po položaju predsjednik Nadzornog odbora,
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta – po položaju zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja,
- Tomislav Tolušić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar poljoprivrede,
- Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- Gari Cappelli, ministar turizma,
- Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore – po položaju član Nadzornog odbora,
- mr. sc. Boris Lalovac, zastupnik Hrvatskog sabora,
- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor.

Uprava
Na dan sastavljanja ovih izvještaja Uprava HBOR-a djeluje u sljedećem sastavu:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave i
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Na dan 31. prosinca 2018. godine HBOR ima 370 zaposlenika (31. prosinca 2017. godine bilo je 366 zaposlenika) od čega su 4 zaposlenika na zamjeni za porodiljni dopust, dugotrajna bolovanja i povratak sa neplaćenog dopusta.

Revizijski odbor
Na dan sastavljanja ovih izvještaja Revizijski odbor djeluje u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u svojstvu predsjednika Revizijskog odbora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, u svojstvu zamjenice predsjednika Revizijskog odbora,
- Aurora Volarević, direktorica Interne kontrole, revizije i rizika u Hrvatskom Telekomu d.d., u svojstvu članice Revizijskog odbora.

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

1.2.1. Djelatnost Banke:

Glavne poslovne djelatnosti Banke odnose se na:

- financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva,
- financiranje infrastrukture,
- poticanje izvoza,
- potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva,
- poticanje zaštite okoliša,
- kao i osiguranja izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.

HBOR može obavljati i druge financijske poslove sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske ako ona ocijeni da je to u interesu Republike Hrvatske.

2. Temelj za sastavljanje financijskih izvještaja

2.1. Izjava o usklađenosti

Ovi konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila EU. Odobreni su za izdavanje od strane Uprave Banke dana 25. ožujka 2019. godine.
Ovo je prvi set godišnjih financijskih izvještaja Banke i Grupe u kojemu je primijenjen MSFI 9 Financijski instrumenti i MSFI 15 Prihodi po ugovorima s kupcima. Promjene značajnih računovodstvenih politika opisane su u bilješci 4.1.

2.2 Mjerenje

Financijski izvještaji sastavljeni su na osnovi fer vrijednosti financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i imovine raspoložive za prodaju. Ostala financijska imovina i obveze te nefinancijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povijesnom trošku.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja kao i pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

2.3. Funkcijska i prezentacijska valuta

Ovi financijski izvještaji Banke i Grupe iskazani su u hrvatskim kunama (“kn”), što je funkcionalna valuta Banke. Iznosi su zaokruženi na najbližu tisuću, osim ako nije drugačije navedeno.

3. Korištenje prosudbi i procjena

Pri pripremi ovih konsolidiranih financijskih izvještaja, Uprava je donijela prosudbe, procjene i pretpostavke koje utječu na primjenu računovodstvenih politika Grupe i na iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena.

Procjene i temeljne pretpostavke kontinuirano se preispituju. Promjene procjena priznaju se prospektivno.

Prosudbe

Primjenjivo samo za 2018 .:

- klasifikacija financijske imovine: procjena poslovnog modela u kojem se drži imovina i procjena da li ugovorni uvjeti financijske imovine prolaze SPPI test na preostali iznos glavnice (bilješka 4.2.G.ii.).
- utvrđivanje kriterija za određivanje je li kreditni rizik financijske imovine značajno povećan od početnog priznavanja, određivanje metodologije za uključivanje informacija koje se odnose na budućnost u mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka te odabir i odobrenje modela za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka.

Primjenjivo za 2018. i 2017.:

- utvrđivanje kontrole nad društvima u koje se ulaže (bilješka 4.2.A).

3. Korištenje prosudbi i procjena (nastavak)

Pretpostavke i neizvjesnosti procjene

Informacije o pretpostavkama i neizvjesnosti procjena koje imaju značajan rizik da će rezultirati značajnim usklađivanjem u godini koja je završila 31. prosinca 2018. godine nalaze se u sljedećim bilješkama.
Primjenjivo samo za 2018 . godinu:
- umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata: utvrđivanje ulaznih podataka u model mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka, uključivanje informacija koje se odnose na budućnost (bilješka 4.2.G.ix.).
Primjenjivo za 2018. i 2017 .:
- umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata: ključne pretpostavke korištene u procjeni nadoknadivih novčanih tokova (bilješka 4.2.G.ix.).
Značajne računovodstvene procjene i prosudbe koje se odnose na primjenu MSFI-ja 9 opisane su u bilješci (bilješka 4.2.G.).

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika

4.1. Izmjene računovodstvenih politika

Grupa je početno usvojila MSFI 9 (vidi 4.1.1.) i MSFI 15 (vidi 4.1.2.) od 1. siječnja 2018. godine. Kao što je dopušteno standardom, Banka je odlučila da neće prepraviti usporedne podatke za 2017. godinu. Učinci primjene MSFI-ja 9 priznati su u početnoj zadržanoj dobiti i ostalim rezervama tekućeg razdoblja.

Od 1. siječnja 2018. također su na snazi brojni drugi novi standardi, ali oni nemaju značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Iako ovisna društva, Grupa HKO, zbog nematerijalnosti, koriste pristup privremenog izuzeća od 1. siječnja 2018. godine do 1. siječnja 2021. godine, sukladno dopuni MSFI-ja 4 – primjena MSFI-ja 9 Financijski instrumenti s MSFI-jem 4 Ugovori o osiguranju, financijski izvještaji Grupe sastavljeni su uz punu primjenu MSFI-ja 9.

Usvajanje MSFI-a 15 nije utjecalo na vrijeme ili iznos prihoda od naknada i provizija iz ugovora s kupcima i povezane imovine i obveza koje je priznala Grupa. U skladu s tim, utjecaj na usporedne informacije ograničen je na nove zahtjeve objavljivanja.

Učinak početne primjene ovih standarda uglavnom se pripisuje sljedećem:
- povećanju gubitaka od umanjenja vrijednosti financijske imovine (vidi bilješku 5.);
- dodatna objavljivanja vezana uz MSFI 9 (vidi bilješku 36.3.);
- dodatna objavljivanja vezana uz MSFI 15 (vidi bilješku 8).

Posljedično je Banka primijenila Međunarodni standard financijskog izvještavanja 7 (revidiran zbog usvajanja MSFI-ja 9). Osim promjena opisanih u nastavku, Grupa je dosljedno primjenjivala računovodstvene politike, kako je navedeno u bilješci 4.2., na sva razdoblja prikazana u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Izmjene računovodstvenih politika (nastavak)

4.1.1. MSFI 9 Financijski instrumenti

MSFI 9 postavlja zahtjeve koji se odnose na priznavanje i mjerenje, umanjenje vrijednosti, prestanak priznavanja i računovodstvo zaštite općenito. Ovaj standard zamjenjuje MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje. Zahtjevi MSFI-ja 9 predstavljaju značajnu promjenu u odnosu na MRS-a 39. Novi standard donosi temeljne promjene u računovodstvu financijske imovine i određenim aspektima računovodstva financijskih obveza.

Dodatno, Grupa je usvojila izmjene i dopune MSFI-ja 7 Financijski instrumenti: Objavljivanje koji se primjenjuju na objave u 2018. godini, ali nisu primijenjene na usporedne informacije.

Ključne izmjene računovodstvenih politika Grupe koje proizlaze iz usvajanja MSFI-a 9 sažete su u nastavku. Potpuni učinak usvajanja standarda prikazan je u bilješci 5.

Klasifikacija financijske imovine

MSFI 9 sadrži tri glavne klasifikacijske kategorije financijske imovine: one koja se mjeri po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) i po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak (FVRDG). Klasifikacija po MSFI-ju 9 se općenito temelji na poslovnom modelu u kojem se upravlja financijskom imovinom i njezinim ugovornim novčanim tokovima. Standard eliminira prethodne kategorije financijske imovine MRS-a 39 - koje se drže do dospijeća, zajmove i potraživanja i raspoložive za prodaju. Na temelju MSFI-ja 9, ugrađeni derivati u ugovorima u kojima je glavni ugovor financijska imovina u opsegu standarda ne trebaju se dijeliti. Umjesto toga, cijeli hibridni instrument se procjenjuje za klasifikaciju.

Za objašnjenje o tome kako Grupa klasificira financijsku imovinu u skladu s MSFI-jem 9, vidi Bilješku 4.2.G.ii.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

MSFI 9 zamjenjuje model „nastalih gubitaka“ prema MRS-u 39 s modelom „očekivanih kreditnih gubitaka“. Novi model umanjenja vrijedi i za određene kreditne obveze i ugovore o financijskim jamstvima, ali ne i za vlasnička ulaganja.
Prema MSFI-ju 9, kreditni gubici priznaju se ranije nego prema MRS-u 39. Za objašnjenje o tome kako Grupa primjenjuje zahtjeve za umanjenjem vrijednosti prema MSFI-ju 9, vidi Bilješku 4.2.

Tranzicija

Usporedna razdoblja općenito nisu prepravljena. Razlike u knjigovodstvenim iznosima financijske imovine i financijskih obveza koje proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9 priznate su u zadržanoj dobiti i rezervama na dan 1. siječnja 2018. godine. Prema tome, informacije prikazane za 2017. godinu ne odražavaju zahtjeve MSFI-ja 9 i stoga nisu usporedive s informacijama prikazanim u 2018. godini prema MSFI-ju 9.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Izmjene računovodstvenih politika (nastavak)

4.1.1. MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

Sljedeće procjene izvršene su na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale na datum prve primjene:

- određivanje poslovnog modela unutar kojeg se drži financijska imovina,
- utvrđivanje i ukidanje prethodnih oznaka određene financijske imovine i financijskih obveza mjerenih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak,
- utvrđivanje određenih ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže radi trgovanja kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Za više informacija i pojedinosti o izmjenama i učincima koji proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9, vidi bilješku 5.

4.1.2. MSFI 15 Prihodi po ugovorima s kupcima

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za utvrđivanje da li, koliko i kada se prihod priznaje. Zamijenio je MRS 18 Prihodi, MRS 11 Ugovori o izgradnji i povezana tumačenja.

Usvajanje MSFI-a 15 nije utjecalo na vrijeme ili iznos prihoda od naknada i provizija Grupe po ugovorima s kupcima. Utjecaj MSFI-ja 15 ograničen je na nove zahtjeve za objavljivanjem podataka (vidi bilješku 8.).

4.2. Značajne računovodstvene politike

Osnovne računovodstvene politike primijenjene pri sastavljanju ovih financijskih izvještaja sažete su u nastavku.

Osim izmjena navedenih u bilješci 4.1., Grupa je dosljedno primjenjivala sljedeće računovodstvene politike na sva razdoblja iskazana u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

A. Osnova za konsolidaciju

Ovisna društva

Ovisna društva su društva pod kontrolom Grupe. Grupa "kontrolira" subjekt ako je izložena ili ima prava na varijabilne povrate iz svog sudjelovanja u subjektu i ima mogućnost utjecati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Grupa ponovno procjenjuje ima li kontrolu ako postoje promjene u jednom ili više elemenata kontrole. To uključuje okolnosti u kojima zaštitna prava koja se drže (npr. ona koja proizlaze iz kreditnog odnosa) postaju bitna i dovode do toga da Grupa ima vlast nad subjektom u koji ulaže.

Financijski izvještaji ovisnih društava uključeni su u konsolidirane financijske izvještaje od datuma početka kontrole do datuma prestanka kontrole.

Nekontrolirajući udjeli

Nekontrolirajući udjeli mjere se prema njihovom proporcionalnom udjelu u utvrdivoj neto imovini stečenog društva na datum stjecanja.

Promjene vlasničkog udjela Grupe u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu gubitak kontrole obračunavaju se kao transakcije vlasničkim kapitalom.

Gubitak kontrole

Kada Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvima, prestaje priznavati imovinu i obveze ovisnog društva te sve povezane nekontrolirajuće udjele i ostale sastavne dijelove kapitala.
Dobici ili gubici koji su rezultat navedenoga priznaju se u dobit ili gubitak. Pri gubitku kontrole, bilo koji udio zadržan u bivšem ovisnom društvu mjeri se po fer vrijednosti.

Transakcije eliminirane prilikom konsolidacije

Stanja i transakcije unutar grupe te svi nerealizirani prihodi i rashodi koji proizlaze iz transakcija unutar grupe eliminiraju se prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja. Nerealizirani gubici se eliminiraju na isti način kao i nerealizirani dobici, ali samo u onoj mjeri u kojoj nema dokaza o umanjenju vrijednosti.

Pridružena društva

Pridružena društva su društva u kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. Ulaganja u pridružena društva iskazuju se primjenom metode udjela u konsolidiranim financijskim izvještajima i početno se priznaju po trošku stjecanja. Ulaganja Grupe u pridružena društva uključuju goodwill (umanjen za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti) utvrđen pri stjecanju. U odvojenim financijskim izvještajima Banke ulaganja u pridružena društva iskazuju se po trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Udio Grupe u dobicima ili gubicima pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u računu dobiti i gubitka, a njezin udio u njihovim rezervama nakon stjecanja priznaje se u rezervama. Kumulativna kretanja nakon stjecanja usklađuju se s knjigovodstvenom vrijednošću ulaganja. Kada je udio Grupe u gubicima nekog pridruženog društva jednak ili veći od udjela u tom društvu, uključujući i sva ostala neosigurana potraživanja, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako je pretrpjela obveze ili je izvršila plaćanja u ime pridruženog društva.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

A. Osnova za konsolidaciju (nastavak)

Pridružena društva (nastavak)

Dividende primljene od pridruženih društava tretiraju se kao smanjenje ulaganja u pridruženo društvo u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju Grupe i kao prihod od dividendi u odvojenom računu dobiti i gubitka Banke.

Nerealizirani dobici od transakcija između Grupe i njezinih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici se također eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju prenesene imovine. Računovodstvene politike pridruženih društava izmijenjene su prema potrebi kako bi se osigurala usklađenost s politikama koje je usvojila Grupa.

B. Transakcije u inozemnim valutama i uz valutnu klauzulu

Sredstva i izvori sredstava izraženi u inozemnim sredstvima plaćanja preračunavaju se u kunsku protuvrijednost po tečaju Hrvatske narodne banke važećem na izvještajni dan ili po ugovornom tečaju. Prihodi i rashodi u inozemnim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju knjiže se u dobit ili gubitak.

Banka posjeduje imovinu nastalu u hrvatskim kunama koja je jednosmjernom valutnom klauzulom vezana za inozemnu valutu. Zahvaljujući toj klauzuli, Banka ima mogućnost revalorizacije imovine primjenom deviznog tečaja važećeg na dan dospijeća koji je povoljniji za Banku u usporedbi s tečajem koji je na snazi na dan nastanka imovine.

Tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja vlasničkih ulaganja za koja je izvršen odabir prikazivanja naknadnih promjena fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Iznosi priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti koji proizlaze iz vlasničkih ulaganja ne prenose se u dobit ili gubitak, već se zadržavaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u trenutku prestanka priznavanja.

Valutni tečajevi osnovnih valuta koje je objavila Hrvatska narodna banka i koje su korištene u sastavljanju financijskih izvještaja na izvještajni datum su:

31. prosinca 2018. godine	1 EUR = 7,417575 kuna	1 USD = 6,469192 kuna
31. prosinca 2017. godine	1 EUR = 7,513648 kuna	1 USD = 6,269733 kuna

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

C. Prihodi i rashodi od kamata

Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja financijskih instrumenata na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine; ili
- amortizirani trošak financijskih obveza.

Prilikom izračunavanja efektivne kamatne stope za financijske instrumente koji nisu kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke („POCI“), Grupa procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete financijskog instrumenta, ali ne i očekivane kreditne gubitke. Za kupljenu ili stvorenu financijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik izračunava se na temelju procijenjenih budućih tokova uključujući i očekivane kreditne gubitke.

Izračun efektivne kamatne stope uključuje transakcijske troškove i naknade te plaćene ili primljene bodove koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju inkrementalne troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine ili financijske obveze.

Amortizirani trošak i bruto knjigovodstvena vrijednost

„Amortizirani trošak“ financijske imovine ili financijske obveze je iznos po kojem se financijska imovina ili financijska obveza mjeri pri početnom priznavanju, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju svih razlika između početnog iznosa i iznosa po dospijeću primjenom metode efektivne kamatne stope, te usklađen za sve očekivane kreditne gubitke (ili umanjenje vrijednosti prije 1. siječnja 2018.)

“Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine” je amortizirani trošak financijske imovine prije usklađivanja za bilo koji očekivani kreditni gubitak.

Obračun prihoda i rashoda od kamata

Efektivna kamatna stopa financijske imovine ili financijske obveze izračunava se pri početnom priznavanju financijske imovine ili financijske obveze. Pri izračunu prihoda i rashoda od kamata, efektivna kamatna stopa primjenjuje se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine (kada imovina nije umanjena za kreditne gubitke) ili amortizirani trošak obveze. Efektivna kamatna stopa revidira se kao rezultat periodične procjene novčanih tokova instrumenata s promjenjivom kamatnom stopom kako bi se odrazila kretanja tržišnih kamatnih stopa.

Međutim, za financijsku imovinu koja je nakon početnog priznavanja umanjena za kreditne gubitke, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizirani trošak financijske imovine. U slučaju smanjenja kreditnog rizika, izračun kamatnog prihoda se vraća na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

C. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)
Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Za financijsku imovinu koja je bila kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizirani trošak imovine. U slučaju smanjenja kreditnog rizika, izračun prihoda od kamata ne vraća se na bruto knjigovodstvenu vrijednost.

Za potrebe izračuna kamatnog prihoda za izloženosti raspoređene u 3. stupanj ili za imovinu klasificiranu kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke, koristi se pojam vremenske vrijednosti novca (unwinding). Unwinding, tj. prihod od kamata za navedene izloženosti izračunava se nakon datuma prijenosa izloženosti u 3. stupanj ili nakon datuma klasifikacije imovine kao POCI imovine i evidentira se kao rezerviranja za financijski instrument uz istodobno smanjenje prihoda od kamata.

Naknade koje čine kamatni prihod, a koje se odnose na plasmane i koje se obračunavaju i naplaćuju prilikom odobravanja i plasmana kredita ili tijekom razdoblja trajanja ugovora o kreditu, razgraničavaju se i priznaju u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope tijekom razdoblja na koje se odnose.

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u dobiti i gubitku u razdoblju u kojemu su nastali. Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u dobiti i gubitku za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunanih kamata primjenom efektivne kamatne stope kojom se procijenjena buduća plaćanja ili naplate diskontiraju tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta ili tijekom kraćeg razdoblja, kad je to primjereno. Prihod od kamata uključuje kupone zarađene od ulaganja u vrijednosnice s fiksnim prinosom.

Naknade koje čine kamatni prihod, zajedno s procijenjenim pripadajućim troškovima, odgađaju se te priznaju na vremenski proporcionalnoj osnovi za razdoblje trajanja kredita kao usklađenje efektivnog prinosa na kredit tijekom razdoblja trajanja kredita.

Kamata na kredite kod kojih postoji umanjenje vrijednosti i na ostalu financijsku imovinu se priznaje na osnovi stope korištene za svođenje budućih novčanih primitaka na njihovu sadašnju vrijednost te se iskazuje u dobiti ili gubitku.

D. Prihodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na financijsku imovinu ili financijsku obvezu uključuju se u efektivnu kamatnu stopu (vidi (C)). Ostali prihodi od naknada i provizija - prihodi od naknada za dane garancije i ostale usluge Grupe, zajedno s provizijama za upravljanje sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i naknadama za platni promet u zemlji i inozemstvu - priznaju se kada je obavljena povezana usluga. Ako se ne očekuje da će kreditna obveza rezultirati povlačenjem kredita, onda se pripadajuća naknada za neiskorištena sredstva priznaje pravocrtnom metodom tijekom obvezujućeg razdoblja.

Prihodi od naknada i provizija koji imaju karakter nekamatnih prihoda (naknade za upravljanje kreditima u ime i za račun drugih osoba, naknade za platni promet, ostale naknade nekamatnog tipa) priznaju se u dobit ili gubitak kada nastaju.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

E. Najmovi

Grupa kao najmoprimac - Financijski najmovi

Imovina koju Grupa drži u najmu koja prenosi na Grupu sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom, klasificira se kao financijski najam. Imovina u najmu početno se mjeri u iznosu koji je niži između fer vrijednosti i sadašnje vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Nakon početnog priznavanja, imovina se obračunava u skladu s računovodstvenom politikom primjenjivom na tu imovinu.

Minimalna plaćanja zakupnine koja se vrše temeljem financijskog najma raspodjeljuju se između financijskih rashoda i smanjenja neizmirenih obveza. Financijski trošak raspoređuje se na svako razdoblje tijekom trajanja najma kako bi se dobila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obveze.

Grupa kao najmoprimac - Operativni najmovi

Imovina koja se drži kao ostali najmovi klasificira se kao operativni najam i ne priznaje se u izvještaj o financijskom položaju Grupe.

Plaćanja po osnovi operativnih najmova priznaju se u dobit ili gubitak linearnom metodom tijekom trajanja najma. Primljeni poticaji za najam priznaju se kao sastavni dio ukupnog troška najma tijekom trajanja najma.

F. Porez na dobit

Matično društvo temeljem članka 9. Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit. Obveze za porez na dobit proizlaze isključivo iz aktivnosti drugih članica Grupe.

Porez na dobit obračunava se na oporezivu dobit za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u dobit ili gubitak, osim u mjeri u kojoj se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu, u kojem slučaju se priznaju u kapitalu. Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su stupile na snagu ili su bile na snazi na izvještajni datum te sve korekcije iznosa porezne obveze za prethodna razdoblja.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilančne obveze. Odgođeni porez na dobit odražava privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se primjenom poreznih stopa za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će se te privremene razlike nadoknaditi ili namiriti na temelju poreznih stopa koje su stupile na snagu ili su bile na snazi na izvještajni datum.

Mjerenje odgođenih poreznih obveza i imovine odražava porezne posljedice koje proizlaze iz načina na koji Grupa očekuje, na datum izvještavanja, povrat ili podmirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza.

Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se klasificiraju kao dugotrajna imovina i / ili obveze u izvještaju o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će biti raspoloživa dostatna oporeziva dobit za koju se može iskoristiti odgođena porezna imovina. Na svaki datum izvještaja o financijskom položaju, Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine.

Odgođena porezna imovina i obveze prebijaju se samo ako su ispunjeni određeni kriteriji.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze

i. Priznavanje i početno mjerenje

Grupa početno priznaje kredite financijskim institucijama, kredite ostalim korisnicima, depozite i izdane dužničke vrijednosne papire na datum nastanka. Svi ostali financijski instrumenti (uključujući redovitu kupnju i prodaju financijske imovine) priznaju se na datum trgovanja, odnosno na datum na koji Grupa postaje strana ugovornih odredbi instrumenta.

Financijska imovina ili financijska obveza početno se mjeri po fer vrijednosti, koja se kod financijske imovine koja se naknadno ne mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uvećava za transakcijske troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine.

ii. Klasifikacija
Financijska imovina - Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Nakon početnog priznavanja, financijska imovina se klasificira kao mjerena po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak.
Financijska imovina mjeri se po amortiziranom trošku ako ispunjava oba sljedeća uvjeta i ne mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:
- financijska imovina je alocirana u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- ugovorni uvjeti financijske imovine nastaju na određene datume za novčane tijekove – SPPI test je zadovoljen.

Dužnički instrument mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit samo ako ispunjava oba sljedeća uvjeta i ne mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:
- imovina se drži unutar poslovnog modela čiji se cilj postiže prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine; i
- ugovorni uvjeti financijske imovine nastaju na određene datume za novčane tijekove – SPPI test je zadovoljen.

Prilikom početnog priznavanja ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže radi trgovanja, Grupa može neopozivo izabrati opciju iskazivanja promjena fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ovaj izbor se vrši na temelju ulaganja po investiciji.

Sva ostala financijska imovina klasificira se kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Dodatno, pri početnom priznavanju, Grupa može neopozivo odlučiti da se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (financijska imovinu koja na drugi način ispunjava zahtjeve za mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) ako se time otklanja ili znatno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnome nastala.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

ii. Klasifikacija (nastavak)

Poslovni modeli

Grupa procjenjuje cilj poslovnog modela u kojem se imovina drži na razini portfelja jer to najbolje odražava način na koji se upravlja poslovanjem te pružaju informacije rukovodstvu.

Sva financijska imovina, osim ulaganja u vlasničke vrijednosne papire klasificirane u kategoriju ulaganja u pridružena društva i ovisna društva s više od 20% glasačke moći ili kontrolom, grupirana je u poslovne modele koji odražavaju način na koji Grupa upravlja skupinom financijske imovine radi ostvarenja određenog poslovnog cilja i generiranja novčanih tokova.
Poslovni modeli Grupe su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu financijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tijekom vijeka trajanja financijskog instrumenta.
  Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test (engl. Solely payments of principal and interest – u nastavku SPPI test), a u taj model alocirana je sljedeća financijska imovina:
  - gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima,
  - depoziti kod banaka,
  - krediti i obrnuti repo plasmani,
  - ostala potraživanja,

  Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine – objedinjava financijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje financijske imovine.
  U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća financijska imovina:
  - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
  - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),
  - udjeli u investicijskim fondovima (ne prolaze SPPI test),

  Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu financijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela.
  Financijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

iii. SPPI test

Za potrebe ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost financijske imovine prilikom početnog priznavanja. "Kamata" se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca i za kreditni rizik povezan s nepodmirenim iznosom glavnice u određenom vremenskom razdoblju i za ostale osnovne kreditne rizike i troškove (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitnom maržom.

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (engl. Solely payments of principal and interest – u nastavku SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju financijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavnicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

Prilikom procjene zadovoljavaju li ugovoreni novčani tokovi SPPI test, Grupa razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li financijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vrijeme ili iznos ugovorenih novčanih tokova tako da ne bi ispunio taj uvjet. Prilikom procjene, Grupa razmatra:
- nepredviđene događaje koji bi promijenili iznos i vrijeme novčanih tokova;
- značajke (karakteristike) financijske poluge;
- uvjete prijevremene otplate i produljenja roka otplate;
- uvjete koji ograničavaju pravo na novčane tokove Grupe od navedene imovine (npr. krediti bez prava na regres); i
- značajke koje mijenjaju razmatranje vremenske vrijednosti novca (npr. periodično resetiranje kamatnih stopa).

SPPI test se provodi:
- za svaku financijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku financijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modele i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uvjeta kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne financijske imovine koja bi proizašla iz istih.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

iv. Reklasifikacija financijske imovine

U slučaju promjene poslovnog modela upravljanja financijskom imovinom, reklasificirati će se sva financijska imovina na koju utječe reklasifikacija. Reklasifikacija će se obaviti prospektivno, od datuma reklasifikacije, odnosno od prvog dana idućeg obračunskog razdoblja, ne prepravljajući, pri tom, prethodno priznatu dobit, gubitke ni kamate.

v. Prestanak priznavanja
Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Financijska imovina
Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine ili ako prenosi prava na primanje ugovornih novčanih tokova u transakciji u kojoj se prenose uglavnom svi rizici i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom ili u kojima Grupa ne prenosi niti zadržava uglavnom sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom te ne zadržava kontrolu nad financijskom imovinom.

Nakon prestanka priznavanja financijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine (ili knjigovodstvenog iznosa raspoređenog na dio imovine koja se prestala priznavati) i zbroja (i) primljene naknade za dio koji se prestaje priznavati (uključujući svu novo stečenu imovinu umanjenu za sve preuzete nove obveze) i (ii) kumulativnog dobitka ili gubitka koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, priznaje se u dobiti ili gubitku.

Od 1. siječnja 2018. godine svi kumulativni dobici/gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti po vlasničkim vrijednosnim papirima vrednovanim po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ne priznaju se u dobit ili gubitak po prestanku priznavanja. Svaki udio u prenesenoj financijskoj imovini koja ispunjava uvjete za prestanak priznavanja koji je stvorila ili zadržala Grupa, priznaje se kao zasebna imovina ili obveze.

Financijske obveze
Financijska obveza prestaje se priznavati kada je obveza podmirena, otkazana ili istekla.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

vi. Modifikacija financijske imovine
Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Modifikacija financijske imovine je svaka izmjena ugovornih odredbi koja rezultira izmjenom ugovorenih novčanih tokova. U slučaju kada modifikacija nije značajna, izmjena ugovornih odredbi ne dovodi do prestanka priznavanja te financijske imovine, već se utvrđuje nova bruto knjigovodstvena vrijednost kao sadašnja vrijednost modificiranih ugovornih novčanih tokova diskontiranih izvornom EKS.
Pri tome se razlika između izvorne bruto knjigovodstvene vrijednosti prije modifikacije i bruto knjigovodstvene vrijednosti utvrđene temeljem modificiranih novčanih tokova nakon modifikacije priznaje u izvještaju o dobiti i gubitku kao modifikacijski dobitak ili gubitak.

U slučaju kada je modifikacija financijske imovine značajna, financijska imovina se prije modifikacije prestaje priznavati te se modificirana financijska imovina ponovno priznaje kao „nova“ financijska imovina i utvrđuje se nova EKS. Datumom početnog priznavanja smatra se datum izmjene ugovornih odredbi.

Umanjenje vrijednosti na ponovno priznatu financijsku imovinu priznaje se u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka u dvanaestomjesečnom razdoblju (1. stupanj) dok se ne ispune uvjeti za prelazak u 2. stupanj. Ukoliko se utvrdi da je modificirana financijska imovina pri početnom priznavanju umanjena za kreditne gubitke, u tom slučaju financijska imovina se priznaje kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI imovina) te se utvrđuje EKS usklađena za kreditni rizik.

U svrhu odlučivanja je li modifikacija značajna ili beznačajna, provodi se kvantitativno ispitivanje kako bi se utvrdilo da li je prekoračen prag značajnosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost prije i nakon modifikacije se uspoređuju, a novi novčani tokovi diskontiraju se po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi. Kao prag značajnosti kvantitativnih modifikacija koje utječu na izmjenu novčanih tokova, utvrđuje se razlika u visini inicijalnog novčanog toka u odnosu na modificirani novčani tok u iznosu promjene od 10% inicijalnog novčanog toka.

vii. Kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI imovina)
Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

POCI imovina je financijska imovina kod koje pri početnom priznavanju postoje objektivni dokazi o umanjenju za kreditne gubitke, zato što je kreditni rizik stvorene, odnosno izdane imovine vrlo visok ili je, u slučaju kupnje, ista nabavljena s velikim diskontom.
Pri početnom priznavanju se očekivani kreditni gubici uključuju u fer vrijednost POCI imovine pa su rezervacije za umanjenje vrijednosti jednake nuli.
Na datum izvještavanja kao rezervacije za umanjenje vrijednosti POCI imovine priznaju se samo kumulativne promjene očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja do kojih dođe nakon početnog priznavanja POCI imovine.

Kod ove imovine se, za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti, uvijek priznaju očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja imovine. POCI imovina ostaje alocirana u 3. stupnju do prestanka priznavanja.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

viii. Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena na datum mjerenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze Grupe u urednoj transakciji na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima.

Osnovnu cijenu predstavlja izlazna cijena, neovisno o tome da li je ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.

Pri početnom priznavanju, kad je neka stavka financijske imovine stečena ili neka obveza preuzeta u razmjeni za tu stavku imovine, odnosno obvezu, transakcijska cijena je cijena plaćena za stjecanje predmetne stavke imovine, odnosno primljena za preuzimanje predmetne obveze (ulazna cijena).

Fer vrijednost imovine ili obveze je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine, odnosno plaćena za prijenos obveze (izlazna cijena).

Ako odredbe nekog MSFI-ja ili zakonske odredbe propisuju ili dopuštaju mjerenje neke stavke imovine ili obveze kod prvog knjiženja po fer vrijednosti i ako se u tome slučaju transakcijska cijena razlikuje od fer vrijednosti, Grupa tako nastale dobitke i gubitke uračunava u dobit i gubitak, osim ako nije propisano drugačije.

Pri utvrđivanju fer vrijednosti Grupa koristi što više relevantnih vidljivih ulaznih podataka, a što manje ulaznih podataka koji nisu vidljivi.

Grupa odabire ulazne podatke prema obilježjima stavke imovine ili obveze koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir u transakciji predmetnom imovinom, odnosno obvezom.

Ako neka stavka imovine ili neka obveza mjerena po fer vrijednosti ima kupovnu cijenu i prodajnu cijenu (npr. ulazni podatak s dilerskog tržišta), za mjerenje fer vrijednosti koristi se cijena unutar raspona između kupovne i prodajne cijene koja najreprezentativnije odražava fer vrijednost.

Sukladno navedenome, knjigovodstveni iznosi novca i stanja na računu kod Hrvatske narodne banke općenito su približno iskazani po njihovim fer vrijednostima.

Procijenjena fer vrijednost depozita kod drugih banaka približna je njihovim knjigovodstvenim iznosima, s obzirom da svi iznosi dospijevaju najkasnije do 90 dana.

Krediti i predujmovi bankama i ostalim klijentima su iskazani u neto vrijednosti, odnosno umanjeni za iznos rezerviranja radi umanjenja vrijednosti. Njihova procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontirani iznos procijenjenih očekivanih budućih priljeva novca. Prilikom sagledavanja fer vrijednosti uzima se u obzir i subvencionirana kamata koja je u diskontiranom iznosu prikazana kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama. Kod kredita nastalih u kunama koji su jednosmjernom valutnom klauzulom vezani uz stranu valutu, pri procjeni fer vrijednosti ove opcije primjenjuje se postupak opisan pod „Transakcije u stranim valutama i uz valutnu klauzulu“.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

viii. Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Tržišne cijene za dugoročne kredite koje je Grupa primila nisu dostupne te se njihova fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontiranih primjenom važećih kamatnih stopa na datum izvještaja o financijskom položaju za nove kredite sa sličnim uvjetima i preostalim dospijećem.

Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices" (BGN) mid cijene te je na dan 31. prosinca 2018. godine iskazana u bilješci 29.

BGN ili „Bloomberg Generic prices" predstavlja jednostavni prosjek cijena uključujući indikativne i izvršne cijene. „Mid" cijena predstavlja prosjek kotirane „ask" i „bid" cijene.

Grupa vodi računa o prezentiranju hijerarhije fer vrijednosti koja se sastoji od tri razine podataka koji ulaze u tehnike vrednovanja na način kako slijedi:

	Razina 1	**Razina 2**	**Razina 3**
Definicija ulaznih podataka:	Kotirane (neusklađene) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno identične obveze i koje su dostupne na datum mjerenja.	Ulazni podaci, osim kotiranih iz 1. razine koje su, bilo izravno, bilo neizravno, vidljive za predmetnu imovinu, odnosno obvezu.	Ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi, odnosno koji su izvedeni iz tržišnih podataka**.**

Grupa iskazuje prijenose između razina fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja tijekom kojeg se promjena dogodila.

Usporedba fer i knjigovodstvene vrijednosti financijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti prikazana je u bilješci 37.1.2.

ix. Umanjenje vrijednosti
Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Umanjenje vrijednosti financijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.
Umanjenje vrijednosti provodi se tijekom obračunskih razdoblja i krajem godine na dan bilance, a efekti umanjenja vrijednosti iskazuju se po svakom plasmanu pojedinačno u izvještaju o financijskom položaju, ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i izvještaju o dobiti i gubitku.

Umanjenje vrijednosti se provodi primjenom općeg i pojednostavljenog pristupa.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

ix. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Prema **općem pristupu** umanjenja vrijednosti, financijska imovina se pri inicijalnom priznavanju alocira u:

- 1. stupanj – financijska imovina bez značajno povećanog kreditnog rizika ili
- POCI imovinu kao financijsku imovinu koja je kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke, koja se alocira u 3. stupanj.

Na sljedeće izvještajne datume sva financijska imovina, koja nije priznata kao POCI imovina, alocira se prema utvrđenom značajnom porastu kreditnog rizika i kriterijima kreditnog umanjenja u tri stupnja:

1. stupanj – u ovaj stupanj se raspoređuju financijski instrumenti klijenata niskog kreditnog rizika, a to su:
    - financijski instrumenti klijenta s investicijskim rejtingom vanjskih kreditnih rejting agencija
    - izloženosti prema Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, HNB-u, Europskoj investicijskoj banci ili ostalim razvojnim bankama.

Financijski instrumenti klijenta ne smatraju se instrumentima niskog kreditnog rizika samo zbog vrijednosti instrumenata osiguranja jer se bez tog osiguranja ne smatraju instrumentima niskog kreditnog rizika.

Za financijske instrumente klijenata alociranih u ovaj stupanj, umanjenja vrijednosti se izračunavaju na skupnoj osnovi u visini dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka.

2. stupanj - u ovaj stupanj se raspoređuju financijski instrumenti klijenata značajnog porasta kreditnog rizika ili se individualno značajni klijent nalazi na Listi za pojačano praćenje (eng. watch list).

Za detaljnije objašnjenje molimo pogledati bilješku 36. Upravljanje rizicima.

Za financijske instrumente klijenata u 2. stupnju, rezervacije za umanjenje vrijednosti se izračunavaju na skupnoj osnovi u visini cijeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

3. stupanj – financijski instrumenti klijenta u statusu neispunjenja obveza (eng. default) – obuhvaća klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijskog instrumenta te kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu – POCI.

Financijska imovina koja je priznata kao POCI imovina ostaje alocirana u 3. stupnju do prestanka priznavanja.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka na skupnoj osnovi koristi se za klijente u 1. i 2. stupnju te za klijente u 3. stupnju koji pripadaju portfelju malih kredita (bruto iznos izloženosti jednak ili manji od 1.500 tisuća kuna), dok se individualna procjena obavlja za financijske instrumente klijenata u statusu neispunjenja obveza i za POCI imovinu.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

ix. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka na skupnoj osnovi HBOR je definirao sljedeće homogene skupine na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika:

- financijske institucije,
- središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava,
- izravni korisnici – veliki,
- izravni korisnici – mali i srednji,
- izravni korisnici – mikro,
- izravni korisnici – stanovništvo,
- ostalo.

Za skupinu središnje države i lokalne i područne (regionalne) samouprave kod izračuna očekivanih kreditnih gubitaka – PD-jeva (eng. probability of default) korišten je rejting vanjskih kreditnih rejting agencija za RH prema ocjeni rejting agencije S&P te javno dostupni izvještaji kreditnih rejting agencija o povijesnim stopama statusa neispunjenja obveza (defaulta).

Procjena kreditnih gubitaka financijskih institucija obavlja se temeljem mapiranja rejtinga HBOR-a sa PD-jevima rejting agencije S&P, pri čemu je rejting Zagrebačke banke i PD Zagrebačke banke sidro (benchmark), obzirom da ta banka ima utvrđen rejting.

Za skupine izravnih kredita (veliki, mali i srednji, mikro, stanovništvo) i ostalo kod modeliranja PD-jeva korišten je pristup temeljen na migracijskim matricama – kretanje izloženosti između sljedećih rizičnih skupina:

- od 0 do 30 dana kašnjenja – 1. stupanj,
- od 31 do 90 dana kašnjenja – 2. stupanj,
- više od 90 dana kašnjenja i restrukturiranje – događaj statusa neispunjenja obveza - default.

Kreditni gubitak je razlika između svih ugovorenih novčanih tokova i svih novčanih tokova koji se očekuju od dužnika, diskontiranih na sadašnju vrijednost primjenom izvorne efektivne kamatne stope, ili, u slučaju POCI imovine, primjenom EKS usklađene za kreditni rizik.

Za financijsku imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku, umanjenje vrijednosti priznaje se kao trošak u izvještaju o dobiti i gubitku, a rezervacije za umanjenje vrijednosti umanjuju knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju. Rezervacije za umanjenje vrijednosti smanjuju se ili ukidaju u slučaju smanjenja očekivanih kreditnih gubitaka ili zbog naplate potraživanja u izvještaju o financijskom položaju i istovremeno se priznaju kao prihod od ukidanja rezervacija ili prihod po naplati u dobiti ili gubitku.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

ix. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Umanjenje financijske imovine klasificirane kao imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit obračunava se primjenom modela očekivanih kreditnih gubitaka na način da se rezervacije za umanjenje vrijednosti priznaju u računu dobiti i gubitka te u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i sukladno tome ne umanjuju knjigovodstveni iznos ove financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju.

Dobit ili gubitak nastao promjenom fer vrijednosti ove financijske imovine priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a dobit ili gubitak od tečajnih razlika priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku.

Akumulirana dobit/gubitak priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju se iz vlasničkog kapitala u računu dobiti i gubitka pri prestanku priznavanja imovine i predstavljaju reklasifikacijsko usklađenje, osim za vlasničke vrijednosnice klasificirane unutar financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kod kojih se rezerve priznate unutar ostale sveobuhvatne dobiti nikada neće prenijeti u račun dobiti i gubitka.

Financijska imovina koja je klasificirana kao imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak početno i naknadno se mjeri po utvrđenoj fer vrijednosti i ne podliježe umanjenju vrijednosti, već se fer vrijednost imovine utvrđuje sukladno internim aktima koji uređuju metode vrednovanja financijskih instrumenata, do prestanka priznavanja financijskog instrumenta.
Smanjenje ili povećanje fer vrijednosti ove financijske imovine evidentira se povećanjem ili smanjenjem njihove knjigovodstvene vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju, a dobici ili gubici nastali promjenom fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Pojednostavljeni pristup umanjenja vrijednosti može se primijeniti samo na potraživanja od kupaca ili ugovornu imovinu i potraživanja na temelju najma, te ostale nekamatne naknade i ovo umanjenje vrijednosti uvijek odgovara iznosu očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja instrumenta.

Pri inicijalnom priznavanju financijska imovina se alocira u 2. stupanj (sva financijska imovina koja nije kreditno umanjena pri inicijalnom priznavanju) ili 3. stupanj (sva POCI imovina).

Na sljedeće izvještajne datume sva financijska imovina, koja nije priznata kao POCI imovina, alocira se isključivo prema kriterijima kreditnog umanjenja u 2. i 3. stupanj.

Financijska imovina koja je priznata kao POCI imovina ostaje alocirana u 3. stupnju do prestanka priznavanja.

Detalji vezani uz metodologiju su navedeni u sklopu bilješke 36. Upravljanje rizicima.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina - kategorije
Politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Financijsku imovinu Grupe čine:

- gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima,
- depoziti kod banaka,
- krediti,
- dužnički vrijednosni papiri,
- vlasnički vrijednosni papiri,
- udjeli u investicijskim fondovima,
- derivatna financijska imovina i
- ostala potraživanja.

Gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima
Gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima alocirani su u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova, te prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata prolaze SPPI test.

Sukladno navedenom, gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku.

U slučaju identificiranih očekivanih kreditnih gubitaka novčanih sredstava na transakcijskim računima kod domaćih banaka i u inozemstvu, provodi se umanjenje vrijednosti, ali se očekivani kreditni gubici ne diskontiraju na sadašnju vrijednost u skladu sa kratkoročnim karakterom ove financijske imovine.

Depoziti kod banaka
Depoziti kod banaka alocirani su u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova, te prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata prolaze SPPI test.

Sukladno navedenom, depoziti kod banaka klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku.

Umanjenje vrijednosti utvrđuje se u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka, ali se u slučaju kratkoročnih depozita ne diskontira na sadašnju vrijednost u skladu sa njihovim kratkoročnim karakterom.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina – kategorije (nastavak)

Krediti

Krediti su alocirani u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova. Krediti koji prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata prolaze SPPI test, klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku. Krediti koji prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata ne prolaze SPPI test, klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti kredita koji se naknadno mjere po amortiziranom trošku utvrđuje se u visini očekivanih kreditnih gubitaka primjenjujući opći pristup umanjenja vrijednosti (vidi G.ix. Umanjenje vrijednosti).

Potraživanja po kreditima temelje se na ugovoru. Svaka izmjena ugovornih odredbi koja mijenja ugovorene novčane tokove od kredita smatra se modifikacijom kredita (vidi G.vi.) Modifikacija financijske imovine).

Kupljeni ili dani krediti za koje je pri inicijalnom priznavanju utvrđeno postojanje očekivanih kreditnih gubitaka smatraju se POCI imovinom (vidi G.vii.) Kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI imovina).

Kamatni prihod od naknada priznaje se u dobiti ili gubitku metodom efektivne kamatne stope gdje god je to primjenjivo. U slučaju da zaduženje naknade koja je inkrementalni trošak kredita nastupi prije prvog korištenja kredita, prihod od naknade priznaje se u računu dobiti i gubitka na vremenski proporcionalnoj osnovi (tzv. linearna metoda) do utvrđenja efektivne kamatne stope. Od trenutka utvrđenja efektivne kamatne stope do kraja vijeka trajanja kredita, na priznavanje kamatnog prihoda u računu dobiti i gubitka primjenjuje se metoda efektivne kamatne stope na neamortizirani iznos naknade.

Krediti koji su klasificirani u imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ne podliježu umanjenju vrijednosti već se i na početno i naknadno vrednovanje primjenjuju odredbe opisane u točki G.x.) “Udjeli u investicijskim fondovima”.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina – kategorije (nastavak)

Dužnički vrijednosni papiri

HBOR ulaže dio sredstava rezervi likvidnosti u dužničke vrijednosne papire sukladno uvjetima propisnim internim aktima banke koji uređuju investicijsku politiku HBOR-a. Zbog razvojne uloge HBOR-a određene Zakonom o HBOR-u, očuvanja kapitala i svođenja rizika koji su proizašli iz obavljanja djelatnosti utvrđenih Zakonom o HBOR-u na najmanju mjeru, Banka se ne bavi stjecanjem vrijednosnih papira i ulaganja radi kratkoročnog stjecanja dobitka/gubitka od aktivnosti trgovanja, već u svrhu održavanja kratkoročne rezerve likvidnosti i upravljanja kratkoročnom likvidnošću.

Dužničke vrijednosne papire čine obveznice i instrumenti tržišta novca – trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi.

Dužnički vrijednosni papiri alocirani su u poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine, prolaze SPPI test te se klasificiraju u imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Dužnički vrijednosni papiri iskazuju u izvanbilančnoj evidenciji na datum trgovanja po nominalnoj vrijednosti, a na datum namire priznaju se u izvještaju o financijskom položaju po fer vrijednosti koja uključuje transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju financijske imovine.

Stečena kamata se priznaje kao potraživanje po kamatama na datum namire i ne predstavlja prihod HBOR-a.

Kamate obračunane na nominalnu vrijednost dužničkih vrijednosnih papira proporcionalne su kamatnoj stopi i vremenu dospijeća, i priznaju se kao prihod od kamata u računu dobiti i gubitka metodom efektivne kamatne stope.

Amortizacija početno priznate premije ili diskonta te transakcijskih troškova kod kupnje dužničkih vrijednosnih papira, priznaje se u računu dobiti i gubitka kao povećanje ili smanjenje kamatnog prihoda, metodom efektivne kamatne stope.

Dužnički vrijednosni papiri evaluiraju se na datum bilance na fer vrijednost koja se utvrđuje na način propisan internim aktima koji uređuju metode vrednovanja financijskih instrumenata (Metodologija vrednovanja financijskih instrumenata). Dobit ili gubitak nastao uslijed promjene fer vrijednosti ove financijske imovine priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a dobit ili gubitak od tečajnih razlika priznaje se u računu dobiti ili gubitka.

Ako se financijska imovina prestane priznavati, kumulativna dobit ili gubitak priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju se iz vlasničkog kapitala u račun dobiti i gubitka i predstavljanju reklasifikacijsko usklađenje.

Umanjenje vrijednosti utvrđuje se u visini očekivanih kreditnih gubitaka (vidi G.ix.) Umanjenje vrijednosti – opći pristup).

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina – kategorije (nastavak)

Vlasnički vrijednosni papiri

Računovodstveni tretman ulaganja u obične ili povlaštene dionice ili poslovne udjele ovisi o stupnju kontrole i utjecaju HBOR-a nad poslovanjem i poslovnim politikama u trgovačkom društvu i vrsti ulaganja.

Ulaganja se razvrstavaju kao:
1) ulaganja bez značajnog utjecaja - udjel u vlasništvu ispod 20 %,
2) ulaganja u pridružena društva - značajni utjecaj,
3) ulaganja u ovisna društva - kontrolni utjecaj.

Pri pripremi odvojenih financijskih izvještaja ulaganja u pridružena i ovisna društva iskazuju se ili:
1) po trošku ulaganja,
2) sukladno MSFI-ju 9,
3) primjenom metode udjela.

Za svaku kategoriju ulaganja primjenjuje se isti računovodstveni tretman.

U slučajevima kada se ulaganja u ovisna i pridružena društva koja se iskazuju po trošku ulaganja ili primjenom metode udjela klasificiraju kao ulaganja namijenjena prodaji ili distribuciji iskazuje se sukladno MSFI-ju 5 „Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja“.

U tim okolnostima ne mijenja se mjerenje ulaganja obračunatih sukladno MSFI-ju 9.

Ulaganja bez značajnog utjecaja - udjel u vlasništvu ispod 20 %

Vlasnički vrijednosni papiri alocirani su u poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine, te prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata ne prolaze SPPI test. Sukladno navedenom, vlasnički vrijednosni papiri klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak te se početno i naknadno mjeri po fer vrijednosti.

Na dio vlasničkih vrijednosnih papira se primjenjuje opcija fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a to su dionice društava S.W.I.F.T. i Europskog investicijskog fonda zbog trajne namjere držanja tih dionica u portfelju HBOR-a. Opcija fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavlja način naknadnog mjerenja u kojem se sve promjene fer vrijednosti priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a ne u dobiti ili gubitku. Ovo je neopoziva opcija i svi vlasnički instrumenti ostaju klasificirani u ovaj model naknadnog vrednovanja do prestanka priznavanja.

Dobici ili gubici nastali uslijed promjene tečaja stranih valuta, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Iznosi priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ne prenose se u dobit ili gubitak, već se u trenutku prestanka priznavanja zadržavaju unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina – kategorije (nastavak)

Vlasnički vrijednosni papiri (nastavak)

Ulaganja bez značajnog utjecaja - udjel u vlasništvu ispod 20 % (nastavak)

Prihod od dividende po vlasničkim vrijednosnim papirima priznaje se temeljem odluke o isplati i u razdoblju u kojem je donesena, koju je donijela skupština ili drugo nadležno tijelo, ako je razumno da će se dividenda i naplatiti.
Ako je naplata neizvjesna, prihod će se priznati tek u trenutku naplate.

Dividenda se priznaje u dobiti ili gubitku za sve vlasničke instrumente neovisno da li su klasificirani kao instrumenti koji se naknadno mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ili kao instrumenti koji se naknadno mjere po opciji fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Ulaganja u pridružena društva - značajan utjecaj (iznad 20%)
Ulaganja kod kojih HBOR ima iznad 20 % glasačkih prava i koja su pod značajnim utjecajem HBOR-a smatraju se ulaganjima u pridružena društva (vidi A. Pridružena društva).

Ulaganja u ovisna društva – ostvarivanje kontrole (vidi A. Ovisna društva)

Udjeli u investicijskim fondovima
Udjeli u investicijskim fondovima odnose se na udjele u novčanim ili obveznickim UCITS otvorenim investicijskim fondovima i udjele u PE/VC alternativnim investicijskim fondovima rizičnog kapitala.

Udjeli u investicijskim fondovima prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata, ne prolaze SPPI test. Sukladno navedenom, klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Fer vrijednost udjela u investicijskim fondovima utvrđuje sukladno internim aktima koji uređuju metode vrednovanja financijskih instrumenata (Metodologija vrednovanja financijskih instrumenata) do prestanka priznavanja financijskog instrumenta, a u poslovnima knjigama priznaje se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina – kategorije (nastavak)

Derivatna financijska imovina

Derivatna financijska imovina odnosi se na FX Forward i FX Swap instrumente ugovorene za potrebe upravljanja valutnim rizikom i rizikom likvidnosti.

Derivativna financijska imovina alocirana je u poslovni model unutar kojeg se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak.

Na datum ugovora na računima izvanbilančne evidencije početno se iskazuje ugovorena vrijednost derivatnih financijskih instrumenata, uz istovremeno priznavanje promjene fer vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju i dobiti ili gubitku od promjene fer vrijednosti u dobiti i gubitku sve do prestanka priznavanja.

Fer vrijednost derivatne financijske imovine utvrđuje se kao sadašnja vrijednost svih budućih novčanih tokova koja se utvrđuje metodologijom propisanom internim aktima koji uređuju metode vrednovanja financijskih instrumenata (Metodologija vrednovanja financijskih instrumenata).

Ostala potraživanja

Ostala potraživanja uključuju dospjela i nedospjela potraživanja po obračunanim nekamatnim prihodima s temelja provizija i naknada te ostala potraživanja koja nisu uključena u ostale pozicije: dani predujmovi za kratkotrajnu imovinu dobavljačima, potraživanja od kupaca, pojedine preplate i sredstva u obračunu.

Potraživanjima po osnovi naknada koja imaju karakter nekamatnih prihoda smatraju se naknade za izdane garancije, naknade za upravljanje zajmovima u ime i za račun drugih osoba, naknade za obavljanje usluga platnog prometa, ostale naknade koje imaju nekamatni karakter.

Ostala potraživanja dospijevaju u roku od godine dana i kraće te se smatraju kratkoročnim potraživanjima koja se priznaju u Izvještaju o financijskom položaju kao nedospjelo potraživanje ili na dan dospijeća po načelu fakturirane realizacije.

Ostala potraživanja alocirana su u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova te, prema uvjetima u Metodologiji za klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata, prolaze SPPI test. Sukladno navedenom, ostala potraživanja klasificiraju se u imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku.

Umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja utvrđuje se u visini očekivanih kreditnih gubitaka, ali se ne diskontira na sadašnju vrijednost u skladu sa kratkoročnim karakterom ove financijske imovine.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

x. Financijska imovina – kategorije (nastavak)

Ostala potraživanja (nastavak)

Umanjenje vrijednosti provodi se primjenom pojednostavljenog pristupa umanjenja vrijednosti (vidi G.ix. Umanjenje vrijednosti – pojednostavljeni pristup).

Na dospjela nenaplaćena potraživanja po ostalim potraživanjima obračunava se ugovorena zatezna kamata, a u slučaju da ista nije ugovorena, obračunava se zakonska zatezna kamata.

xi. Financijska imovina - Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2018. godine

Grupa razvrstava financijske instrumente u posjedu u sljedeće kategorije:

- zajmove i potraživanja,
- financijsku imovinu koja se drži do dospijeća,
- financijsku imovinu raspoloživu za prodaju, i
- financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Financijski instrumenti razvrstavaju se u navedene kategorije u ovisnosti o namjeri s kojom su pribavljeni. Razvrstavanje financijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja te računovodstvene metode praćenja ovih instrumenata određeni su Računovodstvenim politikama koje donosi Uprava.

Osnovna razlika između kategorija je u pristupu mjerenja financijske imovine i priznavanja fer vrijednosti u financijskim izvještajima, što je objašnjeno dalje u tekstu.

Sve vrijednosnice u posjedu Grupe priznaju se na datum namire i početno iskazuju po trošku, uključujući direktne transakcijske troškove kada se ulaganja ne vrednuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Banka se ne bavi stjecanjem vrijednosnih papira i ulaganja radi kratkoročnog stjecanja dobiti od aktivnosti trgovanja.

Imovina raspoloživa za prodaju

Imovina raspoloživa za prodaju obuhvaća financijsku imovinu koja je raspoređena kao raspoloživa za prodaju, a nije raspoređena u imovinu koja se drži do dospijeća ili u imovinu koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak ili zajmove i potraživanja.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

xi. Financijska imovina - Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Financijska imovina koja se razvrstava u imovinu raspoloživu za prodaju pribavljena je u svrhu održavanja rezerve likvidnosti ili radi plasmana slobodnih sredstava do trenutka daljnjeg plasmana u dugoročno kreditiranje. U portfelju imovine raspoložive za prodaju evidentiraju se ulaganja u dužničke vrijednosne papire i druge financijske instrumente, vlasničke vrijednosne papire s namjerom držanja dužim od 90 dana i koja se drže na neodređeno vrijeme te u udjele u investicijskim fondovima koje Banka ima namjeru držati u roku dužem od 30 dana.

Imovina raspoloživa za prodaju se nakon početnog priznavanja ponovno mjeri po fer vrijednosti na temelju kotiranih cijena ili iznosa izvedenih iz modela novčanog tijeka. Ako kotirane tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost dužničkih vrijednosnica procjenjuje se koristeći razne tehnike vrednovanja uključujući korištenje sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova i matematičkih modela, dok se fer vrijednost nekotiranih vlasničkih instrumenata procjenjuje na temelju važećih omjera između cijene i zarade ili cijene i novčanog toka razrađenih na način da odražavaju specifične okolnosti izdavatelja.

Nerealizirani dobici i gubici nastali promjenama fer vrijednosti vrijednosnih papira iz portfelja raspoloživih za prodaju priznaju se izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja do trenutka prodaje ili umanjenja financijske imovine, a nakon toga se ostvareni dobici ili gubici iskazuju u okviru dobiti ili gubitka.

Gubici od umanjenja po osnovi imovine raspoložive za prodaju iskazuju se u dobiti ili gubitku. U slučaju povećanja fer vrijednosti vlasničkih instrumenata u narednom razdoblju, povećanje fer vrijednosti će se priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja, a ranije provedeno umanjenje vrijednosti ostaje iskazano kroz dobiti ili gubitak. U slučaju povećanja fer vrijednosti dužničkih instrumenata iz ovog portfelja u narednom razdoblju, ako se povećanje fer vrijednosti može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja gubitaka od umanjenja, gubici od umanjenja se ukidaju priznavanjem prihoda u dobiti ili gubitku.

Ako je smanjenje fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju priznato izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja te postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti te imovine sukladno odredbama MRS-a 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, kumulativni gubitak koji je priznat izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja uklanja se iz ostale sveobuhvatne dobiti razdoblja i priznaje u dobiti ili gubitku, čak i u slučaju da se takva financijska imovina nije prestala priznavati.

Objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti određenog ulaganja u vlasnički instrument uključuje informacije o značajnim promjenama s negativnim utjecajem na tehnološke, tržišne, ekonomske ili zakonske okolnosti poslovanja izdavatelja i ukazuje da se cijena ulaganja u vlasničke instrumente ne može nadoknaditi.

Značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti ulaganja u vlasničke instrumente ispod njihove cijene također predstavlja objektivan dokaz umanjenja vrijednosti.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

xi. Financijska imovina - Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Kamata zarađena u razdoblju držanja dužničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju obračunava se svakodnevno i iskazuje u dobiti ili gubitak okviru prihoda od kamata.

Tečajne razlike po vlasničkim instrumentima u stranim valutama iz portfelja raspoloživog za prodaju iskazuju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja, zajedno s dobicima i gubicima od promjene fer vrijednosti, sve do prodaje instrumenta. Tečajne razlike po dužničkim instrumentima iz portfelja raspoloživog za prodaju denominiranima u stranoj valuti iskazuju se u dobiti ili gubitku.

Financijska imovina koja se drži do dospijeća

Ovu kategoriju čini financijska imovina s fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja se mogu utvrditi te financijska imovina s fiksnim rokovima dospijeća koje Grupa ima namjeru i sposobna je držati do dospijeća. U ovu kategoriju financijske imovine razvrstavaju se, u pravilu, vrijednosni papiri izdani na rok dulji od godinu dana, kao što su obveznice, mjenice i sl.

Financijska imovina koja se drži do dospijeća početno se priznaje po fer vrijednosti, uvećanoj za transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, imovina do dospijeća se mjeri i iskazuje prema amortiziranom trošku ulaganja, tj. trošku kupnje (nominalna vrijednost kupljenih vrijednosnih papira uvećana/umanjena za diskont/premiju i transakcijske troškove) korigiranom za amortizirani diskont/premiju.

Stečena kamata se priznaje kao potraživanje po kamatama na datum namire i ne predstavlja prihod HBOR-a.

Grupa redovito preispituje postoje li objektivni dokazi o eventualnom umanjenju ulaganja u posjedu do dospijeća. Financijski instrument je umanjen ako je njegov knjigovodstveni iznos veći od njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa, koji je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tijekova diskontiranih primjenom izvorne efektivne kamatne stope tog financijskog instrumenta. Gubici od umanjenja vrijednosti za imovinu koja je knjižena po amortiziranom trošku izračunavaju se kao razlika između knjigovodstvenog iznosa sredstva i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova koji su diskontirani primjenom izvorne efektivne kamatne stope tog instrumenta. Nakon što je utvrđeno umanjenje imovine, Grupa iskazuje rezerviranja u dobiti ili gubitku u okviru gubitaka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja.

Krediti financijskim institucijama i ostalim korisnicima

Iznosi koje je HBOR doznačio primatelju kredita priznaju se u trenutku povlačenja i iskazuju po amortiziranom trošku metodom efektivne kamatne stope i umanjenom za rezerviranja radi smanjenja vrijednosti.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

G. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

xi. Financijska imovina - Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Krediti financijskim institucijama i ostalim korisnicima (nastavak)

Iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika sukladno Programu povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama i priznaje se u dobiti ili gubitku na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Svi krediti i predujmovi se priznaju kad su sredstva doznačena primatelju kredita.

Rezervacija za smanjenje vrijednosti kredita utvrđuje se ako postoji objektivni dokaz da HBOR neće moći naplatiti cjelokupno nastalo potraživanje. Pri određivanju razine potrebnih rezervacija Uprava HBOR-a razmatra brojne faktore, strukturu kreditnog portfelja te prethodna iskustva (veza bilješku 36.3. Upravljanje rizicima – Kreditni rizik).

Iznos rezerviranja predstavlja razliku između knjigovodstvenog i nadoknadivog iznosa, koja predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih novčanih tokova, uključivši nadoknadive iznose po jamstvima i osiguranjima, diskontiranih primjenom efektivne kamatne stope.

Rezervacije za smanjenje vrijednosti kredita također su utvrđene na skupnom nivou, a na temelju objektivnih dokaza njihovog postojanja u pojedinim komponentama kreditnog portfelja na datum izvještaja o financijskom položaju. Ti gubici su procijenjeni na osnovi povijesnog modela gubitka (u svakoj komponenti kreditnog razvrstavanja klijenata odražavajući njihove tekuće ekonomske uvjete poslovanja).

Ako se utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o umanjenju određenog financijskog sredstva, bilo ono značajno ili ne, spomenuto financijsko sredstvo svrstava se u skupinu financijske imovine sličnih obilježja kreditnog rizika, te se sva sredstva u istoj skupini podvrgavaju zajedničkoj procjeni u svrhu umanjenja vrijednosti. Ugovorni novčani tokovi i iskustvo povijesnog gubitka za imovinu sa sličnim obilježjima kreditnog rizika grupi imovine koja se zajednički procjenjuje čine osnovu procjene očekivanih novčanih tokova.

Nenaplativi zajmovi otpisuju se u visini utvrđenih rezerviranja za smanjenje vrijednosti. Naknadne naplate takvih kredita uključuju se u dobiti ili gubitku.

Vrijednosnice kupljene temeljem ugovora o kupnji i ponovnoj prodaji (obrnuti repo ugovori) ne priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Banke, a izdaci temeljem tih ugovora priznaju se u izvještaju o financijskom položaju kao krediti financijskim institucijama osigurani vrijednosnicama koje su predmet ugovora. Kamata zarađena u razdoblju kupnje vrijednosnica do ponovne prodaje obračunava se svakodnevno i iskazuje u dobiti ili gubitku u okviru prihoda od kamata.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

H. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine i oprema iskazuju se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Kupljeni softver koji je sastavni dio funkcionalnosti povezane opreme kapitalizira se kao dio te opreme.

Ako značajni dijelovi nekretnina ili opreme imaju različiti korisni vijek trajanja, tada se iskazuju kao zasebne stavke (glavne komponente) nekretnina i opreme.

Svaki dobitak ili gubitak od prodaje nekretnina i opreme priznaje se u okviru ostalih prihoda u dobiti ili gubitku. Naknadni izdaci kapitaliziraju se samo kada je vjerojatno da će nastati buduće ekonomske koristi od rashoda za Grupu. Tekući popravci i održavanje se priznaju kao trošak u trenutku nastanka.

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjenu rezidualnu vrijednost primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i priznaje se u dobiti ili gubitak.

Zemljište se ne amortizira.

Procijenjeni korisni vijek trajanja je sljedeći:

	2018.	**2017.**
	godine	godine
Građevinski objekti	33	33
Računala	3	3
Namještaj i oprema	5 - 8	5 - 8
Motorna vozila	3	3
Ostala nespomenuta imovina i ulaganja	5	5
Nematerijalna imovina	3 - 5	3 - 5

Metode amortizacije, korisni vijek trajanja i ostatak vrijednosti pregledavaju se na svaki datum izvještavanja i po potrebi usklađuju.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

I. Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine koje Grupa drži radi ostvarivanja zarade od najamnine ili zbog povećanja tržišne vrijednosti početno se mjeri po trošku nabave, a naknadno umanjuje za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi zamjene dijela postojećeg sredstva priznaju se u knjigovodstvenu vrijednost ulaganja u nekretnine u trenutku nastanka troška, kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tom stavkom pritjecati u Grupu i trošak stavke može se pouzdano izmjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojem su nastali.

Zemljište se ne amortizira. Amortizacija se obračunava na ostala ulaganja u nekretnine po linearnoj metodi po propisanim stopama kako bi se trošak imovine otpisao tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine.

Procijenjeni vijek trajanja imovine je kako slijedi:	**2018.** godine	**2017.** godine
Najam nekretnine	33	33

Preostala vrijednost, metode amortizacije i procijenjeni vijek uporabe periodički se pregledavaju i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum izvještavanja o financijskom položaju. Ako se utvrdi da je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od procijenjenog nadoknadivog iznosa, odmah se otpisuje do nadoknadivog iznosa. Dobici i gubici od otuđenja procjenjuju se usporedbom prihoda od prodaje s knjigovodstvenim iznosom i evidentiraju se u sveobuhvatnoj dobiti.

Ulaganja u nekretnine iskazana su u bilješci 26. Ostala imovina zbog nematerijalnog iznosa.

J. Preuzeta imovina

Preuzeta imovina obuhvaća nekretnine, postrojenja i opremu koju je Grupa preuzela u zamjenu za nenaplaćena potraživanja. Grupa očekuje da će tako preuzeta imovina biti nadoknađena prvenstveno putem prodaje, a ne daljnjim korištenjem.

Grupa vrednuje ovu imovinu po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti (utvrđenoj od strane neovisnog procjenitelja) umanjenoj za procijenjene očekivane troškove otuđenja, ovisno što je niže.

Amortizacija navedene imovine se ne obračunava.

Grupa priznaje gubitak od umanjenja za bilo koji početni ili naknadni djelomični otpis ove imovine do fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja, i priznaje dobitak za bilo koje naknadno povećanje fer vrijednosti umanjenoj za troškove otuđenja imovine, do visine kumulativnog gubitka od umanjenja koji je bio priznat.

Rezervacije za umanjenje vrijednosti priznaju se u dobiti ili gubitku, kao dobici/gubici nakon naknadnog mjerenja i prodaje preuzete imovine.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

J. Preuzeta imovina (nastavak)

Slučajevi u kojima zbog otežanih okolnosti prodaje uslijed objektivnih okolnosti i događaja izvan kontrole Banke prodaja ne bude dovršena u planiranome roku, odnosno dođe do produženja razdoblja potrebnog za zaključenje prodaje i nakon jednogodišnjeg razdoblja, a nije donijeta odluka nadležnog tijela o odustajanju od prodaje ili od plana prodaje te se i nadalje poduzimaju aktivnosti kako bi se pronašao kupac i postoji dovoljno dokaza da je Banka ostala dosljedna planu prodaje tog oblika imovine, ne isključuju da se imovina i nadalje klasificira kao namijenjena za prodaju.

K. Depoziti, obveze po kreditima i obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire

Izdani dužnički vrijednosni papiri i zaduženja su izvori financiranja Grupe.

Depoziti, obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire i obveze po kreditima početno se mjere po fer vrijednosti umanjenoj za dodatne izravne transakcijske troškove te se naknadno mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, osim ako Grupa ne odredi obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Financijske obveze se iskazuju u ugovorenoj valuti preračunatoj u kune po srednjem tečaju HNB-a, ugovornom tečaju ili po utvrđenoj svoti koja potječe iz poslovnih i financijskih transakcija temeljenih na dokumentaciji.

Kada Grupa proda financijsku imovinu i istovremeno zaključi ugovor o ponovnoj kupnji te imovine (ili slične imovine) po fiksnoj cijeni na budući datum (ugovor o prodaji i ponovnoj kupnji), aranžman se obračunava kao zajmovi uzeti od financijskih institucija koji su osigurani instrumentima osiguranja, a predmetna imovina i nadalje se priznaje u financijskim izvještajima Grupe.

L. Državne potpore

Korisnicima koji ostvaruju pravo na subvenciju kamatne stope po Programu povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a kamatna stopa je subvencionirana za cijelo vrijeme trajanja otplate kredita od strane Republike Hrvatske – Ministarstva financija.

Diskontirani iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama i priznaje se u računu dobiti i gubitka na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Sukladno tome krediti su iskazani po amortiziranom trošku, korištenjem kamatne stope bez uvažavanja efekata subvencija uplaćenih od države.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

M. Preuzete obveze po kreditima

Grupa nema preuzetih obveza po kreditima koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Za ostale preuzete obveze po kreditima:

- od 1. siječnja 2018.: Grupa priznaje rezerviranja za gubitke;
- prije 1. siječnja 2018.: Grupa je priznala rezerviranja u skladu s MRS-om 37 ako se ugovor smatrao štetnim.

Obveze koje proizlaze iz obveza po preuzetim kreditima uključene su u rezerviranja.

N. Primanja zaposlenih

Grupa plaća doprinose u obvezne mirovinske planove na obveznoj, ugovornoj osnovi. Grupa nema daljnjih obveza plaćanja nakon uplate doprinosa. Doprinosi se priznaju kao rashodi za naknade zaposlenima kada dospijevaju.

Grupa priznaje rezerviranje za druge obveze prema zaposlenicima kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza. Nadalje, Grupa priznaje obvezu za akumulirane naknade za odsustvo s posla temeljem neiskorištenih dana godišnjeg odmora na datum financijskih izvještaja.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

O. Izvještavanje po segmentima

Segment je prepoznatljiva komponenta Grupe koja se bavi ili pružanjem proizvoda ili usluga (poslovni segment), ili pružanjem proizvoda ili usluga unutar određenog gospodarskog okruženja (zemljopisnog segmenta), koji su podložni rizicima i koristima različitima od onih u drugim segmentima. Informacije o ograničenom segmentu prikazane su u odnosu na poslovne segmente Grupe. Primarni format poslovnih segmenata temelji se na Bančinoj strukturi menadžmenta i strukturi internog izvještavanja.

Grupa je identificirala tri glavna segmenta: bankarske aktivnosti, osiguravateljske aktivnosti i ostale aktivnosti.

Kako Grupa većinom posluje u Hrvatskoj ne postoje sekundarni (zemljopisni) segmenti.

P. Poslovi u ime i za račun trećih strana

Banka upravlja značajnim sredstvima u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) te poslovnih banaka koja se uglavnom koriste za kreditiranje programa obnove i razvitka.

Ti iznosi ne predstavljaju imovinu Banke te su isključeni iz Izvještaja o financijskom položaju i vode se odvojeno od poslovanja Banke.

Prihodi i rashodi po tom poslovanju terete nalogodavca, a Banka po tim poslovima ne snosi druge obveze i rizike. Za svoje usluge Banka po određenim programima naplaćuje naknadu, dok određene programe vodi bez naknade (vidi bilješku 34.).

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.3. Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja

Brojni novi standardi i dodaci standardima su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju nakon 1. siječnja 2018. i ranija primjena je dopuštena; međutim, Grupa ih nije ranije usvojila prilikom pripreme ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Od standarda koji još nisu na snazi, Grupa planira primijeniti MSFI 16 Najmovi od 1. siječnja 2019. godine.

4.3.1. MSFI 16 Najmovi

Grupa je dužna usvojiti MSFI 16 Najmovi od 1. siječnja 2019. godine. Grupa je procijenila utjecaj koji će početna primjena MSFI-ja 16 imati na njezine konsolidirane i odvojene financijske izvještaje.

MSFI 16 uvodi jedinstveni računovodstveni model najma za najmoprimce koji se iskazuje u bilanci. Najmoprimac priznaje imovinu s pravom korištenja koja predstavlja njeno pravo na korištenje predmetne imovine, kao i obvezu po najmu koja predstavlja njegovu obvezu plaćanja po najmu. Postoje izuzeća od priznavanja za kratkoročne najmove i najmove stavki male vrijednosti. Računovodstvo najmodavca ostaje slično sadašnjem standardu, tj. najmodavci nastavljaju klasificirati najmove kao financijske ili operativne najmove.

MSFI 16 zamjenjuje postojeće smjernice o najmu, uključujući MRS 17 Najmovi, IFRIC 4 Utvrđivanje sadržava li sporazum najam, SIC-15 Operativni najmovi – Poticaji i SIC-27 Procjena sadržaja transakcija koje uključuju pravni oblik najma.

a) Najmovi u kojima je Grupa najmoprimac

Grupa je završila početnu procjenu potencijalnog učinka na konsolidirane i odvojene financijske izvještaje, ali još nije dovršila svoju detaljnu procjenu. Stvarni učinak primjene MSFI-ja 16 na financijske izvještaje u razdoblju početne primjene ovisit će o budućim ekonomskim uvjetima, razvoju portfelja najmova Grupe, procjeni Grupe hoće li iskoristiti sve opcije obnove najma i opsegu u kojem Grupa odluči koristiti praktična sredstva i izuzeća od priznavanja.
Grupa je primijenila modificirani retrospektivni pristup te na dan 1. siječnja 2019. godine, buduća minimalna plaćanja najma Grupe po neopozivim operativnim najmovima iznose 2.104 tisuća kuna, na diskontiranoj osnovi, za koju Grupa procjenjuje da će ih priznati kao dodatne obveze po najmu.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.3. Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja (nastavak)

4.3.2. Ostali standardi

Ne očekuje se da će sljedeći izmijenjeni standardi imati značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje Grupe.

- Godišnja poboljšanja 2015 – 2017 (različiti standardi),
- Dugoročni udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima (izmjena i dopune MRS-a 28),
- Izmjena, ograničenje ili namirenje plana (izmjene i dopune MRS-a 19),
- Izmjena MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji i MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima (odgođena primjena na neodređeno vrijeme),
- Novo tumačenje – IFRIC 23 Neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dobit,
- Izmjene i dopune MSFI 9 Financijski instrumenti – Obilježja prijevremenog podmirenja uz negativnu kompenzaciju,
- Izmjene i dopune upućivanja na konceptualni okvir u MSFI standardima,
- MSFI 17 Ugovori o osiguranju,
- Izmjene MSFI 3 Poslovna spajanja,
- Dopune MRS 1 Prezentiranje financijskih izvještaja i
- Dopune MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške.

5. Prijelaz na MSFI 9

Učinci primjene MSFI-ja 9 priznati na teret zadržane dobiti I rezervi na dan 1. siječnja 2018. godine za Grupu iznose 469.974 tisuća kuna.

U nastavku se prikazuje utjecaj usvajanja MSFI 9 na Izvještaj o financijskom položaju i Zadržanu dobit i rezerve Grupe i Banke na 1. siječnja 2018. godine, uključujući učinak zamjene računovodstvenih gubitaka po MRS-u 39 s očekivanim kreditnim gubicima po MSFI-ju 9.

Grupa		MRS 39			Ponovno mjerenje				MSFI 9	
		Klasifikacija financijske imovine	Iznos 000 kuna	Reklasifikacija 000 kuna	Očekivani kreditni gubitak 000 kuna	Rezervacije priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 000 kuna	Ostalo[3] 000 kuna	Učinak svođenja na fer vrijednost 000 kuna	Iznos 000 kuna	Klasifikacija financijske imovine
Financijska imovina										
Novčana sredstva i računi kod banaka		Z i P[4]	1.403.664	-	817	-	-	-	1.404.481	AT[5]
Depoziti kod drugih banaka		Z i P	29.138	-	202	-	-	-	29.340	AT
Krediti financijskim institucijama		Z i P	10.836.141	-	106.906	-	943	-	10.943.990	AT
Krediti ostalim korisnicima		Z i P	12.383.623	(3.840)	(717.902)	-	135.001	(176)	11.796.706	AT
Na poziciju: Financijska imovina po FVRDG[6]	***A***		-	*(3.840)*	-	-	-	*(176)*	-	
Ostala imovina		Z i P	19.297	-	*(6.664)*	-	-	-	12.633	AT
Imovina koja se drži do dospijeća		Z i P	1.399	(1.399)	-	-	-	-	-	
Na poziciju: Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	***B***		-	*(1.399)*	-	-	-	-	-	
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku			-	1.399	(2)	-	-	-	1.397	AT
		Z i P	**24.673.262**	**(3.840)**	**(616.643)**	**-**	**135.944**	**(176)**	**24.188.547**	**AT**
Imovina raspoloživa za prodaju		IRP	3.321.564	(3.321.564)	-	-	-	-	-	n/p
Na poziciju: Financijska imovina po FVOSD[7]	***C***		-	*(2.508.833)*	-	-	-	-	-	
Na poziciju: Financijska imovina po FVRDG	***D***		-	*(812.731)*	-	-	-	-	-	
		IRP	**3.321.564**	**(3.321.564)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**n/p**
Financijska imovina po FVOSD		n/p	-	-	-	-	-	-	2.508.833	FVOSD
Sa pozicije: IRP[8]	***E***		-	*2.508.833*	-	-	-	-	-	
		n/p	**-**	**2.508.833**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2.508.833**	**FVOSD**
Financijska imovina po FVRDG		FVRDG/n/p	291	-	-	-	-	-	291	FVRDG
Sa pozicije: IRP	***F***		-	*812.731*	-	-	-	-	*812.731*	
Sa pozicije: Krediti ostalim korisnicima	***G***		-	*3.840*	-	-	-	*176*	*4.016*	
		FVRDG/n/p	**291**	**816.571**	**-**	**-**	**-**	**176**	**817.038**	**FVRDG**
Ukupna financijska imovina			**27.995.117**	**-**	**(616.643)**	**-**	**135.944**	**-**	**27.514.418**	
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	***H***		(64.360)	-	15.013	-	-	-	(49.347)	
Ostale rezerve			(94.683)	28.254	-	(4.288)[9]	-	-	(70.717)	
Na poziciju: Zadržana dobit i rezerve	***I***		-	*28.254[10]*	-	-	-	-	-	
Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u zadržanu dobit	***J***		-	-	*(4.288)*	-	-	-	-	
Učinak MSFI-ja 9 na Zadržanu dobit i rezerve	***K***		**-**	**-**	**(605.918)**	**(4.288)**	**135.944**	**-**	**-**	

3 Ostalo se odnosi na donos isključenih kamata i naknada iz izvanbilančne evidencije netirano s prijenosom glavnice kredita na poziciju financijske imovine po fer vrijednosti kroz IDG.

4 Z i P: Zajmovi i potraživanja

5 AT: Amortizirani trošak

6 FVRDG: Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak

7 FVOSD: Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

8 IRP: Imovina raspoloživa za prodaju

9 Rezervacija financijske imovine klasificirane kao imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u Izvještaju o financijskom položaju, već se priznaje na računima ostale sveobuhvatne dobiti.

10 Učinak svođenja na fer vrijednost financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.

5. Prijelaz na MSFI 9 (nastavak)

Učinci primjene MSFI-ja 9 priznati na teret zadržane dobiti I rezervi na dan 1. siječnja 2018. godine za Banku iznose 469.658 tisuća kuna.

Banka		MRS 39				Ponovno mjerenje			MSFI 9	
		Klasifikacija financijske imovine	Iznos 000 kuna	Reklasifikacija 000 kuna	Očekivani kreditni gubitak 000 kuna	Rezervacije priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 000 kuna	Ostalo[11] 000 kuna	Učinak svođenja na fer vrijednost 000 kuna	Iznos 000 kuna	Klasifikacija financijske imovine
Financijska imovina										
Novčana sredstva i računi kod		Z i P[12]	1.401.130	-	817	-	-	-	1.401.947	AT[13]
Depoziti kod drugih banaka		Z i P	29.138	-	202	-	-	-	29.340	AT
Krediti financijskim institucijama		Z i P	10.836.141	-	106.906	-	943	-	10.943.990	AT
Krediti ostalim korisnicima		Z i P	12.383.623	(3.840)	(717.902)	-	135.001	(176)	11.796.706	AT
Na poziciju: Financijska imovina po FVRDG[14]	***A***		-	*(3.840)*	-	-	-	*(176)*	-	
Ostala imovina		Z i P	12.282	-	*(6.641)*	-	-	-	5.641	AT
		Z i P	**24.662.314**	**(3.840)**	**(616.618)**	**-**	**135.944**	**(176)**	**24.177.624**	**AT**
Imovina raspoloživa za prodaju		IRP	3.277.194	(3.277.194)	-	-	-	-	-	n/p
Na poziciju: Financijska imovina po FVOSD[15]	***C***		-	*(2.469.160)*	-	-	-	-	-	
Na poziciju: Financijska imovina po FVRDG	***D***		-	*(808.034)*	-	-	-	-	-	
		IRP	**3.277.194**	**(3.277.194)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**n/p**
Financijska imovina po FVOSD		n/p	-	-	-	-	-	-	2.469.160	FVOSD
Sa pozicije: IRP[16]	***E***		-	*2.469.160*	-	-	-	-	-	
		n/p	**-**	**2.469.160**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2.469.160**	**FVOSD**
Financijska imovina po FVRDG		n/p	-	-	-	-	-	-	812.050	FVRDG
Sa pozicije: IRP	***F***		-	*808.034*	-	-	-	-	*808.034*	
Sa pozicije: Krediti ostalim korisnicima	***G***		-	*3.840*	-	-	-	*176*	*4.016*	
		n/p	**-**	**811.874**	**-**	**-**	**-**	**176**	**812.050**	**FVRDG**
Ukupna financijska imovina			**27.939.508**	**-**	**(616.618)**	**-**	**135.944**	**-**	**27.458.834**	
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	***H***		(64.360)	-	15.013	-	-	-	(49.347)	
Ostale rezerve			(90.457)	28.247	-	(3.997)[17]	-	-	(66.207)	
Na poziciju: Zadržana dobit i rezerve	***I***		-	*28.247[18]*	-	-	-	-	-	
Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u zadržanu dobit	***J***		-	-	*(3.997)*	-	-	-	-	
Učinak MSFI-ja 9 na Zadržanu dobit i rezerve	***K***		**-**	**-**	**(605.602)**	**(3.997)**	**135.944**	**-**	**-**	

11 Ostalo se odnosi na donos isključenih kamata i naknada iz izvanbilančne evidencije netirano s prijenosom glavnice kredita na poziciju financijske imovine po fer vrijednosti kroz RDG.

12 Z i P: Zajmovi i potraživanja

13 AT: Amortizirani trošak

14 FVRDG: Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak

15 FVOSD: Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

16 IRP: Imovina raspoloživa za prodaju

17 Rezervacija financijske imovine klasificirane kao imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u Izvještaju o financijskom položaju, već se priznaje na računima ostale sveobuhvatne dobiti.

18 Učinak svođenja na fer vrijednost financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.

5. Prijelaz na MSFI 9 (nastavak)

A Od 1. siječnja 2018. Grupa je utvrdila da mezzanine krediti, koji su kompleksno strukturirani proizvodi, ne ispunjavaju kriterij SPPI testa. Stoga je reklasificirala te kredite, koji su prethodno po MRS-u 39 mjereni po amortiziranom trošku, na financijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.
Na dan 31. prosinca 2017. godine neto vrijednost ovih kredita za Grupu i Banku iznosila je 3.840 tisuća kuna, a na dan 1. siječnja 2018. godine procijenjena je fer vrijednost u visini od 4.016 tisuća kuna te je učinak procjene u visini od 176 tisuća kuna iskazan u zadržanoj dobiti i rezervama.

B Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je utvrdila da se Imovinom koja se drži do dospijeća upravlja unutar poslovnog modela prikupljanja ugovornih novčanih tokova i mjere se po amortiziranom trošku kao i po MRS-u 39. Sukladno tome, Grupa je ove instrumente klasificirala kao Dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku te na dan 1. siječnja 2018. godine vrijednost ovih instrumenata za Grupu iznosi 1.397 tisuća kuna i za Banku 0 tisuća kuna.

C Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je utvrdila da se, osim malog dijela, kako je opisano pod D, financijskim instrumentima koji su kao rezerva likvidnosti prethodno klasificirani u portfelj imovine raspoložive za prodaju, upravlja unutar poslovnog modela prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine. Sukladno tome, Grupa je ove instrumente klasificirala kao financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Na dan 1. siječnja 2018. godine vrijednosti ovih instrumenata za Grupu iznosi 2.508.833 tisuća kuna, a za Banku 2.469.161 tisuća kuna.
Ova kategorija uključuje i vlasničke vrijednosne papire (dionice trgovačkih društava) koje Grupa nema namjeru prodavati i na koje se primjenjuje neopoziva opcija naknadnog mjerenja fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez recikliranja. Vrijednost ovih instrumenata na dan 1. siječnja 2018. godine za Grupu i Banku iznosi 25.462 tisuća kuna.

D Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je klasificirala dio svojih vlasničkih instrumenata u iznosu od 19.112 tisuća kuna kao financijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak jer se ista ne mjeri po amortiziranom trošku niti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Nadalje, u ovu imovinu su klasificirana ulaganja u investicijske fondove (obvezno po MSFI-ju 9) u visini od 793.619 tisuća kuna za Grupu i 788.921 tisuća kuna za Banku.
Navedena financijska imovina je prethodno bila klasificirana u imovinu raspoloživu za prodaju te su dobici ili gubici od svođenja na fer vrijednost za ulaganja u investicijske fondove prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.
Pri reklasifikaciji ove imovine, kumulativni dobici/gubici u visini od 28.254 tisuća kuna za Grupu i 28.247 tisuća kuna za Banku, prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, reklasificirani su iz ostalih rezervi u zadržanu dobit i rezerve.

E Opisano pod C

F Opisano pod D

G Opisano pod A

H Od 1. siječnja 2018. godine učinak izračuna rezerviranja po MSFI-ju 9 po preuzetim obvezama po kreditima iznosi 15.013 tisuća kuna.

I Opisano pod D

J Umanjenje Dužničkih vrijednosnih papira koji su raspoređeni u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit obračunava se na način da se rezervacije za umanjenje vrijednosti priznaju na računima ostale sveobuhvatne dobiti i ne umanjuju knjigovodstveni iznos ove financijske imovine u Izvještaju o financijskom položaju. Na dan 1. siječnja 2018. godine za Grupu iznose 4.288 tisuća kuna, a za Banku iznose 3.997 tisuća kuna.

K Ukupan učinak očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI-ju 9 zbog ponovnog mjerenja za Grupu iznosi 469.974 tisuće kuna, a za Banku iznosi 469.658 tisuća kuna, a učinak reklasifikacije financijskih instrumenata, zbog čega su kumulativni dobici/gubici, prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, reklasificirani u zadržanu dobit i rezerve, iznosi 28.254 tisuća kuna za Grupu i 28.247 tisuća kuna za Banku.

6. Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope

Prihodi od kamata po korisnicima:

	Grupa		Banka	
	2018.	2017.	2018.	2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Javni sektor	98.383	113.744	97.008	112.117
Državna trgovačka društva	32.585	51.300	32.585	51.300
Strane pravne osobe	29.077	13.566	29.077	13.566
Domaća trgovačka društva	332.255	359.964	332.255	359.964
Domaće financijske institucije	203.566	246.331	203.566	246.331
Inozemne financijske institucije	476	845	476	845
Zatezne kamate	9.526	14.461	9.526	14.461
Ostalo	27.215	67.614	27.215	67.614
	733.083	**867.825**	**731.708**	**866.198**

Prihodi od kamata po vrstama plasmana:

	Grupa		Banka	
	2018.	2017.	2018.	2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Kamate po kreditima				
- financijskim institucijama	204.190	248.613	204.190	248.613
- ostalim korisnicima	495.078	577.814	495.078	577.814
	699.268	826.427	699.268	826.427
Plasmani u vrijednosne papire	33.325	40.540	31.951	38.913
- obveznice Republike Hrvatske	*29.996*	*31.359*	*28.667*	*29.836*
- obveznice trgovačkih društava	*113*	*172*	*68*	*68*
- trezorski zapisi Ministarstva financija	*3.216*	*9.009*	*3.216*	*9.009*
Depoziti	490	858	489	858
	733.083	**867.825**	**731.708**	**866.198**

Razlika između prihoda od kamata i primljenog odnosno naplaćenog iznosa kamatnih prihoda (vidi Izvještaj o novčanim tokovima) najvećim se dijelom odnosi na prihode s osnova subvencionirane kamatne stope čiji se tok novca bilježi u trenutku uplate. Diskontirani iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda (veza bilješka 30. Ostale obveze) i priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Prihod od subvencionirane kamate u 2018. godini iznosi 70.011 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 99.635 tisuća kuna).

7. Rashodi od kamata

Rashodi od kamata prema primateljima:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Domaće financijske institucije	5.003	2.246	5.003	2.246
Inozemne financijske institucije	351.063	388.214	351.063	388.214
	356.066	**390.460**	**356.066**	**390.460**

Rashodi od kamata prema vrstama obveza:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Obveze po kreditima	285.204	276.128	285.204	276.128
Dužnički vrijednosni papiri	70.449	113.340	70.449	113.340
Depoziti	413	992	413	992
	356.066	**390.460**	**356.066**	**390.460**

Razlika između rashoda od kamata i plaćenih kamata (vidi Izvještaj o novčanim tokovima) najvećim se dijelom odnosi na promjenu iznosa nedospjele kamate u odnosu na prethodnu godinu kao i na amortizaciju diskonta po izdanim dužničkim vrijednosnim papirima.

8. Neto prihodi od naknada i provizija

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Prihodi od naknada i provizija iz ugovora s kupcima:				
Upravljanje imovinom - po poslovima u ime i za račun	13.423	14.201	13.423	14.201
Po osnovi platnog prometa	271	526	271	526
Ostalo	12	71	12	71
Ukupne naknade i provizije iz ugovora s kupcima	**13.706**	**14.798**	**13.706**	**14.798**
Po izdanim garancijama[19]	28.722	30.741	28.722	30.741
Prihodi od provizija po reosiguranju	2.555	2.586	-	-
Prihodi od naknada i provizija	**44.983**	**48.125**	**42.428**	**45.539**
Rashodi od naknada i provizija	(3.778)	(3.144)	(3.778)	(3.144)
Neto prihodi od naknada i provizija	**41.205**	**44.981**	**38.650**	**42.395**

[19] Iako se prihodi od činidbenih garancija priznaju u skladu s načelima MSFI-ja 15, činidbene garancije su u opsegu MRS-a 37, a prihod od naknada nije prihod od ugovora s kupcima. Grupa iskazuje prihode od naknada po činidbenim garancijama kao dio ukupnih prihoda od naknada i provizija.

9. Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika s osnova imovine nominirane u stranoj valuti:				
Novčana sredstva, računi i depoziti kod banaka	1.732	(9.680)	1.732	(9.680)
Krediti financijskim institucijama i ostalim korisnicima	(159.219)	(149.163)	(159.219)	(149.163)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(4)	(2)	-	-
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	(15)	n/p	-	n/p
Imovina koja se drži do dospijeća	n/p	4	n/p	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(8.695)	n/p	(8.570)	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	n/p	(9.855)	n/p	(9.764)
Ostalo	1.170	(72)	1.170	(72)
	(165.031)	(168.768)	(164.887)	(168.679)
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika s osnova obveza nominiranih u stranoj valuti:				
Obveze po depozitima	4.836	322	4.836	322
Obveze po kreditima i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima	178.007	144.257	178.007	144.257
Ostalo	(1.483)	667	(1.397)	671
	181.360	145.246	181.446	145.250
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika s osnova imovine i obveza nominiranih u stranoj valuti	**16.329**	**(23.522)**	**16.559**	**(23.429)**
(Gubitak)/dobitak od financijske imovine koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(7.086)	7	(7.020)	-
Realizirani (gubitak)/dobitak od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(9)	n/p	(33)	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	n/p	2.799	n/p	2.804
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti	**9.234**	**(20.716)**	**9.506**	**(20.625)**

10. Operativni troškovi

Operativni troškovi mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
10. a) Troškovi osoblja	93.845	90.055	90.469	86.518
10. b) Amortizacija	6.329	7.539	6.284	7.482
10. c) Ostali troškovi	70.726	61.406	64.407	55.432
Od čega:				
Troškovi administracije	*20.892*	*15.831*	*20.376*	*15.537*
Utrošeni materijal i usluge	*30.165*	*34.074*	*28.541*	*32.041*
Ostali rashodi	*19.669*	*11.501*	*15.490*	*7.854*
	170.900	**159.000**	**161.160**	**149.432**

Utrošeni materijal i usluge sadržava troškove revizije, kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Revizijske usluge	540	731	366	513
Nerevizijske usluge (revizija podprojekta)	33	30	33	30
	573	**761**	**399**	**543**

Iskazani ostali rashodi Grupe sadrže promjene tehničkih pričuva:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Promjena pričuva za štete	(5.112)	3.685	-	-
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranje	4.454	(2.204)	-	-
Troškovi osiguravateljne djelatnosti	**(658)**	**1.481**	**-**	**-**

Pričuve šteta na dan 31. prosinca 2018. godine sastoje se od prijavljenih i neprijavljenih šteta u okvirnom omjeru 30:70. Tijekom 2018. godine, ukupne bruto pričuve šteta su se značajno smanjile u odnosu na kraj 2017. godine, jer su štete koje su bile iskazane u pričuvi na kraju 2017. godine likvidirane i isplaćene tijekom 2018. godine. U 2018. godini je isplaćen rekordan iznos šteta (9,8 milijuna kn). Korištena je Bornhuetter-Ferguson metoda za bruto iznos pričuve. Udio reosiguranja određen je u skladu važećim uvjetima ugovora o reosiguranju.

11. Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

Rezerviranja za gubitke po plasmanima mogu se prikazati kako slijedi:

a) Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja financijskih instrumenata po MSFI-ju 9

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Rezerviranja za gubitke po računima kod financijskih institucija	1.625	(2.221)	1.608	(2.221)
Rezerviranja za gubitke po depozitima kod drugih banaka	1.216	106	1.216	106
Rezerviranja za gubitke po kreditima financijskim institucijama	(13.149)	(123.846)	(13.149)	(123.846)
Rezerviranja za gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama	(211.161)	337.888	(211.161)	337.888
Modifikacijski gubitak po kreditima banaka	3.021	n/p	3.021	n/p
Modifikacijski gubitak po kreditima ostalim korisnicima	5.543	n/p	5.543	n/p
POCI imovina – usklađenje fer vrijednosti kod inicijalnog priznavanja	62.368	n/p	62.368	n/p
Rezerviranja za gubitke financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.477	n/p	2.481	n/p
Rezerviranja za gubitke po ostaloj imovini	20.915	2.195	20.814	1.908
Rezerviranja za gubitke po preuzetim obvezama po kreditima	68.931	(11.125)	68.931	(11.125)
Ukupno	**(58.214)**	**202.997**	**(58.328)**	**202.710**

b) Ostala umanjenja vrijednosti i rezerviranja

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Rezerviranja za gubitke po garancijama	141.180	770	141.180	770
Usklađenje vrijednosti dugotrajne imovine namijenjene prodaji	(157)	526	(157)	526
Rezerviranja za ostale obveze	(16.918)	(9.106)	(16.789)	(9.086)
Ukupno	**124.105**	**(7.810)**	**124.234**	**(7.790)**
Sveukupno	**65.891**	**195.187**	**65.906**	**194.920**

12. Porez na dobit

U skladu sa člankom 9. Zakona o HBOR-u, Banka nije obveznik poreza na dobit, te se porez na dobit Grupe odnosi na ovisna društva Banke.

	Grupa	
	2018.	**2017.**
	000 kuna	**000 kuna**
Priznato u Računu dobiti i gubitka		
Tekući porez - priznato u Računu dobiti i gubitka	(26)	(102)
Porez na dobit	**(26)**	**(102)**
Usklađenje poreza na dobit		
Dobit prije oporezivanja	**204.763**	**162.303**
Dobit Banke koja nije obveznik poreza na dobit	(204.328)	(160.783)
Dobit prije oporezivanja obveznika poreza na dobit	**435**	**1.520**
Porez na dobit po stopi 18%	-	(54)
Porez na dobit po stopi 12%	(24)	(43)
Porezno nepriznati troškovi	(2)	(5)
Ukupan porez na dobit	**(26)**	**(102)**

13. Novčana sredstva i računi kod banaka

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Sredstva izdvojena na računu kod Hrvatske narodne banke	921.278	1.316.520	921.278	1.316.520
Blagajna	2	16	2	16
Devizni tekući računi - domaće banke	6.232	1.544	6.231	1.544
Devizni tekući računi - inozemne banke	18.129	83.924	15.211	83.924
Kunski tekući računi - domaće banke	444	2.534	-	-
	946.085	1.404.538	942.722	1.402.004
Rezerviranja za očekivane gubitke	(1.668)	(858)	(1.651)	(858)
	944.417	**1.403.680**	**941.071**	**1.401.146**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	946.083	-	-	**946.083**	942.720	-	-	**942.720**
Rezerviranja	(1.668)	-	-	**(1.668)**	(1.651)	-	-	**(1.651)**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**944.415**	**-**	**-**	**944.415**	**941.069**	**-**	**-**	**941.069**

13. Novčana sredstva i računi kod banaka (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po računima kod banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	3.079	3.079
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	-	-
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	(2.221)	(2.221)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**858**	**858**
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(817)	(817)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**41**	**41**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	2.217	2.200
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	(592)	(592)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*1.625*	*1.608*
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	2
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**1.668**	**1.651**

Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

14. Depoziti kod drugih banaka

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Depoziti kod domaćih banaka	263.283	29.468	263.283	29.468
Obračunata kamata	3	24	3	24
	263.286	**29.492**	**263.286**	**29.492**
Rezerviranja za očekivane gubitke	(1.361)	(354)	(1.361)	(354)
	261.925	**29.138**	**261.925**	**29.138**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	263.286	-	-	**263.286**	263.286	-	-	**263.286**
Rezerviranja	(1.361)	-	-	**(1.361)**	(1.361)	-	-	**(1.361)**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**261.925**	**-**	**-**	**261.925**	**261.925**	**-**	**-**	**261.925**

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	248	248
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	106	106
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	-	-
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**354**	**354**
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(202)	(202)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**152**	**152**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	1.465	1.465
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	(249)	(249)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*1.216*	*1.216*
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(7)	(7)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**1.361**	**1.361**

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

15. Krediti financijskim institucijama

	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2017. 000 kuna
Dugoročni krediti po kreditnim programima	9.695.037	10.868.288
Kratkoročni plasmani i obrnuti repo poslovi	691.269	236.400
Obračunata kamata	7.350	27.672
Odgođena naknada po kreditima	(41.514)	(58.293)
	10.352.142	11.074.067
Rezerviranja za očekivane gubitke	(117.154)	(237.926)
	10.234.988	**10.836.141**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Grupa i Banka Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	10.142.966	158.678	50.498	**10.352.142**
Rezerviranja	(78.126)	(20.941)	(18.087)	**(117.154)**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**10.064.840**	**137.737**	**32.411**	**10.234.988**

15. Krediti financijskim institucijama (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa i Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	363.317
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	7.949
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	(131.795)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*(123.846)*
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(1.438)
Preuzimanje nekretnina	(1.105)
Donos sa kredita ostalim korisnicima	998
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**237.926**
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(106.906)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**131.020**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	45.560
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	(58.709)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*(13.149)*
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(964)
Prijenos na kredite ostalim korisnicima	(28)
Unwinding – promjena uslijed proteka vremena	275
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**117.154**

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

15. Krediti financijskim institucijama (nastavak)

Krediti financijskim institucijama, umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2017. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	1.915.895	2.218.744
Financiranje izvoza	2.448.494	2.935.166
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	1.130.702	1.584.242
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	4.192.912	4.121.412
Program kreditiranja ratom oštećenih i razrušenih stambenih i gospodarskih objekata	7.034	8.724
Ostalo	691.269	236.400
Obračunata kamata	7.350	27.672
Odgođena naknada po kreditima	(41.514)	(58.293)
	10.352.142	11.074.067
Rezerviranja za očekivane gubitke	(117.154)	(237.926)
	10.234.988	**10.836.141**

Prosječne kamatne stope na ukupne kredite financijskim institucijama iskazane su u visini od 0,74% (31. prosinca 2017. godine: 0,90%) te su jednake prosječnim kamatnim stopama na kredite po kreditnim programima HBOR-a bez rezerve likvidnosti.

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

Stavka „Ostalo“ sadrži obrnute repo plasmane u ukupnom iznosu 691.269 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 236.400 tisuća kuna). Ovi su plasmani osigurani vrijednosnim papirima u iznosu od 737.701 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 249.727 tisuća kuna).

16. Krediti ostalim korisnicima

Krediti ostalim korisnicima umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke mogu se prikazati po sektorizaciji kako slijedi:

	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2017. 000 kuna
Domaća trgovačka društva	10.252.669	11.294.141
Državna trgovačka društva	1.103.711	1.260.227
Javni sektor	2.995.506	1.744.426
Strane pravne osobe	787.639	316.005
Neprofitne institucije	5.902	3.407
Ostali	588.164	653.179
Obračunata kamata	251.405	101.042
Odgođena naknada po kreditima	(94.014)	(113.501)
	15.890.982	15.258.926
Rezerviranja za očekivane gubitke	(3.380.296)	(2.875.303)
	12.510.686	**12.383.623**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Grupa i Banka Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	9.760.653	1.636.528	4.198.058	295.743	**15.890.982**
Rezerviranja	(351.878)	(494.557)	(2.469.639)	(64.222)	**(3.380.296)**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**9.408.775**	**1.141.971**	**1.728.419**	**231.521**	**12.510.686**

16. Krediti ostalim korisnicima (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa i Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	2.579.501
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	553.952
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	(216.064)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*337.888*
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(3.643)
Preuzimanje nekretnina	(284)
Otpis	(7.610)
Prodaja potraživanja	(31.636)
Prijenos na kredite financijskim institucijama	(998)
Ostalo	2.085
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**2.875.303**
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	717.902
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**3.593.205**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	1.137.393
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	(1.348.554)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*(211.161)*
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(15.114)
Otpis	(43.258)
Donos sa kredita financijskim institucijama	28
Unwinding – promjena uslijed proteka vremena	57.089
Preuzimanje nekretnine	(989)
Vraćanje isključenih kamata u bilancu	496
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**3.380.296**

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

16. Krediti ostalim korisnicima (nastavak)

Krediti ostalim korisnicima, umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2017. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	3.588.290	4.546.833
Financiranje izvoza	5.428.712	5.274.935
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	3.771.861	3.392.439
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	1.818.620	2.010.315
Ostalo	1.126.108	46.863
Obračunata kamata	251.405	101.042
Odgođena naknada po kreditima	(94.014)	(113.501)
	15.890.982	15.258.926
Rezerviranja za očekivane gubitke	(3.380.296)	(2.875.303)
	12.510.686	**12.383.623**

Prosječne kamatne stope na kredite ostalim korisnicima iskazane su u visini od 1,79% (31. prosinca 2017. godine: 2,08%).
Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

17. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Krediti po FVRDG:				
Mezzanine krediti	2.045	n/p	2.045	n/p
	2.045	**n/p**	**2.045**	**n/p**
Ulaganja u investicijske fondove:				
Udjeli u investicijskim fondovima po FVRDG	334.060	291	328.597	-
	334.060	**291**	**328.597**	**-**
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	-	n/p	-	n/p
	-	**n/p**	**-**	**n/p**
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	-	n/p	-	n/p
Dionice financijskih institucija	161	n/p	161	n/p
	161	**n/p**	**161**	**n/p**
	336.266	**291**	**330.803**	**n/p**

Dana 7. rujna 2018. godine Uprava je prihvatila Ponudu za preuzimanje trgovačkog društva Brodogradilište Viktor Lenac d.d., Rijeka te je prihvaćena ponuđena cijena iz Ponude u visini od 9,26 kuna po dionici za paket od 1.367.268 dionica Društva koje su u vlasništvu HBOR-a, a nominalnog su iznosa od 10,00 kuna po dionici. Dionice su stečene u okviru mjera restrukturiranja ovog društva u zamjenu za dio plasmana (31. prosinca 2017. godina: 18.951 tisuća kuna, raspoređene u imovini raspoloživoj za prodaju). Dana 24. rujna 2018. godine primljena je uplata na ime prodaje navedenih dionica u iznosu od 12.661 tisuća kuna.

Dionice trgovačkih društava koje ne kotiraju odnose se na dionice društva Vinka d.d. za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda stečene u okviru mjera restrukturiranja društva u zamjenu za dio plasmana. Udjel HBOR-a u temeljnom kapitalu društva Vinka d.d. iznosi 0,9365%. Dionice društva Vinka d.d., Vinkovci (LPVC-R-B) ne kotiraju i fer vrijednost iznosi 0 tisuća kuna (31. prosinca 2017.: 0 tisuća kuna; raspoređene u Imovini raspoloživoj za prodaju).

Dionice financijskih institucija koje ne kotiraju odnose se na dionice Tržišta novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d. i iskazane su u iznosu od 161 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 161 tisuća kuna, raspoređene u Imovini raspoloživoj za prodaju).

18. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.124.611	n/p	1.088.457	n/p
Obveznice trgovačkih društava	770	n/p	-	n/p
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.666.299	n/p	1.666.299	n/p
Obračunata kamata	11.313	n/p	10.839	n/p
	2.802.993	**n/p**	**2.765.595**	**n/p**
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Obveznice trgovačkih društava	535	n/p	535	n/p
Obračunata kamata	233	n/p	233	n/p
	768	**n/p**	**768**	**n/p**
Vlasnički vrijednosni papiri:				
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice inozemnim pravnih osoba - SWIFT	38	n/p	38	n/p
Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF	25.671	n/p	25.671	n/p
	25.709	**n/p**	**25.709**	**n/p**
	2.829.470	**n/p**	**2.792.072**	**n/p**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	2.802.223	770	768	**2.803.761**	2.765.595	-	768	**2.766.363**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**2.802.223**	**770**	**768**	**2.803.761**	**2.765.595**	**-**	**768**	**2.766.363**

18. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za kreditne gubitke po financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a koji ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost imovine, mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2018.	**2017.**	**2018.**	**2017.**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine – učinak MSFI 9 (bilješka 5)	4.288	n/p	3.997	n/p
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	5.325	n/p	5.325	n/p
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(2.848)	n/p	(2.844)	n/p
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*2.477*	n/p	*2.481*	n/p
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(19)	n/p	(19)	n/p
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**6.746**	**n/p**	**6.459**	**n/p**

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazane su unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitku.

18. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

U nastavku se daje pregled ulaganja:

				Grupa		Banka	
	Datum izdanja	Datum dospijeća	Kamatna stopa (%)	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Dužnički vrijednosni papiri:							
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:							
Obveznice Republike Hrvatske s valutnom klauzulom:							
RHMF-O-19BA	29.11.2004.	29.11.2019.	5,375	44.711	n/p	43.777	n/p
RHMF-O-227E	22.7.2011.	22.7.2022.	6,5	169.815	n/p	169.815	n/p
RHMF-O-247E	10.7.2013.	10.7.2024.	5,75	18.083	n/p	12.728	n/p
RHMF-O-203E	5.3.2010.	5.3.2020.	6,5	797	n/p	-	-
Obveznice Republike Hrvatske u valuti:							
XS1117298916	11.3.2015.	11.3.2025.	3,0	55.867	n/p	55.867	n/p
Obveznice Republike Hrvatske u kunama:							
RHMF-O-203A	5.3.2010.	5.3.2020.	6,75	35.074	-	32.270	-
RHMF-O-257A	9.7.2015.	9.7.2025.	4,5	9.861	-	-	-
RHMF-O-26CA	14.12.2015.	14.12.2026.	4,25	44.544	n/p	35.261	n/p
RHMF-O-217A	8.7.2016.	8.7.2021.	2,75	229.636	n/p	227.522	n/p
RHMF-O-222A	7.2.2017.	7.2.2022.	2,25	73.106	n/p	73.106	n/p
RHMF-O-282A	7.2.2017.	7.2.2028.	2,875	12.653	n/p	10.641	n/p
RHMF-O-023BA	27.11.2017.	27.11.2023.	1,75	427.470	n/p	427.470	n/p
RHMF-O-297A	9.7.2018.	9.7.2029.	2,38	2.994	n/p	-	n/p
Obveznice trgovačkih društava u kunama:							
JDGL-O-20CA	21.12.2015.	21.12.2020.	5,81	770	n/p	-	-
Trezorski zapisi, kunski do 364 dana			0,214 - 0,387	1.369.700	n/p	1.369.700	n/p
Trezorski zapisi, devizni do 455 dana			0,093	296.599	n/p	296.599	n/p
Obračunata kamata				11.313	n/p	10.839	n/p
				2.802.993	**n/p**	**2.765.595**	**n/p**
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:							
Obveznice trgovačkih društava s valutnom klauzulom:							
LNGU-O-31AE	24.7.2015.	15.10.2031.	4,5	535	n/p	535	n/p
Obračunata kamata				233	n/p	233	n/p
				768	**n/p**	**768**	**n/p**
Vlasnički vrijednosni papiri:							
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:							
Dionice inozemnih pravnih osoba - SWIFT				38	n/p	38	n/p
Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF				25.671	n/p	25.671	n/p
				25.709	**n/p**	**25.709**	**n/p**
Ukupno				**2.829.470**	**n/p**	**2.792.072**	**n/p**

19. Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.352	n/p	-	n/p
Obračunata kamata	13	n/p	-	n/p
	1.365	n/p	-	n/p
Rezerviranja za očekivane gubitke	(2)	n/p	-	n/p
	1.363	**n/p**	**-**	**n/p**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	Ukupno	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Bruto iznos	1.365	-	-	**1.365**	-	-	-	**-**
Rezerviranja	(2)	-	-	**(2)**	-	-	-	**-**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**1.363**	**-**	**-**	**1.363**	**-**	**-**	**-**	**-**

Promjene na rezerviranjima za dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2018.	2017.	2018.	2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine – učinak MSFI 9 (bilješka 5)	2	n/p	-	n/p
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**2**	**n/p**	**-**	**n/p**

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-203E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 5. ožujka 2010. godine, s dospijećem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, na dan 31. prosinca 2018. godine iznose 454 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 467 tisuća kuna, raspoređene u Imovinu koja se drži do dospijeća).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-19BA), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 29. studenog 2004. godine, s dospijećem nakon 15 godina, uz kamatnu stopu od 5,375%, na dan 31. prosinca 2018. godine iznose 898 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 918 tisuća kuna, raspoređene u Imovinu koja se drži do dospijeća).

20. Imovina raspoloživa za prodaju

U nastavku se daje pregled ulaganja u financijske instrumente na dan 31. prosinca 2017. godine, sukladno MRS-u 39, koja su se prema MSFI-ju 9 prerasporedila u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	**31. prosinca 2017.**	**31. prosinca 2018.**	**31. prosinca 2017.**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	n/p	884.763	n/p	846.428
Obveznice trgovačkih društava	n/p	770	n/p	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	n/p	1.583.313	n/p	1.583.313
Obračunata kamata	n/p	13.836	n/p	13.269
	n/p	**2.482.682**	**n/p**	**2.443.010**
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Obveznice trgovačkih društava	n/p	522	n/p	522
Obračunata kamata	n/p	167	n/p	167
	n/p	**689**	**n/p**	**689**
Vlasnički vrijednosni papiri:				
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	n/p	18.951	n/p	18.951
	n/p	**18.951**	**n/p**	**18.951**
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice inozemnih pravnih osoba	n/p	35	n/p	35
Dionice financijskih institucija	n/p	161	n/p	161
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	n/p	25.427	n/p	25.427
Dionice trgovačkih društava	n/p	16.725	n/p	16.725
Rezerviranja za očekivane gubitke	n/p	(16.725)	n/p	(16.725)
	n/p	**25.623**	**n/p**	**25.623**
Ulaganja u investicijske fondove:				
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	n/p	793.619	n/p	788.921
	n/p	**793.619**	**n/p**	**788.921**
Stanje	**n/p**	**3.321.564**	**n/p**	**3.277.194**

21. Imovina koja se drži do dospijeća

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	**31. prosinca 2017.**	**31. prosinca 2018.**	**31. prosinca 2017.**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	n/p	1.385	n/p	-
Obračunata kamata	n/p	14	n/p	-
Stanje 31. prosinca	**n/p**	**1.399**	**n/p**	**-**

22. Ulaganja u ovisna društva

Na dan 31. prosinca 2018. godine ovisna društva Banke su sljedeća:

Konsolidirano društvo	**Djelatnost**	**Vlasništvo 31. prosinca 2018.**	**Vlasništvo 31. prosinca 2017.**	**Ulaganje 31. prosinca 2018.**	**Ulaganje 31. prosinca 2017.**
Direktan udio					
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga	100%	100%	36.124	36.124
Ukupno				**36.124**	**36.124**

Rezultati povezanog društva daju se u Dodatku uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO.

23. Ulaganja u pridružena društva

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Ulaganja u pridružena društva	17.500	21.873	17.500	21.873
Ispravak vrijednosti	(17.500)	(21.873)	(17.500)	(21.873)
	-	-	-	-

Ulaganja u pridružena društva su sastavni dio Programa ulaganja u temeljni kapital trgovačkih društava - malih i srednjih poduzetnika ili je o ulaganju donijeta posebna odluka nadležnih tijela HBOR-a. Ulaganja u temeljeni kapital društava obavljena su na rokove od 4 do 6 godina uz pravo pristupa prodaji dionica nakon ugovorenog roka držanja udjela u kapitalu.

	Djelatnost	% vlasništva u 31. prosinca 2018.	% vlasništva u 31. prosinca 2017.
THC d.o.o., Obrovac	Proizvodnja metalnih proizvoda	38,45%	38,45%
Tri D Drvo d.o.o., Vrhovine, u stečaju	Prerada drva, proizvodnja proizvoda od drva	-	26,00%
Pounje d.d., Hrvatska Kostajnica	Tekstilna industrija – proizvodnja rublja	13,55%	13,55%
Metal-Sint Oklaj d.d., Oklaj	Metalna industrija sinter proizvoda i kompozitnih materijala	40,84%	40,84%

Vrijednost ulaganja u prethodnim je godinama ispravljena u 100%-tnom iznosu zbog procijenjene nenadoknadivosti iznosa ulaganja.

Odlukom Uprave Banke od 11. svibnja 2018. godine obavljeno je isknjižavanje udjela u društvu Tri D Drvo d.o.o., Vrhovine u stečaju u vrijednosti od 4.373 tisuća kuna na teret formiranog ispravka vrijednosti, zbog zaključenja stečajnog postupka i brisanja društva iz sudskog registra.

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po ulaganjima u pridružena društva mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	21.873	23.687	21.873	23.687
Isknjiženje na teret formiranih rezerviranja u ranijim godinama	-	(1.814)	-	(1.814)
Otpis zbog zaključenja stečajnog postupka	(4.373)	-	(4.373)	-
Stanje 31. prosinca	**17.500**	**21.873**	**17.500**	**21.873**

24. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina

Grupa 2018.	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerija-lna imovina	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2017.	**77.102**	**9.977**	**15.381**	**708**	**103.168**	**28.652**	**131.820**
Povećanje	-	47	-	3.470	3.517	24	3.541
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	780	821	(3.282)	(1.681)	1.681	-
Rashod i otpis	-	(1.091)	(1.099)	-	(2.190)	-	(2.190)
Stanje 31. prosinca 2018.	**77.102**	**9.713**	**15.103**	**896**	**102.814**	**30.357**	**133.171**
Amortizacija i ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2017.	**30.481**	**9.206**	**13.941**	**-**	**53.628**	**24.635**	**78.263**
Amortizacija za 2018.	2.336	431	627	-	3.394	2.871	6.265
Rashod i otpis	-	(1.091)	(1.098)	-	(2.189)	-	(2.189)
Stanje 31. prosinca 2018.	**32.817**	**8.546**	**13.470**	**-**	**54.833**	**27.506**	**82.339**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2018.	**44.285**	**1.167**	**1.633**	**896**	**47.981**	**2.851**	**50.832**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2017.	**46.621**	**771**	**1.440**	**708**	**49.540**	**4.017**	**53.557**

24. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Grupa 2017.	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2016.	**77.102**	**11.218**	**15.236**	**1.036**	**104.592**	**25.582**	**130.174**
Povećanje	-	-	-	3.736	3.736	-	3.736
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	624	370	(4.064)	(3.070)	3.070	-
Rashod i otpis	-	(1.865)	(225)	-	(2.090)	-	(2.090)
Stanje 31. prosinca 2017.	**77.102**	**9.977**	**15.381**	**708**	**103.168**	**28.652**	**131.820**
Amortizacija i ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2016.	**28.145**	**9.682**	**13.173**	-	**51.000**	**21.869**	**72.869**
Amortizacija za 2017.	2.336	1.381	992	-	4.709	2.766	7.475
Rashod i otpis	-	(1.857)	(224)	-	(2.081)	-	(2.081)
Stanje 31. prosinca 2017.	**30.481**	**9.206**	**13.941**	-	**53.628**	**24.635**	**78.263**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2017.	**46.621**	**771**	**1.440**	**708**	**49.540**	**4.017**	**53.557**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2016.	**48.957**	**1.536**	**2.063**	**1.036**	**53.592**	**3.713**	**57.305**

24. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Banka 2018.	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerija-lna imovina	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2017.	**77.102**	**9.589**	**15.177**	**707**	**102.575**	**28.013**	**130.588**
Povećanje	-	-	-	3.470	3.470	-	3.470
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	780	821	(3.282)	(1.681)	1.681	-
Rashod i otpis	-	(1.091)	(1.086)	-	(2.177)	-	(2.177)
Stanje 31. prosinca 2018.	**77.102**	**9.278**	**14.912**	**895**	**102.187**	**29.694**	**131.881**
Amortizacija i ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2017.	**30.481**	**8.823**	**13.769**	**-**	**53.073**	**24.001**	**77.074**
Amortizacija za 2018.	2.336	407	614	-	3.357	2.863	6.220
Rashod i otpis	-	(1.091)	(1.086)	-	(2.177)	-	(2.177)
Stanje 31. prosinca 2018.	**32.817**	**8.139**	**13.297**	**-**	**54.253**	**26.864**	**81.117**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2018.	**44.285**	**1.139**	**1.615**	**895**	**47.934**	**2.830**	**50.764**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2017.	**46.621**	**766**	**1.408**	**707**	**49.502**	**4.012**	**53.514**

24. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Banka 2017.	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerija-lna imovina	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2016.	**77.102**	**10.830**	**15.034**	**1.036**	**104.002**	**24.951**	**128.953**
Povećanje	-	-	-	3.725	3.725	-	3.725
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	624	368	(4.054)	(3.062)	3.062	-
Rashod i otpis	-	(1.865)	(225)	-	(2.090)	-	(2.090)
Stanje 31. prosinca 2017.	**77.102**	**9.589**	**15.177**	**707**	**102.575**	**28.013**	**130.588**
Amortizacija i ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2016.	**28.145**	**9.329**	**13.016**	**-**	**50.490**	**21.247**	**71.737**
Amortizacija za 2017.	2.336	1.351	977	-	4.664	2.754	7.418
Rashod i otpis	-	(1.857)	(224)	-	(2.081)	-	(2.081)
Stanje 31. prosinca 2017.	**30.481**	**8.823**	**13.769**	**-**	**53.073**	**24.001**	**77.074**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2017.	**46.621**	**766**	**1.408**	**707**	**49.502**	**4.012**	**53.514**
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2016.	**48.957**	**1.501**	**2.018**	**1.036**	**53.512**	**3.704**	**57.216**

25. Preuzeta imovina

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Preuzeta imovina, neto	25.330	16.697	25.330	16.697
	25.330	**16.697**	**25.330**	**16.697**

U 2018. godini obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 8.538 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 10.195 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.657 tisuća kuna, a odnosi se na zemljište u iznosu od 2.286 tisuća kuna, nabavne vrijednosti 2.584 tisuće kuna i ispravka vrijednosti od 298 tisuća kuna i građevinske objekte u iznosu od 6.252 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 7.611 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.359 tisuća kuna (2017. godine obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 154 tisuće kuna, nabavne vrijednosti od 1.827 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.673 tisuće kuna, a odnosi se na zemljište).
Fer vrijednost preuzete imovine na kraju 2018. godine iznosi 10.579 tisuća kuna.

U 2018. godini obavljena je prodaja preuzete imovine u iznosu sadašnje vrijednosti od 0 tisuća kuna, nabavne vrijednosti i ispravka vrijednosti od 19 tisuća kuna a odnosi se na pokretnine (2017. godine obavljena je prodaja dugotrajne imovine namijenjene prodaji u iznosu od 317 tisuća kuna, a odnosi se na zemljište u iznosu od 27 tisuća kuna i građevinske objekte u iznosu od 290 tisuća kuna).

U 2018. godini je obavljen prijenos preuzete imovine u najam na poziciju Ulaganja u nekretnine u visini od 1.743 tisuće kuna (2017. godine: 1.807 tisuća kuna) što je iskazano u okviru Ostale imovine zbog nematerijalnog značaja. U 2018. godini je na ovu imovinu obračunata amortizacija u visini od 64 tisuće kuna.

Fer vrijednost preuzete imovine na početku izvještajnog razdoblja iznosila je 27.773 tisuće kuna, a na kraju izvještajnog razdoblja iznosi 38.261 tisuću kuna.

Iznos smanjenja usklađenja za Grupu i Banku koji ima učinak na Račun dobiti i gubitka u 2018. godini iznosi 157 tisuća kuna (2017. godina: povećanje od 526 tisuća kuna).

26. Ostala imovina

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Potraživanja po naknadama	27.161	9.363	27.161	9.363
Ostala potraživanja	11.070	9.511	10.904	9.365
Unaprijed plaćeni troškovi	3.002	2.146	3.002	2.146
Obračunati prihodi	6.437	6.113	6.437	6.113
Potraživanja po premijama	7.371	6.318	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	867	583	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	371	259	-	-
Odgođena porezna imovina	-	231	-	-
Ostala imovina	1.543	1.684	1.543	1.685
	57.822	36.208	49.047	28.672
Rezerviranja za očekivane gubitke	(34.118)	(6.737)	(33.883)	(6.446)
	23.704	**29.471**	**15.164**	**22.226**

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

				Grupa				Banka
	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	Ukupno	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Bruto iznos	11.596	12	35.232	**46.840**	2.821	12	35.232	**38.065**
Rezerviranja	(281)	-	(33.837)	**(34.118)**	(46)	-	(33.837)	**(33.883)**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**11.315**	**12**	**1.395**	**12.722**	**2.775**	**12**	**1.395**	**4.182**

26. Ostala imovina (nastavak)

U nastavku se daje pregled pozicija koje su izložene kreditnom riziku:

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Potraživanja po naknadama	27.161	9.363	27.161	9.363
Ostala potraživanja	11.070	9.511	10.904	9.365
Potraživanja po premijama	7.371	6.318	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	867	583	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	371	259	-	-
Rezerviranja za očekivane gubitke	(34.118)	(6.737)	(33.883)	(6.446)
Imovina koja je izložena kreditnom riziku	**12.722**	**19.297**	**4.182**	**12.282**

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po ostaloj imovini mogu se prikazati:

	Grupa	Banka
	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	4.541	4.537
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	2.756	2.399
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	(561)	(491)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*2.195*	*1.908*
Otpis	(1)	(1)
Ostalo	2	2
Stanje 31. Prosinca 2017. godine	**6.737**	**6.446**
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	6.664	6.641
Ostala usklađenja	(178)	-
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**13.223**	**13.087**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	27.356	27.157
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	(6.441)	(6.343)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*20.915*	*20.814*
Otpis	(10)	(10)
Preuzimanje nekretnine	(14)	(14)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	6	6
Ostala usklađenja	(2)	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**34.118**	**33.883**

Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazane su unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitku.

27. Obveze po depozitima

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Depoziti banaka	149.140	489.364	149.140	489.364
Devizni redovni računi trgovačkih društava	6	6	6	6
Devizni račun Ministarstva financija RH	22.593	31.250	22.593	31.250
Devizni namjenski računi trgovačkih društava	10.725	27.237	10.725	27.237
Depoziti državnih institucija	237.972	88.179	237.972	88.179
Ostali depoziti	8.660	8.705	8.660	8.705
	429.096	**644.741**	**429.096**	**644.741**

Depoziti banaka u 2018. godini odnose se na loro depozit UniCredit Bank Austria AG, a u 2017. godini najvećim dijelom na loro depozit Europske investicijske banke (EIB).

Devizni račun Ministarstva financija Republike Hrvatske odnosi se na sredstva garantnog fonda temeljem uplaćenih premija za reosigurane poslove po poslovima osiguranja izvoza u iznosu od 9.693 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 18.747 tisuća kuna), sredstva Darovnice Zaklade Globalnog Fonda zaštite okoliša, darovnice po Projektu obnovljivih izvora energije u iznosu od 7.078 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 6.860 tisuća kuna) te sredstva Darovnice Globalnog Fonda zaštite okoliša po Programu izdavanja bankarskih garancija u okviru Projekta energetske učinkovitosti u iznosu od 5.822 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 5.643 tisuća kuna), kojima HBOR upravlja u ime i za račun Republike Hrvatske temeljem zaključenih ugovora.

Depoziti po viđenju državnih institucija odnose se na poslove koje Banka obavlja u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO).

Devizni namjenski računi trgovačkih društava odnose se na priljeve sredstva i raspolaganje sredstvima avansa uplaćenim na račun trgovačkog društva, a vezano na izdane garancije HBOR-a za povrat avansa za izvozni posao. Sredstva avansa koriste se isključivo namjenski u svrhu provedbe izvoznog ugovora, uz suglasnost HBOR-a.

Na navedene depozite HBOR ne plaća kamatu.

28. Obveze po kreditima

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	15.399.788	13.378.057	15.399.788	13.378.057
Novi krediti	2.284.763	3.849.787	2.284.763	3.849.787
Povrat kredita	(2.658.936)	(1.729.575)	(2.658.936)	(1.729.575)
Neto dobit od tečajnih razlika	(162.189)	(98.481)	(162.189)	(98.481)
	14.863.426	15.399.788	14.863.426	15.399.788
Obračunata kamata	55.014	63.737	55.014	63.737
Odgođena naknada	(40.453)	(75.644)	(40.453)	(75.644)
	14.877.987	**15.387.881**	**14.877.987**	**15.387.881**

Banka je podložna raznim financijskim klauzulama iz Ugovora. Tijekom 2018. godine kao i na dan 31. prosinca 2018. godine Banka je bila u skladu sa svim zahtijevanim financijskim klauzulama iz Ugovora.

29. Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire

Knjigovodstvena vrijednost obveznica uključuje kamate.

Grupa i Banka	Efektivna kamatna stopa %	Fer vrijednost 31. prosinca 2018. 000 kuna	Knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2018. 000 kuna	Fer vrijednost 31. prosinca 2017. 000 kuna	Knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2017. 000 kuna
Obveznice 150,0 milijuna eura	6,37	1.190.721	1.107.413	1.255.316	1.118.122
Obračunata kamata		-	43.347	-	43.909
Odgođena naknada		-	(203)	-	(332)
		1.190.721	**1.150.557**	**1.255.316**	**1.161.699**

Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices“ (BGN) mid cijene.

30. Ostale obveze

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda	226.064	314.271	226.064	314.271
Obveze za subvencioniranje kamatne stope	120.726	107.262	120.726	107.262
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	261.283	64.360	261.283	64.360
Rezerviranja za ostale obveze	60.208	76.980	60.078	76.723
Obveze za isplatu plaća i naknada	7.405	6.997	7.218	6.660
Obveze prema dobavljačima	2.766	1.393	2.662	1.261
Obveze po više naplaćenim potraživanjima	2.378	2.759	2.378	2.759
Prijenosne premije	2.880	2.925	-	-
Pričuve šteta	4.527	5.235	-	-
Pričuve za povratne premije	791	642	-	-
Obveze prema reosiguravateljima	2.407	1.165	-	-
Odgođena porezna obveza	669	889	-	-
Ostale obveze	8.130	20.575	6.866	19.355
	700.234	**605.453**	**687.275**	**592.651**

Obveze za subvencioniranje kamatne stope odnose se na predujmove preuzete za subvencioniranje kamatnih stopa po kreditima, koji su odobreni uz nižu kamatnu stopu krajnjim korisnicima po programima koje HBOR provodi u ime i za račun Republike Hrvatske. Ove obveze odnose se na:

- Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a u iznosu od 120.433 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 107.262 tisuća kuna) i
- Model financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote, Ministarstvo poljoprivrede u iznosu od 293 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 0 tisuća kuna).

Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u iznosu od 226.064 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 314.271 tisuća kuna) sastoji se od državne subvencije za kamate na kredite, koji su odobreni i povučeni od strane krajnjeg korisnika po nižoj kamatnoj stopi, ali još nisu u fazi otplate u iznosu od 7.694 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 11.305 tisuća kuna) te onih koji su u fazi otplate u iznosu od 218.370 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine 302.966 tisuća kuna) (vidi bilješku 4).

Iznos rezerviranja za garancije i preuzete obveze predstavlja najbolju procjenu izdataka potrebnih za podmirivanje sadašnjih obveza na datum izvještaja o financijskom položaju i utvrđuje se sukladno MRS-u 37– Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.

30. Ostale obveze (nastavak)

Od ukupnog iznosa rezerviranja za garancije i preuzete obveze na financijske institucije se odnosi iznos od 2.444 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 20.653 tisuća kuna), domaća trgovačka društva iznos od 258.622 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 36.604 tisuća kuna), državna trgovačka društva iznos od 0 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 1.153 tisuća kuna), javni sektor iznos od 147 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 4.291 tisuća kuna), ostale obveze iznos od 70 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 195 tisuća kuna), strane pravne osobe 0 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 1.439 tisuća kuna) te na neprofitne institucije 0 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 25 tisuća kuna).

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po garancijama, preuzetim i ostalim obvezama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	**Banka 000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2017. godine	75.103	75.103
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	11.523	11.523
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	(21.878)	(21.878)
Neto tečajne razlike po rezerviranjima za očekivane gubitke	(388)	(388)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**64.360**	**64.360**
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(15.013)	(15.013)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**49.347**	**49.347**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	343.304	343.304
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	(133.193)	(133.193)
Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 11)	*210.111*	*210.111*
Neto tečajne razlike po rezerviranjima za očekivane gubitke	1.825	1.825
Stanje 31. prosinca 2018. godine - Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	**261.283**	**261.283**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	**76.980**	**76.723**
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	19.192	19.082
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	(36.110)	(35.871)
Ukupno kroz dobit ili gubitku (bilješka 11)	*(16.918)*	*(16.789)*
Nerealizirani aktuarski dobitak	144	144
Ostala usklađenja	2	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine - Rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	**60.208**	**60.078**

Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazana je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

30. Ostale obveze (nastavak)

Rezerviranja za ostale obveze u 2018. godini iznose za Grupu ukupno 60.208 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 76.980 tisuća kuna), a za Banku iznose 60.078 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 76.723 tisuća kuna). Od ukupnog iznosa rezerviranja za ostale obveze na sudske sporove koji se vode protiv Banke odnosi se iznos od 6.787 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 24.929 tisuća kuna), na obveze temeljem definiranih naknada sukladno MRS-u 19 Primanja zaposlenih za Grupu i Banku iznos od 28.494 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 27.459 tisuća kuna), te na rezerviranja za ostale obveze sukladno MRS-u 37 Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina za Grupu iznos od 24.927 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 24.592 tisuća kuna) te za Banku 24.797 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 24.335 tisuća kuna).

Posljednju aktuarsku procjenu sadašnje vrijednosti obveza temeljem definiranih naknada na dan 31. prosinca 2018. godine obavio je ovlašteni aktuar. U modelu su u obzir uzete smrtnost i diskontna stopa, a pri izračunu su za svakog zaposlenika uzeti u obzir starost, spol, broj godina staža, očekivana smrtnost i diskontna stopa, odnosno dugoročno održiva stopa prinosa na obveznice.

Primijenjena diskontna stopa koja predstavlja dugoročno održivu stopu prinosa na obveznice iznosi 4,25%, isto kao i u 2017. godini.

Nerealizirani aktuarski dobici/(gubici) koji proizlaze iz izračuna rezerviranja iskazani su u okviru ostale sveobuhvatne dobiti kako bi neto imovina ili obveza odrazila punu vrijednost manjka, odnosno viška u planu.

31. Osnivački kapital

Zakonom o HBOR-u propisani osnivački kapital treba iznositi 7.000.000 tisuća kuna uplatama iz proračuna te iz ostalih izvora temeljem pojedinačnih zakona.

Plan godišnjih iznosa i vremenski okvir uplata iz Državnog proračuna nije unaprijed određen, već sukladno Zakonu, dinamiku uplata u osnivački kapital određuje Hrvatski sabor donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Grupa je računovodstvenim politikama odredila osnovne ciljeve upravljanja kapitalom, kategoriju kapitala kojom Banka upravlja, kao i mjere ostvarivanja i praćenja politike upravljanja kapitalom. Upravljanje kapitalom se obrazlaže i iskazuje u bilješci 39.

Osnivački kapital ovisnog društva Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. iznosi 37.500 tisuća kuna i u 100%-tnom je vlasništvu Banke, a osnivački kapital društva Poslovni info servis d.o.o. iznosi 300 tisuća kuna i u 100%-tnom je vlasništvu Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.. Kapital oba društva je upisan i u cijelosti uplaćen.

32. Garantni fond

Grupa i Banka	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	**12.375**
Neto tečajne razlike	(72)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**12.303**
Neto tečajne razlike	(157)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**12.146**

Sredstva garantnog fonda u ukupnom iznosu od 12.146 tisuća kuna i 12.303 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine odnose se na sredstva garantnog fonda od Deutsche Investitions - und Entwicklungsgesellschaft (DEG), a odnose se na financijski doprinos (bespovratna sredstva) Vlade SR Njemačke, koja se koriste za pokriće očekivanih gubitaka za izdane garancije i odobrene kredite po Programu kreditiranja utemeljenja poduzetništva u Hrvatskoj. Sredstva garantnog fonda su bezuvjetno nepovratna i nemaju dospijeće. Sredstva garantnog fonda Vladi SR Njemačke ne nose nikakva upravljačka prava niti pravo na udio u poslovnom rezultatu Grupe.

33. Garancije i preuzete obveze

U okviru svog redovnog poslovanja, Grupa zaključuje ugovore o garancijama i preuzetim obvezama. Svrha ovih instrumenata je osigurati raspoloživost sredstava s obzirom na potrebe klijenata.

Navedene obveze sadrže kreditni rizik te su stoga dio ukupnog rizika Grupe iako se ne prikazuju u Izvještaju o financijskom položaju.

Grupa i Banka

	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2017. 000 kuna
Izdane garancije u kunama	33.917	34.338
Izdane garancije u devizama	1.994.851	2.475.971
Preuzete obveze po kreditima	3.379.519	3.021.163
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47.472	48.087
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	339
	5.455.852	5.579.898
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	(261.283)	(64.360)
	5.194.569	**5.515.538**

33. Garancije i preuzete obveze (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje informacije o kreditnoj kvaliteti garancija i preuzetih obveza. Za preuzete obveze po kreditima i ugovore o financijskim jamstvima, iznosi u tablici predstavljaju odobrene ili zajamčene iznose:

	Grupa i Banka				
	Stage 1	**Stage 2**	**Stage 3**	**POCI**	**Total**
Bruto iznos	2.708.846	669.160	2.009.169	21.205	**5.408.380**
Rezerviranja	(9.170)	(65.094)	(175.996)	(11.023)	**(261.283)**
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	**2.699.676**	**604.066**	**1.833.173**	**10.182**	**5.147.097**

Garancije

Garancije i akreditivi predstavljaju obvezu Banke da izvrši plaćanja u ime klijenta u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obveze prema trećim stranama ili u slučaju nastanka određenih događaja, obično vezanih za izvoz i/ili uvoz dobara te za ostale ugovorene svrhe. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Obzirim da su sve iskazane izdane garancije nefinancijske, odnosno činidbene, ne mjere se po MSFI-ju 9, već po MRS-u 37 Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina.

Garancije Banke su 81% pokrivene jamstvima, depozitima i bankarskim garancijama.

Preuzete obveze po kreditima

Po ugovorenim neiskorištenim kreditima, Banka je preuzela ugovornu obvezu za isplatom sredstava kredita i revolving kredita. Ugovorom je najčešće definiran krajnji datum korištenja kredita ili je navedena druga klauzula prestanka obveze. Korištenje ugovorenih sredstava obavlja se u nekoliko povlačenja u ovisnosti o namjeni korištenja, fazi projekta ili isplatnoj dokumentaciji. Ukupni ugovoreni iznos kredita ne mora biti povučen zbog čega ukupan ugovoreni iznos ne predstavlja nužno buduće zahtjeve za isplatom. Ugovoreni neiskorišteni krediti sadrže manji potencijalni kreditni rizik jer većina preuzetih obveza po kreditima ovisi o udovoljavanju posebnih kreditnih uvjeta za povlačenje sredstava od strane korisnika. Banka prati rokove dospijeća ugovorenih preuzetih obveza.

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze odnose se na obvezu HBOR-a temeljem Sporazuma zaključenog 24. siječnja 2014. godine sa HBOR – Osiguranjem izvoza, koji obavlja poslove u ime i za račun Republike Hrvatske. HBOR će temeljem ovog Sporazuma u slučaju unovčenja preuzete nekretnine te po regresnoj naplati dužnika u predstečajnoj nagodbi, uz ispunjenje određenih uvjeta, uplatiti naplaćena sredstva u Garantni fond Osiguranja izvoza.

U izvještajnom razdoblju je potencijalna obveza umanjena radi završetka stečajnih postupaka tijekom kojih regresna naplata nije primljena.

34. Poslovi u ime i za račun

Grupa upravlja značajnim sredstvima u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) te poslovnih banaka koja se uglavnom koriste za kreditiranje programa obnove i razvitka. Ta sredstva se vode odvojeno od sredstava Grupe. Prihodi i rashodi po tom poslovanju terete nalogodavca, a Grupa ne snosi druge obveze. Za svoje usluge Grupa po određenim programima naplaćuje naknadu dok određene programe vodi bez naknade u ovisnosti o ugovoru s nalogodavcem, vodeći računa da ti iznosi nisu značajni za Grupu.

Ukupna bilančna suma poslova u ime i za račun po pojedinačnim programima iznosi:

Grupa i Banka

Program	**31. prosinca 2018. 000 kuna**	**31. prosinca 2017. 000 kuna**
Kreditiranje razvitka i obnove poljodjelskih domaćinstava	27.220	29.092
Kreditiranje zapošljavanja razvojačenih pripadnika HV-a	345.318	340.344
Kreditiranje programa ulaganja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša – program MEIP	868.298	863.297
Program naplate potraživanja po jamstvima HAMAG-BICRO-a	155	193
Osiguranje izvoznih poslova	396.366	331.431
Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a MF	120.433	107.262
Program regionalnog razvoja Republike Hrvatske – krediti	7.090	9.131
Projekt obnovljivih izvora energije	24.676	24.142
VIK – EKO račun A – namjenska cijena vode	659.036	630.090
VIK – EKO račun B – PDV	156.050	154.732
Program izdavanja bankarskih garancija iz sredstava IBRD-a u okviru Projekta energetske učinkovitosti	5.822	5.643
Ribarska infrastruktura – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	46.665	46.665
Model financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote - Ministarstvo poljoprivrede - subvencija kamatnih stopa	293	-
Mikrokreditiranje uz potporu EU – poslovne banke	428	303
Poslovi ulaganja u Fondove za gospodarsku suradnju*	486.353	492.950
ESIF – Krediti za rast i razvoj	420.846	414.277
ESIF – Krediti za energetsku učinkovitost u zgradama javnog sektora	47.682	-
ESIF - Krediti za javnu rasvjetu	38.061	-
Investicijski krediti za ruralni razvoj	134.196	-
	3.784.988	**3.449.552**

*Fer vrijednost neto imovine fondova za gospodarsku suradnju u 2018. godini iskazana je prema zadnjim raspoloživim podacima i ne predstavlja konačnu fer vrijednost dok je za 2017. godinu iznos iskazan prema revidiranim financijskim izvještajima.

35. Transakcije s povezanim stranama

Povezane strane su društva koja izravno ili neizravno putem jednog ili više posrednika kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom.

Najveći dio transakcija s povezanim stranama čine transakcije s Republikom Hrvatskom, 100%-tnim vlasnikom Banke i državnim trgovačkim društvima nad kojima Republika Hrvatska ima kontrolni utjecaj.

Sve iskazane transakcije obavljene su po uobičajenim/redovnim uvjetima Banke.

Na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine, stanja koja proizlaze iz transakcija s povezanim stranama, uključujući ključne članove rukovodstva, obuhvaćaju sljedeće:

a) Transakcije s povezanim stranama

Grupa	**Izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna**	**Obveze 31. prosinca 2018. 000 kuna**	**Izloženost 31. prosinca 2017. 000 kuna**	**Obveze 31. prosinca 2017. 000 kuna**
Vlasnik	4.335.942	189.014	3.059.698	185.536
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.044.262	189.877	1.076.606	30.358
Državna trgovačka društva	1.118.540	19	1.354.828	1
Pridružena društva	40	10	1	-
Ključni članovi rukovodstva	4.498	2.117	5.073	1.991
Ukupno	**6.503.282**	**381.037**	**5.496.206**	**217.886**

Grupa	**Prihodi 1.1. – 31.12. 2018. 000 kuna**	**Rashodi 1.1. – 31.12. 2018. 000 kuna**	**Prihodi 1.1. – 31.12. 2017. 000 kuna**	**Rashodi 1.1. – 31.12. 2017. 000 kuna**
Vlasnik	56.380	6.519	82.760	581
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	146.400	710	31.099	1.327
Državna trgovačka društva	53.209	15.469	60.539	20.066
Pridružena društva	10	3	4.001	-
Ključni članovi rukovodstva	153	9.749	147	7.731
Ukupno	**256.152**	**32.450**	**178.546**	**29.705**

35. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

a) Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

Banka	Izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna	Obveze 31. prosinca 2018. 000 kuna	Izloženost 31. prosinca 2017. 000 kuna	Obveze 31. prosinca 2017. 000 kuna
Vlasnik	4.335.942	189.014	3.059.698	185.536
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.006.177	189.666	1.032.525	30.199
Državna trgovačka društva	1.117.758	17	1.354.442	-
Ovisna društva	36.124	-	36.124	-
Pridružena društva	40	10	1	-
Ključni članovi rukovodstva	4.412	2.014	4.844	1.956
Ukupno	**6.500.453**	**380.721**	**5.487.634**	**217.691**

Banka	Prihodi 1.1. – 31.12. 2018. 000 kuna	Rashodi 1.1. – 31.12. 2018. 000 kuna	Prihodi 1.1. – 31.12. 2017. 000 kuna	Rashodi 1.1. – 31.12. 2017. 000 kuna
Vlasnik	56.380	6.519	82.760	581
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	144.853	194	29.783	751
Državna trgovačka društva	53.164	15.403	60.521	19.997
Ovisna društva	-	-	-	-
Pridružena društva	10	3	4.001	-
Ključni članovi rukovodstva	147	8.318	139	7.185
Ukupno	**254.554**	**30.437**	**177.204**	**28.514**

Imovina sadrži kredite ostalim korisnicima, dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku, financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ostalu imovinu i izvanbilačnu izloženost koja se odnosi na preuzete obveze.

Obveze sadrže obveze po depozitima, obveze za plaće, rezerviranja u ime otpremnina i jubilarnih nagrada ključnih članova rukovodstva te ostale obveze.

Prihodi sadrže prihode od kamata i naknada, te prihode od ukidanja umanjenja vrijednosti i rezerviranja.

Rashodi sadrže rashode za plaće ključnih članova rukovodstva, gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja.

35. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

b) Primljeni instrumenti osiguranja

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	**31. prosinca 2017.**	**31. prosinca 2018.**	**31. prosinca 2017.**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Republika Hrvatska	4.192.023	4.235.919	4.096.373	4.138.695
Državne agencije	471.641	573.727	471.641	573.727
Ukupno	**4.663.664**	**4.809.646**	**4.568.014**	**4.712.422**

Primljeni instrumenti osiguranja odnose se na prvorazredne instrumente osiguranja zaprimljene u svrhu osiguranja plasmana Banke, a čine ih: jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika te zakonska jamstva u slučaju kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamči Republika Hrvatska ili druga državna tijela.

HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske izdaje police reosiguranja odnosno pokriva razmjerni dio (kvotno reosiguranje) političkih i komercijalnih rizika kod izvoznih kredita i potraživanja nastalih prilikom izvoza roba i usluga. Reosiguratelj pokriva sve neutržive (netržišne) rizike koje je preuzeo Osiguratelj odnosno Hrvatsko kreditno osiguranje, dioničko društvo za osiguranje u rasponu od 15% do 90% osigurane svote.

c) Plaće ključnih članova rukovodstva

Plaće uključuju redovan rad, godišnji odmor, državni praznik, plaćeni dopust, naknadu plaće za vrijeme bolovanja, minuli rad te isplate prema ugovorima. Iznos plaće za Grupu u 2018. godini iznosi 9.495 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 7.435 tisuća kuna), a za Banku iznosi 8.198 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 7.033 tisuća kuna).

Nagrade za rad članovima Nadzornog odbora iznosile su u 2018. godini za Grupu 254 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 287 tisuća kuna), a za Banku 119 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 143 tisuća kuna) i odnose se na članove nadzornih odbora u pridruženim društvima i ovisnom društvu koje imenuje HBOR.

36. Upravljanje rizicima

Temeljem Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, Grupa je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja.

Grupa u procesu upravljanja rizicima utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena te o njima izvještava nadležna tijela. Navedenim postupcima, odgovarajućim internim aktima i primjerenom organizacijskom strukturom osiguran je sveobuhvatan i cjelovit sustav upravljanja rizicima.

Najznačajniji rizici kojima je Grupa izložena su kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u knjizi banke, valutni rizik, operativni rizik i rizik eksternalizacije. Navedenim rizicima svakodnevno se upravlja temeljem politika, pravilnika, procedura, metodologija i sustava limita te odluka/zaključaka Nadzornog odbora, Uprave i odbora za upravljanje rizicima.

Grupa provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se kontinuirano razvijaju sustavi pro-aktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

36.1. Pregled najvažnijih rizika

Kreditni rizik

Grupa kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Grupa osigurava adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim rizikom i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Grupe u rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja navedenim rizicima.

Rizik likvidnosti

Temeljna načela i principi upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, Grupa je uspostavila sustav limita te prati i kontrolira njihovo poštivanje, održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom likvidnosti Grupa prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Grupa nema depozite građana te nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.1. Pregled najvažnijih rizika (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Praćenje rizika likvidnosti Grupa provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja. Pravilnikom o upravljanju rizikom likvidnosti utvrđeni su i signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake kao i nastupa krize likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi banke

Temeljna načela i principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Grupa provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni se jaz izrađuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Grupe na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Temeljna načela i principi upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su metode za mjerenje, odnosno procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Grupa prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Grupa za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te redovito izvještava nadležna tijela o najvećim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Grupa ima uspostavljen okvir za upravljanje operativnim rizikom koji je u značajnoj mjeri usklađen sa regulativom HNB-a primjenjivoj na poslovanje Banke i dobrim bankarskim praksama u dijelu upravljanja rizicima, koji je uveden 2012. godine.

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su Politikom upravljanja operativnim rizikom kao krovnim aktom, kojom je uspostavljena struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom čiji je cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja HBOR-a.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.1. Pregled najvažnijih rizika (nastavak)

Rizik eksternalizacije

Grupa upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a primjenjivom na Grupu kao posebnu financijsku instituciju. Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Uprava i Nadzorni odbor Banke.

36.2. Strategija i sustavi upravljanja rizicima

Nadzorni odbor odgovoran je za nadgledanje primjerenosti i učinkovitosti procesa upravljanja rizicima u Grupi. Nadzorni odbor donosi Strategiju upravljanja rizicima HBOR-a kojom se uspostavljaju osnovna načela i standardi upravljanja rizicima te se definira sklonost preuzimanju rizika.

Uprava Banke odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za potrebu ostvarenja svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja za upravljanje rizicima delegirala na četiri odbora.

Odbori za upravljanje rizicima

- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** – upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom sukladno odredbama: Pravilnika o upravljanju rizikom likvidnosti, Procedura upravljanja valutnim rizikom, Procedura upravljanja kamatnim rizikom, Politika upravljanja aktivom i pasivom te ostalih akata Banke kojima je regulirano ovo područje,
- **Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika** – upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih Kreditnih politika, Pravilnika o upravljanju kreditnim rizikom, metodologija, pravilnika i ostalih internih akata koji obuhvaćaju problematiku vezanu uz kreditni rizik,
- **Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a** – upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije,
- **Odbor za upravljanje poslovnim promjenama** – upravlja poslovnim promjenama (koordinacija postupaka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima ustrojeno je kao funkcionalno i organizacijski odvojena i neovisna organizacijska jedinica za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je Grupa u svom poslovanju izložena.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.2. Strategija i sustavi upravljanja rizicima (nastavak)

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima (nastavak)

Svoju funkciju Upravljanje rizicima ostvaruje analizom te procjenom, odnosno mjerenjem rizika, razvojem pravilnika, procedura i metodologija za upravljanje rizicima, nadzorom i praćenjem njihove primjene, predlaganjem i kontrolom poštivanja usvojenih limita izloženosti, davanjem prijedloga i preporuka za primjereno upravljanje rizicima te izvješćivanjem nadležnih tijela.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i učinkovitog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Bazelskog odbora primjenjivim na Banku kao posebnu financijsku instituciju.

Mjerenje rizika i sustavi izvješćivanja

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Grupa uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Grupe kao posebne financijske institucije. Rezultati procjene odnosno mjerenja, provedenih analiza te testiranja otpornosti na stres izlažu se na sjednicama odbora za upravljanje rizicima, Uprave i Nadzornog odbora. U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom.

Nadležna tijela sustavno su izvještavana o: kvaliteti kreditnog portfelja, velikoj izloženosti i najvišoj dopuštenoj izloženosti, adekvatnosti regulatornog kapitala, naplati potraživanja i rizičnih plasmana, promjenama internih rejtinga poslovnih banaka i poduzetim aktivnostima u slučaju pogoršanja istih, nizu pokazatelja stanja i projekcija likvidnosti, projekcijama otvorenosti devizne pozicije, potencijalnim gubicima po značajnijim valutama, kamatnom jazu, projekcijama prosječnih ponderiranih kamatnih stopa na izvore i plasmane financijskih institucija i sl. Dinamika izvještavanja te metodologije mjerenja i procjene rizika propisani su internim aktima Grupe.

36.3. Kreditni rizik

Grupa kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika i pravilnika o upravljanju ovim rizikom u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike Grupe i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja, zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom – Pravilnikom o upravljanju kreditnim rizikom, koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, odnosno od zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita).

Pravilnik o upravljanju kreditnim rizikom je sveobuhvatan dokument koji obuhvaća i metodologije, namijenjene ocjeni poslovanja različitih ciljanih skupina klijenata.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju izravnog kreditiranja, Grupa se za ocjenjivanje kreditne sposobnosti koristi Metodologijom za ocjenu kreditnog rizika (za kredite iznad 1.500 tisuća kuna) ili Metodologijom kreditnog bodovanja (za kredite ispod 1.500 tisuća kuna). Metodologija kreditnog bodovanja služi za ocjenu kreditne sposobnosti klijenata koji pripadaju „malom portfelju“, a sadrži pet modela bodovanja: plasmani do 300 tisuća kuna za trgovačka društva, obrtnike i poljoprivrednike, plasmani početnicima do 300 tisuća kuna, plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna za trgovačka društva, plasmani početnicima od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna i plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća za sve ostale poduzetnike.

Metodologija za ocjenu kreditnog rejtinga se koristi za ocjenu rizika klijenata koji pripadaju portfelju individualno značajnih klijenata odnosno za kredite iznad 1.500 tisuća kuna. Ocjena rizika može biti sadržana u ocjeni kreditne sposobnosti klijenta, ocjeni uspješnosti investicijskog projekta i ocjeni kreditne sposobnosti klijenta s analizom budućeg poslovanja.

Sukladno Zakonu o HBOR-u Grupa dio svojih plasmana odobrava putem poslovnih banaka i leasing društava pri čemu se za ocjenu banaka primjenjuju Metodologija za ocjenu i odabir banaka i Metodologija za ocjenu i odabir inozemnih banaka, a za ocjenu leasing društava Metodologija za ocjenu i odabir leasing društava. Radi lakše dostupnosti sredstava HBOR-a, dio svojih plasmana Grupa plasira po modelu podjele rizika prema kojem u financiranju klijenata sudjeluje poslovna banka i HBOR u unaprijed dogovorenim omjerima financiranja.

Grupa kao razvojna financijska institucija podupire rast i razvoj hrvatskog gospodarstva kroz investicijsko ulaganje. Iz tog razloga klijenti se najčešće javljaju Grupi sa zahtjevima za kreditno praćenje razvojnih investicijskih projekata. Kako bi se rizik sveo na najmanju mjeru i što objektivnije procijenilo koji projekti su ekonomski održivi te osiguravaju povrat uloženog, Grupa stalno unapređuje postojeća organizacijsko-tehnološka rješenja, izvještaje i akte te daje prijedloge novih organizacijskih propisa i provedbenih uputa.

Stalnim praćenjem i ocjenjivanjem poslovanja klijenata nastoje se pravovremeno uočiti poteškoće u njihovom poslovanju. Kod klijenata koji su suočeni s problemima Grupa pronalazi primjerene načine naplate potraživanja sagledavajući mogućnosti novih uvjeta otplate potraživanja s ciljem nastavka proizvodnog procesa i povećanja zapošljavanja. Posebno se uočavaju i prate uzroci loših plasmana te se postupci za njihovu prevenciju ugrađuju u procedure rada u svrhu smanjenja udjela rizičnih plasmana Grupe.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom. Utvrđeni su limiti velike izloženosti i maksimalno dozvoljeni iznos kreditne izloženosti prema pojedinom korisniku i s njim povezanim osobama.

36.3.1. Rizik povezan s kreditnim odobrenjima

Klijentima banke omogućeno je izdavanje garancija i akreditiva s odgođenim polaganjem pokrića (pokriće je moguće i iz kredita), po identičnoj proceduri koja je propisana za izravne klijente kod odobravanja kredita.

Sve garancije prate se prema rokovima važnosti, a akreditivi s odgođenim polaganjem pokrića prema dospijećima. Ukoliko dođe do poziva za plaćanje Grupa je obvezna izvršiti plaćanje u ime klijenta. Takve obveze Grupu izlažu rizicima koji su slični kreditnima, a umanjuju se istim postupcima koji se primjenjuju na kredite.

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.)

Umanjenje vrijednosti formira se u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 9, aktima HNB-a primjenjivim na HBOR i pravilnicima i metodologijama rada Grupe.

S obzirom na procijenjenu razinu kreditnog rizika te način izračuna očekivanih kreditnih gubitaka, klijenti se razvrstavaju u sljedeće kategorije:

- 1. stupanj - obuhvaća sve klijente niskog kreditnog rizika i klijente kod kojih je procijenjeno da nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika,
- 2. stupanj - obuhvaća sve klijente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja,
- 3. stupanj - obuhvaća klijente u statusu neispunjavanja obveza odnosno klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti te kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu (eng. Purchased or originated credit impaired asset, POCI).

Tijekom ugovornog odnosa s klijentom procjenjuje se razina očekivanih kreditnih gubitaka klijenta. Procjena se provodi praćenjem slijedeća tri kriterija:

- kreditne sposobnosti dužnika
- urednosti podmirivanja obveza i
- kvalitete instrumenata osiguranja.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

Za cijelo vrijeme trajanja ugovornog odnosa procjenjuje se kreditna sposobnost dužnika s ciljem utvrđivanja moguće promjene financijskog položaja klijenta (dužnika) odnosno vjerojatnosti pogoršanja njegove kreditne sposobnosti. Kod utvrđivanja kreditne sposobnosti klijenta uzima se u obzir i grupa povezanih osoba zbog efekta zaraze odnosno mogućnosti prelijevanja rizika između povezanih osoba, odnosno kreditna sposobnost klijenta se prati putem:

- promjene financijskog rejtinga klijenta i s njim povezanih osoba,
- kriterija kojima je svrha utvrđivanje financijskih poteškoća klijenta,
- kriterija s Liste za pojačano praćenje klijenta te
- kriterija za uočavanje povećanog kreditnog rizika.

Klijent se smatra urednim ukoliko sve svoje obveze podmiruje u cijelosti (glavnica, kamate, provizije, naknade i druge troškove) u ugovorenim iznosima i ugovorenim rokovima dospijeća pri čemu se svi plasmani i izvanbilančne obveze jednog klijenta promatraju kao jedan.

Procjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti i procjeni visine i rokova naplativosti.

36.3.2.1. Definicija statusa neispunjenja ugovornih obveza (engl. default) i izlaska iz statusa neispunjenja obveza (oporavka)

Status neispunjenja obveza pojedinog klijenta je nastao kada je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta ili oba sljedeća uvjeta:

- ocjenjuje se vjerojatnim da klijent neće u cijelosti podmiriti svoje obveze prema HBOR-u ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz instrumenata osiguranja,
- klijent više od 90 dana nije ispunio svoju dospjelu obvezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obvezi. Prag značajnosti iznosi 1.750 kuna, a računa se na nivou klijenta, zbrajanjem dospjelih obveza po svim plasmanima klijenta.

Pri procjeni vjerojatnosti da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze uzimaju se u obzir slijedeći elementi:

- priznato je umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke zbog uočenoga značajnog pogoršanja kreditne kvalitete dužnika,
- prodaja kreditne izloženosti uz značajan ekonomski gubitak,
- reprogramiranje ili restrukturiranje kreditne izloženosti zbog financijskih poteškoća dužnika,
- stečajni ili sličan postupak (PSN, likvidacija) nad dužnikom,
- imenovana posebna uprava, ukinuto odobrenje za rad, pokrenute mjere rane intervencije,
- otkaz ugovora.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

36.3.2.1. Definicija statusa neispunjenja ugovornih obveza (engl. default) i izlaska iz statusa neispunjenja obveza (oporavka) (nastavak)

Osim navedenog, prilikom utvrđivanja statusa neispunjenja obveza uzimaju se u obzir i odnosi unutar grupe povezanih osoba ako postoji status neispunjavanja obveza kod jednog dužnika unutar grupe povezanih osoba koji dovodi do učinka širenja statusa neispunjavanja obveza na druge subjekte unutar te grupe.

Svi financijski instrumenti klijenta u statusu neispunjenja obveza se klasificiraju u 3. stupanj.

Plasmani klijentima u statusu neispunjenja obveza zbog materijalnog kašnjenja u plaćanju obveza preko 90 dana mogu se klasificirati u ozdravljene/rehabilitirane ukoliko je prošlo 150 dana od trenutka ne postojanja okidača za status neispunjenja obveza. U razdoblju kušnje od 150 dana klijent ne smije kasniti u plaćanju obveza preko 30 dana u materijalno značajnom iznosu.

Po proteku 150 dana ozdravljenim klijentima se smatraju samo klijenti za koje je utvrđeno da nisu u financijskim poteškoćama. Ako postoje naznake ponovnog ulaska u status neispunjenja obveza, status se ne mijenja sve do stvarnog i trajnog poboljšanja kreditne kvalitete klijenta.

Restrukturirane izloženosti kojima su uzrok financijske poteškoće i problemi u otplati se mogu klasificirati kao ozdravljene/rehabilitirane nakon dvije godine od posljednjeg među događajima:

- od dana restrukturiranja,
- od datuma dodjele statusa neispunjenja obveza,
- od proteka počeka ukoliko je odobren u sklopu restrukturiranja.

Tijekom razdoblja kušnje od dvije godine u izloženosti u statusu ispunjavanja obveza se mogu klasificirati izloženosti kojima su ispunjeni svi sljedeći uvjeti :

- dužnik je uredno platio po dospijeću najmanje iznos restrukturiranih obveza u visini dospjelih u trenutku provedbe restrukturiranja,
- dužnik je redovito plaćao dospjele obveze u skladu s planom otplate (ili uz kašnjenje do 30 dana),
- nema vjerojatnosti stupanja u status neispunjenja obveza,
- nema dospjelih nepodmirenih obveza nakon restrukturiranja,
- nema sumnje da dužnik neće plaćati i nadalje svoje obveze po dospijeću.

Svi ovi uvjeti trebaju biti zadovoljeni i za nove plasmane istom klijentu. Reklasificirati se u ozdravljene mogu samo plasmani klijentu koji nije u financijskim poteškoćama.

Financijski instrumenti rehabilitiranih/ozdravljenih klijenata se nakon ispunjenja svih uvjeta iz razdoblja kušnje mogu ponovo klasificirati u 1. stupanj.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

36.3.2.2. Bančin postupak procjene internog rejtinga i vjerojatnosti neispunjenja ugovornih obveza (PD)

Za modeliranje PD-ja koristi se pristup temeljen na TTC (engl. Through-the-Cycle) migracijskim matricama za izloženosti u homogenim skupinama izravnih korisnika i ostalo. Definirane su rizične skupine (eng. bucket) te se provodi analiza kretanja izloženosti između navedenih skupina.

Za navedene izloženosti, rizične skupine su definirane temeljem dana kašnjenja i statusa restrukturiranih izloženosti. Modeliranju PD-ja prethodi prikupljanje podataka za prethodno 5-ogodišnje razdoblje.

Pri modeliranju PD-ja, analizira se kretanje izloženosti između sljedećih skupina:

- od 0 do 30 dana kašnjenja - skupina 1,
- od 31 do 90 dana kašnjenja - skupina 2,
- više od 90 dana kašnjenja i restrukturiranje – događaj statusa neispunjenja obveza (defaulta).

Temeljem matrica kretanja izloženosti iz skupine u skupinu, izračunava se 12-mjesečna vrijednost PD-ja. Daljnjim množenjem matrica izračunavaju se granične vrijednosti PD-ja putem kojih se kreira vektor. Vektor graničnih vrijednosti PD-ja predstavlja osnovu pomoću koje se izračunava vrijednost cjeloživotnog PD-ja. Vrijednost cjeloživotnog PD-ja ovisi o tenoru, odnosno preostalom razdoblju do dospijeća pojedine izloženost.

Pristup temeljen na vanjskom rejtingu koji objavljuju vanjske kreditne rejting agencije korišten je prilikom izračuna PD-ja za izloženosti iz homogenih skupina financijske institucije te središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava.

Za izloženosti prema domaćim financijskim institucijama, obzirom da ne postoji vanjski rejting za sve financijske institucije u portfelju Grupe, postojeći interni rejtinzi domaćih financijskih institucija mapirani su na vanjski rejting pri čemu se kao polazna točka mapiranja koristi financijska institucija koja ima vanjski rejting, slijedom čega je interni rejting u Grupi izjednačen s rejtingom S&P-a "BB". Time je utvrđena gornja granica za domaće financijske institucije na razini rejtinga države. Distribucija vrijednosti PD-ja za preostale interne rejtinge određuje se metodom linearne interpolacije.

Za izloženosti prema inozemnim financijskim institucijama koriste se rejtinzi vanjskih kreditnih rejting agencija i sukladno tome primjenjuje odgovarajuća vrijednost PD-ja iz njihovih matrica, a ako nema onda se koristi interni rejting, odnosno primjenjuju se pravila istovjetna domaćim financijskim institucijama.

Vrijednost 12-mjesečnog PD-ja procjenjuje se množenjem TTC matrice sa samom sobom. Vrijednost cjeloživotnog PD-ja predstavlja kumulativnu vrijednost graničnih vrijednosti PD-ja, odnosno zbroj graničnih vrijednosti PD-ja, ovisno o tenoru izloženosti.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

36.3.2.3. Izloženost u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza

Za potrebe modeliranja izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (engl. Exposure at Default, dalje: EAD), odnosno za potrebe izračuna kreditnog konverzijskog parametra (dalje: CCF, eng. Credit Conversion Factor) i omjera prijevremene otplate, razmatraju se podaci za proteklo petogodišnje razdoblje.

Temeljem navedenih povijesnih podataka utvrđen je omjer prijevremene naplate približno jednak nuli te kreditni konverzijski faktor jednak 1.

EAD se izračunava za svaki ugovor. Dva su pristupa izračunu EAD-a:

- ukoliko za izloženost postoji plan otplate - temeljem novčanog toka iz plana otplate,
- ukoliko za izloženost ne postoji plan otplate - temeljem iznosa izloženosti na izvještajni datum.

Za izloženosti klasificirane u 1. stupanj rizika te za dospjele izloženosti EAD je jednak trenutnoj izloženost.

Za nedospjele izloženosti, cjeloživotni EAD se izračunava temeljem plana otplate, uvažavajući iznose i razdoblje dospijeća, a maksimalno do posljednjeg datuma dospijeća izloženosti (tenora).

36.3.2.4. Gubitak u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza

Za skupine izravnih korisnika i ostalo, gubitak u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (engl. Loss Given Default, dalje: LGD) se procjenjuje temeljem transakcija nakon datuma nastanka statusa neispunjenja obveza klijenta. Svaka se transakcija diskontira na datum nastanka statusa neispunjenja obveza odgovarajućom diskontnom stopom, a diskontni faktor ovisi o proteklom vremenu. Pojedinačnoj izloženosti se pribrajaju sva povećanja nakon datuma nastanka statusa neispunjenja obveza. Rezultat navedenog izračuna je stopa naplate za svaku izloženost u nekoj homogenoj skupini, a ukupnu stopu naplate za pojedinu homogenu skupinu čini težinski prosjek stopa naplate svih pojedinačnih izloženosti.

U izračun LGD-a također je uzeta u obzir i vjerojatnost izlaska iz statusa neispunjenja obveza.

Kao podloga za određivanje LGD-a za skupine središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava i financijske institucije koristi se izvještaj vanjskih kreditnih rejting agencija. U godišnjim izvještajima o stopama nastanka statusa neispunjenja obveza i naplate, kreditne rejting agencije objavljuju i povijesne i tržišne stope naplate. Tržišna stopa naplate je tržišna cijena obveznice u odnosu na njezinu vrijednost neposredno prije defaulta ili u trenutku defaulta obveznice. Temeljem tržišnih stopa naplate za neosigurani nadređeni dug („senior unsecured debt“), određuje se stopa naplate ponderirana izdavateljem obveznica (eng. issuer-weighted recovery rate).

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

36.3.2.5. Značajno povećanje kreditnog rizika

U svrhu utvrđivanja povećanog kreditnog rizika kontinuirano, a najmanje jednom godišnje prate se promjene za sve klijente Grupe. Svi plasmani klijentu kod kojeg je utvrđen povećan kreditni rizik ili u slučaju individualno značajnih klijenata čija je izloženost iznad 1.500 tisuća kuna a nalaze se na Listi za pojačano praćenje, na slijedeći izvještajni datum se svi financijski instrumenti klijenta povećanog kreditnog rizika klasificiraju u 2. stupanj temeljem uočenih kriterija kao na primjer:

- klijentovo kašnjenje u podmirenju bilo koje značajne dospjele obveze prema HBOR-u duže od 30 dana (a kraće od 90 dana),
- klijent je u financijskim poteškoćama, ali nije u statusu neispunjenja obveza,
- pogoršanje rejtinga, nizak kreditni rejting klijenta,
- nepoštivanje ugovornih odredbi
- gubitak ključnih kupaca ili dobavljača i sl.

Izlazak iz statusa povećanog kreditnog rizika uvjetovan je nepostojanjem svih kriterija koji su svrstali klijenta u predmetni status po njegovom događaju, a provjera svih pokazatelja provodi se najmanje jednom godišnje u okviru godišnjeg praćenja klijenta. Deaktiviranje dijela pokazatelja moguće je provesti nakon šest mjeseci. Pokazatelji povećanog kreditnog rizika su aktivni godinu dana, nakon čega ih je potrebno provjeriti te temeljem rezultata praćenja ponovo aktivirati odnosno deaktivirati. Rezultat promjene je reklasifikacija financijskih instrumenata klijenta u 1. stupanj odnosno njihovim ostankom u 2. stupnju.

Financijski instrumenti klijenta s investicijskim rejtingom vanjskih kreditnih rejting agencija smatraju se financijskim instrumentima niskog kreditnog rizika. Sve izloženosti prema Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), HNB-u, Europskoj investicijskoj banci (EIB) te ostalim razvojnim bankama smatraju se također financijskim instrumentima klijenata niskog kreditnog rizika. Financijski instrumenti klijenata niskog kreditnog rizika se uvijek raspoređuju u 1. stupanj.

36.3.2.6. Svrstavanje financijske imovine koja se mjeri na skupnoj osnovi

Kreditni rizik se procjenjuje na skupnoj osnovi za sve klijente klasificirane u 1. i 2. stupanj rizika te za klijente u 3. stupnju rizika koji pripadaju portfelju malih kredita. Klijenti koji pripadaju portfelju malih kredita su klijenti prema kojima je HBOR izložen u bruto iznosu jednakom ili manjem od 1.500 tisuća kuna.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

36.3.2.6. Svrstavanje financijske imovine koja se mjeri na skupnoj osnovi (nastavak)

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervacija za umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi, financijski instrumenti su grupirani u sljedeće skupine, i to na temelju zajedničkih obilježja kreditnog rizika, radi lakše procjene značajnog povećanja kreditnog rizika:

- financijske institucije,
- središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava,
- izravni korisnici – veliki,
- izravni korisnici – mali i srednji,
- izravni korisnici – mikro,
- izravni korisnici – stanovništvo,
- ostalo.

Grupiranjem financijskih instrumenata u homogene skupine se osigurava da se u slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika ispuni cilj priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka tijekom cijelog vijeka trajanja financijskog instrumenta, čak i ako dokaz takvog značajnog povećanja kreditnog rizika još uvijek nije dostupan na razini pojedinog instrumenta.

36.3.3. Analiza inputa za ECL model u okviru utjecaja makroekonomskih uvjeta na PD

Prilikom uključivanja informacija o budućnosti, koriste se dostupni izvori (HNB, DZS) o makroekonomskim uvjetima kako bi se projicirao njihov utjecaj na sadašnju vrijednost rizičnih parametara.

Temeljem povijesne analize utjecaja makroekonomskih uvjeta i dostupnim makroekonomskim prognozama, utvrđuje se potencijalni utjecaj budućeg kretanja makroekonomskih uvjeta na vrijednost rizičnih parametara koristeći scenarije s pripadajućim vjerojatnostima nastanka pojedinog scenarija.

Kod procjene očekivanih kreditnih gubitaka primjenom ranijih iskustava o kreditnim gubicima, podaci o ranijim stopama kreditnog gubitka se primjenjuju na formirane homogene skupine, a primjenom određene metode omogućeno je povezivanje pojedine skupine financijskih instrumenata s podacima o ranijem iskustvu o kreditnim gubicima u skupinama financijskih instrumenata sličnih karakteristika kreditnog rizika, kao i s važnim odgovarajućim podacima koji odražavaju postojeće stanje.

Očekivani kreditni gubici odražavaju očekivanja Grupe u pogledu kreditnih gubitaka. Međutim, kada pri procjeni očekivanih kreditnih gubitaka razmatra sve razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez nepotrebnih troškova i napora, Grupa razmatra i odgovarajuće tržišne podatke o kreditnom riziku određenog financijskog instrumenta ili sličnih financijskih instrumenata.

Grupa za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi veći broj makroekonomskih uvjeta od kojih su za dva utvrđene korelacije PD-jeva po pojedinim homogenim skupinama: društveni bruto proizvod i tečaj.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.3. Analiza inputa za ECL model u okviru utjecaja makroekonomskih uvjeta na PD (nastavak)

Kako bi se odredio utjecaj budućih makroekonomskih uvjeta na očekivane kreditne gubitke, putem analize na temelju povijesnih podataka, utvrđuje se veza između makroekonomskih uvjeta i PD-ja. Nakon toga, procjenjuje se utjecaj makroekonomskih prognoza na vrijednosti PD-ja i računa se koeficijent pomoću kojeg se korigira procijenjena vrijednost PD-ja u dva scenarija, optimistični i pesimistični.

36.3.4. Kvantitativna analiza pouzdanosti informacija koje se koriste za izračun rezervacije za ECL

Za primjenu makroekonomskih faktora Banka koristi metodologiju sa nivoom pouzdanosti od 90%.

36.3.5. Pregled modificiranih i restrukturiranih kredita

Modifikacija se smatra svaka izmjena ugovornih odredbi koja rezultira izmjenom ugovorenih novčanih tokova od financijske imovine.
Izmjena uvjeta po plasmanu obuhvaća promjene određenih ugovorom definiranih uvjeta najčešće radi prilagodbe promjenama u provedbi investicije, a moguće i tijekom otplate, koje nisu uzrokovane financijskim poteškoćama klijenta. Najčešće bi izmijenjeni uvjeti bili prihvaćeni kod odobrenja da su bili poznati ili su rezultat okolnosti koje nisu pod kontrolom klijenta.

Sve promjene ugovornih obveza kojima se čini ustupak klijentu, a koji je u financijskim poteškoćama smatraju se reprogramom ili restrukturiranjem. Ustupak se može odnositi na bilo koju od sljedećih mjera:

- izmjena ranijih uvjeta ugovora za koje se smatra da ih klijent ne može ispuniti a dovode do gubitka njegove sposobnosti podmirivanja obveza i koji ne bi bili odobreni da dužnik nema financijske poteškoće (npr. smanjenje kamatne stope, smanjenje ili otpis kamatnog prihoda, promjena visine glavnice, promjena tj. produženje rokova otplate i sl.)
- potpuno ili djelomično refinanciranje plasmana koje ne bi bilo odobreno da dužnik nema financijske poteškoće.

Dokaz o ustupku uključuje sljedeće:

- razliku u korist klijenta između izmijenjenih uvjeta ugovora i ranijih uvjeta ugovora,
- uvrštenje povoljnijih uvjeta u izmijenjeni ugovor u odnosu na uvjete koje bi mogli postići drugi dužnici sa sličnim profilom rizičnosti u portfelju Banke.

Reprogramom se smatra promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog privremenih financijskih poteškoća klijenta. Restrukturiranjem se smatra promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog značajnih financijskih poteškoća klijenta, kojemu je potrebno financijsko, poslovno i operativno restrukturiranje, odnosno klijentu koji se već nalazi u statusu neispunjenja obveza.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.6. Analiza koncentracije rizika

Grupa kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na potpomognuta područja. Kreditni rizik rasprostranjen je po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Grupa nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnom strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Kreditiranjem različitih grana djelatnosti uz poticanje proizvodnje i razvoja s ciljem razvoja hrvatske privrede Grupa stvara bolju bazu za povrate kredita i smanjenje rizika.

Najveća kreditna izloženost prema jednom dužniku Grupe i Banke na 31. prosinca 2018. godine iznosi 2.883.122 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 2.536.756 tisuća kuna za Grupu i Banku), bez uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja.

Banka kao posebna financijska institucija provodi svoju razvojnu ulogu odobravajući plasmane krajnjim korisnicima kredita putem financijskih institucija s kojima ima sklopljene ugovore o poslovnoj suradnji. Obzirom da je visina izloženosti prema pojedinim financijskim institucijama dosegla najveću dopuštenu izloženost, Banka, kako bi i dalje uspješno provodila svoju razvojnu ulogu i omogućila što većem broju korisnika dostupnost kredita, ima odobrenje od Nadzornog odbora za povećanje izloženosti prema bankama i s njima povezanim osobama koje sukladno internoj metodologiji Banke imaju visoki rejting. Visina izloženosti održava se korištenjem raspoloživih instrumenata i tehnika za smanjenje izloženosti HBOR-a prema bankama.

Ovo povećanje izloženosti sukladno odobrenju Nadzornog odbora Banka je koristila za daljnju poslovnu aktivnost s dvjema bankama.

36.3.7. Model podjele rizika

Model podjele rizika podrazumijeva način provedbe programa kreditiranja HBOR-a u suradnji s poslovnim bankama, pri čemu HBOR snosi dio rizika izravnog kredita (npr. 50%), dok za drugi dio kredita (neovisno je li isti financiran iz sredstava HBOR-a ili sredstava poslovne banke) rizik snosi poslovna banka.

Poslovna banka je pri tome administrativni i platni agent te agent osiguranja kredita i temeljem ugovora o poslovnoj suradnji između poslovne banke i HBOR-a mjesečno i kvartalno izvještava HBOR o promjenama u kreditnoj sposobnosti klijenta, promjenama ispravaka vrijednosti, promjenama vrijednosti instrumenta osiguranja, urednosti plaćanja, predstečajnim, stečajnim i ostalim promjenama u poslovanju klijenta i otplati plasmana.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.7. Model podjele rizika (nastavak)

Postoji nekoliko grupa/vrsta modela podjela rizika, i to:

- Inicijalna podjela rizika s bankama kroz programe Vlade Republike Hrvatske kao poticajna mjera, s ciljem povećanja likvidnosti gospodarstva u razdoblju gospodarske krize. U navedenom razdoblju su provođena tri programa podjele rizika tzv. Model A, Model A+ i Program razvoja gospodarstva (PRG).
  U navedenim programima kreditiranja su poslovne banke kao administrativni i platni agenti te agenti osiguranja plasmana, a zbog obima aktivnosti i potrebe iznimno brzo djelovanja HBOR-a, dostavljale HBOR-u skraćene obrasce zahtjeva za kreditima te je bila usvojena i skraćena procedura obrade kredita.
  Slijedom navedene skraćene procedure, HBOR u navedenim programima kreditiranja inicijalno nije unosio kolaterale u poslovne knjige već je isto bila obveza vođenja i naplate od strane poslovnih banaka. Naknadno se u pojedinim slučajevima raskida agentura s poslovnim bankama (npr. jer su banke prodale svoje izloženosti i sl.) ili pri restrukturiranjima pojedinih plasmana te je HBOR unosio kolaterale u svoje poslovne knjige.
  Izloženost po navedenim plasmanima je vođena u poslovnim knjigama HBOR-a.

- Ostali krediti po modelima podjele rizika po kreditnim programima HBOR-a (prvenstveno krediti za investicije i restrukturiranja, a manjim djelom za likvidnost) se provode na način da su poslovne banke uključene u transakcije i nadalje agenti (administrativni, platni i agenti osiguranja) ali HBOR provodi uobičajenu proceduru kao i za bilo koji drugi izravni kredit te unosi, kako izloženosti tako i kolaterale, u poslovne knjige već kod odobrenja i ugovaranja plasmana.

36.3.8. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti)

Instrumenti osiguranja plasmana Banke su:

1. obvezni (mjenice i zadužnice),
2. uobičajeni (nekretnine, brodovi, zrakoplovi, bankarska garancija, jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika), te
3. ostali instrumenti osiguranja (pokretna imovina, mjenice ili jamstva drugih trgovačkih društva solidnog boniteta, prijenos vlasništva ili zalog dionica odnosno udjela trgovačkog društva, pljenidba novčanih potraživanja odnosno cesija naplativih potraživanja, pljenidba depozita, vinkuliranje police osiguranja imovine i/ili osoba, zalog na žigu ili robnoj marki i sl.).

Svi plasmani Grupe moraju biti osigurani obveznim instrumentima osiguranja. Plasmani malih izloženosti moraju biti osigurani barem jednim obveznim instrumentom osiguranja. Izbor prihvatljivih instrumenata osiguranja ne ovisi samo o postignutom omjeru osiguranja nego i o utvrđenim rizicima, pri čemu prednost imaju brže utrživi i vrjedniji instrumenti osiguranja.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.8. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti) (nastavak)

Prihvatljivi uobičajeni i ostali instrumenti osiguranja razvrstani su prema kvaliteti u pet skupina. Ocjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti koja se utvrđuje na bazi njihove tržišne unovčivosti, dokumentiranosti i mogućnosti nadzora od strane Banke te mogućnosti prisilne naplate.

Pri donošenju odluke o odobrenju kredita slaba se kreditna sposobnost ne može zamijeniti kvalitetom instrumenata osiguranja, osim u slučajevima osiguranja prvorazrednim instrumentima osiguranja: jamstvom Republike Hrvatske, jamstvom lokalne/područne (regionalne) samouprave (JLPS), jamstvom HAMAG-BICRO-a, policom osiguranja kredita i kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamče Republika Hrvatska, JLPS ili druga državna tijela.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Grupa odobrava putem financijskih institucija. Za osiguranje plasmana odobrenih krajnjim korisnicima putem financijskih institucija Grupa uzima obvezne instrumente osiguranja od poslovnih banaka i leasing društava. Financijska institucija ih je dužna deponirati temeljem Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji, a ne za svaki pojedinačni plasman krajnjem korisniku zaključen temeljem tog Ugovora. U svakom pojedinačnom ugovoru o plasmanu za krajnjeg korisnika ugovara se pravo korištenja obveznih instrumenata osiguranja deponiranih uz Ugovor o međusobnoj poslovnoj suradnji. Obzirom da financijske institucije snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika ostavljena im je mogućnost ugovaranja dostatnih instrumenata osiguranja od krajnjeg korisnika kredita/leasinga.

Kod odobrenja kredita putem poslovnih banaka, ovisno o njezinom internom rejtingu, zasniva se i nadhipoteka. Tada poslovna banka prenosi vlasništvo na predmetu osiguranja u svoju korist, uz zasnivanje založnog prava u korist Banke ili zasniva hipoteku na predmetu osiguranja u svoju korist, uz nadhipoteku u korist Banke.

Potpisom Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji ugovara se prijenos tražbina poslovne banke iz ugovora o kreditu s krajnjim korisnikom kredita na HBOR. Ugovorom poslovna banka ovlašćuje HBOR da može jednostranom pisanom izjavom obavijestiti poslovnu banku da, u slučaju nelikvidnosti poslovne banke ili prijetećeg stečaja, neurednog ispunjavanja, odnosno neispunjavanja obveza iz ugovora o međubankarskom kreditu te otvaranja stečaja ili redovne likvidacije poslovne banke, nastupa ustupanje potraživanja prema krajnjem korisniku s poslovne banke na HBOR s učinkom cesije umjesto ispunjenja.

Također, poslovna banka ovlašćuje HBOR da se temeljem ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji i navedene izjave može bez ikakve njezine daljnje suglasnosti ili odobrenja upisati u sve javne registre, knjige i upisnike umjesto poslovne banke na mjesto vjerovnika po provedenim osiguranjima za ustupljene tražbine te u svim drugim postupcima stupiti na mjesto vjerovnika.

Od trenutka ustupanja, krajnji korisnik kredita je u obvezi sva plaćanja po ustupljenoj tražbini izvršavati izravno HBOR-u. Ako u tom slučaju poslovna banka eventualno primi neke uplate na ime naplate ustupljenog potraživanja, obvezna je sve što primi bez odgode proslijediti HBOR-u.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.8. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti) (nastavak)

Svi izravni plasmani uglavnom su osigurani prijenosom vlasništva ili hipotekom na nekretninama te, ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Grupa pribavlja jamstvo Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), jamstvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo Republike Hrvatske i slično.

Grupa je ovlaštena izvršiti verifikaciju procjene vrijednosti i tako utvrđena procjena se smatra konačnom vrijednosti instrumenta osiguranja.

Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Grupa je odredila potreban omjer plasmana i osiguranja.

Za nekretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti nekretnine 1:1,3, osim kod ulaganja na otocima, potpomognutim područjima gdje je taj omjer 1:1,2. Za pokretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti pokretnine 1:2. Za slučaj predlaganja nižeg omjera vrijednosti osiguranja od propisanog, obrazlažu se razlozi i opravdanosti odstupanja od propisanog.

Banka kontinuirano prati vrijednost instrumenata osiguranja ponovnom procjenom ili potvrdom/verifikacijom vrijednosti. Praćenje vrijednosti založene nekretnine obavlja se za poslovne nekretnine jednom godišnje, a za stambene nekretnine svake tri godine. Banka ima formiranu posebnu organizacijsku jedinicu za:

- procjenu vrijednosti i verifikaciju već procijenjenih vrijednosti ponuđenih instrumenata osiguranja (nekretnine i pokretnine),
- tehničko-tehnološku analizu investicijskih projekata kao i
- financijski nadzor nad korištenjem sredstava kredita u svrhu izvedbe investicijskog projekta.

U slučaju nemogućnosti naplate iz redovnog poslovanja Banka pokreće raspoložive instrumente osiguranja u svrhu naplate svojih potraživanja. To podrazumijeva pokretanje naplate iz obveznih instrumenata osiguranja zatim iz prvorazrednih bezuvjetnih na prvi poziv naplativih instrumenata, a zatim iz zaloga ili fiducije nad nekretninama ili pokretninama, uključujući i njihovo preuzimanje u vlasništvo Banke sa svrhom smanjenja ili naplate potraživanja. Preuzetu imovinu Banka ne koristi za svoje poslovne namjene.

Kod modela podjele rizika, osiguranje se provodi ovisno o modelu:

- poslovna banka - sukladno vlastitim internim aktima i dobrim bankarskim praksama te se ne primjenjuju akti HBOR-a i njima propisani omjeri osiguranja,
- ili poslovna banka i HBOR - svaka za svoj dio kredita provodi osiguranje sukladno vlastitim aktima odlukama i/ili procedurama.

Otpisi

Otpis se provodi sukladno Metodologiji otpisa potraživanja.
Kriteriji razmatranja otpisa potraživanja mogu se grupirati u 3 osnovne skupine:
A. iscrpljenost svih raspoloživih oblika redovne i prisilne naplate;
B. ostvarivanje nagodbe, prodaje potraživanja ili restrukturiranja plasmana;
C. teško socijalno i/ili zdravstveno stanje dužnika (i/ili sudužnika, jamca).

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.9. Kreditni rizik - Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2018. godine

Interne metodologije procjene kreditnog rizika

Za analizu i ocjenu različitih ciljnih skupina klijenata Banka ima propisane interne metodologije. One predstavljaju smjernicu za donošenje odluke o odobrenju kredita, garancija i akreditiva s odgođenim polaganjem pokrića te su jedan od kriterija za određivanje rizičnosti plasmana.

Metodologija za ocjenu kreditnog rejtinga primjenjuje se prilikom određivanja kreditne sposobnosti klijenata kod izravnog kreditiranja za plasmane iznad 1.500 tisuća kuna. Sadrži tri glavna područja ocjene: ocjenu klijenta i ocjenu projekta/investicije te ocjenu klijenta analizom budućeg poslovanja. Sva područja ocjene se sastoje od tri osnovna dijela: financijske, nefinancijske analize i ispravka ocjene temeljem valutno induciranog kreditnog rizika (VIKR) za plasmane u stranoj valuti ili u kunama uz primjenu valutne klauzule.

Metodologije kreditnog bodovanja primjenjuju se prilikom ocjene kreditnog rizika na sve izravne plasmane manje od 1.500 tisuća kuna, po kojima je Banka izložena kreditnom riziku. Kvaliteta i vrijednost instrumenata osiguranja plasmana sastavni su dio postupka kreditnog bodovanja.

Metodologije za analizu klijenata koji poslovne knjige vode po Zakonu o porezu na dohodak (odobrenja) primjenjuju se prilikom određivanja kreditne sposobnosti klijenata kod izravnog kreditiranja za plasmane iznad 1.500 tisuća kuna uz ocjenu projekta primjenom Metodologije za ocjenu kreditnog rejtinga (ocjena projekta).

Metodologija za ocjenu i odabir banaka i Metodologija za ocjenu i odabir inozemnih banaka primjenjuju se za ocjenu domaćih i inozemnih banaka. Metodologija za ocjenu i odabir leasing društava primjenjuje se za ocjenu leasing društava. Metodologije obuhvaćaju procjenu financijskog rizika (kvantitativna ocjena), procjenu poslovnog rizika analiziranih banaka/leasing društava (kvalitativna ocjena) te procjenu reputacijskog rizika**.**

Rezultat primjene navedenih metodologija je rejting klijenta.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

Rezervacije za identificirane gubitke Banka formira u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i vlastitim pravilima. Formiranje rezervacija u nadležnosti je Odbora za procjenu i mjerenje kreditnog rizika.

Ispravci vrijednosti i rezervacije na pojedinačnoj osnovi

Ispravci vrijednosti i rezervacije na pojedinačnoj osnovi predstavlja umanjenje vrijednosti djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana (rizične skupine „B“ i „C“). Na pojedinačnoj osnovi raspoređivanje potraživanja u rizične skupine obavlja se po sljedećim kriterijima:

- kreditnoj sposobnosti,
- dužnikovoj urednosti podmirivanja obveza o roku dospijeća te
- kvaliteti instrumenata osiguranja potraživanja.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

36.3.9. Kreditni rizik - Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Ispravci vrijednosti i rezervacije na pojedinačnoj osnovi (nastavak)

Potraživanja od dužnika koji pripadaju portfelju malih kredita raspoređuju se samo prema kriteriju urednosti podmirivanja obveza o roku dospijeća. Banka ne utvrđuje sadašnju vrijednost očekivanih budućih novčanih tijekova po djelomično nadoknadivim plasmanima ako je rok u kojem se očekuje priljev kraći od jedne godine računajući od datuma izrade izvještaja.

Ispravci vrijednosti i rezervacije na skupnoj osnovi

Ispravci vrijednosti i rezervacije na skupnoj osnovi formiraju se za potpuno nadoknadive plasmane ili plasmane i potencijalne obveze razvrstane u rizičnu skupinu „A“. Raspoređivanje dužnika unutar rizične skupine obavlja se po kriteriju rizičnosti sektora, geografskoj pripadnosti, vrsti i valutnoj usklađenosti dužnika.

Bez obzira na ostale kriterije klasifikacije, plasmani koji su osigurani 80% i više prvorazrednim instrumentima osiguranja razvrstavaju se u rizičnu skupinu „A“.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje neto najveću izloženost kreditnom riziku prema pozicijama izvještaja o financijskom položaju i garancija i preuzetih obveza na dan izvještavanja, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

	Grupa		Banka	
	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna	**Neto najveća izloženost 31. prosinca 2017. 000 kuna**	**Neto najveća izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna**	**Neto najveća izloženost 31. prosinca 2017. 000 kuna**
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	944.415	1.403.664	941.069	1.401.130
Depoziti kod drugih banaka	261.925	29.138	261.925	29.138
Krediti financijskim institucijama	10.234.988	10.836.141	10.234.988	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	12.510.686	12.383.623	12.510.686	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*	2.045	-	2.045	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*	2.803.761	n/p	2.766.363	n/p
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.363	n/p	-	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	n/p	2.483.371	n/p	2.443.699
Imovina koja se drži do dospijeća	n/p	1.399	n/p	-
Ostala imovina	12.722	19.297	4.182	12.282
Ukupno	**26.771.905**	**27.156.633**	**26.721.258**	**27.106.013**
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.576	33.993	33.576	33.993
Izdane garancije u devizama	1.822.396	2.446.324	1.822.396	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	2.986.798	3.291.032	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	335	93	335
Ukupno	**5.147.097**	**5.467.450**	**5.147.097**	**5.467.450**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**31.919.002**	**32.624.083**	**31.868.355**	**32.573.463**

**Objavljeni financijski izvještaji na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine u sklopu ovih pozicija uključivali su i ulaganja u investicijske fondove. Ova promjena odnosi se na sve dijelove bilješke 36.3. Kreditni rizik.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

Grupa **31. prosinca 2018. godina**	**Republika Hrvatska** **000 kuna**	**Zemlje Europske unije** **000 kuna**	**Ostale zemlje** **000 kuna**	**Ukupno** **000 kuna**
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	929.211	14.740	464	944.415
Depoziti kod drugih banaka	261.922	3	-	261.925
Krediti financijskim institucijama	10.234.988	-	-	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	11.736.094	-	774.592	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.045	-	-	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.803.761	-	-	2.803.761
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.363	-	-	1.363
Ostala imovina	5.362	7.293	67	12.722
Ukupno	**25.974.746**	**22.036**	**775.123**	**26.771.905**
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	2.788.456	-	502.576	3.291.032
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	**4.644.521**	**-**	**502.576**	**5.147.097**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**30.619.267**	**22.036**	**1.277.699**	**31.919.002**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Grupa **31. prosinca 2017. godina**	**Republika Hrvatska** **000 kuna**	**Zemlje Europske unije** **000 kuna**	**Ostale zemlje** **000 kuna**	**Ukupno** **000 kuna**
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.320.579	82.884	201	1.403.664
Depoziti kod drugih banaka	29.116	22	-	29.138
Krediti financijskim institucijama	10.836.141	-	-	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	12.075.474	-	308.149	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	2.483.371	-	-	2.483.371
Imovina koja se drži do dospijeća	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	13.105	6.045	147	19.297
Ukupno	**26.759.185**	**88.951**	**308.497**	**27.156.633**
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.391	602	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.844.366	-	142.432	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	**5.324.416**	**602**	**142.432**	**5.467.450**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**32.083.601**	**89.553**	**450.929**	**32.624.083**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka **31. prosinca 2018. godina**	**Republika Hrvatska 000 kuna**	**Zemlje Europske unije 000 kuna**	**Ostale zemlje 000 kuna**	**Ukupno 000 kuna**
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	925.865	14.740	464	941.069
Depoziti kod drugih banaka	261.922	3	-	261.925
Krediti financijskim institucijama	10.234.988	-	-	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	11.736.094	-	774.592	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.045	-	-	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.766.363	-	-	2.766.363
Ostala imovina	4.106	9	67	4.182
Ukupno	**25.931.383**	**14.752**	**775.123**	**26.721.258**
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	2.788.456	-	502.576	3.291.032
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	**4.644.521**	**-**	**502.576**	**5.147.097**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**30.575.904**	**14.752**	**1.277.699**	**31.868.355**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka **31. prosinca 2017. godina**	**Republika Hrvatska 000 kuna**	**Zemlje Europske unije 000 kuna**	**Ostale zemlje 000 kuna**	**Ukupno 000 kuna**
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.318.045	82.884	201	1.401.130
Depoziti kod drugih banaka	29.116	22	-	29.138
Krediti financijskim institucijama	10.836.141	-	-	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	12.075.474	-	308.149	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	2.443.699	-	-	2.443.699
Ostala imovina	11.911	224	147	12.282
Ukupno	**26.714.386**	**83.130**	**308.497**	**27.106.013**
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.391	602	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.844.366	-	142.432	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	**5.324.416**	**602**	**142.432**	**5.467.450**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**32.038.802**	**83.732**	**450.929**	**32.573.463**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema industrijskim granama, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja:

Grupa	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna	Neto najveća izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja 31. prosinca 2018. 000 kuna	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2017. 000 kuna	Neto najveća izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja 31. prosinca 2017. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13.037.974	-	13.991.248	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.381.948	1.029.981	1.260.064	931.740
Turizam	3.113.457	77.346	3.550.174	268.536
Prijevoz, skladištenje i veze	1.955.578	695.034	1.979.350	857.758
Brodogradnja	2.995.154	382.101	2.994.248	416.604
Poljoprivreda i ribarstvo	517.983	129.394	455.716	68.992
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	824.235	117.622	952.014	143.121
Građevinarstvo	1.011.185	66.009	1.225.516	52.841
Ostala industrija	460.568	131.022	493.034	149.251
Javna uprava	3.788.365	3.788.365	2.473.206	2.473.206
Obrazovanje	43.562	39.163	47.201	42.085
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	219.087	19.227	321.123	55.470
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	74.185	54.370	403.043	89.662
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	207.541	65.207	261.053	55.823
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	461.803	911	544.777	891
Ostalo	1.826.377	312.829	1.672.316	476.548
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**31.919.002**	**6.908.581**	**32.624.083**	**6.082.528**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema industrijskim granama, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja:

Banka	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna	Neto najveća izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja 31. prosinca 2018. 000 kuna	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2017. 000 kuna	Neto najveća izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja 31. prosinca 2017. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13.027.345	-	13.982.804	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.381.948	1.029.981	1.260.064	931.740
Turizam	3.113.457	77.346	3.550.170	268.533
Prijevoz, skladištenje i veze	1.955.578	695.034	1.979.333	857.741
Brodogradnja	2.995.154	382.101	2.994.248	416.604
Poljoprivreda i ribarstvo	517.943	129.354	455.679	68.956
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	824.134	117.521	951.920	143.027
Građevinarstvo	1.011.110	65.933	1.225.514	52.839
Ostala industrija	460.205	130.659	492.757	148.974
Javna uprava	3.750.268	3.750.268	2.432.805	2.432.805
Obrazovanje	43.562	39.163	47.201	42.085
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	218.982	19.122	321.017	55.363
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	74.166	54.351	403.025	89.644
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	207.522	65.189	261.037	55.807
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	460.893	-	543.887	-
Ostalo	1.826.088	312.540	1.672.002	476.249
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**31.868.355**	**6.868.562**	**32.573.463**	**6.040.367**

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema industrijskim granama za obje godine sastavljena je sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine („NKD 2007.“).

Pri sastavljanju bilješke primjenjuje se kombinirani pristup koji uvažava djelatnosti dužnika, zadržava nazive djelatnosti drugačije od onih u Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti te objedinjuje slične djelatnosti.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Fer vrijednost instrumenata osiguranja u 2018. godini za Grupu iznosi 25.010.421 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 26.541.555 tisuća kuna), a za Banku iznosi 24.999.793 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 26.533.096 tisuća kuna).

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Banke nakon umanjenja za sredstva osiguranja u 2018. godini iznos kreditnog rizika od 5.287.160 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 3.966.003 tisuća kuna) nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 1.572.804 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 619.922 tisuća kuna), jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 647.039 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 510.573 tisuća kuna), državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 228.404 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 240.099 tisuća kuna), republičkih fondova u iznosu od 85 tisuće kuna (31. prosinca 2017. godine 43 tisuća kuna), obveznica RH i trezorskih zapisa Ministarstva financija u iznosu od 2.765.595 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 2.443.010 tisuća kuna). Osim toga, iznos od 73.233 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 152.356 tisuća kuna) odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Dio plasmana koji imaju iskazanu neto izloženost odnosi se na plasmane koji su privremeno djelomično pokriveni instrumentima osiguranja te je daljnje plasiranje po odobrenom plasmanu obustavljeno sve do pribavljanja instrumenata osiguranja potrebnih za udovoljavanje potrebnog omjera vrijednosti predmeta osiguranja i plasmana.

Djelatnost financijskog posredovanja najvećim dijelom uključuje poslovne banke.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama:

Grupa

31. prosinca 2018. godina	Neto izloženost portfelja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	944.415	-	-	-	-	944.415	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925	-	-	-	-	-	-
Krediti financijskim institucijama	10.064.840	137.737	32.411	-	-	10.234.988	-	-	-	-	-	-
Krediti ostalim korisnicima	9.408.775	1.141.971	1.728.419	231.521	-	12.510.686	2.930.911	127.418	278.948	1.372	-	3.338.649
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	2.045	-	-	-	-	2.045	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.802.223	770	768	-	-	2.803.761	2.802.223	770	768	-	-	2.803.761
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.363	-	-	-	-	1.363	1.363	-	-	-	-	1.363
Ostala imovina	11.315	12	1.395	-	-	12.722	3.067	1	1.281	-	-	4.349
Ukupno	**23.494.856**	**1.280.490**	**1.762.993**	**231.521**	**2.045**	**26.771.905**	**5.737.564**	**128.189**	**280.997**	**1.372**	**2.045**	**6.150.167**
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	13.236	-	20.340	-	-	33.576	12.371	-	-	-	-	12.371
Izdane garancije u devizama	31.756	-	1.790.640	-	-	1.822.396	1.469	-	293.997	-	-	295.466
Preuzete obveze po kreditima	2.654.591	604.066	22.193	10.182	-	3.291.032	318.481	110.058	21.945	-	-	450.484
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	**2.699.676**	**604.066**	**1.833.173**	**10.182**	**-**	**5.147.097**	**332.414**	**110.058**	**315.942**	**-**	**-**	**758.414**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**26.194.532**	**1.884.556**	**3.596.166**	**241.703**	**2.045**	**31.919.002**	**6.069.978**	**238.247**	**596.939**	**1.372**	**2.045**	**6.908.581**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima

U sljedećim tablicama prikazuju se promjene po rezerviranjima od početnog do završnog stanja prema vrsti financijskog instrumenta i prema rizičnim skupinama:

Novčana sredstva i računi kod banaka

Grupa	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1 000 kuna	**Stupanj 2 000 kuna**	**Stupanj 3 000 kuna**	**POCI 000 kuna**	**Ukupno 000 kuna**	**Ukupno 000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	41	-	-	-	41	3.079
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	-	-	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	2.217	-	-	-	2.217	-
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(592)	-	-	-	(592)	(2.221)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	-	-	-	2	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**1.668**	**-**	**-**	**-**	**1.668**	**858**

Depoziti kod drugih banaka

Grupa	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1 000 kuna	**Stupanj 2 000 kuna**	**Stupanj 3 000 kuna**	**POCI 000 kuna**	**Ukupno 000 kuna**	**Ukupno 000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	152	-	-	-	152	248
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	-	-	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.465	-	-	-	1.465	106
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(249)	-	-	-	(249)	-
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(7)	-	-	-	(7)	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**1.361**	**-**	**-**	**-**	**1.361**	**354**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Krediti financijskim institucijama

Grupa	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	76.581	33.937	20.502	-	131.020	363.317
Prijenos u Stupanj 1	89	(89)	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	(727)	727	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	39.481	3.594	2.485	-	45.560	7.949
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(41.651)	(11.810)	(5.248)	-	(58.709)	(131.795)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	-	-	275	-	275	-
(Prijenos na)/donos sa kredita ostalim korisnicima	(4)	(24)	-	-	(28)	998
Preuzimanje nekretnina	-	-	-	-	-	(1.105)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(553)	(272)	(139)	-	(964)	(1.438)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**73.943**	**24.609**	**18.602**	**-**	**117.154**	**237.926**

Krediti ostalim korisnicima

Grupa	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	381.600	452.780	2.758.825	-	3.593.205	2.579.501
Prijenos u Stupanj 1	22.243	(21.969)	(274)	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	(379.180)	382.723	(3.543)	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	(39.281)	(82.634)	121.915	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	211.756	416.830	415.807	93.000	1.137.393	553.952
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(445.286)	(104.673)	(714.670)	(83.925)	(1.348.554)	(216.064)
Otpis	(2)	-	(42.028)	(1.228)	(43.258)	(7.610)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	337	213	51.357	5.182	57.089	-
Donos sa/(prijenos na) kredita financijskim institucijama	4	24	-	-	28	(998)
Preuzimanje nekretnine	(5)	-	(984)	-	(989)	(284)
Vraćanje isključenih kamata u bilancu	-	-	496	-	496	-
Prodaja potraživanja	-	-	-	-	-	(31.636)
Ostalo	-	-	-	-	-	2.085
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(5.082)	(2.196)	(8.466)	630	(15.114)	(3.643)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**(252.896)**	**1.041.098**	**2.578.435**	**13.659**	**3.380.296**	**2.875.303**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Grupa	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	3.837	451	-	-	4.288	-
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	(1.739)	1.739	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	4.032	-	1.293	-	5.325	-
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(2.848)	-	-	-	(2.848)	-
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(14)	-	(5)	-	(19)	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**5.007**	**(1.288)**	**3.027**	**-**	**6.746**	**-**

Ostala imovina

Grupa	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	140	4	13.079	-	13.223	4.541
Prijenos u Stupanj 1	8	-	(8)	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	(9)	(9)	18	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	395	2	26.958	1	27.356	2.756
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(272)	(5)	(6.163)	(1)	(6.441)	(559)
Otpis	-	-	(10)	-	(10)	(1)
Preuzimanje nekretnine	-	-	(14)	-	(14)	-
Ostala usklađenja	(2)	-	-	-	(2)	
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	-	-	6	-	6	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**260**	**(8)**	**33.866**	**-**	**34.118**	**6.737**

Garancije i preuzete obveze

Grupa	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	20.203	749	28.395	-	49.347	75.103
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	(65.094)	65.094	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	(1)	1	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	69.535	83.274	170.322	20.173	343.304	11.523
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(79.902)	(19.787)	(24.364)	(9.140)	(133.193)	(21.878)
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(193)	382	1.645	(9)	1.825	(388)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**(55.451)**	**129.711**	**175.999**	**11.024**	**261.283**	**64.360**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Grupa 31. prosinca 2017. godina	Neto izloženost portfelja rizične skupine A 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine B 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine C 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine A nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine B nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine C nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.664	-	-	1.403.664	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138	-	-	-	-
Krediti financijskim institucijama	10.624.635	211.506	-	10.836.141	-	-	-	-
Krediti ostalim korisnicima	10.990.700	1.392.923	-	12.383.623	2.761.223	50.706	-	2.811.929
Imovina raspoloživa za prodaju	2.483.371	-	-	2.483.371	2.483.371	-	-	2.483.371
Imovina koja se drži do dospijeća	1.399	-	-	1.399	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	18.871	426	-	19.297	10.608	426	-	11.034
Ukupno	**25.551.778**	**1.604.855**	**-**	**27.156.633**	**5.256.601**	**51.132**	**-**	**5.307.733**
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993	1.254	-	-	1.254
Izdane garancije u devizama	2.425.975	20.349	-	2.446.324	330.170	-	-	330.170
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	1.827	-	2.986.798	443.036	-	-	443.036
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	**5.445.274**	**22.176**	**-**	**5.467.450**	**774.795**	**-**	**-**	**774.795**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**30.997.052**	**1.627.031**	**-**	**32.624.083**	**6.031.396**	**51.132**	**-**	**6.082.528**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka

31. prosinca 2018. godina	**Neto izloženost portfelja - stupanj 1 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja - stupanj 2 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja - stupanj 3 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI 000 kuna**	**Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 000 kuna**	**Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja-stupanj 1 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja-stupanj 2 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja-stupanj 3 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja-rizične skupine POCI 000 kuna**	**Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna**	**Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna**
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	941.069	-	-	-	-	941.069	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925	-	-	-	-	-	-
Krediti financijskim institucijama	10.064.840	137.737	32.411	-	-	10.234.988	-	-	-	-	-	-
Krediti ostalim korisnicima	9.408.775	1.141.971	1.728.419	231.521		12.510.686	2.930.911	127.418	278.948	1.372	-	3.338.649
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	2.045	-	-	-	-	2.045	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.765.595	-	768	-	-	2.766.363	2.765.595	-	768	-	-	2.766.363
Ostala imovina	2.775	12	1.395	-	-	4.182	1.809	1	1.281	-	-	3.091
Ukupno	**23.444.979**	**1.279.720**	**1.762.993**	**231.521**	**2.045**	**26.721.258**	**5.698.315**	**127.419**	**280.997**	**1.372**	**2.045**	**6.110.148**
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	13.236	-	20.340	-	-	33.576	12.371	-	-	-	-	12.371
Izdane garancije u devizama	31.756	-	1.790.640	-	-	1.822.396	1.469	-	293.997	-	-	295.466
Preuzete obveze po kreditima	2.654.591	604.066	22.193	10.182	-	3.291.032	318.481	110.058	21.945	-	-	450.484
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	**2.699.676**	**604.066**	**1.833.173**	**10.182**	**-**	**5.147.097**	**332.414**	**110.058**	**315.942**	**-**	**-**	**758.414**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**26.144.655**	**1.883.786**	**3.596.166**	**241.703**	**2.045**	**31.868.355**	**6.030.729**	**237.477**	**596.939**	**1.372**	**2.045**	**6.868.562**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 2.520.298 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 1.571.622 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 647.039 tisuća kuna te državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 228.404 tisuća. Dodatno, iznos od 73.233 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Iznos financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih vrijednosnih papira po amortiziranom trošku nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.803.585 tisuća kuna kod Grupe i 2.765.595 tisuća kuna kod Banke.

Ostala imovina u iznosu od 1.174 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima

U sljedećim tablicama prikazuju se promjene po rezerviranjima od početnog do završnog stanja prema vrsti financijskog instrumenta i prema rizičnim skupinama:

Novčana sredstva i računi kod banaka

Banka	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1	**Stupanj 2**	**Stupanj 3**	**POCI**	**Ukupno**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	41	-	-	-	41	3.079
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	-	-	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	2.200	-	-	-	2.200	-
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(592)	-	-	-	(592)	(2.221)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	-	-	-	2	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**1.651**	**-**	**-**	**-**	**1.651**	**858**

Depoziti kod drugih banaka

Banka	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1	**Stupanj 2**	**Stupanj 3**	**POCI**	**Ukupno**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	152	-	-	-	152	248
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	-	-	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.465	-	-	-	1.465	106
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(249)	-	-	-	(249)	-
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(7)	-	-	-	(7)	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**1.361**	**-**	**-**	**-**	**1.361**	**354**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Krediti financijskim institucijama

Banka	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	76.581	33.937	20.502	-	131.020	363.317
Prijenos u Stupanj 1	89	(89)	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	(727)	727	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	39.481	3.594	2.485	-	45.560	7.949
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(41.651)	(11.810)	(5.248)	-	(58.709)	(131.795)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	-	-	275	-	275	-
(Prijenos na)/donos sa kredita ostalim korisnicima	(4)	(24)	-	-	(28)	998
Preuzimanje nekretnina	-	-	-	-	-	(1.105)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(553)	(272)	(139)	-	(964)	(1.438)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**73.943**	**24.609**	**18.602**	**-**	**117.154**	**237.926**

Krediti ostalim korisnicima

Banka	2018.					2017.
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine	381.600	452.780	2.758.825	-	3.593.205	2.579.501
Prijenos u Stupanj 1	22.243	(21.969)	(274)	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	(379.180)	382.723	(3.543)	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	(39.281)	(82.634)	121.915	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	211.756	416.830	415.807	93.000	1.137.393	553.952
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(445.286)	(104.673)	(714.670)	(83.925)	(1.348.554)	(216.064)
Otpis	(2)	-	(42.028)	(1.228)	(43.258)	(7.610)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	337	213	51.357	5.182	57.089	-
Donos sa/(prijenos na) kredita financijskim institucijama	4	24	-	-	28	(998)
Preuzimanje nekretnine	(5)	-	(984)	-	(989)	(284)
Vraćanje isključenih kamata u bilancu	-	-	496	-	496	-
Prodaja potraživanja	-	-	-	-	-	(31.636)
Ostalo	-	-	-	-	-	2.085
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(5.082)	(2.196)	(8.466)	630	(15.114)	(3.643)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**(252.896)**	**1.041.098**	**2.578.435**	**13.659**	**3.380.296**	**2.875.303**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1	**Stupanj 2**	**Stupanj 3**	**POCI**	**Ukupno**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	3.546	451	-	-	3.997	-
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	(1.739)	1.739	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	4.032	-	1.293	-	5.325	-
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(2.844)	-	-	-	(2.844)	-
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(14)	-	(5)	-	(19)	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**4.720**	**(1.288)**	**3.027**	**-**	**6.459**	**-**

Ostala imovina

Banka	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1	**Stupanj 2**	**Stupanj 3**	**POCI**	**Ukupno**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	4	4	13.079	-	13.087	4.537
Prijenos u Stupanj 1	8	-	(8)	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	(9)	(9)	18	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	196	2	26.958	1	27.157	2.399
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(174)	(5)	(6.163)	(1)	(6.343)	(489)
Otpis	-	-	(10)	-	(10)	(1)
Preuzimanje nekretnina	-	-	(14)	-	(14)	-
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	-	-	6	-	6	-
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**25**	**(8)**	**33.866**	**-**	**33.883**	**6.446**

Garancije i preuzete obveze

Banka	**2018.**					**2017.**
	Stupanj 1	**Stupanj 2**	**Stupanj 3**	**POCI**	**Ukupno**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Stanje 1. siječnja 2018. godine	20.203	749	28.395	-	49.347	75.103
Prijenos u Stupanj 1	-	-	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 2	(65.094)	65.094	-	-	-	-
Prijenos u Stupanj 3	-	(1)	1	-	-	-
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	69.535	83.274	170.322	20.173	343.304	11.523
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(79.902)	(19.787)	(24.364)	(9.140)	(133.193)	(21.878)
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(193)	382	1.645	(9)	1.825	(388)
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**(55.451)**	**129.711**	**175.999**	**11.024**	**261.283**	**64.360**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka **31. prosinca 2017. godina**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine A 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine B 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine C 000 kuna**	**Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine A nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine B nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna**	**Neto izloženost portfelja rizične skupine C nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna**	**Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna**
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.130	-	-	1.401.130	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138	-	-	-	-
Krediti financijskim institucijama	10.624.635	211.506	-	10.836.141	-	-	-	-
Krediti ostalim korisnicima	10.990.700	1.392.923	-	12.383.623	2.761.223	50.706	-	2.811.929
Imovina raspoloživa za prodaju	2.443.699	-	-	2.443.699	2.443.699	-	-	2.443.699
Ostala imovina	11.856	426	-	12.282	9.518	426	-	9.944
Ukupno	**25.501.158**	**1.604.855**	**-**	**27.106.013**	**5.214.440**	**51.132**	**-**	**5.265.572**
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993	1.254	-	-	1.254
Izdane garancije u devizama	2.425.975	20.349	-	2.446.324	330.170	-	-	330.170
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	1.827	-	2.986.798	443.036	-	-	443.036
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	**5.445.274**	**22.176**	**-**	**5.467.450**	**774.795**	**-**	**-**	**774.795**
Ukupna izloženost kreditnom riziku	**30.946.432**	**1.627.031**	**-**	**32.573.463**	**5.989.235**	**51.132**	**-**	**6.040.367**

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 1.521.624 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 618.596 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 510.573 tisuća kuna, državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 240.099 tisuća kuna. Dodatno, iznos od 152.356 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Iznos imovine raspoložive za prodaju i imovine do dospijeća nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.483.310 tisuća kuna kod Grupe i 2.443.010 tisuća kuna kod Banke.

Ostala imovina u iznosu od 1.034 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.4. Rizik likvidnosti

Iznos ukupne imovine, ukupnih obveza i garancija i preuzetih obveza na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospijeća kako slijedi:

Grupa **31. prosinca 2018. godina**	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	944.417	-	-	-	-	944.417
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925
Krediti financijska institucija*	389.640	693.932	1.231.553	2.718.573	5.201.290	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	2.096.151	141.949	792.913	2.769.366	6.710.307	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	334.221	-	-	-	2.045	336.266
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.818.280	11.167	23	-	-	2.829.470
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	9	4	-	1.350	1.363
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	50.832	50.832
Preuzeta imovina	-	-	9.690	2.666	12.974	25.330
Ostala imovina	6.050	8.294	7.607	1.753	-	23.704
Ukupna imovina	**6.850.684**	**855.351**	**2.041.790**	**5.492.358**	**11.978.798**	**27.218.981**
Obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	313.492	461.196**	1.454.492	3.966.550	8.682.257	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.347	-	1.107.210	-	1.150.557
Ostale obveze	268.912	24.566	80.386	159.906	166.464	700.234
Ukupne obveze	**812.108**	**535.688**	**1.712.614**	**5.234.423**	**8.863.041**	**17.157.874**
Likvidnosni jaz	**6.038.576**	**319.663**	**329.176**	**257.935**	**3.115.757**	**10.061.107**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5.194.569**	-	-	-	-	**5.194.569**

Stavke s neodređenim dospijećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

** Potraživanje u iznosu od 691.269 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijeće iskazano je u razdoblju od 1 do 3 mjeseca u iznosu od 222.527 tisuća kuna.*

*** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa 31. prosinca 2017. godina	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.680	-	-	-	-	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	-	-	29.138
Krediti financijska institucija*	499.790	411.937	1.369.798	2.888.174	5.666.442	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	2.048.659	396.509	885.769	2.116.638	6.936.048	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	291	-	-	-	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	3.308.009	13.532	23	-	-	3.321.564
Imovina koja se drži do dospijeća	-	9	5	-	1.385	1.399
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.557	53.557
Preuzeta imovina	-		1.932	2.827	11.938	16.697
Ostala imovina	18.904	7.543	1.397	497	1.130	29.471
Ukupna imovina	**7.308.471**	**829.530**	**2.258.924**	**5.008.136**	**12.670.500**	**28.075.561**
Obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	168.310	307.151**	1.155.999	3.853.447	9.902.974	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.909	-	1.117.790	-	1.161.699
Ostale obveze	186.306	22.257	81.485	152.731	162.674	605.453
Ukupne obveze	**606.438**	**373.504**	**1.408.775**	**5.335.102**	**10.075.955**	**17.799.774**
Likvidnosni jaz	**6.702.033**	**456.026**	**850.149**	**(326.966)**	**2.594.545**	**10.275.787**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	-	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.986.798	-	-	-	-	2.986.798
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	48.088	-	-	-	-	48.088
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	-	-	335
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5.515.538**	-	-	-	-	**5.515.538**

Stavke s neodređenim dospijećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

** Potraživanje u iznosu od 236.400 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijeće iskazano je u razdoblju od 3 mjeseca do 1 godine u iznosu od 150.000 tisuća kuna.*

*** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Iznos ukupne imovine, ukupnih obveza i garancija i preuzetih obveza na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospijeća kako slijedi:

Banka **31. prosinca 2018. godina**	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	941.071	-	-	-	-	941.071
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925
Krediti financijskim institucijama*	389.640	693.932	1.231.553	2.718.573	5.201.290	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	2.096.151	141.949	792.913	2.769.366	6.710.307	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	328.758	-	-	-	2.045	330.803
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.781.000	11.072	-	-	-	2.792.072
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	50.764	50.764
Preuzeta imovina	-	-	9.690	2.666	12.974	25.330
Ostala imovina	4.856	970	7.585	1.753	-	15.164
Ukupna imovina	**6.803.401**	**847.923**	**2.041.741**	**5.492.358**	**12.013.504**	**27.198.927**
Obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	313.492	461.196**	1.454.492	3.966.550	8.682.257	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.347	-	1.107.210	-	1.150.557
Ostale obveze	268.222	22.039	75.893	152.199	168.922	687.275
Ukupne obveze	**811.418**	**533.161**	**1.708.121**	**5.226.716**	**8.865.499**	**17.144.915**
Likvidnosni jaz	**5.991.983**	**314.762**	**333.620**	**265.642**	**3.148.005**	**10.054.012**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5.194.569**	-	-	-	-	**5.194.569**

Stavke s neodređenim dospijećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

** Potraživanje u iznosu od 691.269 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijeće iskazano je u razdoblju od 1 do 3 mjeseca u iznosu od 222.527 tisuća kuna.*

*** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka 31. prosinca 2017. godina	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.146	-	-	-	-	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	-	-	29.138
Krediti financijskim institucijama*	499.790	411.937	1.369.798	2.888.174	5.666.442	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	2.048.659	396.509	885.769	2.116.638	6.936.048	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	3.263.758	13.436	-	-	-	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.514	53.514
Preuzeta imovina	-	-	1.932	2.827	11.938	16.697
Ostala imovina	17.831	1.648	1.350	497	900	22.226
Ukupna imovina	**7.260.322**	**823.530**	**2.258.849**	**5.008.136**	**12.704.966**	**28.055.803**
Obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	168.310	307.151**	1.155.999	3.853.447	9.902.974	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.909	-	1.117.790	-	1.161.699
Ostale obveze	185.299	21.082	76.872	144.072	165.326	592.651
Ukupne obveze	**605.431**	**372.329**	**1.404.162**	**5.326.443**	**10.078.607**	**17.786.972**
Likvidnosni jaz	**6.654.891**	**451.201**	**854.687**	**(318.307)**	**2.626.359**	**10.268.831**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	-	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.986.798	-	-	-	-	2.986.798
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	48.088	-	-	-	-	48.088
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	-	-	335
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5.515.538**	-	-	-	-	**5.515.538**

Stavke s neodređenim dospijećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

** Potraživanje u iznosu od 236.400 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijeće iskazano je u razdoblju od 3 mjeseca do 1 godine u iznosu od 150.000 tisuća kuna.*

*** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza i garancija i preuzetih obveza Grupe u nediskontiranim iznosima:

Grupa 31. prosinca 2018. godina	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	338.464	438.773	1.647.005	4.387.915	9.457.974	16.270.131
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	66.758	1.173.968	-	1.240.726
Ostale obveze	268.912	24.566	80.386	159.906	166.464	700.234
Ukupno	**837.080**	**469.918**	**1.971.885**	**5.722.546**	**9.638.758**	**18.640.187**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5.194.569**	-	-	-	-	**5.194.569**

Grupa 31. prosinca 2017. godina	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	197.142	283.160	1.358.672	4.292.634	10.758.724	16.890.332
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	67.623	1.253.036	-	1.320.659
Ostale obveze	186.306	22.257	81.485	152.731	162.674	605.453
Ukupno	**635.270**	**305.604**	**1.679.071**	**5.909.535**	**10.931.705**	**19.461.185**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	-	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.986.798	-	-	-	-	2.986.798
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	48.088	-	-	-	-	48.088
Ostale nespomenute neopozive	335	-	-	-	-	335
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5.515.538**	-	-	-	-	**5.515.538**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza i garancija i preuzetih obveza Banke u nediskontiranim iznosima:

Banka 31. prosinca 2018. godina	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	338.464	438.773	1.647.005	4.387.915	9.457.974	16.270.131
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	66.758	1.173.968	-	1.240.726
Ostale obveze	268.222	22.039	75.893	152.199	168.922	687.275
Ukupno	**836.390**	**467.391**	**1.967.392**	**5.714.839**	**9.641.216**	**18.627.228**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33,576	-	-	-	-	33,576
Izdane garancije u devizama	1,822,396	-	-	-	-	1,822,396
Preuzete obveze po kreditima	3,291,032	-	-	-	-	3,291,032
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47,472	-	-	-	-	47,472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5,194,569**	-	-	-	-	**5,194,569**

Banka 31. prosinca 2017. godina	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Ukupno**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	197.142	283.160	1.358.672	4.292.634	10.758.724	16.890.332
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	67.623	1.253.036	-	1.320.659
Ostale obveze	185.299	21.082	76.872	144.072	165.326	592.651
Ukupno	**634.263**	**304.429**	**1.674.458**	**5.900.876**	**10.934.357**	**19.448.383**
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33,993	-	-	-	-	33,993
Izdane garancije u devizama	2,446,324	-	-	-	-	2,446,324
Preuzete obveze po kreditima	2,986,798	-	-	-	-	2,986,798
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	48,088	-	-	-	-	48,088
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	-	-	335
Ukupne garancije i preuzete obveze	**5,515,538**	-	-	-	-	**5,515,538**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizici

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci podrazumijeva svođenje kamatnog rizika i valutnog rizika na najmanju mjeru.

36.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost Grupe na rizik kamatnih stopa na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće.

Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije 'Beskamatno'. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku Grupe na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Grupa **31. prosinca 2018. godina**	**Do 1 mjesec**	**1 do 3 mjeseca**	**3 mj. do 1 godine**	**1 do 3 godina**	**Preko 3 godine**	**Beska-matno**	**Ukupno**	**Fiksna kamatna stopa**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	24.290	-	-	-	-	920.127	944.417	24.290
Depoziti kod drugih banaka	261.922	-	-	-	-	3	261.925	261.922
Krediti financijskim institucijama	383.417	956.301	1.193.348	2.624.259	5.070.629	7.034	10.234.988	9.922.017
Krediti ostalim korisnicima	2.273.725	465.131	712.572	2.476.258	6.491.188	91.812	12.510.686	11.699.344
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	334.221	336.266	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.792.223	-	-	-	-	37.247	2.829.470	2.792.223
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	1.350	13	1.363	1.350
Ostala imovina	-	-	-	-	-	23.704	23.704	-
Ukupna imovina	**5.735.577**	**1.421.432**	**1.905.920**	**5.100.517**	**11.565.212**	**1.414.161**	**27.142.819**	**24.703.191**
Obveze								
Obveze po depozitima	148.351	-	-	-	-	280.745	429.096	-
Obveze po kreditima	313.492	559.016	1.441.392	3.931.617	8.577.456	55.014	14.877.987	14.665.772
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.107.210	-	43.347	1.150.557	1.107.210
Ostale obveze	-	-	-	-	-	700.234	700.234	-
Ukupne obveze	**461.843**	**559.016**	**1.441.392**	**5.038.827**	**8.577.456**	**1.079.340**	**17.157.874**	**15.772.982**
Kamatni jaz	**5.273.734**	**862.416**	**464.528**	**61.690**	**2.987.756**	**334.821**	**9.984.945**	**8.930.209**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Grupa 31. prosinca 2017. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Beska-matno 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Fiksna kamatna stopa 000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	2.534	-	-	-	-	1.401.146	1.403.680	2.534
Depoziti kod drugih banaka	29.114	-	-	-	-	24	29.138	29.114
Krediti financijskim institucijama	474.348	733.865	1.345.038	2.759.113	5.496.436	27.341	10.836.141	10.417.751
Krediti ostalim korisnicima	2.104.487	745.415	927.758	1.848.681	6.689.547	67.735	12.383.623	11.426.307
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	-	291	291	-
Imovina raspoloživa za prodaju	2.473.578	-	-	-	-	847.986	3.321.564	2.473.578
Imovina koja se drži do dospijeća	-	-	-	-	1.385	14	1.399	1.385
Ostala imovina	-	-	-	-	-	29.471	29.471	-
Ukupna imovina	**5.084.061**	**1.479.280**	**2.272.796**	**4.607.794**	**12.187.368**	**2.374.008**	**28.005.307**	**24.350.669**
Obveze								
Obveze po depozitima	150.273	-	169.057	169.057	-	156.354	644.741	-
Obveze po kreditima	168.310	243.414	1.155.999	3.853.447	9.902.974	63.737	15.387.881	15.323.205
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.117.790	-	43.909	1.161.699	1.117.790
Ostale obveze	-	-	-	-	-	605.453	605.453	-
Ukupne obveze	**318.583**	**243.414**	**1.325.056**	**5.140.294**	**9.902.974**	**869.453**	**17.799.774**	**16.440.995**
Kamatni jaz	**4.765.478**	**1.235.866**	**947.740**	**(532.500)**	**2.284.394**	**1.504.555**	**10.205.533**	**7.909.674**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost HBOR-a na rizik kamatnih stopa na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće.

Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije 'Beskamatno'. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku HBOR-a na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Banka **31. prosinca 2018. godina**	**Do 1 mjesec** **000 kuna**	**1 do 3 mjeseca** **000 kuna**	**3 mj. do 1 godine** **000 kuna**	**1 do 3 godina** **000 kuna**	**Preko 3 godine** **000 kuna**	**Beska-matno** **000 kuna**	**Ukupno** **000 kuna**	**Fiksna kamatna stopa** **000 kuna**
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	20.944	-	-	-	-	920.127	941.071	20.944
Depoziti kod drugih banaka	261.922	-	-	-	-	3	261.925	261.922
Krediti financijskim institucijama	383.417	956.301	1.193.348	2.624.259	5.070.629	7.034	10.234.988	9.922.017
Krediti ostalim korisnicima	2.273.725	465.131	712.572	2.476.258	6.491.188	91.812	12.510.686	11.699.344
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	328.758	330.803	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.755.291	-	-	-	-	36.781	2.792.072	2.755.291
Ostala imovina	-	-	-	-	-	15.164	15.164	-
Ukupna imovina	**5.695.299**	**1.421.432**	**1.905.920**	**5.100.517**	**11.563.862**	**1.399.679**	**27.086.709**	**24.661.563**
Obveze								
Obveze po depozitima	148.351	-	-	-	-	280.745	429.096	-
Obveze po kreditima	313.492	559.016	1.441.392	3.931.617	8.577.456	55.014	14.877.987	14.665.772
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.107.210	-	43.347	1.150.557	1.107.210
Ostale obveze	-	-	-	-	-	687.275	687.275	-
Ukupne obveze	**461.843**	**559.016**	**1.441.392**	**5.038.827**	**8.577.456**	**1.066.381**	**17.144.915**	**15.772.982**
Kamatni jaz	**5.233.456**	**862.416**	**464.528**	**61.690**	**2.986.406**	**333.298**	**9.941.794**	**8.888.581**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Banka 31. prosinca 2017. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Beska-matno 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Fiksna kamatna stopa 000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	-	-	-	-	-	1.401.146	1.401.146	-
Depoziti kod drugih banaka	29.114	-	-	-	-	24	29.138	29.114
Krediti financijskim institucijama	474.348	733.865	1.345.038	2.759.113	5.496.436	27.341	10.836.141	10.417.751
Krediti ostalim korisnicima	2.104.487	745.415	927.758	1.848.681	6.689.547	67.735	12.383.623	11.426.307
Imovina raspoloživa za prodaju	2.430.262	-	-	-	-	846.932	3.277.194	2.430.262
Ostala imovina	-	-	-	-	-	22.226	22.226	-
Ukupna imovina	**5.038.211**	**1.479.280**	**2.272.796**	**4.607.794**	**12.185.983**	**2.365.404**	**27.949.468**	**24.303.434**
Obveze								
Obveze po depozitima	150.273	-	169.057	169.057	-	156.354	644.741	-
Obveze po kreditima	168.310	243.414	1.155.999	3.853.447	9.902.974	63.737	15.387.881	15.323.205
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.117.790	-	43.909	1.161.699	1.117.790
Ostale obveze	-	-	-	-	-	592.651	592.651	-
Ukupne obveze	**318.583**	**243.414**	**1.325.056**	**5.140.294**	**9.902.974**	**856.651**	**17.786.972**	**16.440.995**
Kamatni jaz	**4.719.628**	**1.235.866**	**947.740**	**(532.500)**	**2.283.009**	**1.508.753**	**10.162.496**	**7.862.439**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza prema mogućnosti promjene kamatnih stopa (fiksna i varijabilna):

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Imovina uz fiksnu kamatnu stopu	24.703.191	24.350.669	24.661.563	24.303.434
Imovina uz varijabilnu kamatnu stopu	1.025.467	1.280.630	1.025.467	1.280.630
Beskamatno	1.414.161	2.374.008	1.399.679	2.365.404
Ukupna imovina	**27.142.819**	**28.005.307**	**27.086.709**	**27.949.468**
Obveze				
Obveze uz fiksnu kamatnu stopu	15.772.982	16.440.995	15.772.982	16.440.995
Obveze uz varijabilnu kamatnu stopu	305.552	489.326	305.552	489.326
Beskamatno	1.079.340	869.453	1.066.381	856.651
Ukupne obveze	**17.157.874**	**17.799.774**	**17.144.915**	**17.786.972**

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Postavke korištene u izradi analize osjetljivosti za kamatni rizik vezane su uz moguće promjene referentnih kamatnih stopa radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a.

Primjenom metode standardne devijacije na dnevne promjene referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD utvrđena je volatilnost navedenih stopa u 2018. godini. Temeljem ovih volatilnosti utvrđene su veličine mogućih promjena referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD koje su primijenjene u analizi osjetljivosti.

Analiza prikazuje osjetljivost na razumno očekivane promjene bazičnih bodova promjenjivih kamatnih stopa. Sve ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Osjetljivost dobiti je pod utjecajem pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama u razdoblju od godine dana, bazirano na kamatonosnoj imovini i obvezama uz promjenjivu kamatnu stopu.

Valuta	Povećanje bazičnih bodova 2018.	Utjecaj na dobit 2018.	Povećanje bazičnih bodova 2017.	Utjecaj na dobit 2017.
		000 kuna		000 kuna
EUR	+1	40	+1	93
USD	+17	599	+10	349

Valuta	Smanjenje bazičnih bodova 2018.	Utjecaj na dobit 2018.	Smanjenje bazičnih bodova 2017.	Utjecaj na dobit 2017.
		000 kuna		000 kuna
EUR	-1	(40)	-1	(93)
USD	-17	(599)	-10	(349)

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.2. Valutni rizik

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine u kunama i devizama:

Grupa	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
31. prosinca 2018. godina	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	4.824	15.188	1.391	21.403	923.014	944.417
Depoziti kod drugih banaka	40.545	221.380	-	261.925	-	261.925
Krediti financijskim institucijama	-	5.784.740	-	5.784.740	4.450.248	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	635.501	7.866.575	-	8.502.076	4.008.610	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	50.119	-	50.119	286.147	336.266
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	619.962	-	619.962	2.209.508	2.829.470
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	1.363	-	1.363	-	1.363
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	50.832	50.832
Preuzeta imovina	-	-	-	-	25.330	25.330
Ostala imovina	-	7.395	-	7.395	16.309	23.704
Ukupna imovina	**680.870**	**14.566.722**	**1.391**	**15.248.983**	**11.969.998***	**27.218.981**
Obveze						
Obveze po depozitima	20.526	161.858	80	182.464	246.632	429.096
Obveze po kreditima	688.500	14.189.487	-	14.877.987	-	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.150.557	-	1.150.557	-	1.150.557
Ostale obveze	58.575	126.288	302	185.165	515.069	700.234
Ukupna obveze	**767.601**	**15.628.190**	**382**	**16.396.173**	**761.701**	**17.157.874**
Valutni jaz	**(86.731)**	**(1.061.468)**	**1.009**	**(1.147.190)**	**11.208.297**	**10.061.107**

**Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 90.776 tisuća kuna.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Grupa 31. prosinca 2017. godina	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	239	82.947	1.424	84.610	1.319.070	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.115	23	-	29.138	-	29.138
Krediti financijskim institucijama	-	6.075.420	-	6.075.420	4.760.721	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	429.298	9.092.613	-	9.521.911	2.861.712	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	291	-	291	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	-	735.821	-	735.821	2.585.743	3.321.564
Imovina koja se drži do dospijeća	-	1.399	-	1.399	-	1.399
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.557	53.557
Preuzeta imovina	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	6.308	-	6.308	23.163	29.471
Ukupna imovina	**458.652**	**15.994.822**	**1.424**	**16.454.898**	**11.620.663***	**28.075.561**
Obveze						
Obveze po depozitima	20.112	527.668	77	547.857	96.884	644.741
Obveze po kreditima	410.011	14.977.870	-	15.387.881	-	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.161.699	-	1.161.699	-	1.161.699
Ostale obveze	3.291	18.222	2.665	24.178	581.275	605.453
Ukupne obveze	**433.414**	**16.685.459**	**2.742**	**17.121.615**	**678.159**	**17.799.774**
Valutni jaz	**25.238**	**(690.637)**	**(1.318)****	**(666.717)**	**10.942.504**	**10.275.787**

** Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 157.325 tisuća kuna.*

*** Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze".*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine u kunama i devizama:

Banka 31. prosinca 2018. godina	USD 000 kuna	EUR 000 kuna	Ostale valute 000 kuna	Ukupno strane valute 000 kuna	Kune 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	4.824	15.188	1.391	21.403	919.668	941.071
Depoziti kod drugih banaka	40.545	221.380	-	261.925	-	261.925
Krediti financijskim institucijama	-	5.784.740	-	5.784.740	4.450.248	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	635.501	7.866.575	-	8.502.076	4.008.610	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	46.807	-	46.807	283.996	330.803
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	611.072	-	611.072	2.181.000	2.792.072
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i	-	-	-	-	50.764	50.764
Preuzeta imovina	-	-	-	-	25.330	25.330
Ostala imovina	-	110	-	110	15.054	15.164
Ukupna imovina	**680.870**	**14.545.872**	**1.391**	**15.228.133**	**11.970.794***	**27.198.927**
Obveze						
Obveze po depozitima	20.526	161.858	80	182.464	246.632	429.096
Obveze po kreditima	688.500	14.189.487	-	14.877.987	-	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne	-	1.150.557	-	1.150.557	-	1.150.557
Ostale obveze	58.379	118.213	268	176.860	510.415	687.275
Ukupne obveze	**767.405**	**15.620.115**	**348**	**16.387.868**	**757.047**	**17.144.915**
Valutni jaz	**(86.535)**	**(1.074.243)**	**1.043**	**(1.159.735)**	**11.213.747**	**10.054.012**

**Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 90.776 tisuća kuna.*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Banka 31. prosinca 2017. godina	USD 000 kuna	EUR 000 kuna	Ostale valute 000 kuna	Ukupno strane valute 000 kuna	Kune 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	239	82.947	1.424	84.610	1.316.536	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.115	23	-	29.138	-	29.138
Krediti financijskim institucijama	-	6.075.420	-	6.075.420	4.760.721	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	429.298	9.092.613	-	9.521.911	2.861.712	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	-	724.243	-	724.243	2.552.951	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.514	53.514
Preuzeta imovina	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	488	-	488	21.738	22.226
Ukupna imovina	**458.652**	**15.975.734**	**1.424**	**16.435.810**	**11.619.993***	**28.055.803**
Obveze						
Obveze po depozitima	20.112	527.668	77	547.857	96.884	644.741
Obveze po kreditima	410.011	14.977.870	-	15.387.881	-	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.161.699	-	1.161.699	-	1.161.699
Ostale obveze	3.054	10.696	2.611	16.361	576.290	592.651
Ukupne obveze	**433.177**	**16.677.933**	**2.688**	**17.113.798**	**673.174**	**17.786.972**
Valutni jaz	**25.475**	**(702.199)**	**(1.264)****	**(677.988)**	**10.946.819**	**10.268.831**

**Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 157.325 tisuća kuna.*
***Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze".*

36. Upravljanje rizicima (nastavak)

36.5. Tržišni rizik (nastavak)

36.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Analiza osjetljivosti ukupne imovine i ukupnih obveza Banke na promjene deviznih tečajeva provodi se za one strane valute koje na izvještajni datum predstavljaju značajnu valutu Banke.

U analizi osjetljivosti za valutni rizik primijenjena je pretpostavka razumno moguće promjene tečaja EUR u odnosu na kunu, uz ostale varijable stabilne, radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a na dan 31. prosinca 2018. godine.

Primjenom metode standardne devijacije na promjene tečaja EUR/HRK utvrđena je volatilnost tečaja EUR/HRK koja je u razdoblju od prethodnih 12 mjeseci iznosila 1,97% (2017.:1,56%).

U nastavku se iskazuje utjecaj pretpostavljene promjene tečaja EUR/HRK, po stavkama ukupne imovine i ukupnih obveza denominiranim ili vezanim uz EUR, na dobit HBOR-a.

Valuta	Promjene tečaja valute u 2018.	Utjecaj na dobit 2018.	Promjene tečaja valute u 2017.	Utjecaj na dobit 2017.
	%	000 kuna	%	000 kuna
EUR	+1,97	(14.207)	+1,56%	(190)
EUR	-1,97	15.217	-1,56%	1.697

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza

Računovodstvena politika mjerenja fer vrijednosti opisana je u bilješci 4.2.

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti

U nastavku je dan prikaz financijske imovine po fer vrijednosti po razinama temeljem MSFI 9 klasifikacije.

Grupa **31. prosinca 2018. godina**

	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Krediti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Mezzanine krediti	-	-	2.045
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	334.060	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	**334.060**	**161**	**2.045**
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	1.124.611	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.666.299	-	-
Obračunata kamata	11.313	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	535
Obračunata kamata	-	-	233
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	**2.802.993**	**-**	**768**
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	38	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.671	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	**-**	**25.709**	**-**
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	**2.802.993**	**25.709**	**768**

Trezorski zapisi Ministarstva financija prikazani su na razini 1 hijerarhije fer vrijednosti s obzirom da su kreditne institucije u zemlji počele kotirati cijene na Bloombergu te se kao tehnika vrednovanja primjenjuje cijena kotirana na tržištu.

Dužnički vrijednosni papiri – obveznice trgovačkih društava prikazane su na razini 3 hijerarhije fer vrijednosti. Pri vrednovanju je korištena metoda diskontiranih novčanih tijekova temeljem tržišnih kamatnih stopa, spreada temeljem internog kreditnog rejtinga i interno definiranog spreada vezanog uz likvidnost vrijednosnog papira.

U izvještajnom razdoblju nije bilo transfera između razina.

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

U nastavku se daje pregled rasporeda financijske imovine po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2017. godine sukladno MRS-u 39, koja se prema MSFI-ju 9 prerasporedila u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:

Grupa			**31. prosinca 2017. godina**
	Razina 1	**Razina 2**	**Razina 3**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Ulaganja u investicijske fondove	291	-	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	**291**	**-**	**-**
Imovina raspoloživa za prodaju:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	884.763	-	-
Obveznice financijskih institucija	-	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	-	-
Obračunata kamata	13.836	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	522
Obračunata kamata	-	-	167
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	**2.482.682**	**-**	**689**
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	18.951	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	35	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.427	-
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	**18.951**	**25.623**	**-**
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	793.619	-	-
Ukupno ulaganja u investicijske fondove	**793.619**	**-**	**-**
Ukupno imovina raspoloživa za prodaju	**3.295.252**	**25.623**	**689**

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Banka			**31. prosinca 2018. godina**
	Razina 1	**Razina 2**	**Razina 3**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Krediti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Mezzanine krediti	-	-	2.045
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	328.597	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	**328.597**	**161**	**2.045**
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	1.088.457	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.666.299	-	-
Obračunana kamata	10.839	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	535
Obračunata kamata	-	-	233
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	**2.765.595**	-	**768**
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	38	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.671	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	**-**	**25.709**	**-**
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	**2.765.595**	**25.709**	**768**

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Banka			**31. prosinca 2017. godina**
	Razina 1	**Razina 2**	**Razina 3**
Imovina raspoloživa za prodaju:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	846.428	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	-	-
Obračunana kamata	13.269	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	522
Obračunata kamata	-	-	167
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	**2.443.010**	**-**	**689**
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	18.951	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	35	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.427	-
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	**18.951**	**25.623**	**-**
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	788.921	-	-
Ukupno ulaganja u investicijske fondove	**788.921**	**-**	**-**
Ukupno imovina raspoloživa za prodaju	**3.250.882**	**25.623**	**689**

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

37.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti

a) Mezzanine krediti

Za procjenu fer vrijednosti mezzanine kredita koristi se metoda diskontiranja očekivanih budućih novčanih tijekova.
Mezzanine kreditni plasmani zbog svojih ugovornih karakteristika ne prolaze na SPPI testu. Karakteristike zbog kojih mezzanine krediti ne prolaze SPPI test su sljedeće:

- u slučaju ostvarenja ugovorom definiranih pokazatelja poslovanja (omjer neto duga i iznosa EBITDA) tijekom unaprijed određenog razdoblja vjerovnici imaju mogućnost, ali ne i obvezu, konverzije mezzanine kredita u „senior dug“,
- po konačnom dospijeću mezzanine kredita, vjerovnici imaju mogućnost, ali ne i obvezu, konverzije kredita u temeljni kapital dužnika i
- dužnik ima mogućnost, ali ne i obvezu, prijevremeno otplatiti kredit uz diskont.

Zbog navedenih karakteristika mezzanine kredita procjena fer vrijednosti ovih kredita obavljena je uz uvažavanje načela opreznosti, prema kojem se prihodi priznaju samo onda kad su stvarno nastali, a rashodi i onda kada su mogući, uz pretpostavku nastavka redovnog poslovanja dužnika u budućnosti. Navedeno predstavlja situaciju u kojoj bi Grupa po konačnom dospijeću mezzanine kredita svoja potraživanja konvertirala u temeljni kapital dužnika.

Dana 28.12.2018. godine tržišna cijena redovnih dionica dužnika koje bi Banka mogla upisati iznosila je 7.222 tisuća kuna uz pretpostavku da su u tržišnu cijenu dionica uključena sva tržišna očekivanja vezana uz buduće poslovanje izdavatelja. Obzirom da HBOR navedene redovne dionice može upisati tek 30. travnja 2030. godine, iznos tržišne vrijednosti je sveden na sadašnju vrijednost primjenom odgovarajuće diskontne stope te sadašnja vrijednost ovih dionica u očekivanom vlasništvu HBOR-a iznosi 2.045 tisuća kuna, što predstavlja fer vrijednost mezzanine kredita na dan 31. prosinca 2018. godine.

b) Korporativne obveznice koje su raspoređene u razinu 3

(i) Tehnike vrednovanja i značajni ulazni podaci koji nisu vidljivi

Za procjenu fer vrijednosti nelikvidnih korporativnih obveznica u portfelju HBOR-a koristi se metoda diskontiranog novčanog tijeka obveznice. Fer vrijednost obveznica je sadašnja vrijednost svih budućih novčanih tijekova obveznica izračunata primjenom diskontne stope definirane kao prinos na nerizična ulaganja uvećan za premiju specifičnog kreditnog rizika za promatranu obveznicu i premiju rizika likvidnosti obveznice.

Visina diskontne stope na nerizična ulaganja izračunava se kao linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja (duracije) i iste devize kao vrednovane obveznice. Izvor informacija o prinosima na obveznice Republike Hrvatske je informacijski sustav Bloomberg.

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

37.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti (nastavak)

b) Korporativne obveznice koje su raspoređene u razinu 3 (nastavak)

(i) Tehnike vrednovanja i značajni ulazni podaci koji nisu vidljivi (nastavak)

Premija iznosa specifičnog rizika za promatranu obveznicu ovisi o HBOR-ovom internom kreditnom rejtingu izdavatelja obveznice, odnosno ako je izdavatelj član poslovne grupacije, premija rizika ovisi o internom kreditnom rejtingu matičnog društva.

ii) Analiza senzitivnosti korporativne obveznice s iskazanim potencijalnim učinkom na dobit/gubitak na dan 31. prosinca 2018. godine, uz pretpostavku promjene diskontirane stope (prinosa) za 2% i za 10%

Pod pretpostavkom da se tržišne kamatne stope promjene za 2% u odnosu na važeće na dan 31. prosinca 2018. godine, efekti bi bili sljedeći:

a) U slučaju smanjenja tržišnih prinosa na nerizična ulaganja (linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja/duracije i iste devize kao predmetna obveznica) za 2%, diskontna stopa bi iznosila 12,24%, cijena obveznica bi bila 36,62%, što bi rezultiralo povećanjem ostvarene dobiti HBOR-a za 16,72 tisuća kuna.
b) U slučaju povećanja tržišnih prinosa na nerizična ulaganja (linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja/duracije i iste devize kao korporativne obveznice) za 2%, diskontna stopa bi iznosila 16,24%, cijena obveznice bi bila 34,46%, što bi rezultiralo smanjenjem ostvarene dobiti HBOR-a za 15,82 tisuća kuna.

Kao osnova za promjenu tržišne kamatne stope od 2% u odnosu na važeće tržišne uvjete dana 31. prosinca 2018. godine korištena je definirana promjena kamatnih stopa iz „Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke“, a koja se koristi za izračun standardnog kamatnog šoka. „Standardni kamatni šok jest paralelni pozitivan i negativan pomak kamatnih stopa na referentnoj krivulji prinosa za 200 baznih bodova, primjenjujući donju granicu stope od 0%, osim u slučajevima u kojima je ostvariva negativna kamatna stopa.“

U slučaju smanjenja očekivanih novčanih tijekova po korporativnoj obveznici za 10%, ostvarena dobit HBOR-a bi se smanjila za 53,49 tisuća kuna.

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

37.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti (nastavak)

c) Usklađivanje fer vrijednosti Razine 3*:

i) Fer vrijednosti financijske imovine razine 3 koja je nakon početnog priznavanja svedena na fer vrijednost – mezzanin krediti:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Stanje 1. siječnja	**4.016**	**n/p**	**4.016**	**n/p**
Smanjenje fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(1.971)	n/p	(1.971)	n/p
Stanje 31. prosinca	**2.045**	**n/p**	**2.045**	**n/p**

ii) Fer vrijednost financijske imovine razine 3 koja je nakon početnog priznavanja svedena na fer vrijednost – dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:

	Grupa		Banka	
	2018. 000 kuna	**2017. 000 kuna**	**2018. 000 kuna**	**2017. 000 kuna**
Stanje 1. siječnja	**689**	**601**	**689**	**601**
Povećanje fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	33	29	33	29
Neto tečajne razlike	(20)	(9)	(20)	(9)
Obračunane kamate	66	68	66	68
Stanje 31. prosinca	**768**	**689**	**768**	**689**

** Mezzanine krediti su do 1. siječnja 2018. godine iskazani kao Krediti ostalim korisnicima, a dužnički vrijednosni papiri - obveznice trgovačkih društava kao Imovina raspoloživa za prodaju u skladu s MRS-om 39. Od 1. siječnja 2018. godine, sukladno MSFI-ju 9, mezzanine krediti iskazani su kao Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak, a dužnički vrijednosni papiri kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.*

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1.2 Financijski instrumenti koji se ne vode po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti financijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih po razinama u hijerarhiji fer vrijednosti u koju je kategorizira svako mjerenje fer vrijednosti.

Grupa 31. prosinca 2018. godina	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna	Fer vrijednost 000 kuna	Knjigovodstvena vrijednost 000 kuna
Imovina					
Novčana sredstva i računi kod banaka	944.417	-	-	944.417	944.417
Depoziti kod drugih banaka	-	261.925	-	261.925	261.925
Krediti financijskim institucijama	-	-	9.487.169	9.487.169	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	-	-	15.768.096	15.768.096	12.510.686
	944.417	**261.925**	**25.255.265**	**26.461.607**	**23.952.016**
Obveze					
Obveze po depozitima	-	429.096	-	429.096	429.096
Obveze po kreditima	-	-	15.454.821	15.454.821	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.190.721	-	1.190.721	1.150.557
	-	**1.619.817**	**15.454.821**	**17.074.638**	**16.457.640**

Grupa 31. prosinca 2017. godina	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna	Fer vrijednost 000 kuna	Knjigovodstvena vrijednost 000 kuna
Imovina					
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.680	-	-	1.403.680	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	-	29.138	-	29.138	29.138
Krediti financijskim institucijama	-	-	10.756.286	10.756.286	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	-	-	15.225.827	15.225.827	12.383.623
	1.403.680	**29.138**	**25.982.113**	**27.414.931**	**24.652.582**
Obveze					
Obveze po depozitima	-	644.741	-	644.741	644.741
Obveze po kreditima	-	-	14.030.305	14.030.305	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.255.316	-	1.255.316	1.161.699
	-	**1.900.057**	**14.030.305**	**15.930.362**	**17.194.321**

37. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

37.1.2 Financijski instrumenti koji se ne vode po fer vrijednosti (nastavak)

Banka 31. prosinca 2018. godina	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina					
Novčana sredstva i računi kod banaka	941.071	-	-	941.071	941.071
Depoziti kod drugih banaka	-	261.925	-	261.925	261.925
Krediti financijskim institucijama	-	-	9.487.169	9.487.169	10.234.988
Krediti ostalim korisnicima	-	-	15.768.096	15.768.096	12.510.686
	941.071	**261.925**	**25.255.265**	**26.458.261**	**23.948.670**
Obveze					
Obveze po depozitima	-	429.096	-	429.096	429.096
Obveze po kreditima	-	-	15.454.821	15.454.821	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.190.721	-	1.190.721	1.150.557
	-	**1.619.817**	**15.454.821**	**17.074.638**	**16.457.640**

Banka 31. prosinca 2017. godina	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina					
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.146	-	-	1.401.146	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	-	29.138	-	29.138	29.138
Krediti financijskim institucijama	-	-	10.756.286	10.756.286	10.836.141
Krediti ostalim korisnicima	-	-	15.225.827	15.225.827	12.383.623
	1.401.146	**29.138**	**25.982.113**	**27.412.397**	**24.650.048**
Obveze					
Obveze po depozitima	-	644.741	-	644.741	644.741
Obveze po kreditima	-	-	14.030.305	14.030.305	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.255.316	-	1.255.316	1.161.699
	-	**1.900.057**	**14.030.305**	**15.930.362**	**17.194.321**

38. Izvještavanje po segmentima

Osnovne informacije o segmentima su predstavljene u odnosu na poslovne segmente Grupe.
Kako Grupa ne raspoređuje administrativne troškove i kapital i rezerve po segmentima, nije prikazana profitabilnost segmenata.

Imovina i obveze po segmentima iskazani su neto, tj. bruto nakon umanjenja vrijednosti i rezerviranja, a prije uzimanja u obzir primljenih kolaterala.

Poslovanje segmenata je organizacijski i upravljački odvojeno i svaki segment predstavlja cjelinu koja pruža različite proizvode i usluge i posluje na različitim tržištima.

Poslovni segmenti:

Grupa ima sljedeće poslovne segmente:

Segment:	**Poslovne aktivnosti segmenta uključuju:**
Bankarske aktivnosti	financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, kao i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.
Osiguravateljske aktivnosti	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Ostalo	izrade analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

38. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2018. godina	Bankarske aktivnosti 000 kuna	Osiguravateljske aktivnosti 000 kuna	Ostale aktivnosti 000 kuna	Neraspoređeno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Neto prihod od kamata	375.642	1.375	-	-	377.017
Neto prihod od naknada	38.650	1.281	1.274	-	41.205
Neto prihodi od financijskih aktivnosti	9.506	(272)	-	-	9.234
Neto zarađene premije	-	6.417	-	-	6.417
Ostali prihodi	7.596	74	282	(271)	7.681
Prihod iz poslovanja	**431.394**	**8.875**	**1.556**	**(271)**	**441.554**
Operativni troškovi	(161.160)	(5.747)	(1.268)	272	(167.903)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(65.906)	(69)	84	-	(65.891)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(3.396)	-	-	(3.396)
Neto promjena pričuva	-	658	-	-	658
Ostali rashodi	-	(259)	-	-	(259)
Troškovi poslovanja	**(227.066)**	**(8.813)**	**(1.184)**	**272**	**(236.791)**
Dobit prije oporezivanja	204.328	62	372	1	204.763
Porez na dobit	-	-	(26)	-	(26)
Dobit za godinu	**204.328**	**62**	**346**	**1**	**204.737**
Imovina segmenta	27.198.927	55.340	1.363	(36.649)	27.218.981
Ukupna imovina	**27.198.927**	**55.340**	**1.363**	**(36.649)**	**27.218.981**
Obveze segmenta	17.144.915	12.845	137	(23)	17.157.874
Ukupni kapital i rezerve	10.054.012	4.995	926	1.174	10.061.107
Ukupne obveze i kapital i rezerve	**27.198.927**	**17.840**	**1.063**	**1.151**	**27.218.981**

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Grupa se odredila za jednostavan pristup iskazivanja operativnih segmenata uvažavajući osnovni poslovni model svake članice Grupe kako je prethodno opisano u ovoj bilješci.

38. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2017. godina	Bankarske aktivnosti 000 kuna	Osiguravateljske aktivnosti 000 kuna	Ostale aktivnosti 000 kuna	Neraspoređeno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Neto prihod od kamata	475.738	1.627	-	-	477.365
Neto prihod od naknada	42.395	1.398	1.188	-	44.981
Neto prihodi od financijskih aktivnosti	(20.625)	(96)	5	-	(20.716)
Neto zarađene premije	-	7.151	-	-	7.151
Ostali prihodi	7.627	86	289	(293)	7.709
Prihod iz poslovanja	**505.135**	**10.166**	**1.482**	**(293)**	**516.490**
Operativni troškovi	(149.432)	(6.120)	(1.117)	293	(156.376)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(194.920)	(272)	5	-	(195.187)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(876)	-	-	(876)
Neto promjena pričuva	-	(1.481)	-	-	(1.481)
Ostali rashodi	-	(267)	-	-	(267)
Troškovi poslovanja	**(344.352)**	**(9.016)**	**(1.112)**	**293**	**(354.187)**
Dobit prije oporezivanja	**160.783**	**1.150**	**370**	**-**	**162.303**
Porez na dobit	-	(59)	(43)	-	(102)
Dobit za godinu	**160.783**	**1.091**	**327**	**-**	**162.201**
Imovina segmenta	28.055.803	55.213	1.201	(36.656)	28.075.561
Ukupna imovina	**28.055.803**	**55.213**	**1.201**	**(36.656)**	**28.075.561**
Obveze segmenta	17.786.972	12.680	152	(30)	17.799.774
Ukupni kapital i rezerve	10.268.831	5.033	749	1.174	10.275.787
Ukupne obveze i kapital i rezerve	**28.055.803**	**17.713**	**901**	**1.144**	**28.075.561**

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

39. Upravljanje kapitalom

Osnovni ciljevi Grupe u upravljanju kapitalom su osiguravanje pretpostavki neograničenosti poslovanja („going-concern“) i poštivanja regulatornih i ugovornih zahtjeva od strane vjerovnika o održavanju adekvatnosti kapitala.

Grupa je odredila regulatorni kapital kao kategoriju kapitala kojom upravlja.

Regulatorni kapital u svakome trenutku mora biti najmanje na razini osnivačkog kapitala, odnosno na razini koja osigurava stopu adekvatnosti kapitala na razini od najmanje 12% te dovoljnoj za pokriće kapitalnih zahtjeva za rizike iz poslovanja.

Regulatorni kapital čini osnovni kapital umanjen za odbitne stavke.

Grupa je utvrdila mjere ostvarivanja i praćenja politike upravljanja kapitalom kako slijedi:

- Regulatorni kapital na svaki izvještajni datum u visini najmanje jednakoj iznosu osnivačkog kapitala izvještajnog razdoblja.
- Stopa adekvatnosti kapitala na izvještajni datum u visini propisanoj za banke u Republici Hrvatskoj i standardnim ugovornim financijskim klauzulama iz ugovora o zaduživanju HBOR-a na financijskim tržištima i ugovorima zaključenima s posebnim financijskim institucijama.

Od 1. siječnja 2018. godine, Grupa izračunava regulatorni kapital i kapitalne zahtjeve u skladu sa Basel II zahtjevima, dok se do 31. prosinca 2017. godine izračunavao po Basel I zahtjevima. Izračunom prema Basel II regulativi stopa adekvatnosti kapitala je snižena te se u nastavku daje pregled stope adekvatnosti kapitala na dane 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine.

	Grupa		Banka	
	31. prosinca 2018. 000 kuna	**31. prosinca 2017. 000 kuna**	**31. prosinca 2018. 000 kuna**	**31. prosinca 2017. 000 kuna**
Ukupni regulatorni kapital	**9.816.139**	**10.487.346**	**9.815.749**	**10.485.928**
Iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom	15.519.739	n/p	15.504.641	n/p
Inicijalni kreditni zahtjevi za operativni rizik	897.363	n/p	877.863	n/p
Inicijalni kapitalni zahtjev za valutni rizik	725.300	n/p	706.112	n/p
Kreditnim rizikom ponderirana imovina	n/p	16.159.625	n/p	16.183.382
Kapitalni zahtjev za deviznu poziciju (valutni rizik)	n/p	129.933	n/p	113.018
Ukupno kapitalni zahtjevi	**17.142.402**	**16.289.558**	**17.088.616**	**16.296.400**
	%	**%**	**%**	**%**
Stopa adekvatnosti kapitala	**57,26**	**64,38**	**57,44**	**64,35**
	000 kuna	**000 kuna**	**000 kuna**	**000 kuna**
Potreban iznos regulatornog kapitala za pokriće kapitalnih zahtjeva prema regulatornim zahtjevima	**2.057.088**	**1.303.165**	**2.050.634**	**1.303.712**

Minimalna adekvatnost kapitala na datume izvještaja o financijskom položaju u 2018. godini bila je 12% (31. prosinca 2017.: 8%).

40. Zarada po dionici

Sukladno Zakonu o HBOR-u temeljni kapital Banke čini jedan poslovni udio koji se ne može dijeliti, prenositi niti zalagati i u isključivom je vlasništvu Republike Hrvatske.
U svrhu izračuna zarade po dionici, zarada predstavlja neto dobit poslije oporezivanja.

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO

Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Zarađene premije		
Zaračunana bruto premija	10.461	10.594
Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak premije	(23)	(270)
Bruto premije predane u reosiguranje	(4.430)	(3.877)
Neto zaračunate premije	**6.008**	**6.447**
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	(99)	1.184
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	485	(750)
Neto zarađene premije	**6.394**	**6.881**
Prihodi od provizija i naknada	2.555	2.586
Neto prihodi od ulaganja	1.257	1.540
Ostali poslovni prihodi	85	82
Neto prihodi	**10.291**	**11.089**
Bruto izdatak za povrat premije	(480)	(464)
Udio reosiguravatelja u povratu premije	222	197
Bruto pričuva za povrate premija	(267)	(288)
Udio reosiguravatelja u pričuvi	121	97
Neto izdaci i pričuve za povrat premije	**(404)**	**(458)**
Izdaci za osigurane slučajeve	(9.777)	(6.213)
Izdaci za osigurane slučajeve, udio reosiguranja	6.381	5.337
Promjena pričuva za štete	5.379	(3.397)
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranja	(4.575)	2.107
Neto izdaci za osigurane slučajeve	**(2.592)**	**(2.166)**
Troškovi pribave i marketinga	(908)	(886)
Administrativni troškovi	(5.597)	(5.949)
Ostali poslovni troškovi	(183)	(107)
Neto tečajne razlike koje ne proizlaze iz financijskih instrumenata	(85)	(4)
Dobit prije oporezivanja	**522**	**1.519**
Porez na dobit	(41)	(102)
Dobit tekuće godine	**481**	**1.417**
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	(17)	-
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	**(17)**	**-**
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Dobici proizašli iz revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju	969	2.413
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(908)	(1.429)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u IDG	-	5
Odgođeni porez	(11)	(178)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	**50**	**811**
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	**50**	**811**
Ukupna sveobuhvatna dobit prije oporezivanja	**514**	**2.228**
Ukupna sveobuhvatna dobit za raspodjelu:		
Vlasnicima društva	514	2.228

Dobit prije i poslije oporezivanja je u odvojenim financijskim izvještajima Grupe HKO različita u odnosu na konsolidirani Račun dobiti i gubitka jer u odvojenim financijskim izvještajima nije primijenjen MSFI 9.

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO

Izvještaj o financijskom položaju

na dan 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Imovina		
Dugotrajna imovina		
Nekretnine i oprema	50	41
Nematerijalna imovina	18	2
Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.366	1.399
Odgođena porezna imovina	-	231
Ukupna dugotrajna imovina	**1.434**	**1.673**
Kratkotrajna imovina		
Ulaganja raspoloživa za prodaju	42.569	44.370
Ulaganja po fer vrijednosti kroz IDG	291	291
Depoziti u bankama	-	-
Potraživanja iz poslova osiguranja	8.123	6.631
Ostala potraživanja	446	385
Novac i novčani ekvivalenti	3.363	2.534
Ukupna kratkotrajna imovina	**54.792**	**54.211**
Ukupna imovina	**56.226**	**55.884**
Kapital i obveze		
Kapital		
Temeljni kapital	37.500	37.500
Akumulirani gubitak	2.237	1.167
Ostale rezerve	3.049	2.999
Dobit tekuće godine	481	1.417
Ukupan kapital	**43.267**	**43.083**
Tehničke pričuve		
Bruto tehničke pričuve	16.969	16.726
Tehničke pričuve – udio reosiguranja	(8.721)	(7.873)
	8.248	**8.853**
Kratkotrajne obveze		
Obveze iz poslova osiguranja	2.549	1.183
Ostale obveze	2.162	2.765
Ukupno obveze	**4.711**	**3.948**
Ukupno kapital i obveze	**56.226**	**55.884**

Izvještaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije oporezivanja	522	1.520
Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti		
Amortizacija	45	58
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(32)	267
Porez na dobit	41	102
Obračunane kamate	94	37
Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnoga kapitala	*670*	*1.984*
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima		
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka	-	-
Neto (dobitak)/gubitak od ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju	(15)	5
Smanjenje diskonta po imovini raspoloživoj za prodaju i imovini do dospijeća	223	408
Neto dobitak od imovine po fer vrijednosti u IDG	(3)	(7)
Potraživanja po premijama	(1.369)	(5.917)
Neto smanjenje/(povećanje) ostale imovine	5	1.224
Neto smanjenje imovine i obveza iz poslova osiguranja	1.366	(7)
Neto povećanje tehničkih pričuva	(1.044)	1.046
Neto povećanje ostalih obveza	(527)	603
Neto novčana sredstva uporabljena za poslovne aktivnosti	(694)	**(661)**
Ulagateljske aktivnosti		
Neto kupovina imovine po fer vrijednosti kroz IDG	-	-
Neto prodaja imovine po fer vrijednosti kroz IDG	-	-
Neto kupovina imovine raspoložive za prodaju	(4.526)	(6.590)
Neto prodaja imovine raspoložive za prodaju	5.978	9.120
Kupovina imovine koja se drži do dospijeća	-	-
Naplata imovine koja se drži do dospijeća, o dospijeću	-	-
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(70)	(10)
Neto novčana sredstva ostvarena u ulagateljskim aktivnostima	**1.382**	**2.520**
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente		
Neto tečajne razlike	141	124
Neto učinak	**141**	**124**
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata	829	1.983
Stanje na dan 1. siječnja	2.534	551
Neto povećanje novca	829	1.983
Stanje na dan 31. prosinca	**3.363**	**2.534**

Izvještaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. prosinca

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital 000 kuna	Akumulirani gubitak 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	**37.500**	**(148)**	**2.188**	**1.315**	**40.855**	**40.855**
Dobit tekuće godine	-	-	-	1.417	**1.417**	**1.417**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	811	-	**811**	**811**
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	811	1.417	**2.228**	**2.228**
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	1.315	-	(1.315)	**-**	**-**
Stanje 31. prosinca 2017. godine	**37.500**	**1.167**	**2.999**	**1.417**	**43.083**	**43.083**
Dobit tekuće godine	-	-	-	481	**481**	**481**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	50	-	**50**	**50**
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	50	481	**531**	**531**
Usklada stanja 1.1.2018.	-	-	-	(347)	**(347)**	**(347)**
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	1.070	-	(1.070)	**-**	**-**
Stanje 31. prosinca 2018. godine	**37.500**	**2.237**	**3.049**	**481**	**43.267**	**43.267**

HBOR

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

NADZORNI ODBOR
Broj: 1000-4-13/2019
Zagreb, 23. travnja 2019.

Temeljem Statuta Hrvatske banke za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR), Nadzorni odbor HBOR-a, na 4. sjednici održanoj 23. travnja 2019. godine, donosi sljedeću

ODLUKU

1. Utvrđuju se odvojeni i konsolidirani Godišnji financijski izvještaji HBOR-a za 2018. godinu koji se nalaze u privitku i sastavni su dio ove Odluke.

2. Nadzorni odbor prihvaća Izvještaj neovisnog revizora o obavljenoj reviziji Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a iz točke 1. ove Odluke koji je sastavni dio predmetnih Godišnjih financijskih izvještaja.

3. Izvještaji iz točke 1. ove Odluke upućuju se na potvrdu Hrvatskome saboru.

4. Ostvarena dobit iskazana u odvojenim Godišnjim financijskim izvještajima Hrvatske banke za obnovu i razvitak za 2018. godinu će se, sukladno članku 12. stavku 2. Zakona o HBOR-u, rasporediti u rezerve HBOR-a.

Predsjednik Nadzornog odbora

dr. sc. Zdravko Marić